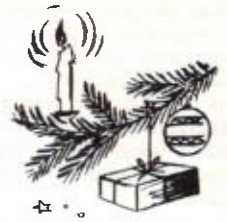

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

Hartelijkste wensen
voor 1980
vanwege de uitgever
en alle medewerkers!

Naar aanleiding van de voltooiing van het nieuwe postgebouw te Roesbrugge

DE POST DOOR DE EEUWEN HEEN

De brievenbesteller is een vriend des huizes. Vroeger nog meer dan nu. De verplichting dat er bij elk huis een brievenbus moest komen, soms op ettelijke meters van de woonst, heeft de nauwe relaties verbroken. Vroeger stak de postman frank en vrij de deur open, legde de korrespondentie op tafel, informeerde naar de gezondheid van het kind dat er gisteren nog verkouden bij zat, en wist te vertellen dat het niet te best ging met Kamiel Voorde. Het is gebeurd op de hofstede van Cyrille Fossaert in de Oosthoek, dat de postman net op het geschikte moment kwam om een handje toe te steken bij de moeilijke kalving van de schoonste vaars.

Onze brievenbesteller die jarenlang elke dag aan huis kwam, was bijna iemand van de familie, en hij voelde het ook zo aan. Met een glimlach en een blij tinteling in zijn ogen overhandigde hij een check of een groene assignatiekaart, maar het was met een somber gezicht en afkeurend gemompel dat hij de vensterenveloppe van de belastingen op tafel gooide.

De moderne efficiënte organisatie heeft ons dat stukje menselijkheid ontnomen, maar dat belet niet dat de Regie der Posterijen formidabele inspanningen doet om steeds vlugger en beter service te leveren

De post is eigenlijk zo oud als de primitiefste beschaving. Het is duidelijk dat van het ogenblik af dat de mens zich sociaal-ekonomisch ging organiseren er boodschappen dienden overgebracht, in verband met alle aspecten van het gemeenschapsleven: werk, jacht, feesten, oorlog, enz.

Aanvankelijk gebeurde dat overbrengen van berichten door boden te voet, die wanneer het om dringende missiven ging, het natuurlijk op een lopen zetten: dat waren de eerste "renboden"!

Toen men erin geslaagd was paarden te

temmen speelden koeriers te paard een belangrijke rol bij het overbrengen van informatie. Bovendien was de verplaatsingssnelheid minstens verdubbeld en kon men veel groter afstanden overbruggen.

De postman van Marathon

De Assyriërs en de Babyloniërs, wier beschaving 3000 jaar geleden een hoogtepunt bereikte, hadden reeds een georganiseerde postdienst, terwijl de Egyptenaren zelfs nog vroeger beschikten over de "falsjat", de rennende postbode te voet, die vaak enorme af-

standen moest afleggen. Het was in die tijd niet alleen een inspannend, maar ook uiterst gevaarlijk beroep, want de weg voerde vaak door onveilige gebieden, waar de falsjat bedreigd werd door wilde dieren zowel als door roversbenden en vijandige volksstammen.

De sportieve Grieken deden het natuurlijk nog een stukje beter. In 490 voor Kristus - dat is dus ongeveer 2500 jaar geleden - was de Perzische koning Darius met een sterk leger van wel 100.000 soldaten in Griekenland geland. Te Marathon, 40 km ten N.W. van Athene ontmoette hij het amper 12.000 man tellende leger van de Griekse veldheer Miltiades. Maar de Grieken die wisten dat het erop aankwam de onafnankelijkheid van hun land te verdedigen vchten zo heldhaftig dat zij de overwinning behaalden en de afgetroefde Perzen nog met moeite konden inschepen. Na de slag werd de soldaat Pheidippos opgedragen het bericht van de overwinning in Athene te melden. Hij liep over een afstand van 42 km, bracht de boodschap over ... en blies de laatste adem uit. In herinnering aan deze op het veld van eer gestorven "postman" uit de Oudheid, wordt telkens weer bij de Olympische spelen een "Marathon-loop" ingericht.

Maar de oude postdienst werd echter pas goed tot stand gebracht bij de Romeinen. Daar werd trouwens ook het thans in vrijwel alle beschaaft landen gebruikte woord "post" ontleend. Het Latijnse woord "posta" komt van "ponere", dat plaatsen betekent. De posterijen van het Romeinse Rijk kenden zo'n 2.000 jaar geleden, onder de keizers, twee belangrijke diensten: de *curculores*, postboden te voet, stevige knapen die brieven en berichten bezorgden in de steden en de *veredarii*, postboden te paard, postiljons, die uitermate geëfende ruiters waren en die de post via de beroemde heerbanen van het ene eind van het Romeinse Rijk naar het andere einde overbrachten. Men mag over die inrichting geen gering gedacht hebben. Dag en nacht renden de postpaarden over de wegen; dit wegnnet was onder keizer Augustus (in het begin van onze jaartelling) zo'n 80.000 km lang, niet te verwoorden overigens in een rijk dat zich uitstrekte over het grootste deel van Europa, een flinke strook van Noord-Afrika en een niet gering deel van Klein-Azië.

De Romeinse heerbanen - grote rijkswegen - waren ook voor onze begrippen tamelijk goede wegen, zodat het overbrengen van de post zeer snel ging. Uiteraard werd de post in etappes vervoerd. De koeriers gingen op snelle paarden van de ene wisselplaats naar de andere en sprongen daar op een ander paard over. Zo'n koerier mocht per dag niet meer dan een bepaald aantal uren rijden en moest dan rusten. Hij zorode er uiteraard voor om een pleisterplaats terecht te komen, waar hij

de post aan een kollega doorgaf. Op het gehele wegennet waren dan ook tal van *mutationes* (wisselplaatsen) en *mansiones* (pleisterplaatsen) gevestigd.

Ook in die tijd waren de posterijen een staatsinstelling, en veel meer nog dan nu, omdat ze voornamelijk dienden voor het overbrengen van ambtelijke en militaire berichten of stukken.

De beenhouwers-post

In de Middeleeuwen, waarin de West-Europese volken zich langzaam een eigen beschaving opbouwden, kende men geen postdienst die naam waardig. Zelfs het Rijk van Karel de Grote was niet bij machte er een te organiseren, al had deze vorst wel zg. *missi dominici*, gezanten van de heer, die regelmatig met bevelen en onderrichtingen doordrongen tot in de verste hoeken van zijn rijk.

Wel bestond in de Middeleeuwen hetgene men noemt de „beenhouwers-post“, die een grote verbreiding vond. De beenhouwers waren in die eeuwen voortreffelijk georganiseerd, in het belang van de uitoefening van hun beroep. Voor de aankoop van vee beschikten ze over wagens en maakten geregeld grote zakenreizen, waarbij ze van stad tot stad contacten hadden met beroepsgenoten en andere zakenlieden. Zo werd ook op hen beroep gedaan om brieven en boodschappen mee te nemen, en zo kregen zij na enige tijd in feite een soort - zij het een onregelmatige - postdienst in handen. Zelfs de oorsprong van de posthoorn is bij deze beenhouwers-post te zoeken, want de reizende beenhouwers plachten hun aankomst in een vreemde stad aan te kondigen door te blazen op een koehoorn, niet om bekend te maken dat ze brieven bij hadden, maar om contact te krijgen met de veehouders. Maar wie post verwachtte wist waar zich te wenden. De latere postwagens hebben dit voorbeeld nagevolgd en al is de posthoorn verdwenen, hij is het symbool van de posterijen gebleven.

Die beenhouwers-post is een argument te meer om het uithangbord, „De Posterij“, van beenhouwer André Delanote te Roesbrugge te rechtvaardigen, al vindt het eigenlijk zijn oorsprong in het feit dat zijn grootvader in het gasthof „De Peerdenposterij“ woonde en postvervoerder was.

Thurn und Taxis

Al kwam er in Frankrijk een koninklijke postdienst tot stand in de 15e eeuw, onder Lodewijk XI, toch was het in Duitsland dat

omstreeks dezelfde tijd de moderne postorganisatie werd uitgebouwd. In die jaren regeerde aldaar Frederik III, met meer pretentie dan wilskracht, die zoals vrijwel alle vorsten uit die periode, zijn verveling verdreef met het voeren van kleine en grote oorlogen. Toen hij weer eens op veldtocht was - nu in Italië - gebeurde het dat de orders van het keizerlijk hoofdkwartier te laat aankwamen bij de voorposten aan het front. De keizer ergerde zich groen en blauw en overlegde met zijn staf hoe hij dat in het vervolg kon vermijden. De opperjagermeester van Frederik III was toen prins Roger de Tassis uit Milaan. Deze herinnerde zich dat hij eens bij Herodotus had gelezen over postdiensten die ingericht werden door de Perzische koning Cyrus, toen hij, 500 jaar vóór Kristus, ten oorlog trok tegen de Scythen. Roger de Tassis deed de keizer het voorstel een soortgelijke dienst te organiseren om de verbindingen tussen het hoofdkwartier en de verschillende eenheden en posten van het leger te onderhouden. Met het akkoord van Frederik III trainde de Tassis een korps koeriers, die speciale uniformen kregen en er inderdaad voor zorgden dat de verbindingen goed onderhouden werden.

Na de dood van Frederik III werd hij opgevolgd door Maximiliaan, die gehuwd was met Maria van Bourgondië, erfgename van de Nederlanden. Zo kwamen onze gewesten terecht in het rijk van de Habsburgers. Intussen was de jagermeester Roger de Tassis, op zijn beurt aan het hof opgevolgd door zijn zoon Francesco. Deze herinnerde zich dat zijn vader het korps postkoeriers had ingericht en hij deed aan Maximiliaan het voorstel een dergelijke postdienst te organiseren voor ook andere dan militaire doeleinden. Hij, Francesco, zou de organisatie uit eigen zak betalen en de baten - de heffing van een recht op het overbrengen van poststukken - met de keizer delen, mits deze laatste erin toestemde dat de postdienst voor altijd een monopolie van het geslacht de Tassis bleef. Maximiliaan ging hiermee akkoord en de overeenkomst werd gesloten te Mechelen in 1504.

Nadat Francesco de Tassis in 1512, wegens bewezen diensten in de Duitse rijksadel werd opgenomen, onder de naam Thurn und Taxis, richtte hij in 1516 de eerste lange afstandsverbinding in, tussen Wenen en Brussel. Andere volgden: over de Alpen naar Rome, over de Pyreneeën naar Madrid en verder door geheel Spanje. Kortom het hele Heilige Roomse Rijk kreeg onder Maximiliaan een net van postverbindingen. Maar van huis aan huis

bestellingen was er nog lang geen sprake.

De post in 't rood

U kent onze postauto's natuurlijk wel, rood gekleurd zoals dat in vele landen het geval is. Wel, de postkoetsen die over het door Thurn und Taxis ontworpen postnet voortjoegen, waren toen al vuurrood geschilderd. Tegenwoordig maakt de post veel gebruik van treinen en vliegtuigen, waarin ook passagiers reizen; de postkoetsen van Thurn und Taxis namen ook passagiers mee.

Heden ten dage doet de Regie der Posterijen financieel niet zo'n schitterende zaken en staan hun cijfers, tengevolge van voortdurende hogere eisen die door het moderne leven worden gesteld, net als hun dienstwagens, nogal eens in het rood. Daarom gaat de prijs van de postzegels regelmatig de hoogte in. In de tijd van Thurn und Taxis was dat anders en de familie werd tengevolge van haar postmonopolie schatrijk.

Tijdens de Franse Revolutie-oorlogen werd deze monopolie in onze gewesten aan de Thurn und Taxis ontnomen. Vanaf 1792 werd de postdienst door de Fransen als Staatsregie uitgebaat. Na de val van Napoleon, krachtens een volmacht van 2 februari 1814, nam de h. Loomans, directeur van het postkantoor Düsseldorf, in naam van de geallieerden, bezit van de posterijen in België. Hij werd met haar reorganisatie belast in de hoedanigheid van Kommissaris-generaal, gevolmachtigde van prins Karel Alexander van Thurn und Taxis. Maar toen ons land met Noord-Nederland werd verenigd maakte koning Willem I een einde aan die toestand. In 1815 kwamen ook de Belgische posterijen onder het gezag van de Generaal-postmeester der Nederlanden te Den Haag. In feite bleef grotendeels de organisatie, die in 1810 onder Napoleon was gereglementeerd, in zwang.

De verkeersmiddelen waarover de postdienst toen beschikte waren postwagens en diligences, die gemend werden door postiljons en voorrang van doorgang hadden op het geschal van de posthoorn.

De familie Thurn und Taxis bleef de postdienst verder beheren in Duitsland, maar in 1867 was het definitief met dit monopolie gedaan toen de staat Pruisen - de machtigste van alle Duitse vorstendommen - de rechten van de familie afkocht voor de prijs van drie miljoen gouden daalders.

R.A.B.

- 10, - 20, - 30 % KORTING

uitverkoop wegens
stopzetting in allerhande
glas en gleis,
fantasie- en huishoudartikelen,
speelgoed,
gezelschapsspelen alsook in
elektriciteitsmateriaal en -apparaten
schoenen, pantoffels en laarzen voor
de winter.

ZOEK UW PROFIJT !

CHRISTINE CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2

8991 STAVELE

Tel. 057/30 05 70

ZO NAM ROESBRUGGE AFSCHIED VAN EEN GELIEFDE PASTOOR

Zondag 25 nov. 1979, in het Kristen Volkshuis : getroffen door de hulde van zijn parochianen zit E.H. Vanden Abeele hier tussen de burgemeester en de voorzitter van de kerkraad. Op de tafel het geschenk van de koorknapen, zes flessen beste wijn !

Tien jaar is E.H. F. Vanden Abeele pastoor geweest te Roesbrugge. In zijn 72ste levensjaar oordeelde hij dat het ogenblik gekomen was om zijn ambt neer te leggen : „partir en beauté” !

Deze ingoede, sympathieke priester, werd bij zijn afscheid door zijn parochianen een warme hulde gebracht, niet alleen in een overbezette plechtige hoogmis, maar vooral achteraf in een door de Roesbrugse verenigingen ontworpen receptie, die voorbeeldig gekoördineerd werd door de h. Marc Deltour.

Pastoor Vanden Abeele kreeg van zijn parochianen als afscheidsgeschenk een kleuren-TV aangeboden en nog tal van kleinere geschenken vanwege allerlei groeperingen. Van de koorknapen (14 in aantal!) ontving hij een pakket met zes flessen gerenommeerde wijn (men sprak van restitutie, maar dat zijn waarschijnlijk kwatongen).

Onze medewerker R.A. Blondeau werd gevraagd de afscheidsrede uit te spreken. We laten ze hier volgen in extenso.

Zeer Eerwaarde Heer Pastoor,

De hulde die U hier vandaag gebracht wordt is een uniek feit in de parochiale geschiedenis van Roesbrugge. Ik heb reeds vijf pastoors en minstens evenveel onderpastoors Roesbrugge weten verlaten. Maar dat is altijd in stilte gebeurd : een kort afscheidswoord van op de predikstoel, de beste wensen van de zusters en een slappe handdruk van vier of vijf verlegen koorknapen. De relaties tussen de priesters en de Roesbrugse bevolking zijn meestal - Ik zeg het in alle eerlijkheid - aan de koele kant geweest.

De mensen zijn hier zeker niet slechter dan elders - dat weet U wel - en er is nooit een priester die tevergeefs op hun hulp en steun heeft beroep gedaan, maar Roesbrugge heeft zijn eigen karakter en mentaliteit en die

geestesgesteldheid is door drie factoren getekend.

1° Roesbrugge is een grensdorp, waar men gewoon is - ook in het religieuze - smokkelwegen te gaan. We kennen hier beter de toeren van Karel de Blauwer, dan de mirakels van de heiligen ;

2° Roesbrugge is een Westhoekse landelijk dorp, waar echter de dorpskern op de landelijkheid primeert en waar dank zij de gunstige ligging van die kern, vooral in de vorige eeuw een welvarende kleine-bourgeoisie ontstond, die zich zeer onafhankelijk opstelde en een beetje hoogmoedig in deze GEMEENTE, een STAD-HUIS (in twee woorden) bouwde. Flink zelfstandige mannen, die niet graag gehoorzaamden, tenzij aan hun vrouw - schippers naast Mathilde - en die bewust of onbewust met hun welstand doordrongen geraakten van de ideeën van de liberale filosofie ;

3° Roesbrugge heeft vier jaar lang het PLEZIER van de oorlog gekend. God heeft onze soldaten te Roesbrugge waarschijnlijk iets meer gegund, omdat het zo lastig en gevaarlijk was aan het front.

Daarom is het niet gemakkelijk van pastor (herder) te zijn van de Roesbruggenaren. Daarom waren de relaties tussen de herder en de schapen ook meestal wel korrekt maar koel en daarom verlieten de priesters onze parochie zonder dat er veel gebeurde.

Dat dit nu voor de eerste keer anders is ; dat nu voor de eerste keer U als pastoor bij uw afscheid hulde wordt gebracht, bewijst dat U meer dan al uw voorgangers in het dorpsleven waart geïntegreerd. Met de charme van uw eenvoud hebt U de harten veroverd.

In deze moeilijke post-conciliaire tijd hebt U de juiste, de gulden middelweg bewandeld, zonder Lefebvriaanse konservatisme en zonder Hollands progressisme. Als niet één zijt U erom bekommerd geweest om het kerkge-

beuren en de eredienst tot het attractieve middelpunt te maken van het dorpsleven.

Met een energie die verbazend was voor uw leeftijd zijt U bestendig bedrijvig geweest :

- niets was U te veel om de kerk beter en schoner te maken ;
- U hebt ze laten schilderen ;
- U hebt voor een efficiënte verwarming gezorgd ;
- U hebt de kerk versierd en kunstvol heringericht ;
- U hebt de oude eikenhouten luchter geres-taureerd en dit prachtig ornament terug de ereplaats gegeven ;
- U hebt het gerenommeerde Roesbrugse kerstfeest ingericht ;
- U hebt zanggroepen gekontakteerd en ze naar Roesbrugge gebracht ;
- U hebt steun en hulp verleend aan jeugd-organisaties, verenigingen, scholen en bibliotheek en nog zoveel meer.

In alles wat het dorpsleven beroerde hebt U uw steke gestaan en U hebt dat gedaan zonder telkens de bedelende hand uit te steken. Integendeel, U zijt er niet voor teruggeschrokken uw eigen fondsen aan te spreken. En we weten maar al te goed wat dat betekent, omdat we ook maar al te goed de hogrootheid kennen van het pastoorstratement.

In uw preken hebt U nooit iemand gevliseerd en nooit ofte nimmer hebt U in redemptoristisch gedonder bedreigd met pek en dulvels, met brand en hellevuur. Aan het altaar hield U telkens een gemoedelijk „praatje over de schutting”. Af en toe wel iets te lang, maar dat vergeven wij U graag, omdat alle pastoors van heel Vlaanderen te lange preken houden.

Mijnheer Pastoor, het is zeker nergens de gewoonte dat men vertrekkende en afscheidnemende priesters om de hals valt, maar dit willen wij U zeggen : dat we U voor dat alles zeer dankbaar zijn en dat het ons spijlt dat U wequaatt !

Moge God, in wiens dienst U dit leven hebt doorgebracht, U hier op aarde nog belonen met een lange en gelukkige rustperiode.

Dat wens ik U in naam van de zusters, van alle verenigingen, van allen die hier aanwezig zijn, van al uw parochianen en in mijn eigen naam.

Ik dank U.

CURRICULUM VITAE van E.H. VANDEN ABEELE

Geboren te Veurne 30 mei 1908
Middelbaar onderwijs : Grieks-Latijnse in zijn geboortestad.

Wijsbegeerte aan het klein seminarie te Roeselare in de jaren 1926-1928.
Godgeleerdheid aan het groot seminarie te Brugge : 1928-1932.

Leraar aan het college te Blankenberge : 1932-1942.

Onderpastoor op de St.-Antoniusparochie te Blankenberge : 1942-1958.

Pastoor te St.-Jan bij Ieper : 1958-1964.

Pastoor te Poelkapelle : 1964-1969.

Pastoor te Roesbrugge : 1969 tot 1979.
Op rust (hulp priester) te Poelkapelle op 1 december 1979.

De IJzerbode roept hem nog toe : AD MULTOS ANNOS !

STAVELE in de Wereldoorlog 1914-1918 (13)

Een groep meisjes uit Stavele en omgeving die werkten in de militaire wasserij te Stavele-Eversam. Staande van links naar rechts: Irma Herpelbout uit Westvleteren, Martha Cornette, vluchteling uit Hooglede, de militaire sekretaris Paul Biron, Maria Cornette uit Hooglede, Lydie Wollaert van Stavele-Hoekje. Zittend van links naar rechts: Bertha Boucrys van Stavele, Maria Haghebaert van Oostvleteren, Jeanne Lahaye van Stavele, Achille Goemaere, knaap uit Oostvleteren, Antoinette Carrein van Stavele, Adrienne Beck uit Oostvleteren en Martha Debacker, vluchteling uit Noordschote.

De hygiëne

De gezondheidsdienst van het leger had niet alleen te zorgen voor hulp en behandeling van gewonden en zieken maar moest ook instaan voor allerhande voorbehoedende en beschermende maatregelen voor de gezondheid van de troepen. Beter voorkomen dan genezen.

Grote bekommernis van de militaire gezondheidsinspektie was dan ook de properteit en zindelijkheid bij de militairen te propageren en deze met alle mogelijke middelen te verbeteren.

Het is onnodig op de noodzakelijkheid van het rein en zuiver houden van het lichaam te wijzen. Deze meest elementaire maatregel van hygiëne wordt evenwel nog dwingerder

wanneer de gezondheid van een grote samenlevende gemeenschap te beschermen valt en vooral als men te doen heeft met een vermoeid, en tot de uiterste grens van zijn krachten en weerstand uitgeput leger, dat bovendien onbeweeglijk op zijn gestabiliseerde posities geblokkeerd zit in een doorweekte, moerassige en modderige grond, doortrokken en vervuild met duizend-en-één soorten van organisch afval en andere besmette en besmettende vuiligheid. Spijts de vele door de sanitaire diensten en de militaire overheden voorgeschreven en uitgewerkte hygiënische maatregelen vertoonden de soldatenkantonementen maar een pover beeld van properteit. De individuele hygiëne vroeg niet alleen een lichamelijke netheid maar evenzeer een zindelijkheid op kleren en ondergoed en elste

de vernietiging en uitroeiing van vele soorten ongedierte die er welig tierden. Dit ongedierte bracht allerhande besmettingen mee, vooral schurft en verluizing of luisziekten door klederluizen, platluizen, hoofd-, lijf- en schaamluizen.

Deze besmettingen waren te wijten aan de ordeloze vervuiling in de logementen, aan het onvoldoende baden en zich wassen, aan het veel te weinig verschonen van ondergoed, beddegoed en dekens, aan het te zelden vernieuwen van stro- en kafzakken en aan het steeds voortdragen van versleten en niet-ontsmette klederen.

Het is klaar dat in dergelijke omstandigheden één enkele man, die geplaagd zat met een schurftmijt of een mensenvlo, alras een ganse kompagnie kon besmetten.

Dat hiertegen fel moest gestreden worden zag de overheid wel klaar in. Daarom moesten de soldaten ruimschoots de gelegenheid krijgen zich te wassen en te baden en de mogelijkheid hebben hun ondergoed te laten wassen en hun klederen te laten ontsmetten.

Vanaf 18 november 1914, dus zodra het IJzerfront gestabiliseerd was, gaf de minister van oorlog aan luitenant-generaal L. Melis, hoofdgeneesheer van het Belgisch leger toelating in verschillende legerplaatsen en -depots badinrichtingen op te richten.

De militaire baden

Langs de frontlijn werden vier badinstellingen opgericht, waar stortbaden voor de soldaten gegeven werden. Dit was te Steenkerke, te Oeren, te Sint-Rijkers aan de Burgmolen en te Wulpen langs het kanaal Veurne-Nieuwpoort.

Iedere instelling beschikte over een grote badzaal van 27,50 m lengte en 5 m breedte, verdeeld in vijf kompartimenten; daarbij stond een machinekamer met een op stoom werkende ontsmettingsoven om de klederen te ontsmetten die dan in een droogkamer werden gedroogd. Er was ook een linnenkamer, een slaapzaal en een keuken. Een watertoren met twee reservoirs, een van 1.500 liter voor koud water en een van 3.000 liter voor warm water stonden naast de badzaal opgetimmerd.

Het geraamte van het gebouwencomplex was uit hout opgetrokken, de wanden en de bedaking uit gegolfd en gegalvaniseerd plaatijzer met bouten vastgemaakt en de vloer bestond uit houten beweegbaar open latwerk. Een overdekte ruimte van ongeveer 60 m²

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL

VOOR DAMES, HEREN EN KINDEREN

Vanaf 7 januari :

GROTE REKLAMEVERKOOP

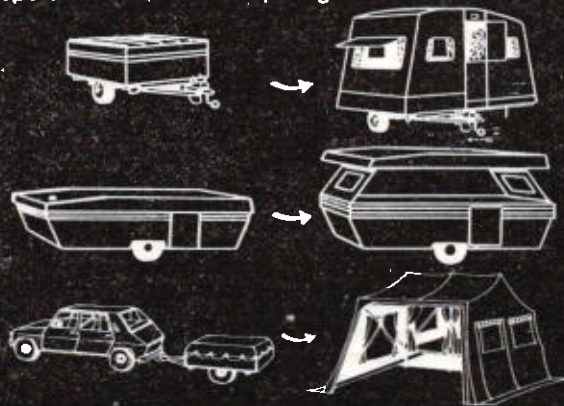
ALLE TEXTIELWAREN :

- Dekens (in alle prijzen) - Lakens (flanel en tergal)
- Ondergoed (Evada - Lama - Tencate) - Werkkledij
- Geschenkartikelen

VALOIS- EN GEZINSZEGELS

DECUYPER POPERINGE

Ieperstraat 69, 8970 Poperinge Tel. 057/33.37.74

PLOOIBARE CARAVANS in OVERVLOED

ANIMHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

vóór de badzaal vormde de wachtplaats voor de soldaten.

De dienst, dertien soldaten en één overste per installatie, werd verzekerd door dienstplichtigen van de oudste klassen of ook door minder-geschikten.

Uit de komptabiliteit blijkt dat een stortbad van een soldaat met de ontsmetting van zijn klederen, in de winter 10 centiem en in de zomer 8,5 centiem kostte. Deze badinrichtingen traden in werking in oktober 1915. Er konden zowat 100 soldaten per uur en per installatie een stortbad krijgen. Gedurende het eerste jaar werden in totaal 911.726 douches gegeven, nl. te Steenkerke : 228.621, te Oeren : 254.615, te Sint-Rijkers : 217.591 en te Wulpen : 210.899.

Naderhand werden nog meer badinrichtingen voor de soldaten opgericht. Zo vonden wij op een kaart opgesteld door de gezondheidsdienst van het veldleger met toestand op 1 januari 1917, de volgende badinstallaties : 1. De Panne, 2. Wulpen, 3. Steenkerke, 4. Lampernisse, 5. Oeren, 6. Sint-Rijkers, 7. Hoogstade-Linde, 8. Stavele-Eversam, 9. Oostvleteren (tussen Oostvleteren en Elzendamme), 10. Oostvleteren aan de wijk „Comte de Flandre”, 11. tussen Reninge en Oostvleteren, 12. Krombeke.

Wasserijen en badinstallaties

Dokter Depage heeft voor het Rode Kruis het hospitaal „De Oceaan” te De Panne opgericht. Dit trad in werking op 22 december 1914. Begin 1915 werd door dezelfde militaire geneesheer te De Panne, in de cinemazaal,

een grote militaire badinrichting - met aanvullende installaties, een wasserij en een grote linnenopslagplaats - opgericht. Deze wasserij kreeg een geweldige uitbreiding, men waste er niet alleen het ondergoed voortkomende van de badinstelling maar tevens van drie legerdivisies en het linnen van de verschillende divisie-ziekenhuizen en van de onderscheiden hospitaal-sekties.

Toen het Belgisch front uitgebreid en ongeveer 15 km langer werd, naar het zuiden toe, sektor van Boezinge, heeft de minister van oorlog, op initiatief van koningin Elisabeth, opdracht gegeven - in september 1915 - een gelijkaardige badinrichting en wasserij als die van De Panne op te richten en voor te behouden voor de troepen van het zuidelijk gedeelte van het Belgisch front.

In maart 1916 kwam deze nieuwe militaire bad- en wasserijinstallatie in werking te Stavele-Eversam (hofstede van Valère Quaghebeur).

Zoals te De Panne konden hier te Stavele 1.500 stortbaden per dag voor soldaten gegeven worden en 100 baden voor de officieren. In 1917 werden te De Panne 369.020 baden gegeven en te Stavele-Eversam : 392.569.

Het personeel in de Stavelse wasserij te werk gesteld telde : Eén directeur : Perrier, ingenieur-reserve luitenant, 8 onderofficieren, 188 korporals en soldaten, één burger en 12 knapen onder wie Paul Boussemaere en Germain Vannobel, 295 vrouwen en 90 vrouwen die thuis allerhande herstellingen deden en naaiden en stopten. Onder die vrouwen kunnen wij vermelden : Lazarie Vanhee, weduwe

Achille Regheere en Antoinette Carrein, echtgenote Maurice Surgeon, beiden nog te Stavele woonachtig. Verder nog Maria Boussemaere, Jeanne Lahaye, Lydie Wollaert, Bertha Boucry, Margriet Vandeveld en Emma Hertsoen, allen uit Stavele. Ook nog Martha en Maria Cornette, vluchtelingen uit Hooglede, Godelieve Gyssaert uit Lo en Maria en Bertha Haghebaert uit Oostvleteren. Een zekere Rollin-Hymans had de algemene directie van de beide instellingen. De dienst van de baden werd geregeld door de militaire overheid. Het legerdagorde vermeldde het nummer van de legerafdelingen die naar het bad moesten. Ieder bad met vernieuwing van ondergoed kostte te Stavele en te De Panne : 30 centiem, een stortbad kostte 17 centiem en een bad voor de officieren 35,5 centiem. Werkelijk een zware last voor de Staat, gekompenseerd echter door de hygiëne en welvaart van de soldaten.

(t vervolgt)

R. Lanszweert

TE KOOP

Bewaarappels

Kookperen

aan voordelige prijzen

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin”

„Somy”

Fietsen „Thoria” - „Ventura”

„Manchester” - „Venus”

➔ Alle herstellingen.

PAMA

P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11, 8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 **8994 PROVEN**

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

MENSEN VAN BIJ ONS

Cyriel Robyn, weduwnaar van Magdalena Feryn, gewezen kabinier van Intercom, die van 1945 tot 1965 woonachtig was te Roesbrugge, achtereenvolgens in de Statiestraat en op de Molenwal, is op 6 december 1979 te leper overleden op 78-jarige leeftijd.

Maria Denys, echtgenote van Marcel Alderweireldt, geboren te Handzame op 7 augustus 1906 en overleden te Oostende op 10 december 1979 en die zaterdag 15 december te Leke werd begraven.

KLEINE FISCALE KRONIEK

De nieuwe kadastrale inkomens

In de jongste weken heeft iedereen die eigenaar is van een of meer ongebouwde of gebouwde percelen, een wijziging gekregen van het zg. KADASTRAAL INKOMEN.

Deze door de Administratie van het Kadaster vastgestelde inkomens werden aangepast aan de huurprijzen die in zwang waren op 1 januari 1975 (algemene perekwatie noemt men dat).

De oude of vorige basis was gesteund op de huurprijzen van 1 januari 1955. In die 20

jaar zijn de huurprijzen of huurwaarden stevig naar omhoog gegaan en het gevolg is dat de meeste kadastrale inkomens 4 en zelfs 5 maal werden verhoogd.

Is die vaststelling overdreven? Dat kunt U zelf enigszins controleren.

Voor een ongebouwd onroerend goed deelt men het nieuwe kadastrale inkomen door 90 en vermenigvuldigt men het met 100. De uitkomst moet de normale jaarhuurwaarde zijn van dat perceel.

Voorbeeld: Het nieuwe kadastraal inkomen van een weide bedraagt 8.400 fr. Als deze welde op 1 januari 1975 een huurwaarde had van (8.400 x 100) : 90 = 9.333 fr. of ongeveer dit bedrag, dan is de herschatting normaal.

Voor een gebouwd onroerend goed moet men het nieuwe kadastrale inkomen delen door 60 en vermenigvuldigen met 100. De uitkomst dele men vervolgens door 12 en dat moet de normale maandelijkse pachtwaarde geven op 1 januari 1975.

Alleen wanneer de aldus bekomen resultaten ABNORMAAL lijken, is het de moeite van even te gaan praten met de Controleur van het Kadaster. Eventueel kan men dan binnen de twee maanden bij aangetekend schrijven bezwaar indienen.

Men mag vooral niet denken dat de onroerende voorheffing die vanaf 1980 berekend zal worden op het nieuwe kadastraal inkomen nog 50 à 70 t.h. zal bedragen (zoals dit voor het jaar 1979 op het oude K.I. het geval was). Hoeveel het zal zijn, weten we nog niet. De staatsbelasting op de onroerende goederen is van 3 t.h. op 1,25 t.h. teruggebracht. Ook de provincie- en de gemeenteopcentimes zullen drastisch moeten verminderen, opdat de onroerende voorheffing niet te veel zou verhogen.

S.B.
Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL
Tel. 057/30 01 44

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND:

Huwelijken

- Christian Houdendijcke van Menen met Marie-Rose Tratsaert van Beveren.
- Martin Knockaert van Heuvelland met Marleen Coevoet van Stavele.

Overlijdens

- Maurice De Vos, 87 j., weduwnaar van Alida Maeyaert (Beveren).
- Martha Simoen, 84 j., ongehuwd (Beveren)
- Remi Regheere, 80 j., weduwnaar van Julia Regheere (Stavele).

Hebt U reeds nagedacht
wat er nodig zal zijn voor de Winter?

We bezitten een uitgebreide keuze
Schoenen - Botten en Pantoffels

Zowel de MAROKIJNARTIKELEN als de SCHOENEN
zijn aangepast aan de laatste mode.
Zelfs de moeilijksten zullen bevredigd worden.

Huis

Ig. Parent-Moyaert

Prof. O. Rubbrechtstraat 35
ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

- Dameshandschoenen :
Leder - nylon
- Boodschaptassen :
Leder - scai
- Portefeuilles - Portemonnaies
- Broekriemen - Boekentassen

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40.05.22

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle **VERZEKERINGEN**
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
woensdag- en zaterdagnamiddag
en op afspraak

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijden

- Roger Haeyaert, 66 j., echtgenoot van Elisabeth Lapon.
- Sidonie Deschrevel, 68 j., echtgenote van Omer Aernout (Haringe).

Nieuws : Grote- en jonge gezinnen

Het spijt ons ten zeerste dat toch een paar mensen naar „Het Kristen Volkshuis” gekomen zijn om ons jaarlijks bondsfeest mee te vieren. Het bestuur kon er echt niets aan doen dat toevallig dezelfde zondag onze nieuwe pastoor ingehuldigd werd.

Ons feest vindt plaats op zondag 3 februari om 18 u. Na nieuwjaar krijgt ieder lid nog het volledig programma van de feestelijkheden. Nu onze plaatselijke afdeling 50 jaar bestaat zullen we er iets enigs van maken. We rekenen dus op veel volk !

Nafeestje hoevedag

Op zaterdag 19 januari hebben we een naviering van de hoevefeesten. Iedere medewerker zal in de eerstkomende dagen een uitnodiging ontvangen. Moesten we toch nog iemand vergeten hebben, gelieve een van de bestuursleden op de hoogte te brengen.

K.V.L.V. - Roesbrugge-Haringe

Roesbrugge in de meisjesschool, woensdag 30 januari te 13.30 u. : algemene vergadering met als onderwerp „Landbouw door de eeuwen heen. Eens waren alle vrouwen boerinnen” door de heer H. Wallyn uit Vleteren.

Vogels in de natuur

Op vrijdag 25 januari 1980 te 20 u. vertoont Meester H. d'Udekem d'Acoz, DF-voorzitter, zijn nieuwe diareksen over „Vogels in de natuur” in 't parochiaal centrum te Krombeke. Medewerking wordt verleend door K.A.V.-K.V.L.V. en Landelijke Gilde van Krombeke, alsmede van de Landelijke Gilde van Proven. Toegang : 50 fr. ; leden van DF-IJzerweelde en van de medewerkende verenigingen : 25 fr.

Aktiviteiten van K.L.J. Meersblomme

Vr. 11 jan., vr. 18 jan. en za. 26 jan. : danslessenreeks met leraar ; in de zaal te 20 uur stipt. (+ 16)

Zo. 13 jan. : Duinenwandeling te De Panne (- 16, + 16, ook niet-leden en volwassenen). Deze aktiviteit gebeurt i.s.m. de andere jeugdgroepen van de gemeente (Jeugdoverleggroep Alveringem).

Ma. 14 jan. : Vrije aktiviteit : te Roeselare is er om 19.30 u. (Noordstr. 107) samenkomst met de afgevaardigden uit de dorpen en gemeenten die deelnemen of willen deelnemen aan de 11.11.11-aktie. Thema is „Het N.C.O.S. achter 11.11.11., hoe zit ze ineen, wat wil ze?” Wie meegaat, verwittigt.

Vr. 25 jan. : Gewestelijke vergadering voor de bestuursleden.

Vr. 1 febr. : Vrije film in „De Lovie te 20 u.

Plant een boom

Hiermee richt ik mij tot allen die nog wat milieubewust zijn. Nu kan men eraan beginnen denken, in deze tijd van het jaar, om wat bomen te planten. Misschien weten jullie het niet, maar West-Vlaanderen is de minst beboste provincie van ons land.

Dit zou misschien een dwijtje in onze rug kunnen geven om zelf wat bomen te gaan planten.

Wat is er nu prachtiger dan een mooie boom, een stoere eik, een statige beuk, een linde die met zijn takken naar de wolken grijpt, een reus van een populier, een zilveren berk en noem maar op.

Als we zouden beginnen met in ieder hoekje dat we vrij hebben een boom te planten, dan zouden we al heel wat gezelliger wonen, we zouden zo ons eigen nestje kunnen maken, in ons eigen dorp, onze eigen straat, in onze eigen tuin. Een boom hoeft acht niet duur te zijn, om een populier of een prachtige wilg te hebben volstaat het om van een gezonde boom een tak af te hakken en deze in de grond te steken, dat is alles en men heeft een prachtige boom.

Wat is er een beter geur dan deze van bomen. Wanneer men ernaast wandelt, snuift men een fijne zuivere lucht op die je een gevoel van welbehagen geeft. Helaas hebben er al veel bomen moeten plaats maken voor onze beschaving en er werden nooit andere in de plaats gezet. Nu begint men te beseffen dat het verkeerd was, maar toch doet men er nog zo weinig aan.

Nogmaals, zou ik U willen vragen, plant overal waar je maar kunt zoveel mogelijk bomen zodat de toppen boven de huizen uitsteken, je kunt er alleen maar wel bij varen.

Dus, neem nu dadelijk je spade in je hand, en zet bomen in het ganse land. Indien er iemand is die voorstellen heeft om onze natuur weer gezonder te maken, dan kunnen ze altijd schrijven naar : Luc Vandenbroucke, Haringestraat 71, 8990 Haringe.

NATIONALE LOTERIJ - LOTERIE NATIONALE - NATIONALLOTTERIE

6/40

WEEK
WEEK
WEEK

LOTTO

SPAAR EN SPEEL GRATIS

1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24	25 26 27 28 29 30	31 32 33 34 35 36	37 38 39 40
1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24	25 26 27 28 29 30	31 32 33 34 35 36	37 38 39 40
1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24	25 26 27 28 29 30	31 32 33 34 35 36	37 38 39 40
1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24	25 26 27 28 29 30	31 32 33 34 35 36	37 38 39 40
1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12	13 14 15 16 17 18	19 20 21 22 23 24	25 26 27 28 29 30	31 32 33 34 35 36	37 38 39 40

20 FR 40 FR 60 FR 80 FR 100 FR

van 30 november t.e.m. 31 januari

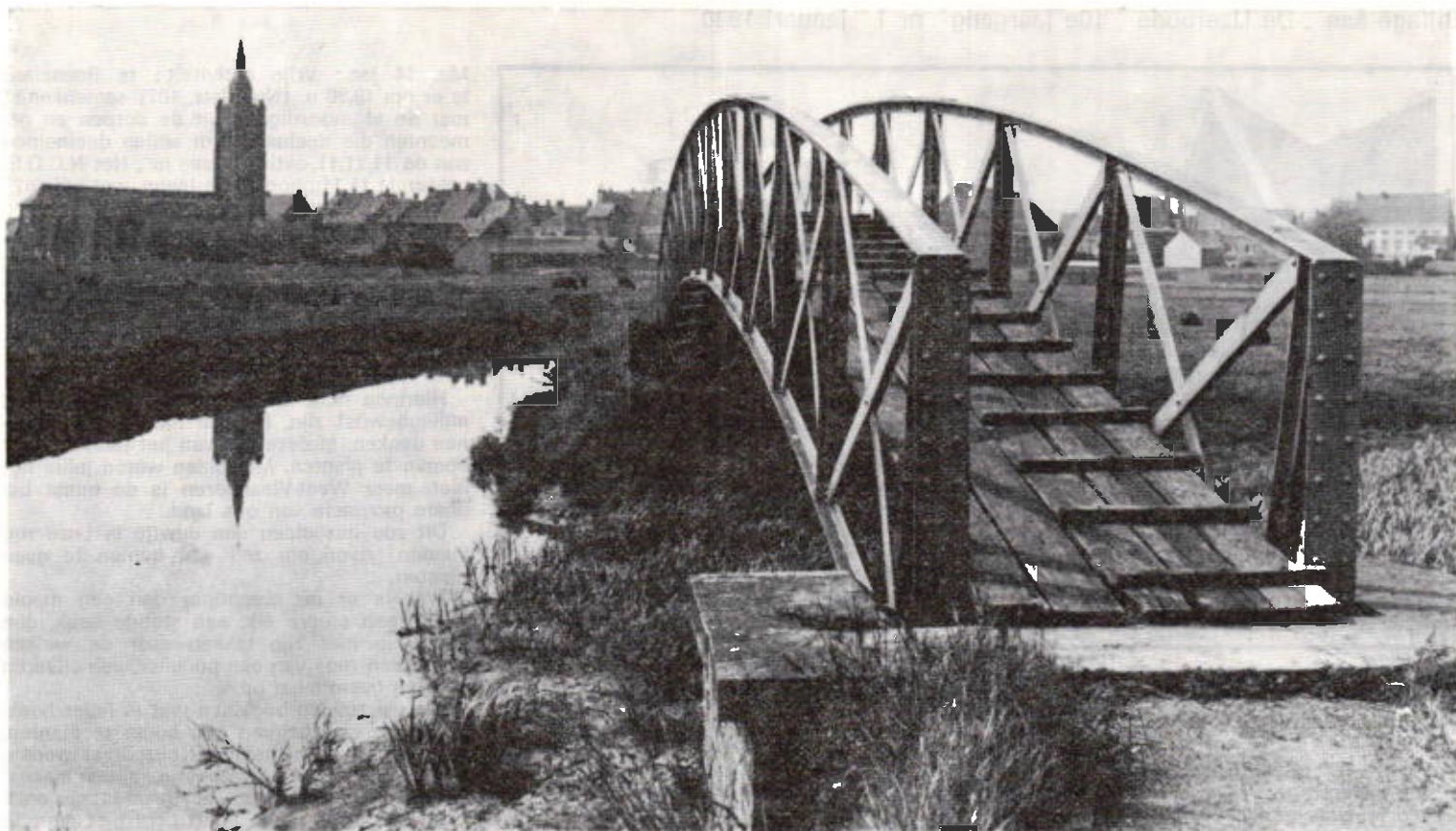
Per storting van 10 000 fr. op een depositoboekje „Lanbokas” ontvangt U bij ons een bon voor GRATIS LOTTO-SPEL.

PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A
8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Spaar en wordt multimiljonair !

MET ONZE HARTELIJKSTE WENSEN VOOR 1980 !

Drukkerij - Uitgeverij
SCHOONAERT
 Bergenstraat 14 - 16,
 8990 ROESBRUGGE
 Tel. 057/30.03.79

SPELEND LEREN MET

IDEALE GESCHENKBOEKEN :

- Westhoekse Poëzie 320 fr.
 (2de druk)
- De Westhoek 495 fr.
 (2de druk)
- Paus Johannes-Paulus II 129 fr.

Roevo-nieuws PANNEKOEKENBAK

We danken ten zeerste alle bakkers(sters), alle helpers(sters), alsook allen die roevo-pannekoeken hebben gekocht. Ze hebben jullie maag en onze kas gespijsd... Dank.

PAPIERSLAG

Om onze kadetten in staat te stellen een degelijk volleybalkamp te volgen onder het groot verlot, vragen wij dat jullie alle karton en papier zouden in pakken binden. Wij zullen het iedere maand komen ophalen. Zo stellen jullie een dubbele goede daad : jullie red-

den bomen en de Roevo-volleybalploeg kan zijn jongere spelers een dagelijkse opleiding geven.

WEDSTRIJDEN

Zaterdag 12 jan. te 16 en te 17 u. :

ROEVO 2-VTS Kortrijk. Sporthal Poperinge.
 ROEVO dames-S. KLERKEN. Sporthal Pop.

Zondag 13 jan. te 15 en te 16 u. :

ROEVO I-BAVIKHOVE Sporthal Poperinge.

Zaterdag 20 jan. te 16.30 u. :

POVO-ROEVO 1 Sporthal Poperinge.

Supporters : wees op post !

BIERFEESTEN : zaterdag 17 mei.

Prinsenvbal

Watou, zaal „Oud Gemeentehuis “
 zaterdag 26 januari : Prinsenvbal
 der „Landelijke Pleuten “.

Filmforum „De Lovie “

Proven, zaal „Sint Elooï “, vrijdag 1 februari
 te 20 uur : filmforum „Kafr Kassem “.

TE KOOP

VIER HERBERGTAFELS + STOELN. Alsook
 TAFELVOETBAL 1 jaar bespeeld. Zich wenden
 Prof. O. Rubbrechtstraat 66, 8990 Roesbrugge.

NIEUW KANTOOR

SPAARKREDIET

BELEGGINGEN

KREDIETEN

LOPENDE REKENINGEN

KANTOOR MOREZ - PITTILLION
 Prof. O. Rubbrechtstraat 95
 8990 ROESBRUGGE/POPERINGE
 Tel. 057/30.03.76

➔ UW VERTROUWENSMAN IN GELDZAKEN

BRUNEEL - BAELE pvba
 Bankelindeweg 11
 8994 Krombeke
 Tel. 057/40 07 81

HOUTKACHEL zoals in grootmoeders tijd
 brandt alles - past in elk interieur
 naar wens met of zonder barbecue

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND DECEMBER

Kaartingen

Roesbrugge, maandag 7 jan. bij O. Denijs
4de maandelijkse kaarting.

Proven, zaal „Sint Jozef“
donderdag 24 januari te 13 u.
kaartnamiddag „Derde Leeftijd“.

Beveren-IJzer, maandag 21 jan. bij M. Ryon,
4de maandelijkse kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 22 januari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Beveren in „t Boerenhof“
donderdag 17 jan. te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenskaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd.

Haringe, „Sint Jozef“ bij Cecile Ryon,
zaterdag 26 en zondag 27 januari : 4de maan-
delijkse kaarting met saucissen voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker
vrijdag 1 febr. te 20 u.: 1ste maandelijkse
kaarting van de kaartclub „Tijde-Thuis“.

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers“
zaterdag 5 januari te 20 u.
maandelijkse smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 12 jan.: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend“
zaterdag 19 jan.: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Met ons kunt U praten
over

SPAREN en LENEN

Ernstige voorwaarden
Vluggende bediening

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Davidfonds „IJzerweelde“

Krombeke in 't parochiaal centrum
vrijdag 25 januari te 20 u.: Dia-avond „Vogels
in de natuur door hr. H. d'Udekem d'Acoz.

**Tuinaanleg - onderhoud
boomkwekerij**

P. VANWILDEMEERSCH

Moenaardestraat 82

Roesbrugge-Haringe

Tel. 057/30 00 43

Te koop : **WITLOOF**
voordelige prijzen

TE KOOP

BROMMER „Peugeot“ (1100 km.) zo goed als
nieuw. Wegens ziekte. Zich wenden : IJzer-
straat 4, 8991 Stavele. Tel. 057/30.07.05

TE KOOP

KINDERBED (wit verlakt) + MATRAS zo goed
als nieuw 1.500 fr. Alsook KINDERAUTOSTOEL
500 fr. Zich wenden : Georges Vanooost, Mo-
lendreef 16, 8994 Proven. Tel. 057/30.02.22

DRIE ANTIEKE DEUREN met prachtige teke-
ningen in het glas. Bovenstuk met ruitjes in
geslepen glas. Alsook strandfiets.
Zich wenden na 16 u. : Tel. 057/30.07.52

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*De Franstaligen beschouwen al lang België
als een mesalliance, een mislukt huwelijk van
een fijne, voorname aristokraat (zichzelf) met
een boerenmeid (de Vlamingen).*

*Maar de toestand is nu zodanig geëvolu-
eerd dat die boerenmeid, niettegenstaande
zij al veel water in haar wijn heeft gedaan,
door die fijne aristokraat in een echtschei-
ding wordt betrokken. Hij wil niet meer met
haar in hetzelfde unitaire bed slapen. Zelfs
van een koel, maar korrekt gemeenschapsle-
ven kan er geen sprake meer zijn.*

*Wallonië en het Franstalig Brussel willen
hun eigen pot koken, zonder inmenging van
Vlaamse ministers. Goed, zeggen de Vlamin-
gen, we vragen niet beter, elk zijn beleid, le-
der „zijn pijp en zijn toebak“, maar ook elk
zijn eigen portemonnee. Daarmee zit de kat
op de koord, want daarvan willen de Fransta-
ligen juist niet weten. De financiële regeling
in het land, moet unitair blijven. Brussel en
Wallonië moeten ook in de toekomst van de
dotaties kunnen genieten, die gesplijst zijn
met Vlaamse centen !*

*De Franstaligen willen dus hun eigen boel
beheren, zoals zij het verkiezen, zonder pot-
tekijkerij van de Vlamingen. Werken als zij
goesting hebben en verteren wat zij wensen
en daarna Vlaanderen de rekening presente-
ren. Omdat de Vlamingen daarop niet willen
ingaan, zijn ze onredelijk, onhandelbaar en be-
moelziek.*

*Aan de universiteit van Leuven zijn er ge-
leerde professoren in de ekonomie, die haar-
fijn berekend hebben hoeveel miljarden er
elk jaar van Vlaanderen naar Brussel en Wal-
lonië gaan om er de boel op dreef te houden.
En dat heeft de publieke opinie wakker ge-
schud. De vraag wordt natuurlijk gesteld :
„als de Franstaligen ons nu zoveel kosten,
wat wordt het dan als zij zonder toezicht hun
zin mogen doen“ ? Dat is inderdaad de kern
van het vraagstuk, de rest is larde en apekool.*

*Ze werken in Leuven aan een nieuwe stu-
die om uit te maken hoe de opvattingen van
Franstaligen en Vlamingen in verband met
het kommunautaire vraagstuk, kunnen samen-
gevat worden. Men heeft er alle gegeven
waarover men beschikt in een computer ge-
stopt en wat is eruit gekomen ? Vanwege de
Franstaligen : „moi d'abord“ ; vanwege de
Vlamingen „godverdomme“. Dat werd nog
niet gepubliceerd, men heeft die resultaten
eerst doorgespeeld aan premier Martens. Die
heeft zijn spleetogjes even samengetrokken
en zonder stemverheffing gezegd : „het is
te begrijpen, dat gezien dit verschil in be-
nadering van het probleem, men moeilijk tot een
dialoog kan komen“ en hij is naar de volgen-
de vergadering gestapt.*

*Gelukkig nieuwjaar, ook vanwege Gusta,
Pol*

De auteur Jack VERSTAPPEN

schrijft over

en voor ons volk.

Grepen uit onze folklore.

Vraag zonder enige verplichting
catalogus van nog beschikbare
werken aan zijn adres :

Molenstraat 24
8370 Blankenberge

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten
- Keuken-installaties

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Textimur

Grote keus BEHANGPAPIER
in voorraad

Stijl - Modern — Alle prijzen
Vinylpapier vanaf 270 fr. de rol.

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties**
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

De zeune van Disten Blomme van Leisele, die Lowie heette, moeste naar 't konzul... hetgeene da'k hier vertellen gebeurde bykans vijftig jaar è leen... Disten, die boerde op è redelyke doening, hadde geerne zyn zeune thuis houden van 'n troep en Lowieten vroeg niet beter of geen soldaat te moeten zyn.

"'k Zyn schuw van ol dat khakkleur", zei Lowieten, dat was oek è stek op de kommlen die hem ol è paar keeren è pakt hadden met è karre zwynejoengen zonder passevant.

"Je moet doen gelyk ik" zei Disten "onke ik binnen moeste in veertien-achtthene, gebarde ik myn zot... en z' hèn myn noolt naar de tranchées doen gaan".

"Dat ga nuuzen Lowie nooit kunnen" zei Distens wuuf.

"Waarvan niet?" zei Disten "'k hèn 't ik wel è kunnen!"

"Van joen kun 'k dat verstaan" zei de boerinne styf serieus... "maar joen zot gebaaren ols je 't niet è zyt is moeilyk wei!"

"Onke myn moeste doof gebaaren?" vroeg Lowieten.

"Dat is è goed gedacht" zei Disten "maar je moet joen meteen oek stom gebaaren, anders, je ga joen eerst of laatst verklappen, en je meugt zeker zyn dat z'olles gaan probeeren om joen te vangen. We gaan van nu voort oltemets è keer op 't onverwachts geruchte moeten maaken of roepen bachten joen rik en je meugt niet verschieten of niet gebaaren da' je 't hoort".

Maar 'n tweeden dag hadden z'ol bykans è farce... de boerinne was ol uit 't koestol kommen in de mestpit è glotschen. Ze schreeuwde en tierde om hulpe, maar Lowieten, die è paar stappen verder bezig was met 't peerd inspannen, gebarde nooit datten 't hoorde... de boer hadde 't gelukkig hoort tot in 't koestol. Z'hèn toen daarmee è stopt.

De weeke daarop moeste Lowieten naar Oostende naar 't konzul.

"We gaan 't rischieren" zei zyn vader en è gaf hem è brief mei waarin dat er stoeg dat 't meer of è jaar was dat zyn zeune Lowie nieten meer 'n hoorde en niet koste klappen van te verschieten voor 't peerd dat wegliep.

Ols Lowieten daar dien brief ofgaf moest 'n rechtuut mei voor è speciaal onderzoek in è zaale waar dat z'ol rondliepen met witte schorten aan. Lowieten peinsde oltyd dat ze 't eene of 't ander gingen doen om hem te vangen, gelyk dat zyn vader zei, maar d'r gebeurde nieten. Ols 't ol gedaan was, schreef er daar è dokter van olles op è biljet en gaf het aan Lowieten met è briefje d'r by waarop dat er stoeg dat'n in de bureau daarnevens moeste gaan om dat papier te laten teeken. Met 't gedacht dat'n d'r van of was, was'n in è schoote buuten en schokte daar in dien anderen bureau binnen djuuste gelyk thulders in 't koestol. Den officier die daar zat verschoot dat 'n hutste...

"'t is gy moet wacht buut... imbécile!" schreeuwde 'n officier.

Lowieten was geheele uut zyn lood è sleege... "'k meugen nu niet gebaaren da'k het verstaan" peinsde 'n in zyn elgen en è roerde van geen vinne.

"'t is gy zyn doof misschien?" schreeuwde 'n officier weere.

"Jaak, chef" zei Lowieten "en stom oek!"

KWAAK

SIERA
GRUNDIG
DUAL

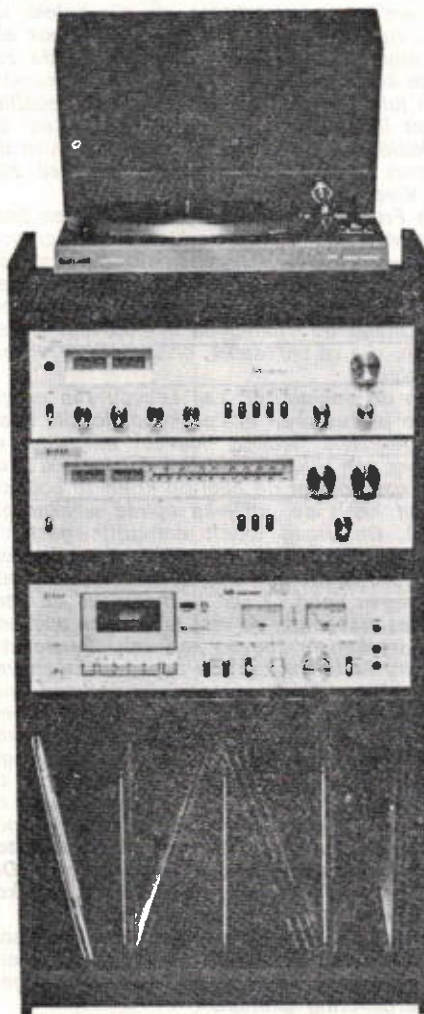
Eigen service

J. Cappoen-Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

25 jaar geleden stierf ...

Dr. Raphaël RUBBRECHT, afkomstig van ROESBRUGGE

een befaamde oogheekundige, een toegewijde volksopvoeder!

Vele jaren was er in West-Vlaanderen geen oogarts die de opleiding, de techniciteit en de faam van dokter Raphaël Rubbrecht bezat. Bovendien was hij een wetenschappelijk vorser, die nieuwe onderzoeks- en behandelingsmetodes ontwierp en de oogheekunde een hele stap heeft vooruitgeholpen.

Hij was meer dan veertig jaar lang geneesheer en hoofdgeneesheer in het Sint-Jans-Hospitaal te Brugge, alsook stichter en - een kwarteeuw lang - directeur van de eerste verpleegsterschool van onze provincie.

In 1938 werd hij geroepen om deel uit te maken van de vormende kern van de pas opgerichte Koninklijke Vlaamse Akademie voor Geneeskunde.

Dat alles is hem nooit naar het hoofd gestegen. In zijn wijsheid en als overtuigd kristen kende hij de menselijke beperktheid. In stille eenvoud, en in vele en lange werkuren heeft hij gepoogd het leed te verzachten van zijn medemens, hetzij met zijn wetenschap, hetzij met zijn „dienende liefde“!

We hebben reeds vroeger verteld dat in oktober 1827 Ferdinand Rubbrecht, een landbouwerszoon van Izenberge, te Roesbrugge werd benoemd tot onderwijzer. Drie jaar later veranderde hij van functie en werd gemeentesekretaris van Roesbrugge-Haringe. Hij stierf op 50-jarige leeftijd, in 1853, en werd opgevolgd, eerst door zijn zoon Benoît, die nog geen twee jaar later zelf overleed, en vervolgens door diens broeder, Louis-Augustijn.

Sekretaris Louis-Augustijn Rubbrecht had onder zijn zes kinderen, twee zonen die later als medicus beroemd zouden worden: Oswald, de schepper van de tandheelkunde in ons land en hoogleraar aan de Rijksuniversiteit van Gent, naar wie de hoofdstraat van Roesbrugge werd genoemd en Raphaël, de befaamde oogheekundige.

Een schitterende vorming

Raphaël Rubbrecht zag het levenslicht te Roesbrugge op 21 februari 1874. Samen met zijn broer bezocht hij eerst de gemeenteschool van zijn geboortedorp en trok toen naar het bisschoppelijk kollege te Veurne, waar hij verbleef van 1886 tot 1891 en primus perpetuus werd. E.H. Seraphyn Dequidt van Oeren, de knapste „surveillant“ die ooit in West-Vlaanderen over onze kollegestudenten heeft gewaakt, heeft ook op Raphaël Rubbrecht een „zaligen invloed uitgeoefend“ en hem de edele principes meegegeven die zijn leven hebben begeleid. In poësis en rethorica telde Raphaël Rubbrecht onder zijn klasgenoten en vrienden, Emiel Vliebergh - later een bekend professor te Leuven en de „wijze raadsman van de Vlaamse Beweging“ - wiens vader als rijkswachter naar Veurne was overgeplaatst.

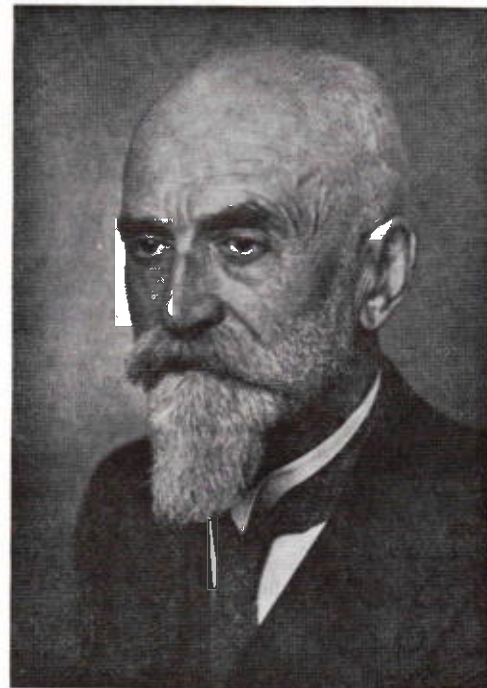
In 1891 ging Raphaël naar de universiteit van Luik, waar Oswald hem reeds was voorgedaan, om er net als zijn broer, medicijnen te studeren. Hij stond er in bewondering voor

de beroemde chemicus W. Spring, de chirurg von Waniwater, de internist Masius, maar vooral voor de grote fysioloog Leon Fredericq. Het was in diens laboratorium dat hij zijn eerste wetenschappelijk werk verrichtte, waarover hij reeds op 21-jarige leeftijd (1895) publiceerde. Het is ook daar dat hem een experimenteerdrang werd bijgebracht, die hem steeds is bijgebleven en waardoor hij veel meer geworden is dan een goede en handige practicus.

In 1897, het jaar waarin hij promoveerde, schreef hij een wetenschappelijke verhandeling *Recherches cardiographiques chez les oiseaux*, waarvoor hij een reisbeurs bekam waarmee hij twee jaar naar het buitenland kon. Hij trok eerst op studiereis naar Wenen, waar hij zich specialiseerde in neus-, keel-, en oogziekten bij Politzer, daarna ging hij zich volledig en uitsluitend toeleggen op de oogheekunde te Zürich bij Haab, te Parijs - waar hij in het voorjaar van 1898 zijn vriend Vliebergh ontmoette, die op studiereis was in de Franse hoofdstad - en te Londen.

Met deze, voor die tijd, uitzonderlijke vorming vestigde hij zich in 1899 als oogarts te Brugge. Na korte tijd werd hij als specialist voor de oogziekten benoemd aan het Sint-Jans-hospitaal, waar hij de eerste oogheekundige kliniek organiseerde. Hier wist hij verscheidene nieuwe onderzoeks- en behandelingsmetodes uit te werken, die ofwel verbeteringen of aanpassingen waren aan hetgene hij in het buitenland had gezien, ofwel steunden op eigen oorspronkelijke ideeën.

In oktober 1902 trad Raphaël Rubbrecht in het huwelijk met de nicht van geneesheer-dichter Eugene van Oye, een merkwaardige dame met veel kunstzin en muzikale aanleg. E.H. Dequidt, de „surveillant“ van Veurne, die toen reeds negen jaar te Brugge verbleef als directeur van het Sint-Leokollege, stuurde de jonggehuwden volgend sonnet, dat alleen goed begrepen kan worden als men weet dat de beide families toen in grote rouw waren:

*Hoe stil ... de loovers slapen op het mos;
De boomen, rouwig zwart, met de armen open,
Verzuchten; uit de takken neergedropen
Daar leken tranen ... Winter is 't in 't bosch.*

*Doch, machtig duwt God eens de botten los
Die rusten nu in Lieven en in Hopen;
Dan zal Hij bloemen strooien en ze doopen
In licht en gloed, in bloesemgeur en -blos.*

*Hoe stil ... noch stoet, noch bloemen, noch
(gezangen,
U snoert een huwelijksband met rouw
(omhangen ...
Zou 't winter zijn waar ik den zomer zocht?*

*O Neen! Het leven waakt; het zal u baren
Een nieuwe lente, en bloemen zult ge garen
Zoo lief als ooit uw Liefde droomen mocht!*

Naar de Akademie

Tussendoor zijn drukke praktijk schreef Dr. Rubbrecht tal van wetenschappelijke bijdragen van betekenis. Van 1895 tot 1946 zijn er in totaal 44 verschenen, die voornamelijk gepubliceerd werden in het *Vlaamsch Geneeskundig Tijdschrift* (gesticht in 1920), het *Bulletin de la Société Belge d'Ophtalmologie*, en de *Archives d'ophtalmologie*.

In 1923 schreef hij over het onderzoek van het oog met behulp van een spleettooglamp

en een hoornvliesmikroskoop en in 1924 over nieuwe methodes bij het oogheelkundig onderzoek. In de volgende jaren ging zijn belangstelling vooral naar het heelkundig ingrijpen bij staar (katarakt). Deze aandoening is van oudsher bekend en Jan Yperman beschreef reeds de heelkundige behandeling van staar in zijn *Cirurgie* (1310), maar het is toch pas in de jongste honderd jaar, dat dank zij pijnverdooving, aseptis en naderhand antibiotika, een staaroperatie geëvolueerd is tot een ingreep zonder veel komplikaties. Raphaël Rubbrecht heeft door zijn werk en zijn geschriften, zeker daartoe het zijne bijgedragen.

Daarna volgden van zijn hand verschillende publikaties over loslating van het netvlies. Het is immers maar na 1930 dat de behandeling van primaire netvliesloslating doeltreffend geworden is dank zij de aanwending van het z.g. diathermie-apparaat. Later bestudeerde hij voornamelijk een andere veel voorkomende oog-aandoening, namelijk de obstructie van de traanbuisjes. Na 1935 pakte hij de ziekten van het hoornvlies aan. Op dat terrein slaagde hij erin ook nieuwe behandelingsmethodes te vinden, dank zij zijn wetenschappelijke manier van werken, die hem ertoe leidde steeds te vorsen naar de oorzaak van de ziekelijke afwijkingen (pathogenese). Bij zijn onderzoek naar de aanleiding van de blezondere evolutie van de aandoeningen van het hoornvlies, kwam hij tot de vaststelling dat deze te zoeken was in het feit dat het hoornvlies uit een vaatloos weefsel bestaat, waardoor het een trager stofwisseling vertoont met een geringere immuniteitsgraad.

Na lange jaren strijd kregen we einde 1938 de oprichting van een Koninklijke Vlaamse Akademie voor Geneeskunde van België (bijna een eeuw na de oprichting van de *Académie royale de Médecine de Belgique*, die dateert van 1841!). Onder de eerste vijftien verkozen leden, die geroepen waren om deze jonge wetenschappelijke instelling uit te bouwen, bevond zich ook Dr. Raphaël Rubbrecht, wiens verdiensten op die wijze openlijk werden erkend. De oudere generatie zal zich misschien nog herinneren met hoeveel herrie deze Akademie op 21 januari 1939 werd ingehuldigd. Brussel leek in staat van beleg! Sedert 1830 is dit bestendig het geval, wanneer Vlaanderen iets wenst, wat de Franstaligen reeds lang bezitten, dan geeft dat altijd aanleiding tot een halve revolutie.

Zijn verpleegsterschool

Nadat in 1908 het allereerste Koninklijk Besluit voor Verpleegkunde verscheen werden in ons land een paar verpleegsterscholen opgericht. De eerste te Antwerpen in het Stuy-

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN
Graaf van Hoornweg 5
8994 KROMBEKE
Tel. 057/40.05.22

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
woensdag- en zaterdagmiddag
en op afspraak

venberg-gasthuis onder impuls van Constance Teichman (tante van Mej. M.E. Belpaire).

Net vóór de Eerste Wereldoorlog werd de tweede school te Brussel gesticht door Dr. Depage, met als direktice de Engelse verpleegster Edith Cavelle, die in oktober 1915 door de Duitsers werd gefusilleerd.

Onmiddellijk na de oorlog, in 1919 werd te Brugge de verpleegsterschool Sint-Elisabeth gesticht door ... Raphaël Rubbrecht, waarvan hij direktur en lesgever is gebleven tot in 1944. Naderhand (in 1923) werd een Raad van Beheer aangesteld waarin ook dokter Brutsaert van Poperinge zitting had. Dr. Brutsaert was toen lid van de provincieraad en werd later stichter van het sanatorium "De Lovie". De Sint-Elisabethverpleegsterschool is in de jongste tijd omgevormd tot het St.-Jansinstituut voor verpleegkunde.

Vijfentwintig jaar lang was Raphaël Rubbrecht, met vaderlijke zorg bekommerd om die school - zijn werk en zijn schepping - en onvermoeibaar heeft hij het beste van zichzelf gegeven om er een instelling van hoogstaande wetenschappelijke en opvoedkundige waarde van te maken. Zijn lessen, pedagogische juweeltjes, zijn gedeeltelijk in druk verschenen. In 1930 stichtte hij het tijdschrift *Dienende Liefde*, voor katholieke verpleegsters, dat aanvankelijk tweemaal en later driemaal per jaar verscheen en waarvan hij de hoofdredakteur was, want dokter Rubbrecht was een uitstekende stilist.

Raphaël Rubbrecht was ook medestichter,

in 1925, en ondervoorzitter van het werk *Licht en Liefde voor de Blinden*. Hij was ook betrokken bij de inrichting en het beheer van het Guido Gezellemuseum te Brugge. Tenslotte was hij lid van tal van binnen- en buitenlandse wetenschappelijke verenigingen.

Raphaël Rubbrecht was een geleerde met faam en tevens een plichtsbewuste en gekultiveerd man, overtuigd Vlaamsgezind en gelovig - hij was een trouw en bevoegd bijbel-lezer - maar breeddenkend, verdraagzaam en de vriend van vele andersdenkenden.

In de vroege morgenuren van 29 januari 1955 - de dag dat hij weer op een vergadering van de Koninklijke Vlaamse Akademie voor Geneeskunde zou aanwezig zijn - is hij te Brugge, in zijn 81e levensjaar, overleden.

Roger-A. BLONDEAU

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

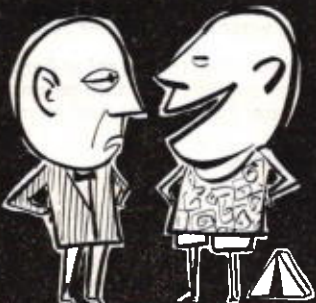
Geboorten

- Bart Recour, zoon van Roger en Monique Deman.
- Bart Monkerhey, zoon van Guido en Marie-Thérèse Muylle.

Huwelijksaankondiging

- Fabien Jacob van Reningelst met Claudine Deloz van Roesbrugge.

op kamp wordt U
een ander mens !

CAMPING DECUYPER
IEPERSTRAAT POPERINGE

Op zaterdag 16 februari 1980 : 8e verkiezing van

PRINS KARNAVAL van de LANDELIJKE GEMEENTEN

in de grote feestzaal van de „Lovie” te Proven

met 7 kandidaten uit Proven - Krombeke - Roesbrugge
Stavele - Watou - Haringe en Oostvleteren.

De avond wordt opgeluisterd door :

„Die Alpenjäger Blaskapelle”
en het dansorkest „Avanti”.

Toegangsprijs : 80 fr.

➔ IEDEREEN IN KARNAVALESKE KLEDIJ

Als een nieuwe pastoor naar de Westhoek komt ...

PATER PICPUS André LOUAGIE, PASTOOR te ROESBRUGGE

Op 24 februari 1807, werd E.H. Joannes-Josephus Reyphins, de eerste pastoor van de nieuwe parochie Roesbrugge.

Op 20 november 1979 werd E. Pater André Louagie, van de kongregatie van de Heilige Harten, in de volksmond picpussen, de 16e pastoor van deze parochie.

Pater André Louagie, is uit onze streek, geboren te Leisele op 19 oktober 1924. Hij deed zijn humaniora aan het Damiaankollege te Kortrijk en trok in 1947 naar Tremelo, waar hij zijn intrede deed in het noviciaat van de paters van de Heilige Harten. Hij volgde theologie aan het missie-seminarie te Zandhoven en werd er op 26 juli 1953 priester gewijd. In 1954 bracht hij een pastoraal jaar door te Bilzen en werd het jaar daarop leraar aan het Damiaankollege te Kortrijk. In 1959 werd hij naar Kongo (Kasai) gestuurd om er een opengevallen leraarsplaats te bezetten. Hij bleef er tot aan de onafhankelijkheidsmoeilijkheden in 1961 en keerde toen terug naar Kortrijk om er econoom te worden aan het Damiaankollege tot 1975. Intussen was hij tevens medepastoor op de H. Hartparochie (Pottelberg) te Kortrijk vanaf 1971 en dat is hij gebleven tot hij naar Roesbrugge kwam.

De paters van de H.H. Harten werden in 1800 gesticht door de Franse priester Coudrin. Zij werden picpussen genoemd omdat het z.g. moederhuis van de kongregatie tot in 1905 gelegen was in de Rue de Picpus te Parijs. Deze orde ijverde voor de gedurige aanbidding van het H. Sakrament, voor de devotie tot de H.H. Harten van Jezus en Maria, voor de Intronsatie van het H. Hart in de huisgezinnen, voor het onderwijs van de jeugd en voor de missies.

De Vlaamse apostel der melaatsen, pater Damiaan Deveuster, de „held van Molokai“, was lid van deze kongregatie. In Vlaanderen bezaten de picpussen vijf huizen, waaronder één te Kortrijk.

Op zondag 16 december 1979 werd pater Louagie plechtig als pastoor van Roesbrugge geïnstalleerd. Twee bussen Kortrijkzanen, van de parochie van het H. Hart hadden er prijs op gesteld hun medepastoor uitgeleide te doen.

De nieuwe pastoor werd, samen met deken Lootens van Poperinge, afgehaald met een ruittuig, een „siese“, getrokken door twee paarden, vanaf de Molenwal, terwijl de harmonie, de Volksvreugde van Proven en de Roesbrugse verenigingen hem naar de kerk begeleidde.

Na een druk bijgewoonde eucharistieviering, afgesloten met een entoesiast handgeklap, werd een receptie gehouden in de meer dan stampvolle zaal van het Kristen Volkshuis, waar het hele gebeuren werd gedicteerd door een gemoedelijke Marc Del-tour. Namens de kerkraad werd er het woord gevoerd door Jozef Deschuytter en op verzoek van de verenigingen werd een toespraak - die hier integraal wordt afgedrukt - gehouden door onze medewerker R.A. Blondeau:

Zeer Eerwaarde Heer Pastoor,

In alle eerlijkheid moet ik U zeggen - en eerlijkheid is de beste basis voor een goede relatie - dat de inhuldiging van de vorige pastoors ogenschijnlijk wel iets feestelijker verliep, maar zeker niet hartelijker.

Maar het achterwege blijven van wat overvallig uiterlijk vertoon is ter zake niet relevant en voor een groot deel alleen te wijten aan de weersomstandigheden en de tijd van het jaar. Als de vorige pastoors hier schijnbaar feestelijker werden onthaald is dat omdat ze hier gearriveerd zijn in gunstiger seizoenen. Uw voorganger E.H. Vanden Abeele is eigenlijk op een ongelukkig moment vertrokken, bij de aanvang van de donkerere weken, als heel de natuur aan haar winterslaap begint. Hij was al tien jaar verliefd op Poelkapelle en zoals dat met verliefde mensen gaat, was er plots geen houden meer aan.

We beschikken nu inderdaad maar over weinig feestelijk groen en weinig fleurige planten en in acht genomen de hier in zwang zijnde bloemensymboliek is er niemand die onze nieuwe pastoor graag met chrysanten zou besteken.

Er is in de jongste tijd intussen ook een stukje folklore verdwenen. Bij elke vroegere pastoorsinhuldiging stond er aan de inkom van het dorp een soort Romeinse praalboog, met een reusachtig kronogram, waarvan maar weinigen de betekenis snapt en de huizen waren versierd met festoenen en tierlantijntjes en boven elke deur hing er een welkomstgroet, meestal in miserabele verzen, waarvan een bloemlezing de week daarop terug te vinden was in *Het Wekelijks Nieuws*. Met draken in de aard van:

*Ik ben kapper en barbler
'k verkope bovendien nog bier
en 't is al drie weken dat we lezen
opdat Gij ook kalant zoudt wezen!*

Dat is gedaan. Best ook, want de man zou bij de eerste aanblik ontgoocheld zijn, maar WIJ zijn het niet en de tegenwoordigheid van zoveel parochianen in de Eucharistieviering en hier op deze receptie is hiervan het doorslaand bewijs.

Wij zijn blij dat Monseigneur toch nog over voldoende priesters beschikt om het pastoors-

ambt hier niet vakant te laten. We hebben al zoveel weten verdwijnen hier te Roesbrugge, in het „Petit Paris“ van weleer: administratieve diensten, het vrederecht, de rijks-wacht, het eigen bestuur - want we zijn gefusioneerd - en wat weet ik nog meer, maar de ontstentenis van een priester, van een pastoor, zou het diepste litteken hebben nagelaten.

Mijnheer Pastoor, het is voor U natuurlijk een hele verandering. U komt van Kortrijk, een grote, drukke, fiere stad, een universiteitsstad, waarvan het meerderwaardigheidscomplex maar weinig leemten vertoont en U komt terecht te midden van een gemeenschap van eenvoudige lieden. Maar Jezus heeft in de Bergrede de hemel aan de eenvoudigen beloofd en om ons op de weg daarheen te begeleiden heeft Monseigneur U naar hier gestuurd.

U kent de Westhoek, dit land tussen de bergen en de zee, het is uw geboortegrond en voor de ouder wordende mens is het altijd goed van terug te keren naar het land van zijn kommerloze jeugd.

Wij zijn blij dat U van bij ons zijt, want het parochiale leven gedijt het best met een pastoor die afgestemd is op dezelfde golfengte als zijn parochianen.

Het leven is hier gekonditioneerd door de natuur en haar rustig verloop en de opeenvolging van de seizoenen leert ons dat de geschiedenis zich herhaalt en behoedt ons voor extremiteiten. De impact van de moderne filosofische stromingen is hier zeer minnig en links of rechts zijn hier nog altijd begrippen die verband houden met de manier waarop men zijn handen gebruikt.

Hier heerst de mentaliteit van de zinvolle gematigdheid die het voordeel heeft dat ze maar weinig reacties oproept. We mogen niet vergeten dat uit het Hollandse puritanisme tenslotte de sex-shops zijn ontstaan.

Dat wil niet zeggen dat wij zoveel beter zijn dan elders. In dit land van Karel de Blauwer wonen er weinige heiligen, maar nooit zult U tevergeefs beroep doen op onze mensen.

Ook in hetgene we van een pastoor verlangen zijn we gematigd. We vragen geen groot theoloog, die moet toch de ene of de andere dag naar Rome om zich te verantwoorden, maar een herder, die ons geloof-leven begeleidt en stimuleert, voor wie de kristelijke liefde geen ijdel woord is en die zich in ons gemeenschapsleven weet te integreren. Want de pastoor is in onze ogen iemand, die niet zozeer boven, dan wel tussen ons staat. Als oud-missionaris hebt U zeker geen heimwee naar de vroeger seigneuriale gezagspositie, die de integratie volledig in de weg stond.

Mijnheer Pastoor, U bent van de orde van pater Damiaan. U bent pater van de kongregatie van de Heilige Harten. Wij bidden God dat deze meervoudsvorm, dit symbool van de dubbele liefde het leven moge blijven begeleiden van de pastoor die wij vandaag welkom heten:

welkom in onze kerk,
welkom in onze scholen,
welkom in onze huizen,
welkom in onze gemeenschap.

Ik dank U.

De IJzerbode, wenst E.P. Louagie een lang en vruchtbaar apostolaat.

STAVELE in de Wereldoorlog 1914-1918 (14)

Wasserijen en badinstallaties

(slot)

De inrichting te Stavele zag eruit als volgt: De stookplaats bevatte 6 grote waterketels, 2 zware voedingspompen en één waterverwarmer met reservoir, één stoommachine van 33 H.P. en één dynamo van 10 k.W. De drogerij telde 8 dubbele en beweeglijke droogkasten verwarmd door radiatoren met ventilatie. De wasserij had één oven - type Geneste-Hercher - om de klederen te ontsmetten, 8 mechanische wasmachines, 8 droog- of wringmachines, 10 bevochtigings-

toestellen, een strijkzaal, en linnen-sorterendienst, 25 naaimachines enz. Er was een installatie voor regelmatige watertoevoer en ook een voor lozing van het gebruikte water, verder een installatie voor elektrische verlichting, en dan nog magazijnen en bureaus.

De dienst van de baden zag er uit als volgt: een afdeling met 24 ligbaden voor warme baden met een ontsmettingsoven voor de klederen, een afdeling met 20 kabinen voor stortbaden met eveneens een ontsmettingsoven voor de klederen. Verder nog

een kapsalon en een installatie voor solferbaden met een speciale oven voor de ontsmetting van ondergoed en klederen.

Te De Panne en te Stavele werden jaarlijks 14 miljoen stukken linnen en ondergoed gewassen en circa 5 miljoen stukken hersteld waaronder 2.012.330 paar sokken. „Op een paar sokken stak het echter niet” zei Paul Boussemaere, „tijdens de noene-stond voetbalden wij met een bal gemaakt van schone nieuwe sokken en na afloop van het spel schopten wij de bal in de vaart”.

R. Lanszweert

KLEINE FISKALE KRONIEK

Bescheiden woning

Vroeger hadden de z.g. bescheiden woningen een vermindering inzake onroerende voorheffing van 25 t.h.

Met de wijziging van de kadastrale inkomens vanaf 1980, is dat ongewijzigd gebleven, op voorwaarde dat het kadastraal inkomen van de gezamenlijke in België gelegen onroerende goederen, niet meer bedraagt dan 20.000 fr. Er wordt geen rekening meer gehouden met de klasse van de gemeente. Dat bedrag van 20.000 fr. is voor iedereen hetzelfde.

Voor eigenaars die vroeger van die vermindering hebben genoten is die beperkende grens van 20.000 fr. opgevoerd tot 30.000 fr. Toch is dat bedrag minder hoog opgetrokken dan de gemiddelde kadastrale inkomens.

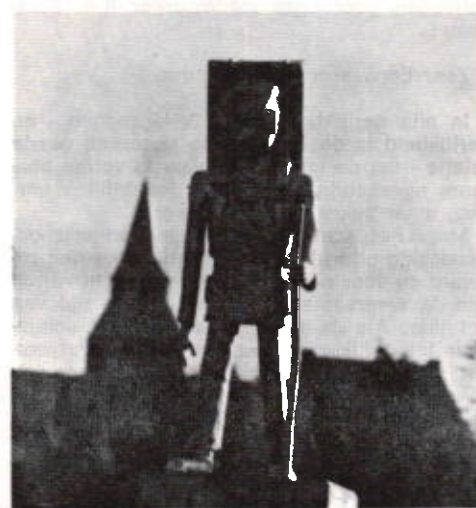
Ter verduidelijking: wie vroeger bv. in Kortrijk een huis bewoonde (zijn enige eigendom) met een K.I. van 12.000 fr. kon van de vermindering wegens bescheiden woning genieten. Datzelfde huis heeft nu een nieuw K.I. van minstens viermaal zoveel, terwijl de grens om van de vermindering wegens bescheiden woning te genieten slechts opgetrokken is tot 30.000 fr.

De eigenaar die in het oude stelsel de vermindering van 25 t.h. had en hiervoor nu nog in aanmerking komt (gezamenlijk K.I. 30.000 fr. of lager), moet, indien met deze vermindering geen rekening wordt gehouden op het aanslagbiljet inzake onroerende voorheffing, dat hij in 1980 zal ontvangen, zohast mogelijk (en zeker vóór 30 april 1981) een bezwaarschrift indienen bij de Directie der belastingen (zie adres op aanslagbiljet).

De vermindering van 25 t.h. wordt op 50 t.h. gebracht voor een tijdperk van vijf jaar,

voor een nieuw woonhuis dat men gebouwd of aangekocht heeft, op voorwaarde dat men geen bouw- of aankooppremie heeft genoten. Dit komt in de plaats van de vroeger bestaande tienjaarlijkse vrijstelling. S.B. Fiskaal Adviseur en Bedrijfskonsulent UFSAL

Karel de Blauwersfeesten te Haringe

Traditiegetrouw werd in de maand mei ons Lentefeest gehouden met de heropening van de Karel de Blauweroutes.

Daar alle zondagen in mei door activiteiten uit de omliggende dorpen volzet zijn, besloot de Kultuurgemeenschap Haringe - om alle concurrentie uit te sluiten - het Karel de

Blauwerfeest te verplaatsen naar zondag 14 september.

Op deze zondag wensen we dan ook dit feest een speciale kleur te geven. Vooreerst zal er een standbeeld onthuld worden van Karel de Blauwer met als opdracht: „Voor alle mannen uit de Westhoek die om den brode de smokkelzak aangespten en midden mens- en natuurgevaar, Frankrijk binnentrokken, uren ver en die zo hun leven en dat van hun kinderen meer leefbaar maakten. Ook voor hen die eraan ten onder gingen.”

Tevens krijgen we een vlooiemarkt onder het motto „Haringe kuilt zijn zolders uit”. Muziek, volksdans, vlaggezwaaien en allerlei attracties zullen ervoor zorgen dat niemand zich ook maar één ogenblik verveelt.

We doen nu reeds een oproep tot allen die iets te koop willen stellen - hoe eenvoudig en ouderwets ook - zich nu reeds bekend te maken bij de mensen van de Kultuurgemeenschap.

MENSEN VAN BIJ ONS

Bertha Maerten, echtgenote van Marcel Dekindt, geboren te Westvleteren op 5 mei 1901 is haastig overleden in het bejaardentehuis te Reninge op 28 december 1979. Lange jaren woonde schoenmaker Marcel Dekindt en zijn echtgenote rechtover het klooster te Roesbrugge. In 1957 zijn zij teruggekeerd naar hun geboortedorp Westvleteren. Sedert enkele jaren verbleven zij in het bejaardentehuis te Reninge.

Paul Feys, geboren te Beveren-IJzer op 26 maart 1902, oudste zoon van het gezin van brouwer Cyrille Feys-Callewaert, is op 15 januari 1980 te Brugge overleden. Hij was zich te Brugge gaan vestigen in 1958, na zijn huwelijk met mevr. Marie Delambre.

Solde

in alle artikelen

CHRISTINE CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2

8991 STAVELE

Tel. 057/30 05 70

- Stevige schoenen
- Pantoffels
- Boekentassen
- School- en toiletetuis
- Valiezen / reiszakken
- Sportuitrusting

Ig. PARENT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

Roesbrugge - Tel. 057/30 03 20

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Tine Ruysschaert te Proven

Op dinsdag 19 februari 1980 (avond voor aswoensdag) om 20 u. brengt de bekende voordrachtskünstleres Tine Ruysschaert het Markusevangelie in de kerk te Proven. Dit optreden wordt verzorgd op uitnodiging van alle openbare bibliotheken van Groot-Poperinge, van de Stedelijke kulturele raad, van DF-afdelingen Heuveland, IJzerweelde en Poperinge. Toen Tine Ruysschaert de idee opvatte het

Markusevangelie in een hedendaagse presentatie te brengen leek dat voor velen een niet direkt haalbare gok. Gedurende vele maanden heeft zij het Markusevangelie in al zijn facetten bestudeerd. In de vertaling van Frans Van Bladel hoorde zij het best de volkse vertelling doorklinken en gedurende verscheidene dagen heeft ze zich afgezonderd in de abdij van Male om zich de verschillende betekenis-lagen van de tekst eigen te kunnen maken.

Met Jo Gevers werd er uren gediscussieerd om zo een zinvolle regie bij de „zegging“ te kunnen uittekenen. De verschillende verhaal-fragmenten werden op een uiterst economische wijze geaksentueerd; een beschreid gezicht, een paarse vuist, een verwilderde haar-tooi, een verwonderende knieval, een afgewogen belichting, een zitbank, een meesterlijke stem : dat leek voldoende om een twee-uren-durende konfrontatie met het volk aan te gaan.

De gerestaureerde Sint-Viktorskerk van Proven is zowel akoestisch als ruimtelijk zo gaaf gehouden, dat zij een gedroomd decorum kan vormen voor Tine Ruysschaerts optreden.

Toegangsprijs 80 fr. - Jongeren 60 fr. Toegangskarten zijn te reserveren in de openbare bibliotheken van Groot-Poperinge, alsmede aan de receptie van het Stadhuis

Tel. 057/33 40 81.

STERRENKIJKEN

In het Streekhuis Malegijs, Dorpsstraat 12 te Kemmel is er vanaf 26 januari een tentoonstelling van foto's, allemaal gemaakt in

het uithoekje van Vlaanderen „Dranouter“, dit tot 3 februari 1980 - telkens van 10 - 12 en van 14 tot 17 uur.

Op 26 januari en op 3 februari zijn we te gast op de sterrenwacht in Dranouter, Hillestraat 5. Vanaf 21 uur kan iedereen met de grote telescoop waarnemen. Op 22, 23 en 24 maart zijn we weer uitgenodigd op de sterrenwacht in Dranouter. Van 19 tot 22 uur kunnen we kijken naar het prachtige maanlandschap waarvan je op de tentoonstelling een klein idee zal hebben hoe het er ongeveer moet uitzien.

ROESBRUGGE

FOLKLORISTISCHE HOEVEFEESTEN

Roesbrugge organiseert een vierde folkloristische hoevedag op zondag 17 augustus. Dat de hoevefeesten in 1980 weer zouden ingericht worden, maakte het Roesbrugse feestkomitee bekend tijdens een feestje dat zaterdag 19 januari werd georganiseerd voor alle kleine en grote medewerkers.

Op die manier wilde het feestkomitee allen danken voor hun belangloze inspanning.

Dat het een onbegonnen zaak zou zijn elke medewerker met een geschenkje te belonen begreep wel iedereen. Maar het feestkomitee zette wel, en terecht, de oudste helper, de h. Achiël Gyssels in de bloemen. Ook de h. en mevr. R. Haghevooren-Top, die drie jaar na elkaar zo bereidwillig waren het „Hof ter Linde“ ter beschikking te stellen voor de organisatie van de hoevedag, werden met een geschenk bedacht.

ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin“

„Somy“
Fietsen „Thoria“ - „Ventura“

„Manchester“ - „Venus“

➔ Alle herstellingen.

PAMA

P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

— NIEUWBOUW

— VERANDERINGSWERKEN

— KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11, 8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

NIEUW !

Van Ins leesbord

Dit nieuwe leesbordje is speciaal ontwikkeld met het oog op een maximale hanteerbaarheid voor de jonge kinderen. Het magnetisme van de letterplaatjes is zo bepaald dat de plaatjes gemakkelijk van het bord kunnen genomen worden, maar dat ze tegelijk net genoeg kleefkracht bezitten om niet verloren te raken, op de grond te vallen, enz. Dit nieuwe individuele hulpmateriaal kan men ervaren als een vooruitgang. Prijs 296 fr. - Te verkrijgen bij Boekhandel Schoonaert, Roesbrugge.

Vooroefenleien

Gaan de zwarte leities terugkomen in de eerste klas van de basisschool? Ja! ... maar ze zien er wel anders uit: vernieuwd, verjongd! Ze worden ook anders gebruikt. Ook de ouders zijn begaan met het handschrift van hun kinderen.

Welnu, deze vooroefenleien zijn zo opgevat dat ze bij iedere schrijfmethode kunnen ingeschakeld worden. Ze beogen een eenvoudig lettertype aan te bieden, een verzorgde bladspiegel en een vloeiende schrijfbeweging. Als zodanig zijn ze bij elke schrijfmethode een hulp. De beweging, de lettervorm is er telkens aangezet; de leerlingen overtrekken het

model en schrijven verder, de hele lijn vol. Is het resultaat bevredigend, dan kan gerust in het schriftje met potlood, wat later met de stift geschreven worden. Is het resultaat onvoldoende? ... Alle knoeiwerk, stuntelige letters kunnen gewoon met een vochtig doekje weggeveegd worden, en het kind kan weer met een schone lei beginnen. - Prijs 298 fr. Te verkrijgen bij Boekhandel Schoonaert, Bergenstraat 14, 8990 Roesbrugge.

URBANUS VAN ANUS

Het hoeft nauwelijks nog gezegd dat het optreden van Urbanus in Roesbrugge een succes is geweest.

De KLR dankt alle mensen die hun sympathie hebben getoond door hun aanwezigheid op onze eerste organisatie. Uw talrijke opkomst zet ons er toe aan in de toekomst verder te werken.

K.L.J. BEVEREN

Zondag 10 febr.: Gewestelijke veldcross te 14 u. in Beauvoorde.

Donderdag 14 febr.: „Wat met carnaval?“ Voor + 16 j. in het lokaal.

Vrijdag 15 febr.: Gewestelijke groene-kringvergadering: „Landbouw als schakel in de voedselketen“ door Jan de Pestel van K.L.J. Leuven.

Vrijdag 15 - maandag 18 febr.: Onze nieuwe J.K.L.J.-leiding volgt de trainingsdagen (2e deel) te Zedelgem.

Dinsdag 19 febr.: Vrije aktiviteit: „Het Markus-evangelie“ door Tine Ruysschaert.

Vrijdag 22 febr.: „Selektief ophalen van huisvuil“. Informatie- en gespreksavond m.m.v. het gemeentebestuur en van de B.R.T. - Aktie Kringloop. In De Drie Ridders te Gijverinkhove te 20 uur.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

Geboorten

- Iris Declerck, dochter van Guido en Monique De Vos (Beveren).
- Bert Verfaillie, zoon van Dirk en Ann Slosse (Stavele).

Overlijden

- Bertha Lelieur, 79 j., echtgenote van Daniël Desmyttere (Beveren).

Huwelijk

- Didler Dezeger van Poperinge met Marie-Christine Corneillie van Stavele.

TE KOOP

PERSONENWAGEN „Fiat 131“, 1.600 cc. blauwe kleur, 4 deuren, geen acc. (41.000 km.) Zich wenden na 17.30 u.: Ieperstraat 109 8970 Poperinge.

WOONHUIS met garage vooraan. IJzerstraat 13, 8991 Stavele.

SPAARKREDIET

BELEGGINGEN

KREDIETEN

—
LOPENDE REKENINGEN

KANTOOR MOREZ - PITTILLION
Prof. O. Rubbrechtstraat 95
8990 ROESBRUGGE/POPERINGE
Tel. 057/30.03.76

Kantooruren: 9-12 u. en van 16.30-18.30 u.
op zaterdag: 9-12 u. en op afspraak ten huize.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon: 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

BRUNEEL - BAEDE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

HOUTKACHEL zoals in grootmoeders tijd
brandt alles - past in elk interieur
naar wens met of zonder barbecue

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND FEBRUARI

Kaartingen

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
vrijdag 1 febr. te 20 u.: 1ste maandelijks
kaarting van de kaartclub „Tijde-Thuis".
Roesbrugge, maandag 4 februari bij O. Denijs
5de maandelijks kaarting.

HARINGE, Café „Sint Jozef"
bij Cecile RYON

APOLLONIA-zondag 9 febr. om 19 u.
GROTE PRIJSKAARTING (Manillen)
voor alle liefhebbers

Minstens 2 000 fr. prijzen - Inleg 25 fr.
Klassering met optelling van partijen
en punten - Drie partijen kaarten, tel-
kens met andere maat - Wie geen twee
partijen wint, mag opnieuw inschrijven.

Proven, zaal „Sint Jozef"
donderdag 14 en donderdag 28 febr. te 13 u.
kaartnamiddagen „Derde Leef tijd".

Beveren-IJzer, maandag 18 febr. bij M. Ryon,
5de maandelijks kaarting.

Beveren in „t Boerenhof"
donderdag 21 febr. te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden van
de Derde Leef tijd.

Haringe, „Sint Jozef" bij Cecile Ryon,
zaterdag 23 en zondag 24 febr.: 5de maan-
delijks kaarting met saucissen voor de leden.

Roesbrugge, dinsdag 26 februari
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leef tijd"

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers"
zaterdag 2 februari te 20 u.
maandelijks smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 9 febr.: smijting op de vogelpik.
voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend"
zaterdag 16 febr.: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Filmforum „De Lovie"

Proven, zaal „De Lovie", vrijdag 1 februari
te 20 uur: filmforum „Kafr Kassem".

K.A.V.

Roesbrugge, vrijdag 22 febr. te 19.30 u. stipt
bij J. Gunst: Gespreksavond door E. H. Roets
leraar aan V.T.I. te Poperinge met als thema:
„Onze kinderen en de vrijheid". Hoe zou U
reageren als uw kind op zekere dag U komt
zeggen dat het van huis weg wil? - of bij een
vriend wil intrekken? - Geloven zij wel nog in
iets? - Hoe vatten zij het leven op?
Inkom 25 fr. (met gratis consummatie) Niet-
leden ook hartelijk welkom.

K.V.L.V.

Haringe, in „Sint-Jozef" bij Cecile Ryon
donderdag 7 en donderdag 21 febr. te 13.15 u.
2 technische lessen over „Een juist gewicht,
een goede gezondheid".

Karnavalverkiezing

Proven, „De Lovie", zaterdag 9 febr. te 20 u.
8de Prins Karnaval-verkiezing der landelijke
gemeenten.

TE KOOP

Bewaarappels
biologisch geteeld
aan voordelige prijzen

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

11 % STAATSLENING

Kosteloos inschrijven

ZAKENKANTOOR
PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A
8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30.02.70

BRIEFJE VAN EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

't Schijnt dat het niet te best gaat in het
gezin van onze illustere madame Spaak. Dat
is te begrijpen, gezien haar „culot" en haar
„mol d'abord-politiek" zowel binnen- als bui-
tenhuis. Ze zou bovendien nogal wispelteurig
zijn, dat heeft ze van haar vader, die van zijn
aristokratisch milieu naar het socialisme hup-
pelde, onder de oorlog vanuit Londen contact
zocht met de Duitsers, maar terugkeerde als
verwoede patriotard en Leopold III naar het
leven stond, om vervolgens de grondslag te
leggen van de Benelux en tenslotte te evolu-
eren naar het stamvaderschap van het FDF!
Bovendien verkeert madame Spaak, naar de
mening van haar man, te veel in het gezels-
chap van monsieur Outers (spreek uit: Ou-
tairss), die een boek heeft geschreven Le
Divorce Belge en die soms de ene „divorce"
met de andere zou kunnen verwarren.

Nu zijn de moeilijkheden tussen madame
Spaak en haar man plots in een acuut stadium
gekomen, tengevolge van een banaal feltje.

Iemand zou aan „de man van madame
Spaak" en aan haar zoon verteld hebben hoe
onlangs, ergens bij een nog primitieve Afri-
kaanse volksstam, zich een geval van kan-
nibalisme heeft voorgedaan. Een hongerige
zwarte vader en zijn even hongerige zwarte
zoon waren al dagen op jacht, doch zonder
resultaat. Op een gegeven ogenblik ontmoet-
ten zij een goed in het vlees zittend meisje,
iets van om en bij de achttien jaar, en zonder
veel komplimenten hebben zij haar opgepeu-
zeld. Nu staan de daders voor dit vergrijp te-
recht.

De zoon van madame Spaak, die rechten en
sociologie studeert en nogal erg bekommerd
is om de mensen van „le tiers-monde", be-
sprak het geval met zijn vader en meende dat
die menseneterij wel te verontschuldigen was,
inachtgenomen de beschavingssituatie van de
daders, hun levenswijze en hun hongerige
toestand. „Misschien", zo opperde de zoon,
„zouden wij in hun plaats net hetzelfde
doen?"

Maar vader was niet akkoord: „In hun
plaats", zei hij, „zou ik dat kind mee naar
huis nemen en we zouden je moeder opeten!"

Madame Spaak die dat naderhand heeft
vernomen, is woest!

Maar Gusta, die madame Spaak niet kan
luchten - mannen groeten elkaar, maar vrou-
wen meten elkaar - zegt: „Spijtig dat het niet
gebeurd is!"

potdikke toch,
Pol

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP"

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U!

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten
- Keuken-installaties

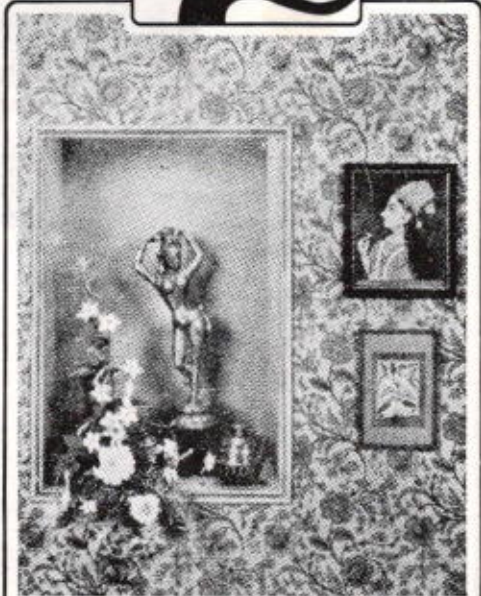
BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Textimur

Grote keus BEHANGPAPIER
in voorraad

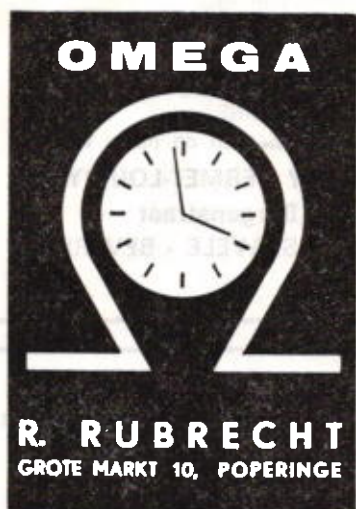
Stijl - Modern — Alle prijzen
Vinylpapier vanaf 270 fr. de rol.

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties**
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres :

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Wos op nieuwjaarsdag in de voornoene dat Mielten Gravee, die ol jaaren voor de prochie wrochte, zyn veeloo uut 't stol haalde om de burgemeester, die op de plaatse weunde, gelyk olle jaare, è nieuwwjaar te gaan wenschen.

„Je moet zien da'je entwanneer weere zyt enée”, riep zyn wuuf... „myn moeder komt van 'n noene en je weet dat ze niet è kan verdraagen dat we moeten wachten met 't eeten!”

„Oei, oei!” jammerde Mielten... „komt die ruttelmachiene weere... „myn gelukkig nieuwwjaar is ol aan de wuppe van 'n eersten dag”.

Maar ols Mielten toe de burgemeesters kwam peinen 'n ie daar ol niet meer op, è kreeg daar drie, vier groote druppels en nog è grooten sigaar, zodat 'n ol rood in zyn kam wos ols 'n ie daar buuten kwam.

„k Gaan de bazinne van 't Zwaantje” nog è nieuwwjaar gaan wenschen” zei Mielten. De fakteur en de postmeester waaren daar ol binnen en ze gerochten daar aan 't pinten drinken en nieuwwjaar vieren dat 't schouwe gaf en Mielten peinsde niet op naar huus gaan. Totdat er daar olmetnekeer een op è stoel sprong en begoste zingen van „Lang zal ze leven...” en meteen peinsde Mielten op zyn schoonmoeder.

„Verdomme ik moeten naar huus wei!” zei Mielten.

„Ga je gy nog op je veeloo geraaken” zei de bazinne... „je zou beter te voete gaan”.

„t Ga wel gaan” riep Mielten en è zwaai-de de markt over in vulle vitesse de straat in naar huus... maar è wos nog maar wel 'n draai è passeerd of è reed de bordeure op, rechte teegen 'n elektrieke staake en robbelde daar 't onderste booven. Miete Snetters zag het djuuste gebeuren...

„Maar Mielten toch!” lammenteerde ze „myn herte scheurde onke joen zag vol-len!”

„Ja” kreunde Mielten... „t is van joen j'n herte en 't is van myn 't gat van m'n broek, en myn veeloo weet er oek van ge-loof ik!”

Mielen kroop rechte, raapte zyn veeloo op en gling er mei te voete voort... 't voorwiel liep scheef en krom en zyn voorsten garde-boew sleepte over de kassiesteenen.

„k Gaan nog een drinken in „De Sterre” zei Mielten in zyn eigen...

„k Gaan joen veeloo arrangeeren dat je thuus geraakt” zei 'n baas. In 'n tyd dat Mielten è sigarette è draaid hadde wos 't ol è klonken.

„Daar zi” zei 'n baas... „je voorwiel is weere vaste... „en dien gardeboew ga nu niet meer ruttelen”.

„Dat is wel” knikte Mielten... „maar hoe doe je dat omdat dat niet meer zou ruttelen?”

„Héwè kyk” zei 'n baas... „è langen yzerdraad van booven eens en anders d'r rond draalen... „en ferme toespannen”.

„t Is è goe gedacht” zei Mielten „geef myn è keer zoo è lang ende yzerdraad mei”

„Waarom datte?” vroeg 'n baas.

„k Gaan dat è keer probeeren” zei Mielten... „ols myn schoonmoeder te veele ruttelt onke thuus kommen”.

KWAAK

- eenvoudige bediening
- 3 instelbare temperaturen
 - koude lucht
 - lauwe lucht
 - warme lucht
- regelbare tijdschakelaar
standaardafmetingen

Met de **Primus Superdry**
hoeft U enkel nog het linnen
op te vouwen en weg te bergen.

Uw verdeler :

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

Eigen service

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

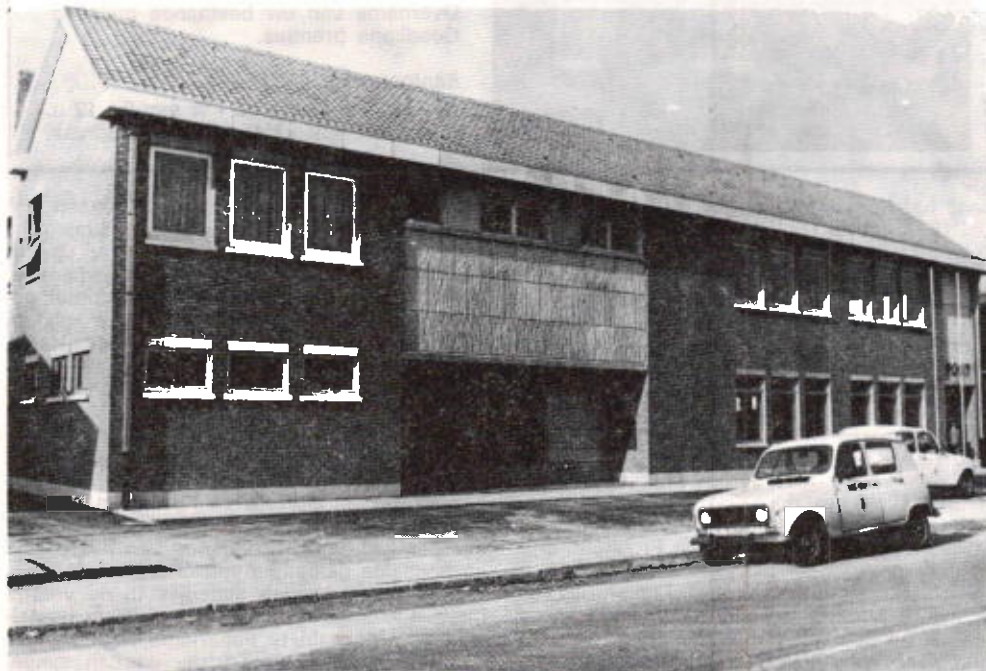
Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Bij de ingebruikneming van het nieuwe postgebouw

DE POST IN BELGIE EN ... TE ROESBRUGGE

Het nieuwe postgebouw van Roesbrugge

In het januarinummer van dit blad hadden we het over „De post door de eeuwen heen“, waarin we een overzicht gaven van het ontstaan en de evolutie van de postdienst.

Op 16 februari jl. heeft de postdienst te Roesbrugge, zijn eigen nieuw gebouw betrokken, gelegen in de Haringestraat, rechtover de Krekelstraat (vroeger Nieuwstraat en in de volksmond „Kleine Haringestraat“). Dit prachtige, prestigieuze gebouw, met woongelegenheid voor de postontvanger op de verdieping, en met tien bergplaatsen voor de dienstwagens, is een aanwinst voor ons dorp. De ruime lokalen en de efficiënte inrichting kunnen niet anders dan bijdragen tot de goede werking van een dienst die absoluut onmisbaar is in onze gekompliceerde maatschappij die steunt op uitgebreide sociaal-ekonomische betrekkingen, zelfs in deze agrarische Westhoek.

We nemen de gelegenheid te baat om deze keer te handelen over de evolutie van de post in ons land en ... te Roesbrugge.

Toen ons land 150 jaar geleden onafhankelijk werd, bleef het postregime behouden dat hier in 1810, onder Napoleon, werd ingericht en onder het samengaan met Holland - van 1815 tot 1830 - mits enkele wijzigingen en aanpassingen, in stand werd gehouden.

De taak van de postdienst was toen al goed omschreven : „het verzamelen, vervoeren en uitreiken van gewone en ingeschreven brieven, berichten, nieuwsbladen, tijdschriften, katalogi, boeken, prospektussen en ander drukwerk, alsook warenmonsters. Men neemt ook voor verzending aan : geld, juwelen en kost-

bare voorwerpen“.

Maar noch het vervoer, noch het bestellen of uitreiken van de post was te vergelijken met wat we nu kennen. We mogen niet vergeten dat in de eerste jaren van het bestaan van België er alleen maar te voet en met paarden werd gereisd. De stoomtrein kwam pas in 1835 om het hoekje gluren met de eerste lijn van Brussel naar Mechelen, terwijl er van de automobiel en de tram nog lang geen sprake was.

In 1830 bestonden er in België 123 postkantoren. In al onze landelijke gemeenten, hier

in de Westhoek was er niet één ! De administratie van de posterijen stond toen niet in voor de uitreiking van de briefwisseling op het platteland. De gemeenten hadden een eigen bode, die aangesteld was voor het afhalen van de korrespondentie van het dichtsbijgelegen postkantoor. Roesbrugge hing toen af, net als de omliggende gemeenten, zelfs Poperinge, van het postkantoor van Ieper. Jozef Seys en na hem een zekere Désiré Gelein legden dagelijks met paard en „voiture“ de weg af van Roesbrugge naar Ieper en terug om de te verzenden poststukken naar het postkantoor te dragen en deze die naar Roesbrugge moesten komen, mee te brengen. De brieven voor te lande werden aan het venster van de herberg *Het Gemeentehuis* tentoongesteld, om er afgehaald te worden door de persoon voor wie ze bestemd waren. De herberg *Het Gemeentehuis*, stond hier te Roesbrugge op dezelfde plaats waar nu het „stadhuis“ staat. Dit laatste werd pas in 1880-1881 gebouwd.

In die tijd was de briefwisseling natuurlijk nog zeer beperkt en van drukwerk of nieuwsbladen was er nog bijna geen sprake. Omstreeks 1830 waren de „gazetten“ zeldzaam en kostbaar. Bovendien bestond er in ons land toen geen enkele nederlandstalige krant (de eerste verscheen in 1844). Om aan hun verlangen naar nieuws te voldoen vergaderden de voornaamste inwoners 's avonds in een herberg, waar op een bepaald uur, door meester Ferdinand Rubbrecht lezing en vertaling werd gegeven van het bijzonderste nieuws. Een soort „gesproken dagblad“ avant la lettre. In woelige dagen was daarvoor veel belangstelling.

Posttarieven en postzegel

In 1830 waren de verzendingstarieven nogal ingewikkeld, het was immers logisch en normaal dat ze verschillen naargelang de afstand van de bestemming. Boven het verzendingstarief te betalen op het postkantoor en opgelegd door het bestuur der posterijen, moest men nog een vaste vergoeding van 2,5 centiem betalen aan de bode om een brief mee te nemen naar het postkantoor te Ieper en 5 centiem voor elke brief die hij vandaar had meegebracht en aan de geadresseerde overhandigde. Maar reeds in 1831 werd er verbod opgelegd om het even wat te innen bij het aannemen van een brief voor verzending.

In 1835 ondergingen de posttarieven een eerste vereenvoudiging. Van toen af aan veranderde het tarief niet meer van plaats tot plaats, maar van zone tot zone. Toch bleef die tarifiering een ingewikkelde zaak, omdat er nog steeds rekening werd gehouden met de afstand en het gewicht van de zending.

In 1836 werd ook het port van 5 centiem, dat bij de uitreiking werd geheven, afgeschaft. De boden kwamen in dienst van de Staat.

Men begon met 400 officiële uitreikers of „briefdragers“ over het hele land. Zij moesten ieder gemiddeld 7 gemeenten bedienen en één uitreiking doen om de twee dagen.

In 1849 werd tot een eenvormige tariefregeling voor geheel België overgegaan en kwam de postzegel in voege. Die was voor het eerst in gebruik genomen, in 1841, in Engeland, in 1843 kwam Zwitserland en Brazilië aan de beurt, in 1847 volgden de Verenigde Staten terwijl eveneens in 1849 Beieren en Frankrijk postzegels op hun brieven gingen kleven. Zo volgde het ene land na het andere, tot Siam in 1883 als laatste de postzegel invoerde. In 40 jaar had hij de hele beschaaft wereld veroverd.

De eerste jaren waren de postzegels nog ongetand, zij moesten door de postbedienden met een schaar van het blad gesneden worden. De perforatie begon pas, in 1862, in Frankrijk en werd hier het volgende jaar ook toegepast.

De post te Roesbrugge

In augustus 1858 werd een „kantoor van de brievendienst“, t.z. een distributiekantoor te Roesbrugge ingericht, in het gemeentehuis. Het stond in voor de gemeenten Roesbrugge-Haringe, Proven en Stavele.

De eerste postontvanger was de toenmalige gemeentesekretaris Louis Rubbrecht. De in die tijd nog beperkte administratieve werkzaamheden van beide functies, lieten die kumulatie gemakkelijk toe.

De brieven werden toen aangebracht door de diligences of postwagens, die een regelmatig reizigersvervoer verzorgden tussen Roesbrugge en Ieper. Bij Koninklijk Besluit van 25 februari 1861 werd de officiële „peerdenposterij“, die toen te Roesbrugge in handen was van Jozef Delanote, opgeheven, maar hij bleef zelfstandig instaan voor het dagelijks reizigersvervoer naar Ieper - heen en terug - en hij nam ook de brieven mee. Men sprak van de „malepost“. Op 9 november 1905 kwam de „malepost“ voor de laatste keer met de brieven. De volgende dag werd deze dienst overgenomen door de stoomtram, die sedert 25 oktober van dat jaar de verbinding Poperinge-Roesbrugge verzekerde.

Het distributiekantoor van Roesbrugge werd op 1 januari 1870 omgevormd tot ontvangerij van 6e klasse. In 1882 werd het 5e klasse en in 1901 kwam er weer promotie en werd het 4e klasse. Toen verhuisde de post van het stadhuis naar een huis op de markt, waar nu het agentschap van de Generale Bankmaatschappij is gevestigd. Op 1 januari 1919 werd Roesbrugge een postkantoor van 3e klasse,

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN
Graaf van Hoornweg 5
8994 KROMBEKE
Tel. 057/40.05.22

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagnamiddag en op afspraak.

maar het keerde terug naar 4e klasse op 30 juni 1932, om op 1 juli 1969 opnieuw 3e klasse te worden, wat het tot op heden gebleven is.

Op 1 april 1948 verhuisde de post van de markt naar het woonhuis van meester Laridon, in de toenmalige Statiestraat 38 (nu Prof. O. Rubbrechtstraat). Op 1 maart 1977 kwam een nieuwe verplaatsing, nu naar het onbewoonde schoolhuis, omdat het huis Laridon te koop was gesteld.

Intussen was het plan opgevat van een eigen, functioneel, postgebouw op te richten. Het was echter niet gemakkelijk om in het centrum van het dorp, de geschikte bouwgrond te vinden. Uiteindelijk werd een stuk weide, toebehorende aan Hugo Prophète, ont-eigend.

Architect Dethiau van het Ministerie van Openbare Werken kreeg de opdracht de plannen te tekenen en het werk werd aangenomen door Willy Valcke van Vlamertinge. Op 8 mei 1978 werd met de bouw gestart. Op 18 februari jl. werd het nieuwe gebouw voor het publiek toegankelijk gesteld. Zonder de grond, kost gebouw en inrichting tussen 21 en 22 miljoen, waarvan 17.500.000 fr. voor de ruwbouw, 950.000 fr. voor de centrale verwarming en 1.700.000 fr. voor de elektrische installatie. Achteraan het gebouw zijn 11 garages voorzien, één voor de postontvanger en 10 voor de bestelwagens. Op de verdieping is woongelegenheden voor de postontvanger,

terwijl aan de voorgevel 70 postbussen zijn aangebracht voor poste-restante-zendingen.

Naast de postontvanger werken er op het Roesbrugse postkantoor nog 2 bedienden, terwijl er 25 postmannen aan het kantoor gehecht zijn, die o.m. instaan voor 14 rondes, over het grondgebied van Roesbrugge-Haringe, Leisele-Izenberge-Gyverinkhove, Beveren-Stavele en Proven-Krombeke, waarvan 10 met postwagens.

Leisele en Proven bezitten elk een onderontvangerij, waarvan de verrichtingen boekhoudkundig gecentraliseerd worden te Roesbrugge, terwijl Stavele en Krombeke een bestellershalte hebben, waar een postman, één uur per dag, voor de verkoop van postzegels en bepaalde geldelijke verrichtingen zorgt.

De brieven worden dagelijks in de vroege morgen - omstreeks 6 u. - met twee bestelwagens afgehaald te Poperinge, waar ze met een vrachtwagen uit Kortrijk worden aangebracht. De Roesbrugse bestelwagens brengen ook de briefwisseling mee voor Watou. Spoedbestellingen worden vanuit Poperinge besteld door de Regie van telefoon en telegraaf.

Met de motorisering werd hier een aanvang gemaakt op 12 maart 1959. Het uitreiken gebeurt sedert enkele weken nog slechts één keer per dag. Wat een verschil tegenover vroeger, toen de postbode zelfs de zaterdag twee keer in het dorp bestelde en zelfs nog de zondagmorgen een ronde maakte.

Naast de officiële postdienst hebben we tegenwoordig in ons land privé-distributiedrijven, met duizenden uitdragers over het hele land, die voornamelijk zorgen voor de verspreiding van publiciteitsblaadjes en dito folders. De bestendige stijging van de posttarieven begunstigen deze distributiedrijven, die werken aan gemiddeld de helft van de prijs van de posterijen.

R.A.B.

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 08 54

de nieuwe kollektie
bekaert wandtextiel is geweldig !
loop eens binnen.
nieuw en geslaagd

bt

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijksaankondigingen

- Bernard Wyffels van Westvleteren met
Marleen Delmaere van Roesbrugge.
- Joseph Laseure van Roesbrugge-Haringe
met Viviane Derycke van Westvleteren.

Overlijden

- Roger Mouton, 58 j., echtgenoot van Suzanne Thoris.

LEVEN en WERK van MICHEL VANDEKERCKHOVE

Hij sprak te Haringe op 26 februari 1977 !

...hij ging nooit door de knieën...

Tielt

Deze kaarsrechts Vlaming werd in Tielt geboren op 23 januari 1909. Het midden-West-vlaamse stadje, dat in de tweede helft van de negentiende eeuw zachtjes was ingedommeld na de grote textielcrisis, had een benijdenswaardige faam opgebouwd in de Vlaamse Beweging. In het eerste decennium Behaegel, De Foere en D'Hulster: de voorbode van een (Westvlaamse) taalstrijd; in 1846 is Leonard de Bo laureaat aan het Tieltsse Sint-Jozefscollege; in 1867 neemt Johannes-Désiré Minnaert de *Gazette van Tielt* in handen; in 1875 helpt de ijverige onderpastoor Hendrik Flamen uit Ruiselede een sterke Davidsfondsafdeling op de been brengen; tien jaar later is Juliaan Claerhout een van de sleutelfiguren in een rumoerige De Bo-hulde, waarbij meester Guido Gezelle de studenten als „ruitenbrekers“ van zich afdruwt; in 1889 begint apotheker Lodewijk Wostyn zijn Vlaamse actie in de D'hulsterzonen, zeer sociaal bewogen en op dat ogenblik dicht bij de eerste daensistische groepjes in Zuid-Vlaanderen; in 1891 gaat Alois Vandevyvere heftig te keer tegen de lamelndigheid van de Vlaamse studentenbeweging, onder de schuilnaam „Seagull“; in 1896 verschijnt de echte „Zeemeeuw“ aan de Tieltsse hemel, Cyriel Verschaeve...

Gedurende vijftien jaar, tot eind 1911 zal de invloed van Verschaeve op de studenten-generaties bepalend zijn, en in feite tot lang nadien. Onder de vele bekende oudleerlingen, vermelden we hier Joris Lannoo die in 1909, het geboortjaar van Michiel Vandekerckhove, met uiterst bescheiden middelen een drukkerij begon „der lande en Gode getrouwe“. De

Toen Michiel Vandekerckhove, in 1979, zeventig jaar werd, is aan de historicus Romain Vanlandschoot gevraagd een biografie te schrijven over zijn leven en zijn werk. Daaruit blijkt duidelijk dat Michiel Vandekerckhove een vooraanstaande rol heeft gespeeld in het religieus, cultureel en politiek leven van Vlaanderen.

Van vóór de Tweede Wereldoorlog was hij betrokken in de politiek. Na de oorlog stond hij aan de wieg van de CVP, maar ten tijde van de Koningskwestie kreeg hij er genoeg van en verliet hij het politieke forum! Later engageerde hij zich, met zijn sterke filosofische aanleg, in de katholieke actie.

Over het leven en het werk van deze man, die nooit door de knieën is gegaan voor de bekoringen van de macht en de roem, heeft Romain Vanlandschoot een boeiend en vaak releverend boek geschreven.

Het initiatief en de uitgave van deze biografie, moeten beschouwd worden als een hulde aan de rechtschapen man die wij in Michiel Vandekerckhove willen eren en tevens als een bijdrage tot de geschiedschrijving van onze tijd.

Ook in onze streek is Michiel Vandekerckhove geen onbekende. Op zaterdag 26 februari 1977, leerden velen hem hier kennen, toen hij voor een overtalrijk publiek optrad te Haringe, met een fel gesmaakte toespraak bij de voorstelling van het boek „Karel Velde“, van Djoos Utendoale.

Romain Vanlandschoot werd bereid gevonden, speciaal voor „De IJzerbode“ een beknopte bijdrage te schrijven over deze Vlaamse voorman.

Tieltsse studentenbeweging behield, lang na het verdwijnen van Verschaeve uit het kleine stadje, haar eerste enthousiasme. Tijdens de eerste Wereldoorlog werden de kiemen uitgezaaid voor een schitterende generatie van 1919-1920. In de voetstappen van deze grote lichting is Michiel in 1922 flamingant en nationalist geworden in het A.K.V.S. Vanuit de eerste loge maakt hij de spectaculaire moeilijkheden met principaal Colle mee, in de jaren 1924-1927.

Engagementen

Tijdens zijn Leuvense studies (1927-1932) groeit de idee om het pacifisme en de dienstweigering te verdedigen. Kort nadien oriënteert hij zich naar de Katholieke partij. De verkiezingen van 1936 zien hem reeds op de barricade. In de schaduw van de beruchte Gustaaf Sap poogt hij, vanaf 1937 de partij te verjongen, te radicaliseren en te vervlaamse: Jeugdfront, in samenwerking met Albert Declerck en Jos De Saeger, die in de naoorlogse politieke situatie een belangrijke rol gespeeld hebben.

Na 10 mei 1940 rijpt bij Vandekerckhove snel de idee dat elke vorm van collaboratie noodlottig is. Tot in november 1940 betrokken, met medeweten van hoge kerkelijke autoriteiten, in zondagen over een eenheidsjeugdbeweging, trekt hij zich nadien terug in de stille oppositie van Kortrijkse verzetskringen. Die oppositie kreeg enige vruchtbaarheid in 1942, naar aanleiding van een Duitsgezinde hulde aan de gesneuvelde Reimond Tollenaere.

Nog voor de bevrijding worden een aantal besprekingen op gang gebracht om de oude Katholieke partij grondig te vernieuwen. In juni 1945 lanceren Michiel en zijn geestesgenoten het weekblad *Het Westen* en beheersen in ruime mate het stichtingscongres van de C.V.P. in augustus daarop volgend. Inmiddels is de Koningskwestie in volle hevigheid uitgebroken. Vandekerckhove verdedigt in september 1950 zijn onderzoek naar de verantwoordelijkheden binnen de partij. De hoge

bonzen nemen afstand. De rechtlijnige Vandekerckhove verlaat de partijpolitiek in mei-juni 1951 definitief. Na een 18-jarige carrière als advocaat, gaat hij nu in de magistratuur, als referendaris van de Kortrijkse rechtbank van Koophandel, waarvan hij 19 jaar later de voorzitter wordt.

Van 1952 tot 1962 beheerst hij het preconciliaire klimaat in Vlaanderen met een scherp oordeel over de binnenkerkelijke traagheid. Hij wordt een vertrouwde maar intellectueel kritische medewerker van kanunnik Dubois. Terzelfdertijd poneert hij vanaf 1953 de zindelijkheid in het denken over doel en middelen in de Vlaamse Beweging. Dat herhaalt hij na Hertoginnedal in 1963, na de grondwetsherziening in 1971, na het Egmontpakt in 1977. De uiterst en enig juist consequentie is de Vlaamse Staat.

Al deze aspecten, - en niet in het minst zijn ijver voor grootnederlandse integratie - moeten eigenst nader bekeken en grondiger doorgelicht worden.

Zonder Vandekerckhove zou Vlaanderen niet zijn wat het nu is: op weg naar zijn uiteindelijke zelfontplooiing. Het strekt de zeventigjarige tot eer.

Romain Vanlandschoot

Michel Vandekerckhove, Leven en werk
door Romain Vanlandschoot
verschijnt juni 1980

Vóórintekenprijs tot 15 maart 1980:

ingenaaid: 620 fr.

gebonden: 880 fr.

Na 15 maart:

ing.: 720 fr., geb.: 980 fr.

te bestellen:

door storting op prk. 000-1063812-13

van Anne-Marie Deleu-Deblaere,

Murissonstr. 142 - 8530 Rekkem

De namen van de vóórintekenaars zullen achteraan in het boek worden afgedrukt.

WERELDOORLOG I 1914-1918 (1)

22 april 1915 : de gasaanval te Steenstrate

Niets nieuws onder de zon !

Reeds in de oudheid gebruikte men tijdens gevechten chemische stoffen in hun meest primitieve vorm. Uitroken was een vaak en graag gebezigd strijdmiddel. Bij de rook van brandend hout voegde men allerhande stinkende stoffen zoals houtteer, hars, pluimen en dierlijke vetstoffen. Men benuttigde zelfs uitgesproken giftstoffen als solfer en arseniekdampen.

In de oudste tijden gebruikten de Chinezen prikkelende rookbommen. De historicus Titus Livius vertelt dat de Romeinen in 187 vóór Kristus bij belegeringen soms rook gebruikten. De Romeinse veldheer Quintus Sertorius gebruikte in 83 vóór Kristus, tijdens zijn strijd in Spanje een kunstmatige rookwolk die zijn vijanden deed hoesten en hen verlamde.

In 1600 kon de Italiaanse natuurkundige Fioravanti stinkbommen vervaardigen waarvan de rook onverdraaglijk was en die de vijand ziek maakte.

De Duitse generaal von Bülow, die in mei

1813 Berlijn moest verdedigen tegen het leger van Napoleon, weigerde de raad op te volgen van een Berlijns apoteker die raadslid was, om cyaanwaterstofzuur of blauwzuur tegen de vijand te gebruiken.

In zijn boek *Der chemische Krieg* schrijft dr. Hanslian dat de Franse apoteker Lefortier, in 1830, te Sèvres, de eerste eigenlijke gasbom heeft uitgevonden. Deze verspreidde een enorme reukloze maar gevaarlijke rookwolk die zware hoestbuien veroorzaakte.

Tijdens de Krimoorlog weigerden de Engelsen, bij de belegering van Sebastopol, in 1854, de hun aangeboden gasbommen te gebruiken. Gedurende de oorlog van 1870-1871 drong een Duitse scheikundige aan op het gebruik van gasbommen die geweldige niesbuien veroorzaakten. Zijn aanbeveling werd echter in de wind geslagen.

De stikgassen werden voor het eerst en vanaf 22 april 1915 door de Duitsers gebruikt op verscheidene punten van het front maar vooral in Vlaanderen. Dat was een flagrante overtreding van de konventie van Den Haag van 1907 waarin uitdrukkelijk bepaald stond : „De kontrakterende partijen ontzeggen zich het gebruik van projectielen die alleen tot doel hebben giftige en stikbommen te verspreiden“. Deze verbintenis hebben de Duitsers mede ondertekend maar als een vodge papier beschouwd.

De stikgassen worden uitgetest

Alhoewel de eerste gasaanval officieel op 22 april 1915 plaats had, werden toch reeds maanden voordien proefnemingen uitgevoerd. Er werden proeven gedaan, uiteraard heel voorzichtig, in Duitsland waar men een bevredigend resultaat bekam.

Aan het Russisch front gebruikten de Duitsers, in februari 1915, bij Lodz, ook gasgranaten, hier ging het echter minder goed omwille van de grote koude. Gasproeven waren ook reeds uitgevoerd geweest in het kamp van Beverlo waar de Duitsers bij de oefeningen een soort masker droegen en handen en zelfs varkens als proefdieren gebruikten.

Er was echter meer : aan ons front in Vlaanderen waren reeds testproeven gedaan geweest. De 14 februari schreef dr. Joseph De Cuyper, geboren te Brugge 26 juni 1891 en gesneuveld te Zarren op 30 september 1918 in het bevrijdingsoffensief, in zijn oorlogsdag-

boek, dat hij zes soldaten onderzocht had die aan het „Noordhuis“ getroffen waren door de schadelijke gevolgen van stikgasbussen. Zij lagen gedurende een half uur bewusteloos. Daarna waren ze duizelig en moesten ze overgeven. Hierover werd een rapport opgemaakt (*Journal de Campagne 1914-1917 blz. 58*).

Wij vonden echter nog meer : de Duitsers hadden reeds half december 1914 bij Steenstrate een akelige repetitie gehouden. Jean-Bernard schrijft in zijn boek *Histoire générale et anecdotique de la guerre 1914, T.IV, p. 104*, dat de Duitsers veinsden één hunner loopgraven prijs te geven. De Fransen liepen in de val : 450 Franse territorialen gingen vlug de tranchee bezetten. 32 keerden terug, al de andere stierven er de verstikkingsdood. „C'est là que furent essayés les gaz asphyxiants, dont l'usage barbare ne fut officiellement constaté le 22 avril suivant...“ schrijft de auteur. De geallieerden wisten goed genoeg dat de Duitsers proeven gedaan hadden en er nog deden. Ze wilden echter niet aannemen dat ze dit barbaarse wapen zouden gebruiken.

Toen kwam de fatale 22 april 1915. Op het Belgisch front lagen, van aan de kust, van noord naar zuid, onze troepen als volgt : de 4e, de 3e, de 5e, de 2e legerdivisie, de 2e kavalieriedivisie en meest zuidelijk de 6e divisie. De 1e legerdivisie en de 1e kavalieriedivisie lagen in reserve in de streek van Veurne. Generaal Wielemans was de algemene stafoverste.

Het was dus onze 6e divisie die tegen Steenstrate, onder bevel van generaal De Ceuninck, bij de Fransen aansloot. De infanterie van die 6e divisie bestond uit drie regimenten :

1. Het 1e regiment karabiniers stond vanaf de Drie Grachten tot de post „Het Schuitje“ met als bevelhebber kolonel Lahire.
2. Het 2e regiment karabiniers stond vanaf „Het Schuitje“ tot aan het huis van de veerman met als bevelhebber kolonel Collins.
3. De grenadiers stonden vanaf het huis van de veerman tot tegen Steenstrate met als bevelhebber kolonel Lotz.

Het meest zuidelijk stond het 2e bataljon van de grenadiers onder bevel van majoor De Kempeneer. Het 3e bataljon grenadiers onder bevel van majoor de Calatay stond bij de Pijpegale. Die dag van 22 april waren onze

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VOOR HEREN EN KINDEREN :

- Moderne broeken in Tergal, „Pane“ en Jeans
- Blazers - Moole pull's en gilets

VOOR DAMES :

- Moderne kledjes - Rokken
- Grote keus in pull's

ALLE TEXTIELWAREN :

- Dekens (in alle prijsen) - Lakens (flanel en tergal)
- Ondergoed (Evada - Lama - Tencate) - Werkkledij
- Geschenkartikelen

Een nieuw seizoen ...

Nieuwe schoenen ...

Het weer wordt zachter.

Iedereen heeft nieuwe zomerse schoenen nodig !

Nu wordt het langzamerhand tijd dat de warme winterschoenen vervangen worden door zomerschoenen.

Kijk naar onze uitgebreide keus nieuwe modellen.

Vraag raad in het huis

Ig. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

grenadiers bezig met verbindingsloopgrachten aan te leggen tussen Lizerne en de leperlee.

Tegenover onze 6e divisie stond de Duitse 45e reservedivisie onder bevel van generaal Schöpflin bestaande uit de 209e, 211e en 212e infanterieregimenten. Het 210e infanterieregiment stond in reserve.

Het 209e regiment, dat meest noordelijk stond opgesteld moest de vaart oversteken een vijfhonderdtal meter ten noorden van de brug van Steenstrate. Onze majoor De Kempenier lag daar op wacht met zijn 2e bataljon grenadiers. De stalen gasflessen van de vijand stonden ingebouwd in de voorste Duitse loopgraven. Die flessen waren voorzien van een ventiel dat moest opengedraaid worden, en ook van twee meter lange slangen die uit de loopgraven moesten gelegd worden en gericht naar het vijandelijk front. Meer dan 5.500 flessen werden ingedolven tussen 4 en 11 april 1915. Dit werk mocht alleen 's nachts gebeuren om niet ontdekt te worden. Als basis voor het gifmengsel gebruikte men chloor met een toevoeging van stikstofperoxyde. In de meeste gevallen gaat de dood gepaard met verschrikkelijke ziekteverschijnselen zoals hevige pijnen, bloedspuwen, steeds vlugger elkaar opvolgende verstikkingsaanvallen, versnelde ademhaling die echter onmiddellijk voor het einde langzaam wordt, reutelend en stuiptrekkend, het schuim komt op de lippen het aangezicht wordt blauw, de ogen puilen uit, de pupillen zetten uit, enz. . .

Sinds meerdere dagen was het geschut, langs de kant van de Duitsers, opmerkelijk stil

en rustig gebleven. Ze hadden hun artillerie het zwijgen opgelegd tijdens de zware voorbereidingsdagen, niet zozeer om hun kanonnen en obussen te sparen voor de aanval, maar om niet terug beschoten te worden op hun gevaarlijk goedje. Het was reeds een paar keer gebeurd dat flessen door Frans geschut getroffen waren, waarbij de Duitsers doden en gewonden telden.

Te vijf uur in de namiddag, die fameuze 22e april, draaiden de Duitsers hun hogedrukflessen open over een front van ongeveer 4 km tussen Steenstrate en Langemark. Langs de noordkant van Steenstrate werden slechts enkele flessen gelost zodat de Belgen hier geluk hadden.

Onze grenadiers zagen plots uit de Duitse linies een geel-groene rook opstijgen. Die groenachtige damp zweefde over het land in de richting Boezinge. „De Duitse tranchees staan in brand”, riep een der mannen. „Wat een stank”, antwoordde een andere, die hevig begon te hoesten. Toen zagen zij de Fransen vluchten.

('t vervolgt)

R. Lanszweert

KLEINE FISKALE KRONIEK

De onroerende voorheffing

Bij de herziening of de perikwatie van de kadastrale inkomens had men ons verzekerd dat het inzake onroerende voorheffing een neutrale operatie zou zijn. De verhoging van kadastrale inkomens zou een evenredige verlaging van de belastingpercenten voor gevolg

hebben en de roerende voorheffing zou niet en mocht niet verhogen ! Maar de resultaten zijn helemaal anders !

Men moet weten dat de onroerende voorheffing uit drie delen bestaat. In 1979 had men in Poperinge en deelgemeenten :

3 t.h. voor de Staat;

12 t.h. voor de provincie;

57 t.h. voor de gemeente.

Dus samen 72 t.h.

Hoe is nu de toestand voor 1980 ?

1,25 t.h. voor de Staat;

3,86 t.h. voor de provincie;

18,94 t.h. voor de gemeente.

Samen 24,05 t.h.

Ik heb hier onder de hand de kadastrale perikwatie van een gewoon burgerhuis, waarvan het oude K.I. 7.400 fr. beliep. In 1979 bedroeg de onroerende voorheffing : 7.400 x 72 t.h. of 5.328 fr.

Het nieuwe K.I. van ditzelfde huis beloopt nu 29.700 fr. en de ermede verband houdende onroerende voorheffing : 29.700 x 24,05 t.h. of 7.143 fr. Dat is 1.815 fr. in meer of 34,07 t.h.

Wat hebben onze drie staatkundige instellingen eraan verdiend ?

	In 1979	In 1980	In meer
Staat :	222 fr.	371 fr.	149 fr.
Provincie :	888 fr.	1.146 fr.	258 fr.
Gemeente :	4.218 fr.	5.626 fr.	1.408 fr.

We weten dus wat er ons te wachten staat. Een reden temeer om de eventuele verminderingen waarop we recht hebben, aan te vragen.

S.B.
Fiscaal Adviseur en Bedrijfsconsulent UFSAL
Tel. 057/30 01 44

ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin”

„Somy”

Fietsen „Thoria” - „Ventura”

„Manchester” - „Venus”

➔ Alle herstellingen.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

— NIEUWBOUW

— VERANDERINGSWERKEN

— KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11, 8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

Handelaars - zelfstandigen

Beauvoorde - vrijdag 25 april 19.30 u.

Een uitzonderlijke spreekbeurt!

We tellen in ons land 15 faillissementen per dag!

Prof. Dr. Stefaan Cambien handelt over:

Ondernemingsondergang

Aan welke oorzaken gaan ondernemingen ten onder!

Grepen uit de praktijk van elke dag!

Waar prof. Cambien spreekt is de belangstelling enorm.

Een buitenkans voor de Westhoek.

Houd deze datum vrij.

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 8 februari jl. is in het Virga Jesseziekenhuis te Hasselt Camille Proesmans overleden op 63-jarige leeftijd (hij was geboren te Tongeren op 5 november 1916).

Camille Proesmans kwam te Roesbrugge op 24 december 1950 als 1e opperwachtmeesterbrigadekommandant van de rijkswacht. In 1951 werd hij adjudant. Hij verliet Roesbrugge in 1955 voor Genk.

Hij was een sympatiek en bereidwillig mens, die geliefd was bij zijn manschappen en medewerkers. Langs De IJzerbode, waar op hij sedert jaren geabonneerd was, bleef

hij in voeling met Roesbrugge. Zijn echtgenote die afkomstig was van leper, is een viertal jaren geleden overleden.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten

- Bert Verfaillie, zoon van Dirk en Annie Slosse (Stavele).
- Iris Declerck, dochter van Guido en Monique De Vos (Beveren).
- Alain Desein, zoon van Sylvain en Frieda Delporte (Stavele).
- Stefaan Logle, zoon van Willem en Eliane Ryon (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Albert Valcke van Brugge met Maria Monkerhey van Stavele.
- Hans Dehoucke van Beveren met Marina Geeraert van Krombeke.
- José Coene van Stavele met Catherine De Bruyne van Blankenberge.

Overlijdens

- Margaretha Caenen, 88 j., ongehuwd (Stavele).
- Alix Petit, 89 j., weduwe van Firmin Dekoker (Stavele).
- Maurice Lahaye, 75 j., weduwnaar van Maria D'Hondt (Stavele).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

- André Regheere, 73 j., echtgenoot van Maria Tant (Beveren).

Kristelijke Mutualiteiten Beveren

Onze algemene ledenvergadering heeft plaats op zondag 30 maart a.s. Let wel te 14 u. en niet te 17 u. Zeer interessante spreekbeurt over ziekteverzekering. Nuttig om weten. Daarna gezellige ontspanning en verzorgde tombola.

FRANKY MEERSCHAERT

dankt hierbij zijn talrijke supporters voor hun steun bij de verkiezing van Prins-Karnaval der landelijke gemeenten.

TE KOOP

TWEE BOXEN (60 watt). Genadige prijs. Zich wenden : Tel. 057/30 04 78

BROMFIETS „Zundapp KS 50 cc. Super Sport “ 1 jaar oud, 2280 km + helm in zeer goede staat (wegens aankoop van auto). Zich wenden : Dr. J. Gheysenstraat 11, Roesbrugge.

WANDMEUBEL + TAFEL en 6 STOELen alsook T.V.-TAFEL (modern). Zich wenden : Dr. J. Gheysenstraat 2, Roesbrugge.

SALON en WOLLEN VLOERTAPIJT (2 x 3 m.) beide in zeer goede staat. Zich wenden : Adres ter drukkerij of Tel. 30.07.06

Huis Francine

Provenplein 49, PROVEN

Op zondagnamiddag 13 april 1980 vanaf 14 uur

TWEEDE VERKOOPSHOW

in zaal „Sint Elooi “ te Proven

Twee mannequins presenteren U zomerkleedjes, ensembles en allerhande nieuwigheden voor de zomer.

Kaarten gratis te verkrijgen in de winkel. - Tel. 057/30.02.32

BRUNEEL - BAEDE pvba

Bankelindeweg 11

8994 Krombeke

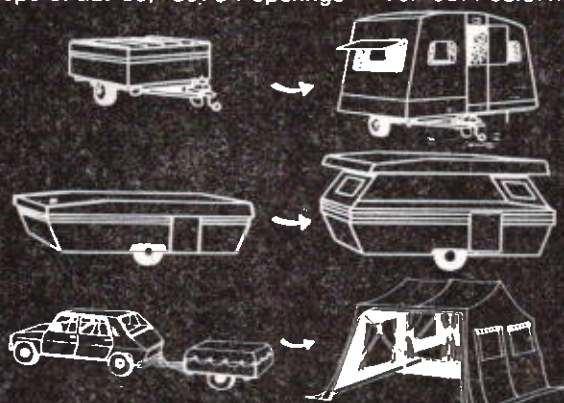
Tel. 057/40 07 81

HOUTKACHEL zoals in grootmoeders tijd brandt alles - past in elk interieur naar wens met of zonder barbecue

DECUYPER POPERINGE

Ieperstraat 69, 8970 Poperinge Tel 057/33.37.74

PLOOIBARE CARAVANS in OVERVLOED

Folkloristische hoevedag

Na het gezellig bedankingsfeestje van 19 januari is het Roesbrugse feestkomitee reeds druk bezig met de voorbereidingen voor de 4e uitgave van de hoevefeesten die plaatsvinden de 17e augustus op de hoeve „Ter Linde”. Heel wat vreemde medewerkers werden reeds aangesproken en beloofden hun medewerking. Ook zal er uitgekeken worden om in de 4e uitgave enkele „nieuwe” oude ambachten in te schakelen. Twee tenten werden reeds gehuurd (17 x 7 m en 34 x 7 m). Ook E.H. Pastoor Louagie beloofde reeds zijn medewerking. Hij zal gans het gebeuren op film opnemen. Het feestkomitee is ervan overtuigd weerom op alle plaatselijke medewerk(st)ers te mogen rekenen. Zodoende worden ook de 4e hoevefeesten een reuzesucces.

Roesbrugge - Vlaamse kermis

Op zondag 24 augustus a.s., op de speelkoer en in de lokalen van de meisjesschool, Vlaamse kermis ten bate van het sneeuwklassefonds.

Al wie onze scholen genegen is; al wie kinderen heeft die eens met de sneeuwklasse naar Zwitserland trokken of er straks naartoe gaan, zal deze datum indachtig zijn.

Vóór de heropening van het schooljaar 1980-1981, allen naar de Vlaamse kermis van onze eigen scholen!

Roesbrugge in zichtkaarten

In het vooruitzicht van een boekje uit te geven over Roesbrugge in het verleden, met oude zichtkaarten, foto's en geschiedkundige nota's, worden in mededeling gevraagd:

- oude zichtkaarten;
- foto's van gebouwen, straten, enz.; van feestelijkheden; van verenigingen; processies en optochten; oorlogstafereelen, enz.

Deze stukken worden na enkele dagen onbeschadigd terugbezorgd. Verzendingskosten worden gerembourseerd.

Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert - Bergenstraat 14-16, 8990 Roesbrugge.

Een landschap is ieders zorg

Dat een landschap slechts kan gaaf gehouden worden door de zorg van alle bewoners en van alle bezoekers is steeds maar duidelijker. Het Westvlaamse Heuvelland is een van de weinige nog vrij gawe landschappen in Vlaanderen. Wie er woont en werkt, wie er op bezoek komt draagt daarom een eigen verantwoordelijkheid.

Ieder kan rond zijn eigen huis of erf een bijdrage leveren. Dit wordt op eenvoudige wijze uitgelegd in een klein boekje dat het landschapswerk binnen het Opbouwwerk Heuvelland zopas liet verschijnen. Het kreeg als titel „Bomen voor Boeren - Boeren voor Bomen”, kost 20 fr. Het is te krijgen in het Streekhuis Malegijs te Kemmel of door storting van 30 fr. (verzending inbegrepen) op rekening 738-3061378-80 van Malegijs te Kemmel.

TE ONTHOUDEN ...

Zaterdag 10 mei: Tyrolerbierfeesten in de romantische bierkelders van de brouwerij Feys te Roesbrugge - Beveren-kalsijde met „Die Alpenjäger Blaskapelle”.

Zondag 1 juni: Karel de Blauwersgilde Roesbrugge richt een abdijwandeling (ong. 7 km) en -feest in, ter gelegenheid van het aanbrengen van een gedenksteen „Abdij O.L.Vrouw ter Nieuwe Plant (1236-1579)” aan de kapel op de Beveren-kalsijde, en van een Karel de Blauwersfiguur in de gevel bij Joël Deroodenys, Markt te Roesbrugge, gemaakt door R. Depuydt.

Vrijdag 27, zaterdag 28 en zondag 29 juni: Haringe, openluchttooneel „Peegie”.

Zondag 17 augustus: 4e folkloristische hoevedag op de hofstede „Ter Linde” te Roesbrugge met allerhande nieuwe activiteiten.

Zondag 24 augustus: Vlaamse kermis - meisjesschool Roesbrugge.

Zondag 14 sept.: Karel de Blauwersfeesten te Haringe.

Kwisavond

Op zaterdag 15 maart wordt voor de 2de maal een quizavond ingericht voor verenigingen, dit ten voordele van het wielergebeuren te Roesbrugge. Enkele ploegen verzekerden reeds hun deelname. Verenigingen die willen deelnemen aan deze quiz kunnen zich melden bij J. Decaesteker, Prof. O. Rubbrechtstr. 63. Deze quiz heeft plaats in de zaal „Kristen Volkshuis” te 20 uur. De K.L.J. uit Proven zorgt ter afwisseling voor enkele sketches.

Karnaval Chiro

Roesbrugge, zondag 9 maart: karnaval te 14.30 u.: stoet. Vertrek aan het stadhuis (of onderweg inspringen) langs de Haringestraat, Krekelstraat, Prof. O. Rubbrechtstraat tot aan het huis van J. Deschuytter. Terug tot aan de „Dode IJzer”. Daarna: spel en amusement - belegde broodjes en drank. Iedereen is uitgenodigd.

Veertiendaagse van het huishouden 1980!

Speciale reclame met o.a.:

- Trapladder „Tomado” 5 treden 1.105 fr. nu 940 fr.
- Flessenrek „Tomado” 24 fl. 495 fr. nu 445 fr.
- Droogrek „Tomado” 22 m. 745 fr. nu 599 fr.
- Bassin 16 cm. - 20 cm. reklaam: 15 fr. en 25 fr.
- Emmer 12 l. groen reklaam: 3 voor 199 fr.
- Ronde kuip 50 l. grijs 222 fr. nu 195 fr.
- Personenweegschaal reklaam: 199 fr.
- Kan 3 l. - 5 l. - 6 l. Reklaam: 65 fr. - 95 fr. en 117 fr. en nog veel andere artikels ...

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

R.A. BLONDEAU Mandarijn en astronoom

Een gunstkoopje

Bij de verhuus van de uitgeverij ORION uit Brugge, en de likwidatie van overschotten, hebben we aan inventarispijs, een restantje op de kop kunnen tikken van het boek van R.A. BLONDEAU

MANDARIJN en ASTRONOOM

525 blz. - gebonden - normale prijs: 480 fr.

NU: afgehaald: 125 fr.

portvrij verzonden: 150 fr.

Slechts 19 exemplaren voorhanden!

Haast U!

Dit boek werd in 1974 bekroond met de prof. J. Gillisprijs van de Koninklijke Akademie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten.

„Een meesterwerk in zijn soort” (Maria Rosseels in „De Standaard der Letteren” van 14 aug. 1970).

Onmiddellijk bestellen: Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert - Bergenstraat 14 8990 Roesbrugge Tel. 057/30 03 79

Te koop gevraagd

12 meter RONDE RODE VEUSTPANNEN „Sterreberg”. Tel. 057/30.04.96

Kommuniefest... denk er tijdig aan

Kies uit onze prachtige kollektie eerste- en plechtige kommunieprentjes getekend door „Jaklien”

of... teken zelf uw prentje en laat het bij ons drukken (neem eerst inlichtingen).

Drukkerij - Uitgeverij

SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16

8990 ROESBRUGGE

Met mijn vriendjes wil ik eerlijk spelen. Jezus heeft ons dat geleerd

Vormingsteater Gerd de Ley

Op vrijdag 28 maart om 20 u. komt het Vormingsteater Gerd de Ley „Twee ogen zo blauw” opvoeren in „De Gouden Arend” te Roesbrugge.

Het thema van het stuk behandelt de problematiek van de bijzondere jeugdzorg en is gebaseerd op feiten en getuigenissen van „Vrij en Vrolijk” anno 1974, zelfs vanuit de daaropvolgende jaren. „Twee ogen zo blauw” is geschreven door Liva Willems, die spijtig genoeg niet kan aanwezig zijn om deel te nemen aan de nabespreking, daar zij die dag op reis gaat. Voor deze nabespreking met de acteur Gerd de Ley - die aan zijn 78ste opvoering van dat stuk gekomen is - zal gezorgd worden voor bevoegde mensen, die betrokken zijn bij de bijzondere jeugdzorg, daar het in de bedoeling ligt niet te blijven stilstaan bij „Frank en Leutig” (de naam voor „Vrij en Vrolijk” in het stuk). Uit de aard van het thema wordt het een harde vertoning, met wellicht daarop een even openhartige bespreking. Gerd de Ley wordt geassisteerd door Evelyne Baetes terwijl stemmen gehoord worden, die opgenomen zijn op klankband en gezegd door actrices als Nicole Pellegroms, die ook vroeger nog opgetreden is in „De Gouden Arend” samen met Gerd de Ley, nl. in „Straks is allang voorbij”.

De première van het stuk ging door in het Meirtheater te Antwerpen op 11 april 1978. Er waren vele lovende persstemmen, o.a. „Knack”: „Gerd de Ley slaagt erin om in een waanzinnige slimme regie van Arnold Willems zo overtuigend te spelen, dat het stuk oneindig meer overtuigingskracht krijgt dan alle persknipsels, dossiers en mediauitzendingen bij elkaar” en „De Standaard”: „Zal het stuk uiteindelijk invloed uitoefenen op het beleid? Na „Twee ogen zo blauw” kan je dat alleen maar vurig hopen.”

De opvoering vindt plaats op uitnodiging van DF-IJzerweelde i.s.m. DF-Poperinge en Kultuurgemeenschap Haringe, dit onder auspiciën van het Ministerie van N.O.C.

Toegang: 120 fr. leden van de inrichtende en medewerkende verenigingen: 80 fr.; houders van Plus-3-Pas: 60 fr. Kaartbespreking mogelijk vanaf 15.3.80. D. Morez

K.L.J. BEVEREN

Al onze KLJ-ers zijn verwacht op onze activiteiten van 29 febr. en 7 en 28 maart. De andere aangelegenheden worden aanbevolen aan KLJ-ers en niet-KLJ-ers.

Vrijdag 29 febr.: Voor de +16-ers staat een vergadering op het programma over „de derde wereld” (o.a. met dia's).

Zat. 1 maart: Te Mannekensvere is er T-Dan-

sant van KLJ Sint-Joris.

Zon. 2 maart: KLJ Pollinkhove nodigt iedereen uit op haar jongeren-mis.

Vrijdag 7 maart: Voor alle KLJ-ers voert KLJ Pollinkhove haar toneelstuk „Moeder Geerte” op te Pollinkhove.

Zat. 8 maart: Chiro Sjaloom Leisele en Jeugdclub 't Prieeltje Gijverinkhove (lid van Jeugdoeverleggroep) brengen de toneelgroep Kohané uit Lendeled naar de Patronaatszaal in Leisele met „Dossier Baekeland”.

Maandag 10 maart: Te Roeselare (Noordstraat 107) heeft te 19.30 u. de tweemaandelijke bijeenkomst plaats van medewerkers aan de jaarlijkse 11.11.11.aktie voor West-Vlaanderen. Deze keer gaat het over „gemeentelijke komitees voor ontwikkelingssamenwerking”.

Vrijdag 28 maart: Met KLJ en jong-KLJ starten we de voorbereiding van het gewestelijk kultuurfest (11 april).

HARINGE - Prins Karnaval

Prins Rik II der landelijke gemeenten dankt iedereen die zich ingezet heeft voor het wel-slagen van de verkiezing van 9 februari.

Rik Deschrevel

GROTE ROUTE-paden

Wandeling Stavele - Abele

Zondag 9 maart - afstand: 23 km
Start om 10 uur aan de kerk te Stavele
Via de IJzer naar Roesbrugge: dorp van Karel de Blauwer

Haringe: St.-Martinuskerk met crypte en historisch barokorgel.

Middagpauze tot 13 uur in Proven Bosrijke (privé!) omgeving van het domein

De Lovie en het kasteel Het Couthof

Hoogte de Wulfhulle (55 m)

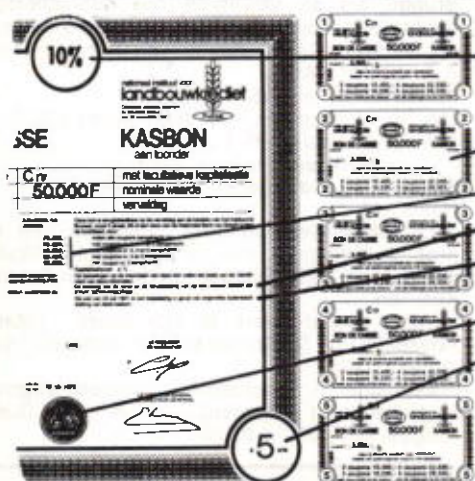
Helleketelbos (O.C.M.W.): vrij toegankelijk bos

Aankomst te Abele.

Chaufeurs kunnen na de wandeling per bus hun wagen gaan ophalen in Stavele.

Verwarming

De thermostaat van uw ketel kan afgestemd worden op de buitentemperatuur. Dit bespaart een enorme hoeveelheid brandstof. Zie de tabel. Stand van de ketelthermostaat: september 50-60 gr. C, oktober 50-60 gr. C, november 60-70 gr. C, december 70-80 gr. C, januari 80-90 gr. C, februari 80-90 gr. C, maart 70-80 gr. C, april 60-70 gr. C, mei 50-60 gr. C.

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

**ZAKENKANTOOR
PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH**

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MAART

Kaartingen

Roesbrugge, maandag 3 maart
bij O. Denijs, 6de maandelijke kaarting.

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
vrijdag 7 maart te 20 u.: 2de maandelijke
kaarting van de kaartersclub „Tijde-Thuis".

Proven, zaal „Sint Jozef"
donderdag 13 maart te 13 uur
donderdag 27 maart te 13 uur
kaartnamiddagen „Derde Leeftijd".

Beveren-IJzer, maandag 17 maart bij M. Ryon
6de maandelijke kaarting.

Beveren, in „t Boerenhof"
donderdag 20 maart te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd.

Haringe, „Sint Jozef" bij Cecile Ryon
zaterdag 22 en zondag 23 maart: 6de maan-
delijke kaarting met saucissen voor de leden
Beveren-IJzer, in „t Lusihoof" bij R. Maelstaf
zaterdag 22 en zondag 23 maart, te 19 u.

Grote kaaskaarting. Inleg 30 fr. Saucissen te
verkrijgen.

Roesbrugge, dinsdag 25 maart
bij J. Gunst. Puntkaarting „Derde Leeftijd"
Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
vrijdag 28, zaterdag 29 en zondag 30 maart
grote saucissenkaarting. 30 fr. inleg. Eenmaal
aanklijven is 1/2 kg worst.

Roesbrugge, zondag 30 maart van 10 u. - 13 u.
en van 16 u. - 24 u.: grote jaarlijkse boter- en
kaaskaarting in de meisjesschool.

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers"
zaterdag 1 maart te 20 u.
maandelijke smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 8 maart: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Roesbrugge, „De Gouden Arend"
zaterdag 15 maart: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
zaterdag 15 maart: Eerste vogelpiksmijting
van de „Zwaantjes-Pikkers".

Filmforum „De Lovie"

Proven, zaal „De Lovie", vrijdag 7 maart
te 20 u.: „Dersoe Oezala".

K.A.V.

Roesbrugge, bij J. Gunst
donderdag 13 maart te 19.30 u.: Start van
een reeks van 6 turnlessen, telkens op don-
derdagavond, door Mevr. Vuylsteke-Debyser.
Leden 320 fr. - Niet-leden 350 fr.

Haringe, in „Sint-Jozef" bij Cecile Ryon
donderdag 27 maart te 13.30 u.: demonstratie
kruidentuintje door Mevr. Lemaire „Hoe kwe-
ken we kruiden in onze tuin en hoe gebruiken
we ze".

Dansavonden

Zillebeke-leper, zaal „Canada"
zaterdag 1 maart te 20 uur
GROOT BAL
met Disco-bar „Hoppebel"
Inrichters: Automobielenclub
„De Westhoekpioniers" Haringe.

Proven, zaal „Sint Elooï", zaterdag 22 maart
Lustrum T-Dansant met Discobar „Baby"
ingericht door Jeugdhuis „Die Croone".

Proven, zaal „De Lovie", zaterdag 29 maart
Groot Bal met Willy Sommers.
ten voordele van T.S.C. Proven.

TE KOOP

MINI-WASMACHINE „Falda" met verwar-
ming. Zich wenden: Bergenstraat 14, Roes-
brugge. Tel. 057/30.03.79

MOBYLETTE, GASKACHEL en EETPLAATS
in zeer goede staat. Zich wenden (na 17 u.):
Prof.O. Rubbrechtstraat 1, Roesbrugge.

PLATENDRAAIER „Siera" en ELEKTRISCHE
RADIATOR in zeer goede staat. Zich wenden:
Dr. J.Gheysenstraat 11, Roesbrugge.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Gusta is verdrietig en daardoor is ze las-
tig. Ze is verdrietig om de moeilijkheden in
verband met Marie. Je weet het ook, Marie
was als iemand van de familie. Jarenlang
stond haar eigengemaakte konfituur hier op
tafel, we hebben emmers vol van haar erw-
tjes en groene bonen gegeten en ons kinderen
zijn met haar soep grootgekweekt. Nu is Ma-
rie Thumas failliet!

De schulden zijn veel groter dan alles wat
ze aan geld, gebouwen en inboedel bezit. En
ze maken ons wijs dat er niemand schuld
treft! Maar hadden de bazen beter op hun
spel gelet en had de ondernemingsraad in
plaats van bestendig te zaniken om meer loon
en minder uren, zich om de goede gang van
zaken bekommerd, dan zouden er nu geen
300 mensen werkloos zijn!

Ik heb dat aan Gusta gezegd, maar ze wil
van Marie geen kwaad horen en ze heeft de
venijnige vraag gesteld, hoe het komt dat er
nooit brouwerijen failliet gaan! Maar ik heb
haar uiteengezet dat wie regelmatig een pint
drinkt een klare kop heeft, zodat de bazen
van de brouwerijen bij moeilijkheden fusio-
neren in plaats van te konkurreren op leven
en dood, zoals dat in de conserve-industrie
het geval was.

Gusta is sedert een paar maanden terug wijk-
meesteres van de vrouwenbond. En zoals het
ons Gusta past, voert zij het hoge woord. In
de jongste vergadering werd het jaarlijkse één-
dagsreksje gepland. Geen gemakkelijke taak
moet je weten, want het is de zoveelste keer
dat onze vrouwen er voor een dag gaan uit-
vliegen en de mogelijkheden zijn ver uitgeput.
Ze gingen al naar Antwerpen, naar Bokrijk,
naar Beloel, naar Sluis en Middelburg, ze za-
ten een paar keer in Frans-Vlaanderen en ze
zijn zelfs eens in het Parlement geweest.
Maar nieuwe mensen brengen nieuwe ideeën
en onze onlangs aangestelde pastoor kwam
met een schitterend voorstel voor de pin-
nen: naar Brussel en het Planetarium! Maar dat
woord was amper gevallen of ons Gusta, ge-
steund door een paar vriendinnen protesteer-
den heftig. „Neen, zeker niet naar het Plane-
tarium", riepen ze wild, „we hebben al plan-
ten genoeg gezien!" En om dat voorstel he-
lemaal de kop in te drukken, voegde Gusta er
nog aan toe: „we zijn een paar jaar geleden
zelfs naar de Koninklijke serres geweest!"

't Is te hopen dat de directeur van het Pla-
netarium, onze Armand Pien, nooit te weten
komt dat ze hier zijn hoogwetenschappelijke,
pedagogische instelling voor een groentenbak
verslijten.

Voor het overige gebeurt er hier - net als
in de „Paradijsvogels" - niets dat nog het
vermelden waard is.

Saluut,

Pol

PROVEN, zaal „De Lovie"

zaterdag 29 maart te 20 u.

GROOT BAL

met Willy Sommers

ten voordele van T.S.C. Proven

Aan de kaartenverkoop is een tombola
verbonden die uitgaat van de spaarkas
MINERVE

1e prijs: 1 week op app. a zee

2e en 3e prijs: 2 weekends aan zee.

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen

- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten

- Keuken-installaties

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Lentetijd is plant- en zaaitijd

Grote keus:

- bloembollen
- groentezaden
- sierstruiken - rozen
- bomen en coniferen

aan voordelige prijzen.

Alle tuinaanleg- en onderhoud

Paul VANWILDEMEERSCH

Moenaardestraat 82

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.00.43

Met ons kunt U praten
over

SPAREN en LENEN

Eerstige voorwaarden

Flugge bediening

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Remietje Korteboel van Veurne was è klein, kortgestuukt ventje van rond de vijftig jaar. Ie was langen tyd jonkheid è bleeven, maar over è paar jaar was 'n è trouwt met Hortense Kloefe, die è zeune hadde van è jaar of achtiene die Sjarel noemde. 't Komiekste van d' affaire was dat Hortense è styf groot vrouwmens was en Remietje maar een van de kleene soorte, zoodat 'n maar met ruuze tot aan heur elleboogen kwam ols 'n by zyn wuuf stoeg. D'r waaren er die vertelden dat ze nog è zien hadden, ols Remietje te vrijen ging, dat 'n met zyn voeten in Hortenses schortebeurzen stoeg om aan te kunnen om heur è pieper te geeven... maar dat waaren natuurlijk zotte klaps.

Ze weunden op è klein doeningeske è beetje buiten Veurne. Hortense kweekte schaa-pen en zwyns en Remietje, die è soorte van hovenier was, hadde kalanten ennoeg in 't stee om olle daage zyn werk t'hèn. Sjarel deed ge-heele daagen nieten anders of hout zaagen en in stoofhout kappen, dat ze toen verkochten.

Op è dag dat Remietje hadde gaan hove-nieren naar 't klooster van de Zusters op d' Appelmarkt, hadden ze daar è vraagt om è zak of tiene stoofhout.

"k Gaan dat in twee keeren moeten voe-ren ennée" zei Remietje teegen Hortense ols 'n thuuskwam... ols er tien zakken op myn steekkarre staan, kunnen 'k er niet meer over kyken."

"Wuk!" zei Hortense "daarvooren twee keeren die route doen... 't is begot 'n holven dag verlet... Sjarel moet ze maar voeren."

"Jamaar, 'k weeten ik daar geen weg wei" lammenteerde Sjarel... en ol die zakken hout die trappen op sleepen!"

"Jamaar, je moet gy ol vooren niet bin-nen wei" zei Remietje "je moet ol 't achter-ste van 't klooster gaan... Kyk, 'k gaan dat schoone uiteen doen ol waar dat je moet. Je rydt dat straatje in langsten 't klooster, è paar honderd meters verder, ol je slinksche kant, is er daar weere è straatje die van de lang-sten achter ol die gebouwen loopt. Je moet daar in ryden en je gaat weere op je slink-sche kant verschillende poortjes zien, d'r is daar è bruune poorte, en dat is 't achterste van 't klooster. Je moet daar maar ferme klop-pen, ze gaan wel kommen open doen."

Sjarel arriveerde daar goed en wel in dat straatje met zyn karre. "k Zien ik hier nie-vers geen bruune poorte" grolde Sjarel.

Maar 't moeste nu d'r omme doen, dat die poorte de weeke voordien in 't groen è schilderd was. Sjarel kwam tenden dat straat-je en è draaide zyn karre om weere te keeren en nog è keer beter te kyken, maar op dat moment zag 'n daar 'n ende voor hem è geestelyk uut è poortje kommen. Sjarel liet direkt zyn karre staan en liep te vierklauwe achter ol roepen "Meneere paster, Meneere paster..." Dien paster verschoot van dat ge-schreeuw en bleef staan.

"Wuk is er gaande, myn man?" vroeg de paster.

Sjarel was tenden asem van te lopen en è vond zyn gepaste woorden niet om hem t'eksplikeeren...

"t Is om te vraagen... gauw, da'k pein-zen" zei Sjarel... "je zyt gy zeker uut 't ach-terste van de maseurs è kommen?"

KWAAK

- eenvoudige bediening
- 3 instelbare temperaturen
 - koude lucht
 - lauwe lucht
 - warme lucht
- regelbare tijdschakelaar
standaardafmetingen

Met de **Primus Superdry**

hebt U enkel nog het linnen

op te vouwen en weg te bergen.

Uw verdeler:

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

Eigen service

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Op reis met het K.V.L.V. van Roesbrugge

Naar het PLANETARIUM op de HEIZEL te BRUSSEL

Een boeiend schouwspel voor iedereen! Reeds 250 000 bezoekers!

De florissante afdeling van het Katholiek Vormingswerk van Landelijke Vrouwen, afdeling Roesbrugge, heeft haar jaarlijkse eendagsreis gepland. Deze uitstap vindt plaats op donderdag 5 juni a.s. en gaat naar Brussel en omgeving.

De K.V.L.V.-afdeling van Roesbrugge gaat niet meer naar Brussel zoals men dat indertijd deed, met een wandeling van de „Nord“ naar de „Midi“ en voor de rest van de dag in de „Bon Marché“ en de „Innovation“. De Roesbrugse „Landelijke Vrouwen“ zijn dames geworden met een brede algemene belangstelling. Zij beginnen hun kennismaking met onze hoofdstad met een bezoek aan het Nationaal PLANETARIUM op de Heizel, nabij het Atomium, dat een enig en soms adembenemend schouwspel te zien geeft.

Het Planetarium „is tegelijk school, schouwburg en film, een leslokaal overkoepeld door een hemelgewelf, en een toneelspel, waarin de hemellichamen de rollen vervullen.“

(E. Strömgren, *Astronomische Miniaturen II*)

Het Planetarium op de Heizel is eigenlijk een soort attractiezaal met 350 zitplaatsen en een koepelvormig dak. Op de binnenzijde van deze stulp, met een doormeter van 23 m, wordt met een wonder toestel de sterrenhemel in zijn volle glorie geprojecteerd. Niet alleen van dit noordelijk, maar ook van het zuidelijk halfrond en op een manier zoals we dat in de werkelijkheid nooit kunnen meemaken, omdat ofwel de lucht niet vlekkeloos is of omdat de sterrenpracht verbleekt bij de

kunstverlichting, die ook in deze tijd van energiekrisis, nog niets van haar oude intensiteit heeft verloren.

Dank zij het Planetarium kan men van in een gemakkelijke zetel de betovering ondergaan en de overweldigende indruk opdoen, die vele eeuwen geleden het voorrecht was van de met de natuur verbonden en door de natuur begenadigde mens van het Tweestromenland, waar eens de astronomie en de astrologie hun ontstaan vonden.

In versnelde gang en in ideale omstandigheden worden de bewegingen die aan het firmament plaats vinden, gedemonstreerd: de wenteling van de sterrenbeelden, het opkomen en ondergaan van zon en maan, en de ingewikkelde loop van de planeten.

De soms eigenaardige en op het eerste gezicht onbegrijpelijke wentelingen van de hemellichamen worden er op een zeer aanschouwelijke en duidelijke manier nagebootst zodat men op een attractieve wijze inzicht krijgt in wat er aan de hemel gebeurt.

Dat alles is mogelijk dank zij het gekompliceerde planetarium-instrument, vervaardigd door de firma Zeiss te Jena. Het bestaat uit twee bollen, de ene geeft de sterrenhemel weer van het noordelijk halfrond, de tweede, die van het zuidelijk halfrond. Elke bol bevat 16 projectietoestellen, met een sterke centrale lichtbron. De beide bollen die samen ongeveer 6000 met het blote oog waarneembare sterren (aan de twee halfronden) projecteren, zijn verbonden door een cilindervormig stuk in verschillende etages, die de mechanismen bevatten voor het weergeven van de bewegingen van de planeten, de zon en de maan. Het instrument bevat in totaal 119 projectiestelsels en 7 elektromotoren om de verschillende bewegingen uit te voeren.

Hoe het ontstond

Een planetarium was aanvankelijk een nogal rudimentair schaalmodel van het planetenstelsel. Het was gemaakt van hout of metaal, waarbij de planeten werden voorgesteld door kleine bolletjes die aan stangen bevestigd waren, waarmee ze in het rond konden draaien.

Tot de eerste mechanische planetaria behoren deze van de Deense astronoom, Ole Römer (1644-1710), die zijn toestel vervaardigde in 1675 en ook dat van de Hollandse geleerde Christiaan Huygens (1629-1695), wiens planetarium van 1682 nog altijd te zien is, in het Museum voor de Geschiedenis van de Natuurwetenschappen te Leiden.

In de 18e eeuw kwamen er ingenieuze planetaria in gebruik, die niet alleen de bewegingen van de planeten weergaven, maar ook de bewegingen van de manen van de diverse planeten (voor zover die toen bekend waren) lieten zien. Sommige toonden zelfs de rotatie van de aarde, de schijngestalten van de maan en nog andere complexe bewegingen. Reeds in 1715 werd een dergelijk ingewikkeld planetarium gebouwd door de bekende Engelse instrumentenmaker George Graham. Het meest vermaarde Amerikaanse planetarium werd ook in de 18e eeuw vervaardigd en het bevindt zich thans in het Franklin Institute te Philadelphia. Het oudste nog steeds in gebruik zijnde planetarium in Nederland dateert van 1756 en is te zien in het Scheepvaartmuseum van Amsterdam.

Naderhand kwamen planetaria met drie dimensies tot stand. Het eerste van dat soort

werd gebouwd te Franeker (Nederland). Zon en planeten hingen er aan koordjes, aan de zoldering, waar verschillende draaiende schijven - aangedreven door een slingeruurwerk - voor de juiste omwentelingen zorgden. Een dergelijk meer geperfectioneerd planetarium bevond zich in het *Deutsches Museum* te München. In een cilindervormige zaal van 12 m doormeter werden de toeschouwers op een wagentje vervoerd (12 personen tegelijk), dat om de centrale zon draaide. Zij zagen de planeten, die eveneens om dit centrum cirkelden en konden waarnemen hoe de „teruglopende beweging” en de „lussen” van de planeten ontstonden. Hier gebeurde de aandrijving elektrisch. Dit planetarium werd echter verwoest tijdens de Tweede Wereldoorlog.

In 1912 stelde de eerste directeur van het *Deutsches Museum* voor om in zijn instelling een kunstmatige sterrenhemel aan te brengen. Men dacht aanvankelijk aan een metalen bol van 5 m doormeter waarin men zou kunnen zitten, die zou draaien om een as, met lampjes als sterren, maar een ingenieur van de Carl Zeiss Werke te Jena, deed verschillende proefnemingen en suggereerde tenslotte een vaste hemelkoepel met onderaan in het midden een aantal wentelende projektoren voor het weergeven van de hemellichamen en hun bewegingen. Het instrument dat pas gereed kwam in 1923 overtrof alle verwachtingen en werd voor het museum een opvallend winstpunt, men liep letterlijk storm op deze „kunstmatige sterrenhemel”. Dit instrument had echter nog het nadeel dat het alleen maar de noordelijke sterrenhemel kon tonen. Het instrument werd zodanig uitgebreid dat ook deze beperking weldra was opgeheven. Men spreekt in dit geval van een *universeel planetarium*.

Het *universeel planetarium* veroverde tussen beide grote oorlogen de beschaafde wereld. In 1934 kreeg Den Haag zijn Zeiss-planetarium en het jaar daarop, met de Wereldtentoonstelling, kwam Brussel aan de beurt.

Het Planetarium op de Heizel

Ter gelegenheid van de Wereldtentoonstelling van 1935, op de Heizel, werd een gebouw opgericht, het *Alberteum*, ten behoeve van verschillende wetenschappelijke organisaties, waarin o.m. een planetarium werd ondergebracht met een universeel planetarium-instrument. Het was de grote attractie van de Wereldtentoonstelling en na de expositie werd ze in stand gehouden. In de daaropvolgende jaren kwamen er gemiddeld duizend bezoekers per dag. Toen kwam de Tweede Wereldoorlog. Na dit apocalyptische gedoe verliep

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagmiddag en op afspraak.

het hervatten van de activiteiten op het planetarium niet gemakkelijk en het duurde tot in 1954 vooraleer men weer van start ging. Het universeel planetarium-instrument dat men onder de oorlog voor de Duitsers had verborgen, was nu door twee Duitse Zeiss-techniekers weer in orde gebracht, maar het gebouw verkeerde in lamentable toestand. In het vooruitzicht van Expo'58 werd het echter wat opgeknapt en weer kwamen vele duizenden uit alle landen, van dit wonderbare schouwspel genieten.

Toen de hele sprookjeswereld van Expo'58 was verdwenen, bleven er alleen het Atomium en het in verval zijnde planetarium. Men dacht eraan van beide konstrukties een schoon geheel te maken, met het Atomium als symbool van het oneindig kleine en het planetarium van het oneindig grote, de „mikrokosmos” en de „makrokosmos” dicht tegen elkaar aangeleund. Vermits de restauratie van het gebouw meerdere miljoenen zou kosten, wenste de Belgische Staat echter een totaal nieuw gebouw op te richten. Besprekingen kwamen op gang tussen de stad Brussel en de regering en deze was bereid het terrein in erfpacht over te nemen. Plannen werden uitgewerkt door de bevoegde diensten van het Ministerie van Openbare Werken en einde 1973 was het gebouw voltooid. Het duurde echter nog tot 28 september 1976 vooraleer het Planetarium officieel werd

geopend door de heer H. De Croo, Minister van Nationale Opvoeding en de heer A. Humblot, Ministre de l'Education Nationale. Dat het Planetarium onder die ministeries ressorteert is duidelijk, aangezien het een instelling is van volkse wetenschappelijke voorlichting.

Op 18 juni 1976 detacheerden de Ministers van Nationale Opvoeding de heer Armand Pien - ons aller weerman - van het Koninklijk Meteorologisch Instituut te Ukkel, waar hij als werkleider bedrijvig was, als directeur naar het Planetarium. Hij wordt bijgestaan door een technisch ingenieur, twee regenten (een nederlandstalige en een franstalige), een konstrukteur en administratief personeel.

Een jaar na de opening, waren er reeds 80 000 bezoekers genoteerd, nu gaat men naar de 250 000 !

Voor de ingang van het planetarium staat het beeld van Copernicus, de schepper van het moderne wereldbeeld. Het is een geschenk van de in België verblijvende Polen, ter gelegenheid van de 500ste verjaardag van zijn geboorte (1473-1973).

Andere planetaria in België

Ons land telt nog een viertal andere planetaria, drie zijn niet van hetzelfde type als het Nationaal Planetarium op de Heizel.

Op de eerste verdieping van de Zimmertoren te Lier, naast het Astronomisch Compensatie Uurwerk van C. Festraets te Sint-Truiden en naast de Heirmanklok in het Boudewijnpark te Brugge staan prachtig uitgevoerde, maar bescheiden mechanische planetaria opgesteld, die alleen maar posities opgeven, daar de aan de werkelijkheid beantwoordende bewegingen te traag gaan om opgemerkt te worden.

Alleen de dierenruin te Antwerpen bezit een optisch planetarium met een Zeiss-instrument, echter van bescheiden allure vergeleken met het universeel planetarium-instrument op de Heizel.

* * *

Niemand late zich afschrikken door bovenstaande, nogal technische uitleg. De steeds aanhoudende stroom bezoekers aan het Planetarium zijn een waarborg voor het boeiende en verheven schouwspel dat er te zien is, en dat de mens optrekt naar hogere regionen, in de letterlijke maar ook in de figuurlijke betekenis van het woord.

R. A. BLONDEAU

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel 057/30 06 54

de nieuwe kollektie

bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.

nieuw en geslaagd

bt

Plechtig opengesteld voor het publiek op 28 maart 1980

STREUVELS' LIJSTERNEST VOORTAAN TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN.

Buiten- en binnenzicht van het gerestaureerde Lijsternest

Naar aanleiding van de uitreiking van de provinciale prijzen van West-Vlaanderen, werd begin februari van dit jaar door de gouverneur officieel bekend gemaakt dat de woning van Stijn Streuvels, de Prins der Nederlandse Letteren, zoals hij meermaals werd genoemd, op 28 maart 1980 zou worden opengesteld. Dit was aanvankelijk op vroegere data gepland, maar door onvoorziene, bijkomende en dure restauratiewerken gebeurde dit pas een paar dagen geleden en de provinciale overheid hoopt nu maar dat een talrijk publiek, dat gratis toegang heeft tot dit provinciaal herinneringsmuseum de weg naar Ingooigem zal vinden.

Het onbekende oorlogsdagboek

Een paar maanden geleden, het was op een zonnige winterdag werd ik langs de achterdeur binnengelaten op 't Lijsternest. Door 't gangske kwamen wij in 't keukentje met de grote zwarte gootsteen, de pottiek, 't stoofke met de koolbak, een rieten zetel en een paar stoelen. Was er in een hoek tegen de zoldering geen ultrasonische detector van een geperfectioneerd alarmsysteem aangebracht, men zou verwachten dat Streuvels elk ogenblik kon binnen komen.

In deze kleine ruimte leefden Frank Lateur met zijn vrouw Alida Staelens, („moed're", zoals hij haar noemde), nadat de vier kinderen één na één 't (Lijsternest) waren uitgevlogen. Ze waren op 19 september 1905 getrouwd en hadden sindsdien aldaar hun intrek genomen.

Toen de provincie West-Vlaanderen na wat gepalaber de eigendom van Streuvels met al wat er bij en omtrent hoorde op 7 november 1977 had aangekocht was de doeninge in een erbarmelijke toestand. Streuvels was er op 15 augustus 1969 in zijn smalle bibliotheek (naast zijn schrijfkamer) gestorven in de leeftijd van 97 jaar en 10 maanden. Moed're overleed er, in haar laatste levensjaren liefdevol bijgestaan door haar trouwe gouvernante, mej. Josée de Preitere, op 30 januari 1975, zijnde 95 jaar en 11 maanden.

De uitzonderlijke verdienste van het provinciaal bestuur ligt enerzijds hierin dat ze de restauratie (kostprijs verschillende miljoenen) grondig heeft aangepakt (de herstellingswerken werden uitgevoerd van maart tot half november 1979), en anderzijds dat ze drs.

Luc Schepens „carte-blanche" heeft gegeven, om als unieke Streuvelskenner het huis binnenstebuiten te keren. Luc Schepens die zijn *Kroniek van Stijn Streuvels* (1) in chronologische volgorde en met een minitieuze perfectie de volledige biografie van Streuvels verwezenlijkt, heeft ook aan het Lijsternest een luister gegeven zoals het er zelden een heeft gekend.

Van februari tot mei 1978 inventariseerde Luc Schepens werkelijk alles wat in en rond 't Lijsternest aanwezig was.

Dit gebeurde uiteraard niet zonder kleine en grotere moeilijkheden. De tweede dag reeds toen hij met zijn wagen van Brugge naar Ingooigem gleed over spekgladde wegen draaide hij te Ruddervoorde enkele keren rond en sukkelde terug vanwaar hij vertrokken was. De winter bleef duren en om zich enigszins ter plekke wat te verwarmen aan meer rook dan vuur dat moed'res stoofke bood, was Schepens een verstikking nabij. Achteraf bleek hoe een vuistbrede scheur in de schoorsteen onder 't oud behangpapier verborgen zat. En op zo'n dag, zo'n doodgewone dag ontdekte L. Schepens iets heel merkwaardigs. In een bruine doos staken stukken manuscript van Streuvels' Vlaschaard (1907) en zijn Kerstekind (1911) en op de versozijde hiervan het manuscript van het onuitgegeven oorlogsdagboek (januari 1915 tot november 1918). Niemand wist van het bestaan van dit dagboek iets af, te meer daar Streuvels zelf herhaaldelijk verklaard had dat er „van enig bestaan hiervan geen sprake" was.

Schepens' ontdekking haalde grote krante-

koppen (2) en niet alleen de pers, maar alle massamedia vermeldten dit nieuws. In het najaar '79 verscheen bij de uitgeverij Orion-Desclée te Brugge dit onuitgegeven werk van Streuvels (3) merkwaardig en uitvoerig ingeleid (42 blz.) door Luc Schepens en ruim geïllustreerd. Dit lijvig boek werd de blikvanger op de Antwerpse boekenbeurs en stond als nummer één op de bestsellerslijst.

De oninneembare burcht

Bij een bezoek aan het Lijsternest ondergaat men onwillekeurig het gevoel dat men als zgn. indringer ergens aan majesteitsschenen doet. Het huis, het veilig nest, dat Streuvels zo hermetisch mogelijk gesloten liet (zo leerden we het toch op school) is nu voor de gluurder, de voyeur, the invader toegankelijk.

Weinigen onder ons zullen wel iemand kennen of gekend hebben die destijds in 't Lijsternest binnen geraakte. Streuvels was geen gemakkelijke vogel en liet „vreemde katten" het liefst buiten. En als men 't geluk had binnen te geraken was 't langs de achterdeur, want zoals gebruikelijk op 't platteland ging de voordeur zelden of nooit open.

Arnold Balcaen-Vervisch die als burens van Streuvels een enorme verdienste hebben t.o.v. het Lijsternest en het aldaar genomen provinciaal initiatief vertellen dat ze van eminente personaliteiten die ooit 't Lijsternest eertijds mochten betreden, heden ten dage vernemen dat deze ook al niet veel verder kwamen dan 't keukentje, hoogstens het kleine salon waar de kachel zelden brandde en de kilte uit de muren kroop.

Sedert enkele dagen staat *gans* het huis (althans het gelijkvloers) voor de bezoeker open, dus ook de traphall, bibliotheek, werk-kamer, salon, eetkamer, keuken, en 't berg-plaatsje waarin een moderne sanitaire installatie, ook door gehandicapten gemakkelijk te gebruiken, werd geïnstalleerd.

In al deze kleine en grotere „plaatskens" waar het nu overal lekker warm en elektronisch beveiligd is, heeft men authentiek zoals vroeger alles ter plekke gelaten: schilderijen (Saverijs, Slabbinck, e.a.) beelden en beeldjes, meubels, de legendarische pianola, zo'n 6000 boeken, de handdoek die over de buize van de stove te drogen hangt en Streuvels bekende muizenbrilletje dat ergens op een hoek van een tafel rondslingert.

Enkele dagen geleden vertelde me een van Streuvels' kinderen hoe het hen getroffen had, hoe minitieuze getrouw het museum aan de werkelijkheid van destijds beantwoordt. „Als je de deur van je wagen dichtslaat gaat de waakhond blaffen en zodra je 't erf betreedt scharrelen kakelende kippen in de ren ... Echt zoals vroeger, toen we met de kinderen vader en moeder een bezoek brachten."

In deze - bijna oninneembare - burcht heeft Streuvels al zijn beroemde werken geschreven. Hoogtepunten waren zeker *De Vlaschaard* (1907), *Het Kerstekind* (1911), *Prutske* (1922) *Leven en Dood in den Ast* (1926), *De Teleurgang van de Waterhoek* (1926) door Fons Rademakers in 1971 verfilmd (*Mira*) en verder „*De Blijde Dag*" (1908) als T.V.-film uitgezonden op de B.R.T. op 26 maart jl.

Het zou een te lange opsomming worden

Lees verder blz. 6

WERELDOORLOG I 1914-1918 (2)

22 april 1915 : de gasaanval te Steenstrate

Op donderdag 22 april 1915 te 17 uur hadden de Duitsers te Steenstrate en te Boezinge de gaskranen opengedraaid. De eerste aanval was vooral tegen de Fransen gericht.

Tot hun verbazing zagen de Belgen de aan hun rechterzijde gelegen Fransen in paniek en in wilde wanorde op de vlucht slaan, en kermend en huilend ten gronde storten.

Steenstrate na de verschrikkelijke gevechten in 1915

Steenstrate en Lizerne veroverd

Uit de vuile stinkende gaswolk die aan hen voorbijschoof zagen ze de Duitsers opdagen en naar de oever van de vaart en de brug oprukken. De grenadiers bleven echter niet verstomd als aan de grond genageld staan kijken, maar ze gingen resoluut aan het schieten. Om te beginnen schoten ze een Duits regiment (209 RIR), dat langs de noordkant over meegesleepte loopbruggen de vaart wilde oversteken, aan flarden en verder beletten ze dat een ander regiment (211 RIR) langs de noordzijde de brug van Steenstrate zou innemen. Ze maaiden onmeedogend in de Duit-

se rangen en sloegen grote bressen in hun onbeschermdere rechterflank.

Dit keer waren het de Duitsers die met verbazing keken naar die „zwakke“ Belgen die thans het vuilste roet in hun eten kwamen gooien. Ze leden zware verliezen. De Duitse artillerie schoot alle huizen rond de brug in gruis doch op hun beurt replikeerden de Belgische batterijen samen met de Franse fel en fors. Tot het donker werd konden de Duitsers de brug niet veroveren. Doch in de duisternis gebeurde het wel!

Door de verraderlijke gasaanval, die enorm veel slachtoffers gemaakt had bij de Franse troepen, was de verbinding tussen de Fransen

en de Belgen verbroken. Steenstrate werd door de Duitsers ingenomen en het gehucht Lizerne lag voor hen open.

De totaal overhoop geslagen en geschoten Fransen vroegen hulp aan de Belgische artillerie en deden beroep op Belgische troepen.

In de duisternis waagde de vijand nu, van op de weg Steenstrate-Lizerne, een aanval op de rechterflank van de Belgen. Een sterk zoeklicht ontmaskerde de Duitsers die tot op 30 meter waren genaderd. De grimmige verbolgen grenadiers, die door de laffe Duitse oorlogsdaden verbeterd en verbitterd waren, schoten zonder verpozen, hun mitrailleurs ratelden gestadig en zo vlug ze konden, de ene band kogels na de andere werd op de Duitsers afgevuurd. De aanvallers maakten rechtsomkeer en dropen af.

Langzaam verliepen de lange nachtelijke uren in angst en schrik. De hele nacht schoten de Belgische batterijen op Steenstrate dat in handen van de Duitsers was gevallen. Dezelfde nacht, rond 2.30 u. slaagden de Belgen erin de verbinding met de Franse troepen te herstellen. Dit betekende voor de onzen alvast een ernstige overwinning waarvoor de Fransen zeer erkentelijk waren bij monde van president Poincaré die liet weten dat het regiment van de grenadiers, het elitekorps van het Belgisch leger, door zijn heldhaftige strijd, de stellingen verdedigd en behouden had van de door het gas verstikte Fransen en Britten.

De Fransen die een tegenaanval zouden uitvoeren bleven wachten en uitstellen. Hun troepen waren niet gereed, hun versterkingen niet aangekomen. Reeds van de avond van de 22e bereidde onze artillerie de aanval voor doch 's morgens om 7 uur was er nog niets van gekomen. Intussen marcheerde majoor Borremans, die met zijn 4e bataljon grenadiers aangeduid was om de Fransen te ondersteunen, gedurende vele uren in de bange donkere nacht, onder vreselijk geschut en tussen verraderlijke kogels, van Caïphas naar Pilatus, omdat de Fransen telkens hun plannen wijzigden en in het geheel niets uitvoerden.

Het duurde tot 18 uur van de 23e, er ging dus bijna een ganse dag verloren, vooraleer de aanval losbrak.

Het lawaai was onbeschrijflijk. De zouaven vielen aan. Ze moesten vanuit Lizerne Steenstrate heroveren. Onmiddellijk en onmeedogend werden ze bestookt door de Duitse bat-

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAEDE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

Een nieuw seizoen ...
Nieuwe schoenen ...
Het weer wordt zachter.
Iedereen heeft nieuwe zomerse schoenen nodig!

Nu wordt het langzamerhand tijd
dat de warme winterschoenen
vervangen worden door zomerschoenen.

Kijk naar onze uitgebreide keus nieuwe modellen.

Vraag raad in het huis

Ig. PARENT-MOYAERT
Prof. O. Rubbrechtstraat 35
ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

ANIPHYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

terijen, mitrailleurs en geweervuur van de infanterie. Ze geraakten amper een honderdtal meter vooruit en werden letterlijk in de pan gehakt. In drie uur kwamen ze geen stap meer verder.

De vijand bombardeerde gans de nacht, het was een ontzettende beschieting. Ook onze mannen hadden het zwaar te verduren, voortdurend werden ze bekogeld met gasgranaten en shrapnells maar toch hielden ze stand, vast besloten geen duimbreed te wijken.

Om 1.30 uur 's nachts werd de 1e compagnie van het 4e bataljon van het 2e regiment van onze karabiniers plots van uit de westkant van Lizerne, dat door de Fransen bezet was, door geweervuur bestookt. De commandant zond seffens een patroelje naar Lizerne maar die mannen geraakten door het geweervuur niet. Op hetzelfde ogenblik vertelde de Franse officier die in de naburige loopgracht lag dat alle verbindings met zijn mannen te Lizerne verbroken waren. Een andere patroelje, die naar de Franse loopgraven ten noordoosten van Lizerne gezonden was, botste op een vijandelijke afdeling.

Eensklaps steeg, achter de rechterzijde van onze karabiniers, een rode vuurbal de lucht in, een Duits signaal. De vijand zat in Lizerne. Hij verwittigde zijn eigen artillerie doch had meteen aan de onzen getoond waar hij zat.

De Duitsers te Lizerne

De Belgische artillerie ging erop los en teisterde verschrikkelijk de rangen van de Duitsers. Deze geraakten niet verder meer en moesten gaan schuilen in de puinen en kei-

ders van de half stuk geschoten huizen van Lizerne. Met geweren en bajonetten joegen ze er de Fransen uit. De Franse territorialen sloegen in paniek, verlieten hun stellingen en vluchtten uit Lizerne de weg op naar Zuidschote. Door deze Franse vlucht, ze waren alle nog vergruwd van de vreselijke gasaanval, konden de Duitsers dan heel vlug Lizerne innemen en verder doordringen richting Zuidschote.

De geallieerden zijn daar lelijk verrast en bedrogen geworden.

Begunstigd door de nachtelijke duisternis, profiterend van de ontredde en de paniek bij de Fransen hadden de Duitsers zich verkleed en het uniform aangetrokken van de Franse territorialen en aldus verwarring kunnen stichten die hen hielp Lizerne binnen te dringen.

Ook de Belgen werden die nacht misleid door een dergelijke smerige streek van de pinhelmen. Een vijandelijke groep was rond drie uur in de morgen een loopgracht genaderd waar twee peletons van het 4e bataljon grenadiers lagen. Op het ogenblik dat de onzen het vuur openden staken de andere hun handen omhoog en riepen „kamerad“ als om zich over te geven, maar tussen hen slopen gebukte mannen schietensklaar die erop los vuurden toen de grenadiers uit hun loopgraven kwamen. Kapitein Danhieux werd er met de rest van zijn zo zeer gedunde compagnie gevangen genomen.

De Duitsers stonden dus in Lizerne en trachtten een voordeel te halen uit hun verrassing. Verschillende compagnies van de

Belgen werden in de flank aangevallen en liepen zelf gevaar omsingeld te worden. Alles speelde zich zeer vlug af. Twee compagnies van het 4e bataljon liepen doelloos rond, zonder officieren, zonder enige verbinding; een andere compagnie was de helft van haar effectief kwijt, de verwarring steeg, allerlei soldaten: Belgen en Fransen wemelden door mekaar. Majoor Richard van het 4e bataljon van het 2e regiment karabiniers samen met een officier van de zouaven slaagde erin een flinke troep van 400 tot 500 mannen weer bijeen te krijgen, het waren grenadiers, karabiniers, zouaven en territorialen al dooreenge-mengd.

Majoor Borremans zond zijn enige compagnie maar de molen van Lizerne om een aanval van die kant af te slaan en Richard met zijn gemengde afdeling sloeg de Duitsers die naar Zuidschote wilden, af, ze geraakten geen meter meer vooruit. Het was toen 4.30 u. in de morgen van de 24e april. Richard gaf dan bevel te chargeren. Met de bajonet op het geweer sprongen grenadiers, karabiniers en zouaven op de Duitsers in. Het werd een vreselijk lijf aan lijfgevecht, een bloedige slachting. De vijand week en vluchtte naar Lizerne terug. De onze stormden erachter maar op honderd meter van het gehucht moesten ze terug. Ze werden zo onbarmhartig door machinegeweervuur beschoten dat zij op hun beurt de benen moesten nemen wilden ze niet totaal vernietigd worden.

Nieuwe en verse troepen zouden moeten komen om Lizerne van de Duitsers te bevrijden.
R. Lanszweert

ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin“

„Somy“
Fietsen „Thoria“ - „Ventura“

„Manchester“ - „Venus“

➔ Alle herstellingen.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

— NIEUWBOUW
— VERANDERINGSWERKEN
— KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11, 8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

alle werken van Streuvels te vermelden. Het moge echter volstaan er toch op te wijzen dat Streuvels op negentigjarige leeftijd (1960) nog een merkwaardig boek schreef en liet verschijnen onder de titel *De kroniek van de Familie Gezelle* (4) op slechts 500 exemplaren. Zijn moeder die de zuster was van priester-dichter Guido Gezelle had hem als kind heelwat over de Gezelles verteld. Samen met zijn eigen ervaring (bezoeken aan nonkel pastoor Guido Gezelle, e.d.m.) en na grondige studie van het Gezellearchief had hij de „hebbelikheden en onhebbelikheden” van de familie Gezelle op papier gezet. Het boek dat bij Orion-Desclée te Brugge werd uitgegeven had, gezien zijn zeer geringe oplage, reeds bij verschijnen een antikwarische waarde.

Twintig jaar later (maart 1980) heeft Streuvels' uitgever beslist, en dit ter gelegenheid van het Gezellejaar, dit boek opnieuw te laten verschijnen, ditmaal overvloedig geïllustreerd met onuitgegeven fotomateriaal en gezien de grote belangstelling die hiervoor bestaat, op een ruime oplage (5).

Jaartallen en cijfers

Tot slot van deze bijdrage en voor lezers met een interesse voor jaartallen en cijfers nog dit: De jonge bakker Streuvels (Frank Lateur) kocht in het begin van deze eeuw een groot deel van een slecht te bewerken, nat stuk land van boer Balcaen die blij was er zo van af te zijn. Deze „klijt-kop” met meer dan 150 m straatlengte was ook geen ideale plaats om te bouwen, maar Streuvels deed het toch, naar de plannen van architect Jozef Viérin. Het Lijsternest onderging van in den beginne en in de loop der jaren, 1906, 1908, 1909, 1911, 1916, 1919, 1936, 1940, en 1943 grondige verbouwingen en uitbreidingen. In 1918 en 1940 werd het huis door oorlogsgeweld zwaar beschadigd. Als men de vernielingen en verbouwingen samentelt begrijpt men maar al te goed hoe dikwijls moed're vullblik en borstel heeft moeten hanteren.

Het oorspronkelijk goed bedroeg 3000 m² waaraan in 1919 nog eens 900 m² werd toegevoegd maar in 1956, 1153 m² verkocht, zodat het thans nog 2747 m² bedraagt, groten-

deels ingericht als tuin, zoals die door Streuvels is aangelegd.

Op vrijdag 28 maart 1980 te 16 u. is het Lijsternest officieel voor het publiek opengesteld. De zaterdag en zondag daarop vierde gans Ingoogem dit unieke gebeuren in een sfeer van 't boerenleven van rond 1907 toen Streuvels zijn Vlaschaard schreef.

Het museum is vrij toegankelijk voor bezoekers elke dag van de week, behalve de maandag, op volgende uren:

- van Pasen tot 1 november :
10.00 u. - 12.30 u. — 13.30 u. - 18.00 u.
- van 1 november tot paaszaterdag :
10.00 u. - 12.30 u. — 13.30 u. - 17.30 u.

Elie E. Balduck

- (1) L. Schepens, KRONIEK VAN STIJN STREUVELS, 168 blz., geïll., uitgev. Orion-Desclée Brugge. Enkele licht beschadigde exemplaren te koop bij drukk. uitgev. Schoonaert tegen 100 fr. i.p.v. 350 fr.
- (2) DE STANDAARD 17.08.79
- (3) St. Streuvels, IN OORLOGSTIJD, geïll., Orion-Desclée Brugge, 700 blz. ingen. 1090 fr. geb. 1390 fr.
- (4) (5) St. Streuvels, KRONIEK VAN DE FAMILIE GEZELLE, Orion-Desclée Brugge, 160 blz., geïll. ingen. 420 fr.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten

- Stefaan Logie, zoon van Willem en Eliane Ryon (Beveren).
- Robby Ryckeghem, zoon van Bertin en Annie Duerinck (Beveren).

Huwelijk

- Albert Valcke van Brugge met Maria Monkerhey van Stavele.

Afkondigingen

- Marcel Vandenberghen van Veurne met Bibiane Bartholomeus van Beveren.
- Stefaan Derycke van Vleteren met Carine Hoofd van Beveren.
- Jan Dehoucke van Beveren met Renée Ryon van Stavele.

Overlijdens

- Zoë Ingelaere, 88 j., weduwe van Maurice Dewitte (Beveren).
- Zulma Breyne, 83 j., weduwe van Honoré Vienne en van Cyriel Estienne (Stavele).

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

ROESBRUGGE-HARINGE,

LET OP UW ZAAK

Geen uitverkoop van ons patrimonium

De Begroting van 1980 van de stad Poperinge - Ontvangsten - Buitengewone Dienst - Rubriek Privaat Patrimonium - Onderverdeling: Investerings art. 124-760/01, voorziet in de verkoop van onroerende goederen ten belope van 4 miljoen.

Onder deze onroerende goederen zijn bedoeld:

- a. het „Stadhuis” van Roesbrugge-Haringe;
- b. het schoolhuis te Watou.

Honderd jaar geleden werd ons „Stadhuis” gebouwd. Het is en het blijft het symbool van onze eigenheid. Bovendien is het wenselijk dat onze talrijke verenigingen over de daar bestaande ruimte zouden kunnen beschikken.

Roesbrugge verzet zich unaniem tegen deze geplande verkoop.

Een motie uitgaande van alle Roesbrugse Verenigingen werd gericht tot de heer Burgemeester en de Schepenen, om van deze verkoop af te zien. Een petitie werd opgesteld waarop honderden handtekeningen werden verzameld. Alle gemeenteraadsleden werden de argumenten uiteengezet waarom wij ons verzetten.

Kiezers van Roesbrugge-Haringe let op uw zaak!

AANDACHT A.U.B.

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP”

- IEPEP
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

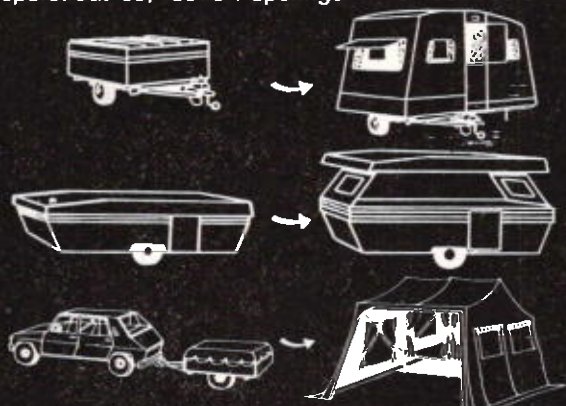
Bergenstraat

STAVELE - BEVEREN

Dank U!

DECUYPER POPERINGE

Ieperstraat 69, 8970 Poperinge Tel. 057/33.37.74

PLOOIBARE CARAVANS in OVERVLOED

KLEINE FISKALE KRONIEK

Voldoende voorafbetalen !

Telken jare keren we terug op de kwestie van de voorafbetalingen, omdat het zo belangrijk is.

De belastingen waarvoor niet is voorafbetaald, zullen toekomend jaar met 22,5 t.h. verhoogd worden. Dat is een hoog percent dat zelfs in deze tijd van grote interessen nergens anders kan bereikt worden. Een goede voorafbetaling is nog altijd de beste belegging.

Om die 22,5 t.h. te ontlopen moet er niet alleen voldoende, maar ook op de gepaste manier voorafbetaald worden. We hebben in het juli/augustus nummer van *De IJzerbode* uiteengezet welke verschillende mogelijkheden er zijn en we hebben er toen op gewezen dat het niet per se noodzakelijk is van telkens een vierde te storten.

Wie niet over voldoende likwiditeiten beschikt om vooraf te betalen, moet naar de Bank om er de gepaste lening af te sluiten, speciaal voor die voorafbetalingen. De interessen en de eventueel medegaande kosten, die men op dat geleende bedrag betaalt, zijn aftrekbaar van de inkomsten van het jaar, waarin die belasting is gebeurd.

Er bestaan twee soorten van leningen om de voorafbetalingen te voldoen :

- een gewone persoonlijke lening;
- een voorafbetalingsservice, met maandelijks voorschotten.

Dit laatste systeem is het goedkoopste. Bespreek uw eigen geval met uw fiscalist en eventueel uw bankagent.

Voorafbetalingen hebben niet alleen het voordeel dat men de verhoging van 22,5 t.h. ontloopt, maar bij voldoende voorafbetaling is men immuun voor belastingverhogingen.

Wie voldoende heeft voorafbetaald - en hiervan misschien reeds een deel terug kreeg - kan door de administratie niet met een belastingverhoging gezegend worden op een achteraf gevestigd supplement op de aanvankelijke aangifte.

Tenslotte beschikt iemand die voldoende heeft voorafbetaald over een aanvullende bezwaartermijn, als er naderhand moest blijken dat er een gedeelte ten onrechte werd getaxeerd.

S.B.
Fiscaal Adviseur en Bedrijfskonsulent UFSAL
Tel. 057/30 01 44

Handelaars - zelfstandigen

Dat is het onderwerp waarover Prof. Dr. St. Cambien zal handelen op de zakenlunch ingericht door de „Orde van Driekoningen” in het gasthof Driekoningen te Beauvoorde,

op vrijdag 25 april te 19.30 u.

Een uitzonderlijk interessante spreker !

Een enige kans om op een gemoedelijke manier veel wijsheid op te doen. Met veel voorbeelden uit de praktijk.

Ook de meest bloeiende zaak kan door een verkeerd beheer haar ondergang tegemoet gaan. Wie de gevaren kent, kan ze beter trotseren.

De zakenlunch omvat : koud buffet, 2 glazen wijn, koffie met versnaperingen, dienst, BTW en deelname in de kosten : 600 fr. per persoon.

Inschrijving is mogelijk bij de voorzitter van de „Orde van Driekoningen” : Roger-A. Blondeau - Haringestraat te Roesbrugge, of telefonisch bij Walter Platevoet te Veurne, 058/31 16 08.

Vlug inschrijven, de plaatsen zijn beperkt !

Gregoriaanse hoogmis

Op zondag 4 mei om 10 uur zal de hoogmis in het stemmig kerkje van Sint-Jan-ter-Biezen opgeluisterd worden door het monnikenkor van de abdij van Grimbergen. Daar dit koor zich slechts zeer zelden verplaatst zal dit optreden een uniek gebeuren zijn voor elkeen die houdt van religieuze kunst.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Huwelijk

- Maurice Queldry met Lena Verslype, beiden van Roesbrugge.

Overlijdens

- Kamiel Mares, 79 j., echtgenoot van Jeanne Dewaele.

- Gerard Pattyn, 55 j., echtgenoot van Solange Vanrobaeys.

Kaarting meisjesschool

Op zondag 30 maart van 10 tot 13 u. en van 16 tot 24 u. hebben we onze jaarlijkse kaarting in de meisjesschool te Roesbrugge.

We rekenen erop dat alle ouders, vrienden en kennissen dat initiatief ten voordele van jullie kinderen door een talrijke opkomst zullen steunen.

In een gezellige sfeer kan je er een partijtje kaart spelen, je kans wagen op de teerlingbak, een ijsje likken of een glaasje drinken.

Door jullie milde steun hoeven de kinderen per zwembeurt slechts 20 fr. te betalen in plaats van 40 fr. Het loont dus werkelijk de moeite.

Tevens danken we allen die een of meerdere prijzen geschonken hebben voor de teer-

De grote LENTESCHOONMAAK is er weer

alle behangpapier in uitverkoop

vinyl : 100 fr. de rol

alle andere : 75 fr. en 50 fr. de rol

op alle verven

en vernissen „Levis” — 10 %

alle onderhoudsprodukten — 15 %

zomerschoenen en sandalen aan 1/2 prijs

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

lingbak, alsook allen die op zondag 30 maart zullen helpen om hongerigen te spijzen en dorstigen te laven.

ROESBRUGGE - Vlaamse kermis

De Vlaamse kermis in de meisjesschool, ten bate van het sneeuwklassefonds zal plaats vinden op zondag 10 augustus a.s. en niet op zondag 24 augustus zoals vorige keer gemeld.

Uitsluitend om geen hinder te vormen voor een gepland kamp van de Chiro is de Vlaamse Kermis een paar weken vervroegd.

We doen een oproep tot iedereen om onze bloeiende school te steunen en bij te dragen tot de instandhouding van een initiatief, dat niet alleen pedagogisch is verantwoord, maar dat vele grotere instellingen ons kunnen benijden.

Parochiaal nieuws

De plechtige communie en het vormsel hebben plaats op zondag 11 mei aanstaande om 10.30 uur Z. E. Heer Deken Verheeeke van Kortrijk komt het vormsel toedienen.

De eerste communie voor de kleintjes heeft plaats op Pinksteren.

Chiro-kamp

Het chirokamp voor alle leden van Chiro Haro, vindt plaats in de „Groene Linde” te Kemmel, en dat van 20 tot en met 28 augustus in gezelschap van de nieuwe proost. Wij maken er een reuzekamp of bivak van !

K.V.L.V.-reis

We bezoeken de hoofdstad op 5 juni. Vertrek om 6.45 uur op de markt. Bezoek planetarium. Gelegenheid tot middagmaal. In de namiddag bezoek plantentuin Meise. Daarna geleid bezoek aan Brussel met gids. Prijs : 425 fr. Alle inkomgelden inbegrepen. We reizen samen met de gilde van Proven. Gelieve in te schrijven bij mevr. H. Vanstraesele-Vancayzele

Lourdesreis

De gelukkige winnares van de Lourdesreis is mevr. Blanche Cappoen-Schoonaert. In augustus gaat ze in naam van alle leden naar het geliefde Franse bedevaartoord.

Reis KAV

Op dinsdag 13 mei gaan wij op reis naar Canterbury. De bus vertrekt om 6.45 uur te Roesbrugge tot Calais, bootreis naar Dover en busreis naar Canterbury. Dit alles voor de prijs van 850 fr. voor de leden en 950 fr. voor de niet-leden. Inschrijving bij mevr. Willy Maes en bij mevr. Boone-Ryon tot en met 21 april.

Kommuniegescchenken ...

Grote keus in auto's „Matchbox”

Spelend leren met
(6 - 12 jaar)

van Ins leesbord

Vooroefenleien

WENSKAARTEN VOOR KOMMUNIE: 10 + 1 GRATIS!

Jeugd- en kinderboeken

Passers „Kern”

Vulpenen en Stylo's „Parker”

*Met mijn
vriendjes
wil ik
eerlijk
spelen.
Jesus heeft
ons dat geleerd*

Drukkerij - Uitgeverij

SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16

8990 ROESBRUGGE

Leefbaarheid van de dorpen

Op vrijdag 25 april te 20 u. vindt te Beveren-IJzer een dia- en gespreksavond plaats over de leefbaarheid van de dorpen. Dia's worden vertoond door dhr Bernard Theys namens de Samenlevingsopbouw v.z.w. Veurne-Diksmuide. Hij zal tevens deze dia's over de dorpen van het Veurnse toelichten, tegelijkertijd als inleiding. Het gesprek kan handelen over de dorpschool, openbaar vervoer, gebruik van de telefoonverbindingen en -cel, huisvuilverwerking, verkeersveiligheid, jeugd- en kulturele werking, het dorpswinkelen, ruilverkaveling, landbouwaangelegenheden, dorpsrenovatie, julst adres, e.a.

Deze dia- en gespreksavond vindt plaats in café „Boerenhof”, Roesbrugsestraat 17 te Beveren-IJzer, tel. 057/30 05 10 op initiatief van DF-IJzerweelde i.s.m. Bond van de 3e Leeftijd, B.G.J.G., Openbare Bibliotheek, K.L.J., Feestkommissie, K.V.L.V., allen van Beveren-IJzer, wellicht met de medewerking van nog andere organisaties, verenigingen van Beveren én van Stavele. Op de inspraak van alle aanwezigen wordt zeker gerekend. Toegang: 20 fr.

Vrij podium

Op 19 april is er voor alle jongeren (vanaf

15 j.) van heel de gemeente Alveringem een „Vrij podium, met een optreden van Annemie Piron en Groep”. Deze unieke avond vindt plaats in het Priejeeltje te Gijverinkhove. Voor het vrij podium worden verschillende jongeren verwacht die een lied, sketch of voordrachtstukje willen presenteren. Wil je deelnemen, geef dan onmiddellijk je naam op bij Marleen Depyter (Stavele) of Eric Beghein (Beveren) tegen 31 maart. Annemie Piron is een bekwaame folkzangeres uit Leffinge; haar prachtig stemgeluid wordt knap ondersteund door gitaar, banjo, fluit en viool. Eén uur vrij podium en twee uur A. Piron: hiervoor laat iedereen een avond Izenberge! Kaarten in voorverkoop: 70 fr., avond zelf: 100 fr.

K.L.J. BEVEREN

31.3, 2.4, ...: Voorbereiding kultuurfest (+ en - 16)

5.4: Paasavondmis helpen verzorgen met heel de parochie.

11.4: Jaarlijks kultuurfest te Veurne voor al wie interesse heeft voor K.L.J.

19.4: Deelname aan het vrij podium te Gijverinkhove en bijwonen van het optreden van Annemie Piron en groep (+ 15).

26.4: Nieuw: met de bus op eendagstrip langs de kusten van Noord-Frankrijk en doorheen de mooie streek (vanaf 14 jaar).

ROEVO-NIEUWS

Het seizoen '79-'80 is bijna ten einde. Erg briljant was het niet. Toch zullen we ons behoud in eerste provinciale kunnen verzekeren, indien we winnen tegen Eernegem. Deze wedstrijd vindt plaats op zondag 13 april te 16 u. in de sporthal te Poperinge. We rekenen op een grote schare supporters

Bierfeesten

Op zaterdag 3 mei zal er weer gedanst en gezongen worden, zal er weer ambiance zijn in de romantische bierkeiders van de Brouwerij Feys, en dit met de muziek van „Die Alpenjäger Blaskapelle”. Jong en oud, iedereen zal er aan zijn trekken kunnen komen.

Tevens geven jullie onze Roevo-volleybalploegen een steuntje waarvoor bestuur en spelers nu reeds danken.

Papierslag

Tijdens de paasvakantie zullen de kadetten het oud papier ophalen in Roesbrugge. Gelieve het papier wat samen te binden of in een doos te steken. Met de opbrengst van deze papierslag hopen onze jongsten op sportkamp te kunnen gaan.

TE ONTHOUDEN ...

Zaterdag 3 mei: Tyrolerbierfeesten, brouwerij Feys - Beveren-Kalsijde.

Zondag 1 juni, Roesbrugge: abdiwandeling (ong. 7 km) en fietsroute „Pieter de Penselager” (ong. 21 km).

Vrijdag 27, zaterdag 28 en zondag 29 juni: Haringe, openluchtoneel „Peegje”.

Zondag 10 augustus: Vlaamse kermis - meisjesschool Roesbrugge.

Gunstkoopjes van de maand

Een restantje van 27 exemplaren waarvan de druk op de kaft licht beschadigd is, stellen wij te koop aan inventarisprijs: KRONIEK VAN STIJN STREUVELS L. Schepens - Uitgeverij Orion 168 blz. met 98 foto's normale prijs: 350 fr. - NU: 100 fr. portvrij verzonden: 125 fr.

DE BLIJDE DAG, Stijn Streuvels gen. 120 fr., geb. 160 fr. + ev. port 25 fr. Werd als TV-film verwerkt en op BRT 1 gebracht op 26 maart II.

Slechts te verkrijgen bij: Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert Bergenstraat 14, Roesbrugge - 057/30 03 79

Algemene stijging van de rentevoeten bij het

Kasbons

op 10 jaar	(+ 0,75 %)	11,75 %
op 5 jaar	(+ 1,50 %)	11,75 %
op 3 jaar	(+ 1,50 %)	11,00 %
op 2 jaar	(+ 1,50 %)	10,00 %
op 1 jaar	(+ 1,00 %)	9,00 %
tegen progressieve rentevoet: 10 - 11,65 %		

Depositoboekjes

Basis rentevoet	5,25 %
Getrouwheidspremie	1,00 %
+ bonificaties	+ 1,50 % (*)
.....	+ 1,00 % (**)

(*) op toename gerealiseerd tussen 1.1.80 en 15.7.80 en behouden tot 31.12.80

(**) op toename gerealiseerd vanaf 16.7.80 en behouden tot 31.12.80

ZAKENKANTOOR

PAUL RECOUR

VANWILDEMEERSCH

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 02 70

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND APRIL

Kaartingen

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker
vrijdag 4 april te 20 u.: 3de maandelijkse
kaarting van de kaartclub „Tijde-Thuis“.

Beveren, Café „Boerenhof“
bij J. Vercoutter-Bartholomeus
zaterdag 5 en zondag 6 april vanaf 18 u.
Grote wijnkaarting.

Proven, zaal „Sint Jozef“
donderdag 10 april te 13 u.
donderdag 24 april te 13 u.
kaartnamiddagen „Derde Leeftijd“.

Beveren, in „t Boerenhof“
donderdag 17 april te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd.

Hierbij worden onze K.B.G.-leden dringend
doch vriendelijk uitgenodigd tot een korte be-
zinningsnamiddag op Witte Donderdag in de
kerk te 14.30 u. E. H. R. Gervoyse, pastoor in
Alveringem, bezorgt ons het geestelijk woord
en stelt ons in de gelegenheid onze paas-
biecht te spreken.

Roesbrugge, dinsdag 22 april
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“.
Haringe, zondag 27 april van 9.30 u. - 12 u.
en van 16 u. - 23 u.: grootse jaarlijkse koeke-
kaarting in de Zusterschool.

Beveren-IJzer, in de gewezen jongensschool
op donderdag 1 mei vanaf 17 u. richt de Chris-
telijke Mutualiteit haar jaarlijkse kaarting in.
Iedereen welkom.

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers“
zaterdag 5 april te 20 u.
maandelijkse smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 12 april: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker
zaterdag 19 april: vogelpiksmijting van de
„Zwaantjes-Pikkers“.

Dansavonden

Roesbrugge, zaal „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 5 april te 20 u.

T-Dansant met „Studio Tuipin“
ingericht door Voetbalclub Roesbrugge

Proven, feestzaal „De Lovie“
zaterdag 12 april '80 te 20 u.

Dans- en showavond met TV-vedette MARVA
ingericht door Voetbalclub „De Top-kerels“

Proven, zaal „t Rozenhof“
zaterdag 12 april '80 te 20 u.
Jaarlijks bal met disco „Rose Garden“
t.v.v. Handel en Neringen Krombeke

Roesbrugge, zaal „t Kristen Volkshuis“
zaterdag 26 april te 20 u.
Chiro-T-Dansant met disco-bar „Spectrum“
ingericht door Chiro Haro.

KVLV

Vergadering

Woensdag 23 april te 14 uur in de meisjes-
school: vergadering voor de leden 3 x 20 en
meer. Onderwerp: „Vriend blijven met jezelf
en met de anderen“.

Kristen Mutualiteiten

Zondag 20 april te 14.30 u. in „t Kristen
Volkshuis“ te Roesbrugge: Zieken-ontspan-
ningsnamiddag, dit voor de afdelingen Watou,
Roesbrugge-Haringe, Krombeke en Beveren-
IJzer.

Verkoopshow

Proven, zaal „St-Elooi“, zondag 13 april
Tweede verkoopshow Huis Francine

PROVEN, Zaal „t Rozenhof“

zaterdag 12 april te 20 u.

JAARLIJKS BAL

met Disco „Rose Garden“

t.v.v. Handel en Neringen Krombeke

Inkom: 60 fr. Voorverkoop: 50 fr.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Er is geen zeggen aan onze mensen. 't Is
nu zeker reeds vijf of zes jaar dat er gewezen
wordt op energielegebrek, op een tekort aan
benzine en dat men pleit opdat er gespaard
zou worden, maar 't is allemaal boter aan de
galg. Niettegenstaande alle waarschuwingen
en niettegenstaande de drastische prijsver-
hoging van de olieprodukten, is het benzine-
verbruik in 1979 met 3 t.h. gestegen! Als
dat zo verder gaat ziet men de ene of de an-
dere dag de grond van het vat en is de leute
gedaan. Bovendien gaat er veel te veel geld,
dat voor nuttiger dingen zou kunnen aange-
wend worden, naar nutteloze verplaatsingen.

't Wordt tijd dat men luistert naar de Po-
peringse pendelaar Felix Kestier. 't Schijnt
dat hij olie en aardgas gevonden heeft hier
heel dicht bij, in onze streek, tot onder de
vloer van zijn achterkeuken! Felix heeft dat
onmiddellijk wereldkundig gemaakt, iedereen
mag van zijn vondst profiteren. Hij werd door
journalisten geïnterviewd en kwam op de
T.V., maar er is niemand die de handen uit de
mouwen steekt, men laat de Poperingse olie
waar ze is, en dat is jammer. Ik weet het
wel, men twijfelt. Maar Felix beschikt noch-
tans over een vernuftig detectie-instrument
om olie op te sporen. Dat hij het aan niemand
wil tonen is begrijpelijk. Hij heeft er jaren
op gestudeerd - zei hij zelf voor de T.V. - en
dat apparaat is natuurlijk miljoenen waard.
Men vreest bestendig een overval, maar het
zit veilig verborgen.

Als men ernaar vraagt zegt Felix onver-
murwbaar: „Top-secret“. Daarom menen som-
migen dat het iets te maken heeft met „Top-
bronnen“. Het zou inderdaad gaan om een
fles, met wat petrool en een verwrongen ko-
perdraad erin. Hoe dat werkt weet ik niet,
het is een kwestie van golven en stralen en
krachtvelden. Misschien wordt die koperdraad,
in dat kleine klutsje petrool roodgloeiend van
koleire als hij de straling van een grote olie-
bron gewaar wordt.

In de jongste karnavalstoet te Poperinge
heeft men de draak gestoken met de Poper-
ingse olieaffaire, maar Gusta is er vast van
overtuigd dat Felix het bij het rechte eind
heeft en om eerlijk te zijn moeten we zeggen
dat ze daarin niet alleen staat. Er zijn geleer-
de koppen, tot in Amerika toe, die geloven
dat er hier dicht bij de zee petrool te vinden
is.

„Laat ze maar lachen, de ongelovige Tho-
massen“, zegt Gusta schamper, „ze lachten
indertijd ook, toen Columbus kwam vertellen
dat hij een nieuw werelddeel ontdekt had!“

't Is inderdaad waar.

Pol

TE KOOP

SALON in zeer goede staat. Zich wenden:
Adres ter drukkerij of Tel. 30.07.06

T.V. (zwart-wit) 2 jaar oud, wegens sterfge-
val. + 2 CLUBZETELS (rode).

Zich wenden: Bergenstraat 24, Roesbrugge.

- Alle elektrische installaties
nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
van huishoudapparaten
- Keuken-installaties

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

TE HUUR :

CAFÉ „T KERELTJE“

met garage ± 300 m2

Bankelindeweg 2

KROMBEKE

Inlichtingen bij:

NEVEJAN

DRANKCENTRALE

KROMBEKE — TEL. 057/40 00 35

Lentetijd is plant- en zaaitijd

Grote keus:

- bloembollen
- groentezaden
- sierstruiken - rozen
- bomen en coniferen

aan voordelige prijzen.

Alle tuinaanleg- en onderhoud

Paul VANWILDEMEERSCH

Moenaardestraat 82

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30.00.43

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Berten Slenteraare van Watou was zyn werk kwyt en daarmee stoeg 'n weere aan 'n dop. In de plekke waar dat 'n wrochte hadden z'è nieuwe machiene è zet om werkvolk uut te sparen en Berten, die 'n laatsten binnen è kommen was vloog oek 'n eersten buuten.

Berten miek daarin geen kwaad bloed, maar Madeleine, zyn wuuf, koste dat over heur herte niet krygen dat 'n daar weere heele daagen ging thuus flokken.

„Zwygt wei, Marie” zei ze op 'n nuchterend teegen heur gebeurneege ol 'n steendam vaagen... „dat draait daar weer oltyd rond en dat è raapt in è geheelen dag geen strooi van d'eerde... je moet er oltyd achter zitten met 'n dweel om zyn vuule voeten op te vaagen en zyn smerige fokken van sigaretten op te raapen... è mens è nooit geen effen kot meer!”

„Dat is waar” knikte Marie... „ik hèn chance, de mynen è nooit maar veertien daagen thuus è zeeten... je zyt è zoo op je gemak ols dat in 't werk is”.

De konversatie was è daan en Madeleine ging naar binnen. Ze zag Berten daar weere in 'n zeetel leggen en zyn gazette bekyken en ze begoste...

„Nuuzen gebeur dat is 'n anderschen by joen wei” grolde ze... „n dienen is ollange weere aan 't werk”.

„Horkt è keer, vrouwmens”, zei Berten en è plooid zyn gazette toe... „nuuzen gebeur dat is nog è mens met oude gedachten, die niet è weet dat 'n verkeerd doet met te gaan werken... J'hoort ze geheele daagen zeggen dat ze 't werk dat er nog is gaan verdeelen, waarom toen niet wachten tot dat 't verdeeld is. De tyden zyn bezig mei veranderen joenk. 't ga kommen dat er niemand meer ga moeten werken, gy oek niet wei!”

„Ha, ik oek niet” riep Madeleine... „en toen... wien gaat er 't menagie doen, wie gaat er je kulten wosschen?”

„De woste en ol de reste dat gaat ol gaan met 'n automatiek... de wereld gaat 't aardspadys zyn!”

„Wuk, 't aardspadys”, riep Madeleine... „ha, nu verstaan 'k waar dat je naartoe wil, rond loopen in je blooten en oltiemets in 'n appel byten om je tyd te passeeren!”

Op dat moment zag ze deur de venster dat 'n fakteur ètwot in de busse stak in 't hekken. Ze ging zeere gaan kyken wuk dat 't wos en kwam weere naar binnen ol è brief leezen.

„Hier zi” zei ze... „joen aardspadys ga voor è naaste keer moeten zyn wei... je moet je maandag gaan presenteeren om te gaan werken, leest maar!”

Berten zat geheel de reste van de weeke mei de vreeze dat 'n ging moeten gaan werken en Madeleine met d'hoope dat ze hem ging kwyt zyn. Maar ols 'n de maandagachternoene met 'n holven savel op, weere thuus kwam, wos 't weere geheel 'n ouden.

„Hoe è 't?” vroeg Madeleine... „wanneer meug je begunnen?”

„By drie maanden misschien”, zei Berten. „Hoe?... waarom by drie maanden?”

„Héwè, dien baas zei dat 'n myn maar by drie maanden vulle dagheure ga kunnen geeven en 'k zei dat 'n daarmee niet moeste inzitten da'k toen wel gaan weere keeren...”

KWAAK

De lente is er

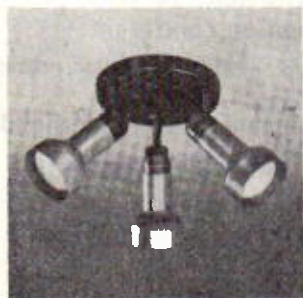
Onze nieuwe gamma

lusters

is er eveneens!

Prachtige keus

- stijlverlichting
- modern
- buitenverlichting
- spots - rails

Huis

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

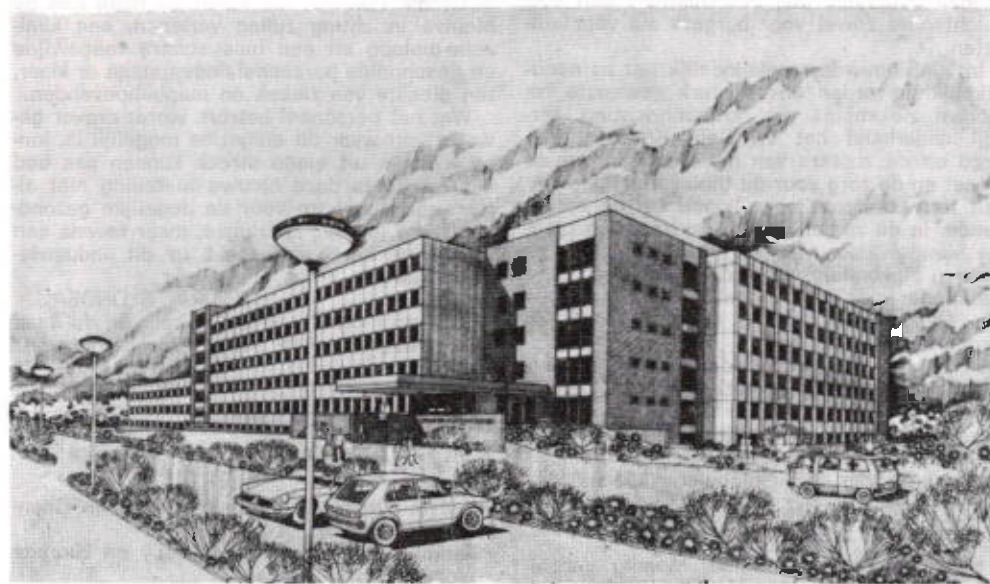
Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Moderne gezondheidszorg in de Westhoek

Het NIEUWE MARIAZIEKENHUIS te POPERINGE

Opendeurdagen op 10 en 11 mei 1980 - Iedereen welkom!

Poperinge: Oostlaan ... het nieuwe Mariaziekenhuis

Het nieuwe Mariaziekenhuis, even buiten de Poperingse stadskern, wordt in de eerstvolgende weken in gebruik genomen. Het is een prachtig functioneel bouwwerk, gerealiseerd door ir.-architect C. Steyaert van Nieuwpoort, die jarenlang zijn beste krachten heeft aangewend om volgens de door het Ministerie van Volksgezondheid voorgeschreven normen, het modernste en het meest efficiënte te maken dat er mogelijk is. De uitrusting en de apparatuur zijn er navenant.

Met haar talrijke gespecialiseerde diensten en een bekwaam doktersteam, is het een enorme aanwinst voor ons gewest. Dat de kapitale momenten van ons leven zich kunnen afspelen in een dergelijke instelling, ingeplant in ons eigen vertrouwd milieu en in de nabijheid van onze woonplaats, kan ons alleen maar tot dankbaarheid stemmen tegenover de initiatiefneemster: de Congregatie van de Zusters van O. L. V.-Gasthuis, die hiermee een eeuwenlange traditie van welzijnszorg voortzet en bestendigt.

Het ziekenhuis is inderdaad vaak het veilige toevluchtsoord voor de in nood verkerende mens. In zijn kraaminrichting zagen velen het levenslicht en daar worden nu onze kinderen en kleinkinderen geboren. Bij ziekte en tegenslag gaat men er heen om vertroosting en genezing; eventueel wordt de levensavond met zijn onhebbelijkheden er geriatrisch begeleid en voor velen wordt er tenslotte de moeilijke weg geëffend voor de terugkeer naar het Vaderhuis.

Het begon in de Middeleeuwen

De historicus J. Opdedrinck (1851-1921), die

onderpastoor was op de Sint-Jansparochie te Poperinge, van 1880 tot 1901, heeft omstreeks 1887 „op aanvraag van de moeder van het Gasthuis“ een boekje geschreven *Geschiedkundige Aantekeningen wegens O.L.V.-Gasthuis te Poperinge*, dat ongeveer 20 jaar later door hem nog werd aangevuld en in 1906 werd gepubliceerd. Het is daaruit dat we tal van onderstaande gegevens hebben geput. We danken ook de Poperingse stadsarchivaris de hr. Willy Tillie, voor veel aanvullende inlichtingen.

Volgens een legende zouden „ten jare 1312 drie godvrezende dochters een huis betrokken (hebben) ter plaatse waar het tegenwoor-

dig hospitaal zich bevindt en zich aan de Ziekenzorg toewijdden“. Die „Godsvrees“ noemen we tegenwoordig „liefde tot God en tot de medemens“, maar zolang vóór het Tweede Vatikaanse Concilie, was er in religieuze kringen niet zoveel sprake van liefde, voorzeker omwille van de erotische bijklank.

Die legende zal wel ontstaan zijn uit het feit dat in 1312, de abt van de St.-Bertinusabdij, Dom Hendrik de Coudescure, opdracht gaf voor het stichten van een leprozerij of gasthuis van melaatsen te Poperinge. Dat was in de 13e en 14e eeuw geen uitzondering want toen waren er niet minder dan 19 000 leprozerijen over West-Europa uitgezaaid.

Het oudste bekende dokument waarin er sprake is van het Poperingse Gasthuis, dateert van 1413. Het gaat om een bul van de gecontesteerde paus Johannes XXIII (1410-1415) waarin de kloosterregel voor de zusters werd vastgelegd. Op 12 juni 1430 werd deze regel door paus Martinus V bekrachtigd.

Het O.L.V.-Gasthuis was een liefdadige instelling waarvan het bestuur werd waargenomen door de moeder van het Gasthuis en de goederen werden beheerd door drie gasthuismeesters, die jaarlijks rekenschap moesten geven aan de proost, die de abt van de St.-Bertinusabdij vertegenwoordigde.

Het gasthuis was in twee delen gesplitst: het eigenlijke Gasthuis waar aan ziekenverpleging werd gedaan en het Beyaert, waar voorbijkomende reizigers één nacht gratis slaapgelegenheid konden vinden. Maar aan die stelregel werd niet gehouden. De zusters waren veel te meevoelend om sukkelaars na één overnachting op straat te zetten, met het gevolg dat hiervan misbruik werd gemaakt en dat het een verzamelplaats werd van landlopers en bedelaars.

In 1549 kwam er een noodkreet van de gasthuismeesters die erover klaagden dat 40 à 50 landlopers soms wekenlang in het Beyaert verbleven, er van 's morgens tot 's avonds vuur stookten en zich soms brutaal aanstelden tegenover de zusters. Pas in 1775 werd paal en perk gesteld aan die situatie en het jaar daarop werd die instelling voor goed afgeschaft, zodat de zusters er alleen nog bedlegerige zieken verzorgden.

Hoewel hun eerste bekommernis ging naar hun eigen zieken in het Gasthuis, trokken de zusters in perioden waarin pestepidemieën woedden, de stad in om hulp en bijstand te verlenen. Voor besmettelijke ziekten schrokken ze niet terug en er werd geen onderscheid gemaakt bij de verzorging van arm of rijk, noch van rang of stand.

Na het overlijden van een pestlijder gingen ze het besmette huis van de ongelukkige religieuzen en wie als pestlijder overleed binnen de muren van het Gasthuis, werd door de zusters begraven.

Hun loon varieerde volgens het vermogen

van de patiënt: armen betaalden niets, meer gegoeden moesten een bepaalde bijdrage neertellen, maar wie buiten de stad woonde werd het meest aangerekend.

De grote uitbreiding

Tijdens de Franse revolutie werd het Gasthuis niet opgedoekt, zoals het met de andere kloosters gebeurde. Ze genoten van een uitzonderingsmaatregel die de ziekendienst beschermde, niettegenstaande de eigendommen aan de Burgerlijke Godshuizen werden overgemaakt.

In 1875 telde de kloostergemeenschap 21 leden en dit aantal groeide bestendig. In dat jaar werd een liefdadige instelling voor vrouwen en weeskinderen, die door burgerlijk personeel bestuurd werd, overgenomen door het Bureel van Weldadigheid. Op 1 januari 1876 werd die instelling, onder de benaming „St. Michielsgesticht“ bij de „Zusters van het Gasthuis“ aangesloten. Zo ontstond er een nieuwe werkuutbreiding voor de zusters, nl. het onderwijs.

In 1895 stichtte de algemene overste E.Z. Felicita Iserbyt, in haar geboorteplaats Kuurne, een nieuw huis gelijk aan dit van „St. Michiels“ te Poperinge: het „Gesticht van de H. Familie“.

In 1898 ontstond het St.-Vincentiusgesticht te Poperinge voor bejaarde mannen en weesjongens, dat afhing van het Bureel van Openbare Weldadigheid van de stad, maar waarvan de verzorgingstaak eveneens toevertrouwd werd aan de Gasthuizenzusters.

In 1912 kwam er nog een nieuw bijhuis, het bejaardentehuis St.-Jozef te Passendale.

Toen kwam de Eerste Wereldoorlog. Vanaf september 1914 werd het gasthuis overrompeld door zieken, vluchtelingen en soldaten. Bij een bombardement in 1915 vonden drie zusters de dood. Daarna kwam de ontruiming van de kloostergemeenschap en van het St. Michiels- en het St.-Vincentiusgesticht. De wezen, de jongens en meisjes, de zusters waaraan ze waren toevertrouwd en de niet meer actieve kloosterlingen, vonden een onderkomen te Monsoult en te Sèvres, in Frankrijk. Verschillende religieuzen van het Gasthuis weken uit met hun zieken naar Montreuil-sur-Mer, enkele verbleven te Watou, van waaruit zij in contact waren met het Gasthuis van Poperinge en ten dienste stonden van vluchtelingen en zieken van Poperinge en omliggende.

In 1918 kwamen de eerste zusters terug naar het Gasthuis en in het puin van hun ziekenhuis hervatten ze hun vroegere werkzaamheden. In 1919 werd de eerste kraaminrich-

ting geopend, voorlopig in barakken achter het Gasthuis, later werden deze overgebracht naar de Bruggestraat.

Van 1926 dateert de eerste kliniek die opgericht werd door de toenmalige Commissie van Openbare Onderstand, die eveneens de kraaminrichting beheerde. In 1930 werd het gesticht van het H. Hart ingericht als bejaardentehuis en als kinderkribbe. Datzelfde jaar namen de zusters van het Gasthuis ook de regeling van de binnendienst van het Sint-Stanislascollege te Poperinge op zich. In 1934 ontstond nog een nieuw bijhuis, het Sint-Antoniusgesticht te Dottenijs.

De oorlog van 1940 kwam jammerlijk genoeg nog eens de kloostergemeenschap zwaar beproeven. Het Duitse bombardement van 27 mei 1940 trof het Sint-Vincentiusgesticht en begroef onder het puin 6 zusters, 30 weesjongens en nog tal van andere slachtoffers. Tijdens de verschrikkelijke dagen van de 18-daagse veldtocht was het Gasthuis een toevluchtsoord zowel voor burgers als voor soldaten.

In 1948 bouwde men eindelijk het zo noodzakelijk geworden en zo sterk gewenste regionaal ziekenhuis met kraaminrichting, terwijl naderhand het Wit-Gele Kruis beroep deed op de zusters van het Gasthuis om de dienst en de zorg voor de thuisverpleegde zieken te verzekeren voor Poperinge en omliggende. In de zomer van 1954 kwam een nieuwe vleugel klaar van het reeds te klein geworden ziekenhuis, waar naast de heelkunde een dienst voor interne geneeskunde en pediatrie (kindergeneeskunde) was in het leven geroepen.

In 1968 - nog de periode van overvloed - werd de bestaande kliniek door het Ministerie van Volksgezondheid afgekeurd. Ze voldeed niet meer aan de normen van de vooruitstormende welvaartsmaatschappij en volgens de evolutie van de ziekenhuiswetenschap.

Het nieuwe ziekenhuis

Na rijp overleg werd door Moeder Veronique besloten dat er een nieuw ziekenhuis zou gebouwd worden. De lange traditie van dienstbaarheid en zorg voor de lijdende mens mocht onder haar bestuur niet afgesloten worden, maar moest verder gaan, zij het met een steeds dunner wordende schaar religieuzen, in de onoverwinstbare hoop dat ook in de toekomst jonge mensen zullen gevonden worden om de fakkel over te nemen.

Er werd uitgezien naar het geschikte terrein, ergens aan de rand van de stad en op een gemakkelijk bereikbare plaats. De plannen werden opgemaakt door ir.-architect C.

Steyaert van Nieuwpoort, die kosten noch moeite heeft gespaard om tot een rationele en functionele indeling van de verschillende diensten te komen en toch het geheel een flatterend uitzicht wist te geven.

Een nieuwe V.Z.W. werd in het leven geroepen om de instelling te beheren en de omschakeling naar een aan deze tijd aangepast ziekenhuis in de juiste banen te leiden. Voor deze nieuwe instelling werd ook een nieuwe naam bedacht: *Mariaziekenhuis*, een naam die ervan getuigt dat het om de voortzetting gaat van het „O.L.V.-Gasthuis“. De sommiere en verouderde administratieve structuur werd aangepast; met nieuwe dokters-specialisten van verschillende disciplines werden contracten afgesloten, terwijl voor een uitrusting werd gezorgd, die de modernste en meest gesofistikeerde apparatuur omvat.

125 bedden, plus 30 bedden in de afdeling kronische zieken (in de oude gebouwen), 12 bekwame dokters, die naam en faam aan de nieuwe inrichting zullen verlenen, een klinische-bioloog en een hele schare toegewijde en geschoolde personeelsleden staan er klaar, ten dienste van zieken en hulpbehoevenden.

Wat het personeel betreft, wordt erover gewaakt, dat waar dit enigszins mogelijk is, jonge mensen uit eigen streek kunnen aan bod komen. Zo is deze nieuwe instelling niet alleen een waarborg voor de degelijke gezondheidszorg in het Poperingse, maar tevens een bron van werkgelegenheid in dit industrie-arme gewest.

Roger-A. BLONDEAU

algemeen coördinator en adviseur bij de Raad van Beheer van de V.Z.W. Mariaziekenhuis

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorten

- Sylvie Vitse, dochter van Freddy en Chantal Lannoeye.
- Emmely Bau, dochter van Eddy en Lucrèce Verstraete.

Overlijdens

- Daniël Laseure, 67 j., ongehuwd.
- Hubert Vandenbrouche, 60 j., ongehuwd.
- Odier Denys, 77 j., echtgenoot van Marie-Louise Rossel.

Huwelijksaankondiging

- Georges Devos van Poperinge met Josephine Viane van Roesbrugge-Haringe.

TE HUUR

BAKSTEENBREKER. Zich wenden na 19 u.: Potterijstraat 1, Roesbrugge.

BENEDICTUSHEEM

Sint-Andriesabdij
Zevenkerken 4
8200 BRUGGE
Tel. 050/31 59 63

Midden een rustige boomgaard, omzoomd door uitgestrekte sparrenbossen, nodigt het **ontvangstcentrum BENEDIKTUSHEEM** tot een bezoek.

(Auto's worden achtergelaten op de zeer ruime parking links van de abdijdreef)

In dit centrum vindt men

- een grote boekhandel (met een enorme keuze)
- keramiek (ter plekke gemaakt door de paters)
- geschenkartikelen (platen, voorwerpen, e.d.m.)
- verbruikszaal (niet verplicht iets te gebruiken)

Open (16 maart - 14 okt.): 9 u. tot 18.30 u. Weekends tot 19.30 u.
(15 okt. - 15 maart): 9 u. tot 17.30 u. Weekends tot 18.30 u.

BENEDICTUS, VADER van EUROPA

Bij het 15e eeuwfeest van zijn geboorte

480

1980

Het Jaar van het Kind, dit van de Vrouw en dat van het Dorp zijn goed achter de rug, en het mag gezegd, voor velen werden het vette jaren. T-shirts, boeken, kaarten, cadeautjes en weggevertjes vulden 't bakske, maar de essentie miste vaak het doel : men zag het bos niet meer van de bomen.

Met de lente : (21 maart : feest van St.-Benedictus) startte het Jaar van Benedictus. In 1964 werd deze „heilige voor onze tijd“, door Paulus VI tot patroon van Europa uitgeroepen, ook en vooral omdat zijn leefregel op de vorming van onze (Westerse) cultuur een enorme invloed heeft gehad.

Dit gebeurde ter gelegenheid van de wijding van de heropgebouwde abdijkerk van Monte Cassino, die tijdens de laatste wereldoorlog totaal werd verwoest. Paus Paulus VI besloot meteen en dit onafgezien van Vlaamsnationale motieven, dat voortaan ieder jaar op 11 juli het feest zou gevierd worden van „Sint-Benedictus, Patroon van Europa“.

Benedictus' erfenamen, de benedictijnen, cisterciënzers en trappisten hebben in de lage landen een grootse viering gepland n.a.v. het 15e eeuwfeest van zijn geboorte.

De belangrijkste artistieke manifestatie is ongetwijfeld de internationale kunsthistorische tentoonstelling „Benedictus en zijn monniken in de Nederlanden“ die van 24 okt. tot 4 jan. 1981 te Gent in de Sint-Pietersabdij wordt georganiseerd (1). Het belooft een „groot jaar“ te worden !

Een pauselijke biografie

In de zomer van 593 begon paus Gregorius de Grote aan het schrijven van het leven van Benedictus, die ruim veertig jaar voordien was overleden. Hij ontbood nog beschikbare ooggetuigen van Benedictus'leven om te vertellen wat zij nog over hem wisten. Gregorius' voorganger had Benedictus'volgelingen (die waren ontkomen aan de Langobarden, bij de overval op de Monte Cassino) in zijn Lateraan (klooster) binnengehaald. Daar kon Gregorius zich in alle rust documenteren bij de oude mannen die Benedictus nog hadden gekend en zijn metgezellen waren geweest. Met een geschrift van zestig bladzijden maakte Gregorius de Grote de wereldvreemde Benedictus beroemd en aan geen ander ordeleider is het ooit te beurt gevallen dat een paus zijn leven schreef.

In een vloeiend verhaal, waarbij een eenvoudig taalgebruik het ganse opstel siert, vertelt Gregorius de Grote die wel eens „de kristelijke Seneca“ wordt genoemd, het hoe, wie, wat, waarom, waartoe over Benedictus, die sinds zijn dood in de volksoverlevering in de buurt van de Monte Cassino was blijven voortleven. De bedoeling van dit schrift was niet een tot in de minste details juist weergegeven biografie, dan wel een volledig beeld van deze reus weer te geven, die gans zijn leven had gewerkt en gebeden en rechtstaande met de armen ten hemel, ondersteund door metgezellen en dit volgens zijn laatste wilsbesluit, was gestorven.

Ter gelegenheid van het Benedictusjaar werd dit prachtige boek van Gregorius de Grote (met voor- en nabeschouwingen) in opdracht van de Benedictijnenmonniken net op de markt gebracht (het is verkrijgbaar bij Drukk-Uitgev. G. Schoonaert) (2).

Benedictus werd in 480 in de buurt van Nursia (It.) geboren, hij studeerde korte tijd te Rome (500) en trok zich daarna terug in de eenzaamheid, eerst te Enfide in de Sabijnse bergen, daarna in het dal van de Anlo bij Subiaco. Rond 529 vestigde hij zich op de Monte Cassino, waar hij een nieuwe nederzetting

stichtte en er zijn orderegel schreef. Daar stierf hij in 547.

Bidden en werken

Van toen af kerstenden zijn volgelingen de jonge volkeren van gans Europa, dat ontstond na de volksverhuizingen en de ineenstorting van het Romeinse Rijk. De monniken waren eeuwenlang omzeggens de enige hoeders en verspreiders van het oude cultuurpatrimonium dat in barbaarsheid en algemene ontredde-ring dreigde verloren te gaan; ook op dit gebied hebben zij Europa één gemaakt.

„Van Ierland tot Rusland, van Scandinavië tot Sicilië waren de zonen van Benedictus in de vormingsjaren van de jonge Europese volkeren, de kundige opvoeders en vlijtige leermeesters. Hun abdijen lagen als ontelbare centra van vlijt en vroomheid (ORA ET LABORA) over heel het kontinent uitgestrooid : het waren de veilige kernen waaruit de westerse cultuur kon ontluiken.“ (3)

Kardinaal Newman heeft destijds die eeuwenlange onverdroten inspanning als volgt beschreven : „Als zij in de loop van vele jaren hun vreedzame zege veroverd hadden kwam allicht een nieuwe indringer binnenvallen die met vuur en zwaard in één uur vernielde wat jarenlange inspanning moeizaam had tot stand gebracht. Op de Goten volgden de Hunnen, op de Hunnen de Langobarden, op de Langobarden de Tartaren (Albigenzen), de Saksen kwamen maar om plaats te maken voor de Denen...“

In het stof lagen de verworvenheden van eeuwenlange cultuurophouwing : kerken, scholen, kloosters, bibliotheken ... er bleef hun niets anders over dan telkens weer van de aanvang af te herbeginnen. Dat deden zij zonder morren, zo prompt en vreugdevol en rustig alsof dat herbeginnen een wet van de natuur was, het waren als de bloemen en twijgen van de vruchtbomen die, wanneer zij afgetrokken worden of slecht behandeld, geen wraak nemen of zich het boze niet herinneren, maar spontaan weer frisse twijgen en bladen en bloemen schenken, zelfs weelderi-

ger en wellicht van betere kwaliteit ...”

„En ...“ zo schrijft abt F. de Cloedt, „de geschiedenis herhaalt zich. Niet voor niets draagt de abbdij van Monte Cassino in haar wapen de afgekapt boom met een paar nieuwe scheuten, en de leuze : *succisa virescit* : afgekapt schiet hij weer uit.

En zonder dat men precies weet hoe en wanneer, ORA ET LABORA (bid en werk) het devies geworden is van alle zonen en dochters van Vader Benedictus, rijst nu boven dit alles de milde afglans van de komende wereld : PAX - VREDE ...”

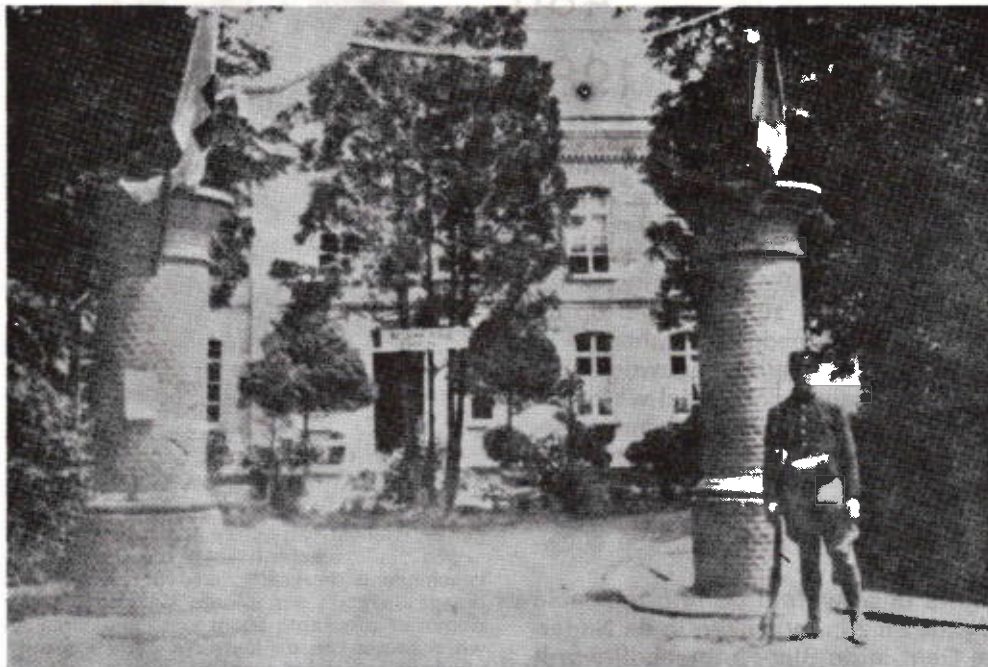
De geest van Benedictus

In een vlot vulgariserend opstel in *La Libre* (4) vertelt professor Léo Moulin, gewezen hoogleraar aan het Brugs Europacollege en gewoon hoogleraar aan de V.U.B. op zijn manier, hoe de groei en bloei van de Benedictijnenkommuniteit evolueerde in de loop van 15 eeuwen. Hoe de kleine eenvoudige menselijke cellen, zoals de stichtingen toen waren, ver weg van de bewoonde wereld in hun eigen noden en deze van anderen voorzagen ... In deze geëngageerde bijdrage beschrijft hij hoe ze boerden, watermolens, wijngaarden en visvijvers aanlegden, hoe ze gastenkwartieren, hospitalen, leprozen- en pesthuizen bouwden, hoe ze bibliotheken, scholen en drukkerijen oprichtten, kortom hoe ze het rooiden een blijvende stempel op Europa en de wereld te drukken (ook hun missieactiviteiten zijn niet gering) ! Dit titanenwerk volbracht in de geest van Benedictus : steeds bezig zijn met werken, bidden, luisteren, meeleven, lenigen, helpen en niet in het minst met het beoefenen van de naastenliefde en met de gastvrijheid : schoonste stuk uit hun blazoens !

Bij een bezoek aan de kommuniteiten nu, treft die speciale rustige sfeer van huis en monnik. Het is er goed. De stilte doet deugd en schenkt soelaas. In de kadans van je eigen stap (waar je van schrikt omdat je geen Benedictijn bent) ervaar je je eigen dualiteit : deze van ridder en monnik, van boer en pater, van bedelaar en weldoener, en van nog zoveel meer naargelang de omstandigheden.

In het laatst verschenen nummer van *Vriendschap* (5), een steengoed driemaandelijks tijdschrift van de Sint-Andriesabdij Zevenkerken en de Priorij Betanië uit Loppem, verhaalt professor H. Brugmans, ere-rector van het Brugs Europacollege wat hij bij de Benedictijnen ervoer en als gevolg hiervan, 22 jaar ge-

Lees verder blz. 6

*Ingang van het militair hospitaal in het rustoord Clep te Hoogstade
waar tientallen soldaten uit de slag van Steenstrate stierven.*

Gevecht om Lizerne

Het Franse 100e regiment territorialen werd ter versterking aangevoerd. Alle beschikbare Belgische en Franse kanonnen beschoten Lizerne en Steenstrate en te 5.30 u. 's morgens gingen de Fransen in de aanval. Tot 100 m van de westrand van Lizerne geraakten ze, geen voet verder. Nu kwam ook het Franse 418e infanterieregiment dat op rust lag te Arras, ter plaatse. Het stond onder bevel van luitenant-kolonel Jules Barraud en bestond hoofdzakelijk uit jonge rekruten van de lichter 1915 die pas hier hun vuurdoop - en wat voor een - zouden krijgen. Om 8.30 u. deden de Fransen een nieuwe doch vruchteloze aanval. In het gehucht hadden de Duitsers heel wat machinegeweren opgesteld en deze zaaiden hun kogels in de rangen van de aanvallers. Onze artillerie bestookte de Duitsers

met een hagel van projektielen. Te 11 u. moest de Franse generaal Codet melden dat de aanval mislukt was. Om 14 u. volgde dan een nieuwe aanval die weer op herhaald hevig Duits vuur onthaald werd. Links rukten de kompagnies van het 418e infanterieregiment oostwaarts op, dus tussen Lizerne en Zuidschote, naar Steenstrate toe. Het 80e regiment territorialen trok ten zuiden van Lizerne ook oostwaarts zodat het gehucht op die manier ingesloten kon worden. Weldra waren eenheden van het 418e regiment in het Belgisch bataljon van majoor Constant verzeild geraakt. Tussen 14 en 16 uur zijn er afdelingen die het brandend Lizerne voorbijtrekken en langs het noorden naar Steenstrate opstapen. Het gaat echter slecht bij het 418e regiment. Ze werden onmenselijk wreed in de flank beschoten vanuit Lizerne. Hun verliezen waren groot, er vielen o.m. verschillende of-

ficiëren. Te 18 u. gebeurde het ergste: luitenant-kolonel Jules Barraud viel aan het hoofd van zijn troepen. Hij stierf in het militair hospitaal, rustoord Clep, te Hoogstade. Een nog vrijgebleven bataljon van dit ongelukkige 418e regiment werd te 18.30 u. door generaal Codet in het uitzichtloze offensief gestuurd. De Franse aanval viel langzaam stil. De avond begon te vallen. Te 22 u. was Lizerne geheel ingesloten door Fransen en Belgen. De vijand schoot voortdurend met gasgranaten en 105 obussen en hield Lizerne steeds in zijn greep.

Zondag 25 april verliep betrekkelijk kalm. Toen de Franse generaal Codet de twintigjarige soldaten van het ontredde en verslagen 418e infanterieregiment als radeloze en willoze schooljongens in groepjes verspreid terugvond, oordeelde hij dat hij met dergelijke troepen geen offensief tegen de Duitsers kon uitvoeren. Ook de artillerie kreeg een veeg uit de pan omdat ze reeds een paar keer in eigen en Belgische rangen geschoten had en meestal lukraak naast het doel terecht kwam.

Een en ander diende even herzien en hervormd te worden. Daarom werd de aanval uitgesteld. Ook de Duitsers bleven stil die dag en het 209e en 211e Duitse regiment die op de Pijpegale zouden moeten afstormen mochten in hun schelp blijven.

Bij de Belgen waren de grenadiers en het 4e bataljon van het 2e karabiniers op rust gegaan. Het derde linieregiment, met vijf bataljons onder bevel van luitenant-kolonel Mahieu was op het front gekomen, dit regiment behoorde tot de 1e legerdivisie en was uit zijn rust in de streek van Veurne, naar hier ter hulp geroepen.

Waren de aanvallen en bestormingen stil gevallen dan waren de wederzijdse beschietingen weinig verminderd. Officier De Groote van het derde linie schreef: „Wij waren nauwelijks enige uren in de loopgraven waar we de grenadiers afgelost hadden of we werden aan een hevig bombardement onderworpen. Een enkele granaat die midden in de loopgracht terecht kwam vernietigde een deel van onze kompagnie, de kommandant was gewond, een onderluitenant gedood, drie onderofficiëren, vier korporals en meer dan 20 soldaten gedood of gewond. 't Was verschrikkelijk”.

Wat benevens beschieting gebeurde was reorganisatie langs beide zijden en voorberei-

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAEDE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

Een nieuw seizoen ...
Nieuwe schoenen ...
Het weer wordt zachter.
Iedereen heeft nieuwe zomerse schoenen nodig!

Nu wordt het langzamerhand tijd
dat de warme winterschoenen
vervallen worden door zomerschoenen.

Kijk naar onze uitgebreide keus nieuwe modellen.

Vraag raad in het huis

Ig. PARENT-MOYAERT
Prof. O. Rubbrechtstraat 35
ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

Tyrolobierfeest

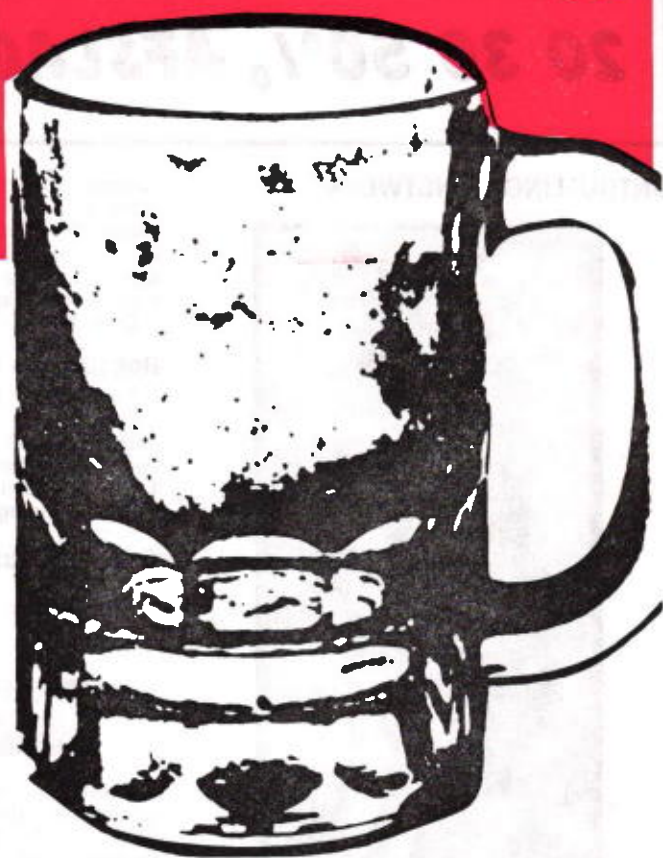
Roesbrugge

in de verwarmde

**Oberbayernbierkelders
van de brouwerij FEYS**

zaterdag 3 mei 1980

met

DIE ALPENJÄGER BLASKAPELLE

Aanvang 20 uur

Voorverkoop 70 fr.

Toegang 80 fr.

ten voordele

van

Volleybalclub

ROEVO

GALERIJ VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9, 8991 STAVELE-BEVEREN

TEXTIEL EN KONFEKTIE

VANAF HEDEN

VOLLEDIGE UITVERKOOP

20 30 50%, AFSLAG

ONTHULLING KUNSTWERK

Roesbrugge, zondag 1 juni te 13.30 u., bij de opening van de wandel- en fietsroute „Pieter de Pensejager“, onthulling van dit bovenstaand kunstwerk in bas-reliëf (45 cm x 20 cm) van de hand van onze kunstenaar Romain Depuydt. Dit kunstwerk wordt aangebracht in de voorgevel van de herberg „Hof van Commerce“ bij mevr. O. Denys. Bij deze gelegenheid worden 10 dergelijke beelden te koop aangeboden, voor de prijs van 2.000 fr., genummerd van 1 tot 10. Nadien wordt de gietvorm vernietigd. Wees er vlug bij. Inlichtingen : 057/30 03 79.

KANSSPEL

Vanaf heden is er een kansspel in het lokaal bij J. Gunst, ten voordele van het voetbal in Roesbrugge.

Wie 20 fr. inlegt en het lottoreservenummer van de komende week kan raden wint 500 fr. Dit natuurlijk wanneer alle 40 lotto-

nummers uitgeschreven staan, met andere woorden : 40 inschrijvingen. De geldprijs hangt af van de inschrijvingen. Op het einde van de maand volgt er een trekking onder de 4 winnaars van de maand met als geldprijs 200 fr. Waag uw kans.

Dank bij voorbaat. FC-groeten.

Roesbrugge Rerum Novarum

Donderdag 15 mei te 10 uur : Plechtige mis voor leden en overleden leden. Vanaf 14 uur gezinszoekwedstrijd te voet (± 5 km). Iedereen kan dit zeker aan. Om 19 uur : kaarting, 1.500 fr prijzen + inleggeld. Bolling 750 fr. prijzen + inleggeld.

Opening route „Pieter de Pensejager“

Roesbrugge - Beveren-Kalsijde, zondag 1 juni Gezinswandelingen en fietstocht ter gelegenheid van de opening van de „Pieter de Pensejager“-route.

Feestprogramma :

9.30 u. Openluchtmis bij de kapel O.L. Vrouw op de Beveren-Kalsijde, ter nagedachtenis van de stichters en religieuzen van de verdwenen abdij „O.L.V.-ter Nieuwe Plant“.

Na de mis : korte toespraak over de verdwenen abdij door R.A. Blondeau.

Na de toespraak : onthulling door de h. Ottenbourg, voorzitter van de Gezins-sportfederatie B.G.J.G., van de gedenkplaat waarop volgende tekst staat :

350 m ten N.O. van deze kapel
stond van 1236 tot 1579, de abdij
O.L.V.-ter NIEUWE PLANT

Sportfederatie B.G.J.G.
01.06.1980

13.30 u. Onthulling van het kunstwerk „Karel de Blauwer“ in bas-reliëf, daarna vertrek van de wandelaars voor de 22 km.

14.00 u. Onthulling van de bewegwijzerde grote paal „Pieter de Pensejager“ door een afgevaardigde van de stad Poperinge.

14.30 u. Opening van de wandelroute (13 km) en een variatie van 10 km.

14.45 u. Opening van de fietsroute (22 km).

15.00 u. Vertrek van de wandelaars voor 5 km.

11 mei Moederkensdag!

Grote korting op alle geschenken
voor Moederkensdag

➔ Bij aankoop van 500 fr.
een geschenk van 85 fr.

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

Inschrijvingen gebeuren vanaf 12 u. op het stadhuis te Roesbrugge. Inschrijving 30 fr. Iedere deelnemer ontvangt bij vertrek een button en een wandelkaart. Bij aankomst ontvangt iedere bezitter van de uitgelote letter op zijn deelnemingsformulier een grote, gesuikerde „Pensejagerskoek“ (helpt van de deelnemers). Er worden ook wandelbrevetjes uitgereikt.

Onderweg gratis bevoorrading met appels en melk. Tevens krijgt men de gelegenheid tot het konsumeren van drank en „Pensejagerskoeken“.

Aankomst in de Kapelledreef, Beveren-Kalsijde, waar men zijn deelnemingsformulier kan laten afstempelen.

Speciale prijzen zijn voorzien voor :

- het grootste wandelend of fietsend gezin uit Roesbrugge-Haringe, Beveren of Stavele.
- De verstkomende deelnemer
- Wandelclub of vereniging met het meest aantal deelnemers

Dit is een organisatie van :

Bond Grote en Jonge Gezinnen
Karel de Blauwersgilde en
Handelsvereniging Roesbrugge-Haringe
met medewerking van het Poperings Stadsbestuur.

Nadere inlichtingen tel. 057/30 03 79

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorte

- Nicolas Debeer, zoon van Patrick en Marie-Pierre Kerckhove (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Marc Lagache van Waasten met Marie-Claire Butaye van Stavele.
- Frans Monkerhey met Linda Verhaeghe, beiden van Stavele.
- Werner Goussey van Beveren met Nadine Salesse van Ath.

Overlijden

- Helena Degrijse, 91 j., weduwe van Jérôme Vandenberghe (Stavele).
- Lucienne Deheegher, 69 j., echtgenote van Urbain Develter.
- Gery Verlet, 68 j., echtgenoot van Bertha Spilliaert (Stavele).

KAASKAARTING

C.M. herinnert iedereen aan de grote kaaskaarting t.v.v. onze langdurige zieken op donderdag 1 mei a.s. in de vroegere jongensschool, Roesbruggestraat, Beveren. Van harte welkom !

**ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS**

Roland QUINTEN

**Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE**

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler: Gasvuren en kachels „Nestor Martin”

„Somy”

Fietsen „Thoria” - „Ventura”

„Manchester” - „Venus”

➔ Alle herstellingen.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder:

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11, 8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

Tyrolerbierfeesten

Wie de fantastische verhalen van ambiance, gezwier en plezier, muziek en bier gehoord hebben zullen 3 mei zeker noteren. De vele jongeren en ouderen zullen deze enige kans zeker niet willen missen.

Daarom op zaterdag 3 mei vanaf 20 u. allen naar de kelders van de brouwerij om er alle zorgen eens te vergeten, om er eens echt te verblijden, om er eens flink de bloemetjes buiten te zetten.

Tevens geven jullie onze Roevo-volleybalploegen een steuntje waarvoor bestuur en spelers, familieleden en vrienden nu reeds danken.

Wandelzoektocht

Op zondag 4 mei te 14 u. vindt een wandelzoektocht plaats, waaraan 5000 fr. prijzen zijn verbonden. De organisator ervan is Wilfried Decaestecker, die ter zake heel wat ervaring bezit, tevens Bloso-sport-gangmaker. Deze wandelzoektocht over een afstand van ± 10 km wordt ingericht in samenwerking met DF-IJzerweelde.

Inschrijving en prijsuitdeling bij René Boone (café St. Jozef) te Haringe. Inleg: volwassenen: 20 fr.; kinderen: 10 fr. Elke deel-

nemer bekommt een prijs. Er is een prettige en sportieve namiddag verzekerd. Iedereen welkom.

Proven - muziekfestival

De maand mei wordt gesierd met 2 muzikale hoogdagen te Proven. Vooreerst is er het lentekonzert dat dit jaar met een maand vertraging wordt opgevoerd, wegens ziekte van de bestuurder, de h. Roger Neyrinck. Maar dat nu toch doorgaat op zondag 18 mei in de feestzaal „St-Elloi” onder leiding van gast-dirigent Johan Laheye. Er wordt gestart om 19.30 u. met een optreden van de jeugdharmoonie en om 20 u. volgt dan het concert van de harmonie „De Volksvreugd” uit Proven. Dit wordt dus zoals vroegere concerten een onvergetelijke avond voor al wie van muziek houdt.

De 2e datum die absoluut de moeite loont om naar Proven te trekken is de zondag daarop, 25 mei, Pinksteren, samen met onze dorpskermis. Dan volgt het festival dat wordt opgeluisterd door Leisele, Gyvelde, Rexpoede en Proven. Maar uitzonderlijk is dat de drie muziekmaatschappijen van Poperinge-stad ook hun medewerking verlenen, nl.: St-Stanislaaspeelschaar, muziek van het V.T.I. en de St-Cecilia-harmonie. Dit betekent niet minder dan

7 muziekmaatschappijen in Proven die aanhoudend show en wandelkonzert presenteren in de dorpskom. Er wordt gestart om 15 u. en om 17.30 u. heeft de finale plaats met een gezamenlijk optreden. Houd dus die beide datums vrij!

Gunstkoopje van de maand

Een ideaal geschenk voor Vaderkenskendag en voor de echte tuinliefhebbers

Uw groententuin

(geb. met honderden prachtige foto's) slechts 290 fr.

Te bestellen bij: Drukkerij - Uitgeverij Schoonaert, Roesbrugge - 057/30 03 79

Dansavonden

Proven, zaal „t Rozenhof”
zaterdag 10 mei om 20 uur
K.L.J. Meiklokjes T.Dansant met Disco-bar „Rosegarden”.

Roesbrugge — Marktplaats
donderdag 29 mei te 9.30 u.

**Grote GEWESTELIJKE-
en STAATSPRIJSKAMP
voor ROOD STAMBOEKVEE**

Algemene stijging van de rentevoeten bij het

Kasbons

STAATSWAARBORG

op 10 jaar	12,50 %
op 5 jaar	12,50 %
op 3 jaar	12,25 %
op 2 jaar	9,00 %
op 1 jaar	9,00 %

tegen progressieve rentevoet: 10,75 - 12,40 %

ZAKENKANTOOR

PAUL RECOUR

VANWILDEMEERSCH

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 02 70

Tentoonstelling

Van 15 tot en met 18 mei in de Maeke-Blydezaal te Poperinge, tentoonstelling met als onderwerp: 150 jaar militaire geschiedenis in het Poperingse. Deze tentoonstelling is open van 10 tot 12.30 u. en van 14 tot 20 u. Inrichters: Stad Poperinge m.m.v. plaatselijke verzamelaars.

TE KOOP

SALON en WOLLEN VLOERTAPIJT (2 x 3 m.) beide in zeer goede staat. Zich wenden: Adres ter drukkerij of Tel. 30.07.06

LUIDSPREKER, 30 watt (nieuw)
Zich wenden: Maurice Depeser
Roesbruggestraat 31, Beveren-IJzer.

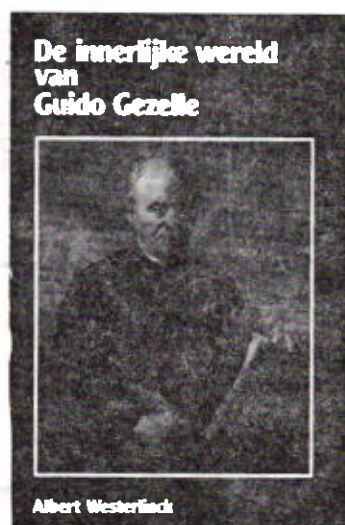

1 mei, honderdvijftig jaar geleden ...

werd in de Brugse Rolleweg GUIDO GEZELLE geboren. Zijn vader Pieter Jan (1791-1871), een opgewekte, iets eigenwijze tuinman en zijn moeder Monica Devriese (1804-1875), eerder ingekeerd en angstvallig, hadden het jaar voordien aldaar hun intrek genomen.

Zij beschikten, bij de gratie van de eigenaar, over de keuken, voute, kelder en schuur van het huis, eigenlijk een „maison de plaisance" v.d. fam. van Zuylen van Nyevelt. In gans Vlaanderen en er buiten worden in 1980 grootse Gezelle-herdenkingen gehouden.

Voor wie meer over Gezelle wil vernemen (en zijn we dit aan onszelf niet verplicht?!) kan terecht bij Drukk.-Uitgev. G. SCHOONAERT, Bergenstraat 16 8990 Roesbrugge, tel. 057/30 03 79, waar onderstaande werken van de uitgeverij Orion-Desclée onmiddellijk leverbaar zijn.

502 pag.
Ing. 650 F.
Geb. 790 F.

DE INNERLIJKE WERELD VAN GUIDO GEZELLE

door Albert Westerlinck

Bekroond met de Staatsprijs voor Essay en Kritiek 1979.

De mens Gezelle zoals hij zich in zijn geschriften openbaarde.

TAALKUNST VAN GUIDO GEZELLE

door Albert Westerlinck

Als tegenhanger met het vorige boek analyseert de auteur hier de kunstenaar Gezelle, aan de hand van talrijke voorbeelden en situeert hem tevens als historische figuur in het Europese literaire leven

276 pag. Ing. 550 F, Geb. 690 F

GUIDO GEZELLE

door Karel de Busschere

Derde druk van de bekende en succesvolle monografie door de gevoelige Gezellekenner. Beschrijving van Gezelles leven, zijn geluk, zijn moeilijkheden en zijn onvergankelijk werk.

116 pag. Met 12 pag. illustraties. Ing. 198 F.

KRONIEK VAN DE FAMILIE GEZELLE

door Stijn Streuvels

« Het relaas over de hebbelijkheden en onhebbelijkheden bij de familie Gezelle » boeiend en openhartig geschreven door Gezelles oomzegger. 160 pag. 3de druk. Met 32 pag. illustraties. Ing. 420 F.

GEZELLE IN HET ENGELS — GEDICHTEN / POEMS

Vijftientwintig gedichten van Guido Gezelle in het Engels vertaald door Christine D'Haen. Met een Inleiding van Bernard Kemp. 108 pag. 3de druk. 225 F.

ANDERE GEZELLE-UITGAVEN

Guido Gezelle : 2000 REGELS POËZIE, ingeleid en toegelicht door Karel de Busschere, 80 pag. Ing. 70 F.

Guido Gezelle : 2500 REGELS VRIJWEL ONBEKEND PROZA, ingeleid en toegelicht door Karel de Busschere, 80 pag. 70 F.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

ding voor de akties van de volgende dagen. De grootste wijziging kwam in de strategie van de Fransen die in de sektor Steenstrate alle troepen onder bevel van generaal Deligny plaatsten. Deze bereidde een aanval voor op Lizerne, Steenstrate en het Sas van Boezinge, waaraan de Belgische troepen ook moesten meehelpen.

Maandag 26 april 1915

Het voorspel was een ontzettend artillerie-bombardement op alle voetbruggen over het kanaal en vooral op de brug van Steenstrate. De vliegers regelden en verbeterden het vuur. Om 15 u. brak de Frans-Belgische aanval los. Het 3e linieregiment marcheerte zuid-oostwaarts, richting Steenstrate. Majoor Constant marcheerte zuidwaarts naar Lizerne. Het Franse 418e infanterieregiment marcheerte oostwaarts naar Lizerne en het Franse 135e infanterieregiment, dat behoorde tot de 18e divisie en onder bevel stond van kolonel Audiat - het werd uit Nieuwpoort, waar het gelegerd lag, naar hier geroepen -, marcheerte noord-oostwaarts, eveneens naar Lizerne. Het gehucht werd helemaal omsingeld maar die dag toch nog niet terug ingenomen. De Duitse jagers die het bezetten wilden en durfden niet kapituleren en vochten zich liever dood. Er vielen die 26e zeer veel mannen, de verliezen lagen zeer hoog. Het bataljon De Groote van ons 3e linieregiment verloor een vierde van zijn mannen, de verliezen bij de Fransen lagen nog hoger maar bij de Duitsers was

het rampzalig. „Van een heel bataljon, het 11/209 keerden amper 59 gehavende slijkklompen terug”, aldus R. Baccarne en J. Steen in *Boezinge 14 - 18* blz. 187.

De inname van Lizerne

Lizerne werd door de geallieerden ingenomen de 27e april 1915. Daar het gehucht volledig omsingeld was konden de Duitsers die er zaten niet meer afgelost worden, ze konden ook geen versterking meer krijgen en ook geen bevoorradingsmeer.

Het waren de zouaven die Lizerne bestormden. Het ging er hard aan toe, om elke muur, om iedere kelder, om elk huis moest een bloedige strijd geleverd worden. De Duitsers wisten heel goed dat die zouaven, die hen nu bestormden, het meest van hun gasaanval geleden hadden en ze vreesden dan ook dat deze mannen nu hun weerwraak zouden nemen. Om 10.30 u. waren de zouaven meester van geheel Lizerne op enkele huizenresten na, van waaruit ze nog steeds met machinegeweren beschoten werden. Om 15 u. volgde een nieuwe stormloop en om 16 u. was er geen enkele levende Duitser meer te vinden. Het aantal gevangenen was klein.

Steenstrate kon echter nog niet ingenomen worden. De Duitsers lieten opnieuw zware gaswolken naar hun tegenstanders drijven, waardoor opnieuw veel slachtoffers vielen. Ook kolonel Audiat van het 135e regiment sneuvelde.

De 28e april had een nieuwe aanval plaats

waaraan het 135e, het 418e en het 290e regiment deelnamen. Opnieuw werd het een bloedige slachting. De rangen dunden onrustbarend, kompagnies smolten weg en eindelijk moesten de onverschrokken strijders zich ingraven. Het 135e had erg gebloed. In de overlijdensregister van 1915 van de gemeente Hoogstade vonden wij 20 overlijdensakten van Franse militairen van dit 135e regiment, gestorven in het militair hospitaal aldaar. In 14 dagen verloren ze bij Steenstrate 908 man waaronder 24 officieren. Na de dood van kolonel Audiat († 27 april) nam kapitein Baledent het bevel over. Hij sneuvelde 's anderdaags, de 28e april, alsook luitenant Eugene Villeret.

Duitse tegenaanval

De 29e april waagden de Duitsers een tegenaanval, voorafgegaan door een hels bombardement en een nieuwe gasaanval. Weer vielen veel slachtoffers, soldaten en officieren, onderluitenant Paul Tonneau, van het 1e regiment grenadiers, stierf bij zijn aankomst in het hospitaal. De Duitse aanval werd afgeslagen. Ook de gevechten op de 30e april leverden niets op. Geen verschuiving of verandering.

Beide legers lagen hijgend en naar adem snakkend, als 't ware machteloos in elkanders greep, maar toch gereed om plots weer verrassend op te springen. Dit probeerden de Duitsers op 2 mei met een nieuwe aanval die door onze kanonnen en mitrailleurs in de kiem werd gesmoord.

De 4e mei gingen de Fransen over tot een nieuwe bestorming die eveneens dood liep in het moordend mitrailleursvuur.

Op 16 mei werd de eindslag te Steenstrate geleverd. Het Franse 418e infanterieregiment - het waren vuurvaste strijders geworden - veroverde de stuk geschoten huizen aan de brug van Steenstrate. De Duitsers besloten tot de terugtocht die 's nachts voltrokken werd.

Ze stonden opnieuw aan hun vertrekpunt van 22 april. Ze hadden niets gewonnen ! Duzenden jonge mannen gedood en gewond en voor altijd verminkt ... om niets !

R. Lanszweert

TE KOOP

KINDERWAGEN (ombouwbaar in wandelwagen) en FLESSENVERWARMER. Voordellige prijs. Adres ter drukkerij.

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie

bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.

nieuw en geslaagd

bt

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

leden als bijbels protestant tot de katholieke kerk toetrad en zich in de Sint-Andriesabdij van Zevenkerken liet dopen.

Het Benedictusjaar is gestart ... een grote groep mensen met een traditie van 15 eeuwen zullen dit jaar de schijnwerper op hen gericht krijgen. In al deze abdijen (in West- en Frans-Vlaanderen zijn er een paar tientallen mannelijke en vrouwelijke monastieke gemeenschappen die de regel van Benedictus volgen) kan men terecht en heet men iedereen vooraf hartelijk welkom.

Voor wie het speciaal programma van het Benedictus-Jubeljaar 480 - 1980 wil voor West-Vlaanderen verwijzen wij naar de gastenzuster van de Priorij O.L.V. van Betanië, 8021 Loppem tel. 050/31 31 71 (graag een postzegel voor het antwoord).

Elie E. Balduck

- (1) DE STANDAARD, 23.01.80, Jaar van Benedictus, (geïll.) blz. 6.
- (2) GREGORIUS DE GROTE. Het leven van Benedictus, geb., 145 blz. Uitgev. Emmaüs/Orion Brugge, 390 fr.
- (3) ABT F. DE CLOEDT. Escolania de Montserrat, maart '80, blz. 8.
- (4) LA LIBRE BELGIOUE, 10.01.80, Benedictus, Pater Europe.
- (5) VRIENDSCHAP, winter '80, blz. 4 t.e.m. 9.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Autokosten

Er was sprake van, dat vanaf dit jaar de autokosten, die inherent zijn aan het bedrijf, niet meer zouden moeten bewezen worden met facturen en andere bescheiden, zoals dat tot hertoe het geval was.

Op 23 januari 1979 had het Hof van Beroep te Antwerpen in 2 arresten beslist dat de autokosten mochten geraamd worden overeenkomstig de forfaitaire kilometervergoedingen die de Staat aan zijn personeel betaalt voor het gebruik van een privé-wagen voor dienst-reizen. Deze vergoedingen houden rekening met het vermogen van de gebruikte wagen en worden regelmatig aangepast. Daarom vond het Hof dat deze vergoedingen, overdacht, objectief en betrouwbare waren.

Dat zou in sommige gevallen, waar men zich de moeite niet had getroost van de bewijs-

stukken in verband met de autokosten van het verlopen jaar te verzamelen of bij te houden, een gemakkelijke oplossing geweest zijn. Toch waren wij daarvan geen voorstander en wel voornamelijk omdat de Staat niet royaal is in het bepalen van zijn vergoedingen. Aan de hand van bewijsstukken is meestal aan te tonen dat de werkelijke autokosten een hoger bedrag belopen.

Maar wat er ook van zij, van die forfaitaire bepaling kan er niets in huis komen, want de administratie was niet akkoord met het Hof van Beroep te Antwerpen en is in verbreking gegaan. Zij steunde zich hierbij op de uitdrukkelijke tekst van art. 44 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting, die bepaalt dat de bedrijfsuitgaven met bewijsstukken moeten bewezen worden, tenzij de belastingplichtige daartoe in de onmogelijkheid verkeert. Het Hof van Kassatie heeft de opwerpingen van de administratie aanvaard en in een arrest van 8 januari 1980 de arresten van Hof van Beroep te Antwerpen verboden.

Autokosten dienen dus, net als in het verleden, bewezen, met schriftelijke bewijzen, maar de uitgave voor benzine of andere brandstof mag met een aanneembare afrekening ingebracht worden. Die afrekening is zeer eenvoudig en ziet eruit als volgt: afgelegd aantal km tijdens het jaar x verbruik per 100 km x de gemiddelde prijs van de brandstof.

S.B.

Fiscaal Adviseur en bedrijfskonsulent UFSAL
Tel. 057/30 01 44

SOCIAAL-EKONOMISCHE ASPEKTEN van het REGIONALISME in de ZUIDELIJKE NEDERLANDEN

Onder bovenstaande titel is zopas een brochure verschenen van de hand van Palmer Ruyschaert, die een belangwekkende bijdrage vormt tot het betrekken van de sociaal-ekonomische problemen in de Vlaamse Beweging in en voor Frans-Vlaanderen.

Na een inleiding, waarin erop gewezen wordt dat niet alleen een cultureel, maar ook een socio-ekonomisch reveil nodig is, steunende op de stelling dat „het onmogelijk zal zijn de Vlaamse cultuur te behouden als de

bewoners van Frans-Vlaanderen van hun natuurlijk milieu vervreemd en tot uitwijken gedwongen worden”, wordt in de verdere hoofdstukken achtereenvolgens de schijnwerper gericht op de traditionele industrieën, alsook op de landbouw en de visserij in de Franse Nederlanden, om daarna de evolutie naar de zware industrie in diezelfde streek na te gaan en de gevolgen hiervan voor de regio en zijn bewoners te onderzoeken.

Deze brochure van 60 bladzijden, geschreven in een klare taal, is niet in de handel en wordt ook niet te koop aangeboden. Zij wordt echter gratis toegezonden aan al wie een steunbijdrage van minstens 100 fr. overmaakt aan de werkgroep „Economie en Overheids-personen” van het Komitee voor Frans-Vlaanderen te Waregem (prk. 469-1003761-50).

MENSEN VAN BIJ ONS

Te Elsene is op 10 april 1980 schielijk overleden, op 59-jarige leeftijd, Joseph Uyenbroeck, echtgenoot van Suzanne Dehaeck.

Suzanne Dehaeck, dochter van Michel Dehaeck en Zulma Lepée, is afkomstig van de Beverenkalsijde (Roesbrugge-dorp), waar haar ouders vóór de jongste wereldoorlog de bekende Familie-Lekkerkoek (honingkoek) fabriceerden.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTÉKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

NEVEJAN

DRANKCENTRALE

KROMBEKE — TEL. 057/40 00 35

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND MEI

Kaartingen

Beveren, in de oude Jongensschool
 donderdag 1 mei : kaaskaarting
 ingericht door C.M. (Ziekenbond) Beveren.
 Stavele, „t Zwaantje” bij Gilbert Dequeker
 vrijdag 2 mei te 20 u. : 4de maandelijkse
 kaarting van de kaartersclub „Tijde-Thuis”.
 Proven, zaal „Sint-Jozef”
 donderdag 8 mei te 13 u.
 donderdag 22 mei te 13 u.
 kaartnamiddag „Derde Leeftijd”.
 Beveren, „t Boerenhof”
 De kampioenkaarting vindt niet plaats op don-
 derdag O.L. Heer Hemelvaart maar wel op
 vrijdag 16 mei te 14 u.

Roesbrugge, dinsdag 27 mei
 bij J. Gunst : puntenkaarting „Derde Leeftijd”

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers”
 zaterdag 3 mei te 20 u.
 maandelijkse smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
 zaterdag 10 mei : smijting op de vogelpik
 voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje” bij Gilbert Dequeker
 zaterdag 17 mei : vogelpiksmijting van de
 „Zwaantjes-Pikkers”.

Dansavonden

Roesbrugge, Beveren-Kalsijde, zaterdag 3 mei
 in de bierkelders van de brouwerij Feys
 Tylorerbierfeesten met „Die Alpenjäger Blas-
 kapelle”.

Haringestraat-kermis

Zaterdag 17 mei
 9.00 u. Grote VINKENZETTING - 100 fr. prijzen
 vooruit - inschrijving bij wed. Wysselynck
 13.00 u. OPENING KERMIS door de prinsen
 carnaval van de landelijke gemeenten Rik,
 Luc en Albert
 13.30 u. Grote BALLONWEDSTRIJD tot 12 jaar
 bij G. Cornette - 2000 fr. prijzen - iedereen
 prijs - inleg 20 fr.
 15.00 u. EERSTE GROTE PRIJS BEENHOUWERIJ
 L. VERHAEGHE VOOR JUNIORES B.W.B.
 Inschrijving en start bij wed. Wysselynck
 Aankomst en prijsdeling bij G. Cornette
 10500 fr. prijzen
 18.00 u. Groot OPENLUCHTBAL op parkeer-
 terrein Transport Prophete met discobar
 „Moonriver” - toegang 40 fr. - verkoop
 van saucissen gebraden op spit

Zondag 18 mei

15.00 u. 4e GROTE PRIJS KAREL DE BLAUWER
 VOOR INTERNAT. LIEFHEBBERS B.W.B.
 Inschrijving bij wed. Wysselynck - Start bij
 café „Sportwereld” - Aankomst bij G. Cor-
 nette - Prijsdeling bij J. Gunst - 20500 fr.
 prijzen

Na de koers : WANDELCONCERT door de mu-
 ziekmaatschappij van Leisele met majoretten
 18.00 u. TERUG NAAR DE OUDE TIJD !

Spelletjes voor jong en oud zoals : ringste-
 ken - eierkoers - bolling - ringwerpen - fles-
 setrekken.

Inschrijving bij G. Cornette - Prijsdeling bij
 wed. Wysselynck - 2000 fr. prijzen
 Wedstrijd om het mooiste verkleed - geen
 maskers - 2000 fr. prijzen - Inschrijving bij
 G. Cornette - Prijsdeling bij wed. Wysselynck
 om 23 u.

19.00 u. Grote SAUCISSENKAARTING bij G.
 Cornette - 1 x aanblijven is elk 1/2 m sau-
 cissen

K.A.V.

Roesbrugge, maandag 19 mei te 19.30 u.
 bij J. Gunst : demonstratie „kaasbereidingen”
 door mevr. Poelmans

K.L.J. BEVEREN

Vrijdag 2 mei : Meibedevaart te Izenberge,
 voor + 16.

Zondag 11 mei : alle KLJ-ers en jong-KLJ-ers
 op de fiets voor de gewestelijke fietsrally.

Zaterdag 24 mei : informatieve spelen voor
 -16 (i.s.m. Jeugdoverleggroep).

Vrije activiteiten :

Vrijdag 2 mei : „De Snaar” treedt op in de
 parochiezaal te Alveringem.

Zaterdag 3 mei : Nationale betoging tegen de
 opstelling van Atoomwapens in België. Te
 Kleine Brogel in Limburg.

Maandag 12 mei : te Roeselare bijeenkomst
 voor al wie rond 11.11.11 en ontwikkelings-
 samenwerking wil werken (Noordstr. 107,
 19.30 u.). Over „populariseren van infor-
 matie”.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*Astrologie is een schijnwetenschap, een
 poespas, die beweert dat de positie van ster-
 ren en planeten, bij iemands geboorte, zijn ka-
 rakter en zijn eigenheid bepalen en die tevens
 zijn toekomst zouden voorspellen.*

*Ons Gusta is een grote aanhanger van de
 astrologie en iedere week volgt zij aandachtig
 in Het Rijk der Vrouw wat de sterren over
 haar te zeggen hebben en ze gedraagt er zich
 naar. Als er bv. staat „houdt uw partner in
 de gaten”, dan moet ik die week geweldig op
 mijn tellen passen. Ons Gusta is een „Stier”,
 niettegenstaande ze vier kinderen heeft ge-
 baard, wat bij stieren niet zo veelvuldig voor-
 komt.*

*Ook radio „Kortrijk” geeft iedere woens-
 dagmorgen een astrologisch praatje, waarin
 het karakter en de levensloop van een of an-
 dere bekende figuur, aan de hand van zijn ge-
 boortehoroskoop wordt toegelicht. Moeilijk
 is dat niet en men heeft de sterren daarvoor
 waarlijk niet nodig, het karakter van die men-
 sen kan iedereen van de beeldbuis aflezen.
 Bovendien krijgen ze telkens een zulkdanig ge-
 flatteerd portret voorgeschoteld, dat ze er
 noodzakelijk moeten akkoord mee gaan. Ik
 zou eens willen zien wie er mij zal tegenspre-
 ken als ik tegen hem zeg dat hij een toffe
 vent is ?*

*Op woensdag 9 januari 1980 heeft radio
 „Kortrijk” de horoskoop van premier Mar-
 tens uit de doeken gedaan. Tussendoor de
 opsomming van een hele reeks benijdens-
 waardige kwaliteiten, waarmee Martens het
 uiteraard onmiddellijk eens was, zegde de as-
 troloog dat onze toenmalige eerste minister
 vaak bloedt uit zijn neus. Volgens Martens
 was dat mis. In feite was de sterrenprofeet
 niet verkeerd, maar hij heeft zich verkeerd
 uitgedrukt : hij had moeten zeggen dat Mar-
 tens vaak DOET alsof zijn neus bloedt !*

*Die astroloog wist ook te vertellen dat de
 regering Martens een lang leven beschoren
 was. Wie zou dat nog durven geloven, niet-
 tegenstaande Martens de pijp aan Martens
 heeft gegeven ?*

*„Ik”, roept Gusta, „want de sterren liegen
 niet !”*

*Misschien, maar in elk geval blijven ze in
 de laatste dagen achter de wolken. Ze willen
 waarschijnlijk niet langer misbruikt worden !*

Tot kort voor de verkiezing,

Pol

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

**Graaf van Hoornweg 5
 8994 KROMBEKE**

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw
 SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
 Overname van uw bestaande polissen
 Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
 zaterdagnamiddag en op afspraak.

- Alle elektrische installaties
 nieuwbouw en veranderingen
- Verkoop en herstelling
 van huishoudapparaten
- Keuken-installaties

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Gunstkoopje van de maand

Een ideaal geschenk voor Moeder- en
 Vaderdag, en voor iedereen die van
 bloemen en planten houdt.

Het nieuwe tuinboek

(formaat 32 x 25 cm, geb. met stofwik-
 kel, honderden prachtige kleurenfoto's)
 375 fr. in plaats van 560 fr.

Te bestellen bij : Drukkerij - Uitgeverij
 Schoonaert, Roesbrugge - 057/30 03 79

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

De nieuwe gamma
cassette- en radiorecorders

GRUNDIG

mono of stereo,
zijn elegant en van SUPER kwaliteit.

Het geschenk
voor uw
kommunikant

UW GRUNDIG DEALER

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Toone Labeur van Bambeke was weere
thuus è kommen van 't stik, moe gelijk è dooi-
en hond van geheel 'n dag achter 'n muul mei
'n ploeg te loopen.

Toone was è fermen jonkheid van è jaar of
vijfendertig en è weunde nog mei op 't doe-
ningske van zyn ouders. Die menschen waa-
ren op è zin kontent dat z' huldren zeune nog
thuus hadden, maar van 'n andren kant had-
den z'hem geern zlen trouwen.

„k Gaan maar trouwen onke een kunnen
krygen met veele geld”, zei Toone.

„Maar joengen toch”, zei zyn moeder „je
zyt olgeheele joen nonkel Warden teweege,
'n dienen is oek è trouwt voor 't geld... maar
bekykt è keer zyn wuuf, 't mensche è kan
't precies niet helpen, maar z'is te leelyk om
't helpen dundern!”

„k Lachen ik daarmee”, zei Toone „nonkel
moet nu olgelyk zyn botten niet meer gaan
ofdraaien gelijk vroeger... k zou ik oek liever
mei è trakteur kunnen ryden die afanceert,
in de plekke van achter dien versleeten muul
te moeten tjaffelen!”

Ze klaptten daar niet meer over, maar Too-
ne bleef by zyn gedacht en nog geen jaar la-
ter hadde Toone d'occasie van Marianne
Speelmans, d'eenige dochter van 'n ryksten
boer van Bambeke.

„Dat is de puppe enée”, zei Toone tee-
gen zyn moeder... „Marianne zou geern lich-
te trouwen, wieder meugen op d'hofstee blu-
ven en d'oude menschen gaan gaan rentie-
ren... zoo'n occasie gaan k ik nooit meer
hèn en k gaan dat meipakken!”

Inderdaad, mei ruuze è maand later waaren
z'è trouwt en waaren z'ol goed en wel instal-
leerd op d'hofstee.

Maar è maand of zesse daar op, 't wos op
è zomerschen zundagavond dat Toone naar
huus kwam van de schleting in Roesbrugge,
mei è beetje è vliege in zyn ooge, kwam zyn
schoonmoeder ol teegen tot aan de barriere
van 't hof om te zeggen dat Marianne è fer-
men zeune è kocht hadde.

„Tiens, wos 't zulke leute” zei Toone...
„k hèn è zoo begot direkt 'n opperveugel
zonder d'r achter te schieten!”

De kleenen groeide op in de gezonde lucht
en Toone wos nu de man, want è koste nu ol
è keer doen gelijk de groote boeren; è pinte
drinken in de weeke.

Alzoo wos 'n è keer achter è begraving
bluven plakken in de „Bien Venue” op de
plaatse. Djuuste ols 'n buuten kwam om naar
zyn auto te gaan kwam meneere paster of.

„Ha, Antoon” zei meneere paster... „hoe
stel je 't?”

„Styf goed, meneere paster, gelijk da je
ziet” lachte Toone.

„En hoe is 't mei 'n kleenen?” informeer-
de de paster.

„Oek goed, meneere paster” zei Toone...
„maar je gaat den dienen moeten aantydén
op zyn duumen kloppen wei, want è 'n is nog
maar zoo oud en è liegt ol gelijk è grooten!”

„Wuk!” riep meneere paster.

„En 't is pertank è zoo wei” zei Toone...
„kyk, ols er thuuzent entwien komt ennée, en
ze vraagen teegen 'n kleenen: „waar is joen
papa?” hêwè, è wyst naar myn en 'n hêt er
begot zyn deugd in, want è lacht dat 'n
kraait!”

KWAAK

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Toneelwerk van Willem PUTMAN, naar het bekende volksboek van Willem DENYS

Opvoering in OPEN LUCHT van „PEEGIE” te HARINGE

Hoeve „ter Vlooghe” op 27, 28 en 29 juni 1980

„Het was op een stemmige septemberavond, dat het mevrouw Tanite behaagde ter wereld te brengen in al zijn glorie, zonder haar, zonder tanden, zonder fatsoen en al lelijk doen „Peegie” van de Nieuwmarkt.

Het kwam op de wereld met een dorstige lever en een gezouten maag, Pee, den ouden, zijn vader, bekeek met onverholten trots de wasmande, waarin zijn pasgeboren spruit lag te spartelen en de hemel scheen toe te lachen en te bedanken, omdat het op de Nieuwmarkt gearriveerd was.

Al de vrienden en kennissen zaten er rond Tanite's bedsponde, deze grote familiegebeurtenis te bekouten. Het mansvolk dronk Schiedam en 't vrouwvolk knabbelde suikerbollen, goudne en zilverne, lange en fijne, witte en rose met amandelnootjes in”.

Zo begint *Peegie*, het goedlachse boek van Willem Denys, dat in 1949 verscheen bij de drukkerij-uitgeverij Sansen te Poperinge, het verhaal en het levensavontuur van een leurdersjongen van de Nieuwmarkt te Roeselare.

Tot voor een 20-tal jaren waren de Roeselaarse Nieuwmarktlers een apart volkje met eigen aard en zeden. Willem Denys noemt ze zelfs de oerbewoners van Roeselare, die in hun eigen kultuur zijn blijven steken. Tot voor kort huwden ze stevast onder elkaar, spraken een eigen taal, het Bargoens, en waren van vader op zoon leurders en trekkers. Met een aangeboren sluwe verkooppsychologie wisten ze hun „marchandise” profijtlijk aan de man te brengen in opeenvolgende drie maandenlange triems die hen zelfs tot in Spanje brachten. Sommigen hebben er een fortuin aan verdiend.

Willem Denys had al vroeg belangstelling voor dat eigenaardig volkje. Toen hij in het klein seminarie te Roeselare in de retorika zat (in 1927) met de geestdriftige Paul Sobry - die aanknoopte bij de traditie van Gezelle, Verriest en Rodenbach - als leraar, trad hij op in het Lettergilde met een spreekbeurt over het Bargoens, het dieventaaltje van de Nieuwmarktlers.

Toen Willem Denys enkele jaren later zijn vader - de bekende humorist Achiel Denys - opvolgde in Schelpes textielwinkel in de Ooststraat te Roeselare, kwam hij in die hoedanigheid, vooral onder de oorlog, in contact met de Nieuwmarktlers. Een „commerçant” moet in tijden van schaarste toch ergens zijn goederen vandaan halen en in de moeilijke oorlogsjaren hadden de Nieuwmarktlers hun eigen voorraadingsstelsel. Zo heeft Willem Denys vier jaar lang het leven van dit wonderlijke volkje van nabij kunnen volgen. Omdat hun eigen onkonventionele gebruiken, gezegden en gewoonten hem boeiden heeft hij alles opgeschreven, zomaar, zonder te weten waarvoor dat nog ooit kon dienen.

Toen na de jongste wereldoorlog *De Poperingenaar*, ons streekblad, dat in de hysterische repressietijd publicatieverbod was opgelegd, opnieuw verscheen, onder de titel *Het*

Wekelijks Nieuws, werd Willem Denys, door de bekende en toen veelgelezen letterkundige Boschvogel (Frans Ramon) - een medewerker van het eerste uur - aangezocht om met wat humoristische stukjes mee te helpen om *Het Wekelijks Nieuws* te lanceren. Met zijn documentatie over de Nieuwmarktlers begon Denys toen losse bijdragen te schrijven, rond de fiktieve figuur *Peegie*, die een enorm succes kenden.

Uit voorzichtigheid schreef hij zijn opstellingen onder de schuilnaam W. de Hazelt. Dat liet hem toe rustig af te wachten hoe de reacties zouden zijn, want hij vermoedde wel dat de Nieuwmarktlers niet graag zouden zien dat hun levensstijl en hun knepen zo vrijmoedig aan de openbaarheid werden prijsgegeven. Die schuilnaam heeft echter niet lang mogen baten en weldra lachte heel Roeselare om *Peegie*, maar wist ook iedereen wie de Hazelt was. Het vermoeden van Denys werd bewaarheid: er zijn Nieuwmarktlers die met een proces hebben gedreigd en onder de ouderen zijn er nog altijd die hem met een scheef oog bekijken. De jongeren, die zich intussen in het gewone doen hebben geïntegreerd zien het anders, één van hen houdt nu een groot café dat *Peegie* heet!

Uit die losse stukjes is tenslotte een boek gegroeid, uitgegeven in twee delen, waardoor Willem Denys en de fratsen van *Peegie* in heel Vlaanderen zijn bekend geraakt. Nu, dertig jaar na het verschijnen van het boek, is het volgens sommige bibliotekarissen nog altijd een van de meest uitgeleende werken.

Willem Putman

Het boek *Peegie* werd door Willem Putman voor het toneel bewerkt.

Willem Putman was de zoon van de toneelschrijver en -uitgever Palmer Putman. Het ouderlijk huis was een trefpunt van romanciers, toneelschrijvers, dichters, essayisten en plastische kunstenaars. Mannen met klinkende namen als Stijn Streuvels, Hugo Verriest, Cyriel Verschaeve, pater Callewaert, pater Stracke, e.a. waren er regelmatig te gast. In die

Willem Denys met het ordelint van „t Manneke uit de Mane”.

voedingsbodem is Willem Putman opgegroeid. Het is dan ook niet te verwonderen dat die gevoelsgeladen jonge man zeer vroeg debuteerde in de literatuur en voornamelijk in de toneelletterkunde. Hij was amper 19 jaar toen zijn eerste publikatie verscheen: een bundel van 5 eenakters, ingeleid door Hugo Verriest, waarvan kort na het verschijnen één van deze stukken reeds werd opgevoerd in een officiële schouwburg.

Zijn tweede publicatie *Het oordeel van Olga* werd in 1920 opgevoerd te Kortrijk door het Vlaamse Volkstoneel, in regie van de bekende Dr. De Gruyter. Na die stormachtige intrede in de toneelwereld volgde het ene grote succes op het andere. Zijn goed gebouwde, vlot gedialogeerde toneelstukken, die tevens technisch goed uitgewerkt waren en een groot scènisch vermogen bezaten, werden veel gespeeld. Daarmee en tevens door zijn levendige toneelkritieken (drie bundels) heeft hij in aanzienlijke mate bijgedragen tot de toneelvernieuwing in Vlaanderen vooral tussen 1920 en 1930.

Sedert het begin van de jaren dertig was Putman tevens bedrijvig als romancier. Al ontbrak hem - naar het woord van André Demedts - het geduld en de wilskracht die onmisbaar zijn voor het uitwerken van een letterkundig onderwerp tot een roman van eerste rang, de vlotheid en sentimentaliteit die

zijn toneel kenmerkte, vormden ook het succes van zijn romans. Hij kreeg op dat gebied vooral na de oorlog bekendheid onder de pseudoniem *Jean du Parc* (hij woonde te Kortrijk in het Astridpark). Tal van zijn intrigeromans, waarin vooral een vrouwenfiguur centraal stond werden best-sellers: *Christine Lafontaine*, *Marilou*, *Mevrouw Pilatus*, enz.

Putman is jong gestorven, amper 54 jaar, waarschijnlijk aan kanker, maar Streuvels had het anders op. Toen op een nazomerse morgen de kist met Putmans stoffelijk overschot naar buiten werd gedragen, fluisterde Willem Denys in het oor van Streuvels: „hij heeft het toch kort gemaakt hé?“. „Wat zou hij“, brulde de rauwe Streuvels, zodat alle omstanders het goed konden horen, „Wat zou hij, hij heeft zich doodgedronken!“ Dat was mischien wel te streuviliaans getypeerd, maar Putman was inderdaad wel liefhebber van een goed glas en een stevige borrel. Toen hij op een literaire avond te Marlakerke achter de spreektafel van zijn positieven ging, bromde Streuvels die onder de toehoorders zat: „ik heb het altijd gezegd, dat'n ie met een delerium zou eindigen. Geef hem een glas water.“ Toen dat woord water viel, kwam Putman onmiddellijk bij en pruttelde: „Watre? Da's om je tanden te poetsen en je voeten te wassen. Geef mij maar een whisky!“

Peegie op het toneel

Putman en Willem Denys waren dikke vrienden en zij ontmoetten elkaar vaak in 't *Kelderke*, een cafeetje onder het stadhuis te Kortrijk, waar veel kunstenaars bijeenkwamen. Op een bepaalde keer kwam Putman met het voorstel voor de dag het succesvolle *Peegie* voor het toneel te bewerken. Toen hij daaraan bezig was deden ook Gaston Martens en Jos Janssens dezelfde suggestie. Gebrek aan belangstelling vanwege de toneelauteurs was er dus niet.

Peegie was misschien wel niet helemaal Putmans genre, omdat de pallieteriaanse levensgenieter die Putman was, hoe paradoxaal dit ook moge klinken, in feite gevoeliger was en meer interesse had voor het dramatische dan voor het humoristische. Maar omdat hij in *Peegie* achter de grappigheid naar de bron van alle humor, de dramatiek, heeft gezocht, was het resultaat toch buitengewoon. Hoewel het stuk *Peegie* heet, heeft hij eigenlijk het aksent gelegd op Savatte, de peter van *Peegie*, wiens koddigheid steunt op een gedragspatroon waarin het gevoelsleven is

verstoord en dat uitmondt in trieste eenzaamheid.

In het eerste bedrijf maken we kennis met het leundersleven van de Nieuwmarktters en zien we de kleine *Peegie*, die mee mag met zijn moeder naar het klooster van Hooglede. In het tweede bedrijf zitten we volop in de triem en gaat Savatte intrigeren om *Peegie* aan een lief te helpen, die voor hem later de gepaste levenskameraad moet worden en die moet beletten dat Savattes lot over *Peegie* komt. Het derde bedrijf handelt in de tijd na de jongste wereldoorlog, toen de fiskus de Nieuwmarktters aan de tand voelden in verband met hun „commerce“ en hun winsten onder de oorlog. Het eindigt met een grandiose scène, waarin Savatte zijn testament maakt, waaruit zijn zorg spreekt voor zijn petekind en niet alleen op het materiële vlak.

De première van *Peegie* had plaats te Waregem op 14 december 1952 met Fred Engelen als regisseur. In 1955 en 1958 werd het stuk opgevoerd door de Koninklijke Vlaamse Schouwburg te Brussel. Nand Buyl was Savatte en Wies Andersen de volwassen *Peegie*. Speelden ook nog mee: Greta Lens, Cyriel van Gent en Frans Struys. Bovendien werd het stuk ook twee keer uitgezonden op de televisie. Tenslotte werd het honderden keren en in tientallen steden en dorpen op de planken gebracht. Straks speelt men het te Haringe.

Te Haringe wordt het stuk opgevoerd door de Kultuurgemeenschap Haringe, met Robert Bafcop als gastspeler in de rol van Savatte. Het wordt gespeeld in open lucht op de hoeve „ter Vlooghe“ (tuinaanleg, boomkwekerij P. Vanwildemeersch-Behaeghel, Moenaardestraat 82) op vrijdag 27 en zaterdag 28 juni 1980, telkens om 19.30 u. en op zondag 29 juni om 15 u. Het spel verloopt op het binnenplein van de hoeve met het woonhuis en de gebouwen als een natuurlijk decor. De spelers acteren op de begane grond, terwijl de toeschouwers op een tribune zitten, wat een uniek perspectief geeft.

Praktische schikkingen

Genummerde toegangskaarten zijn vanaf heden te bekomen bij de spelers en bij Guido Schoonaert, of kunnen telefonisch besteld worden bij Paul Recour (057/30 02 70). De prijs bedraagt in voorverkoop 100 fr. (volwassen) en 50 fr. (kind). Bij de aanvang van de voorstellingen is de prijs respektievelijk 120 fr. en 70 fr.

De organisatoren trekken er de aandacht op dat het gaat om genummerde kaarten en dat, gezien de tribune overdekt is, de vertoningen ook bij minder prettig weer zeker zullen plaats vinden.

De vertoning van vrijdag 27 juni zal bijgevoond worden door de schrijver van *Peegie*, Willem Denys.

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Overlijdens

- Urbain Mollet, 78 j., echtgenoot van Maria Descamps.
- Laura Schoonaert, 73 j., weduwe van André Top.
- Maurice Duchêne, 85 j., ongehuwd.

Huwelijksaankondiging

- Marc Maes met Rita Depover, beiden van Roesbrugge.

8 JUNI : Viert VADER met een boek !

„150 JAAR BELGIE“ Volksleven 1830 - 1980

door Jack Verstappen
Uitgeverij Orion Brugge

Een greep uit de inhoudstafel :

- ambachten
- belezers
- bijgeloof
- dood en begrafenissen
- eten vroeger en nu
- geneeskunde
- oorlogsfolklore
- soldatenleven
- trimards
- verliefden
- weerspreuken
- en voorspellingen

Te verkrijgen bij

Drukkerij SCHOONAERT
Bergenstraat 14-16, Roesbrugge
Prijs 410 fr. + 20 fr. verzendingskosten

GALERIJ

VERMET-LOUWYE

Bergenstraat 9

8991 Beveren-ijzer

TEXTIEL & KONFEKTIE

VOLLEDIGE UITVERKOOP

wegens stopzetting van verkoop,
en sluiting van de winkel eind juni

- alles aan halve prijs -

Een eeuw geleden stonden we in volle schoolstrijd

„Zij zullen haar niet hebben / De schoone ziel van 't kind ”

Allegorische prent in verband met de wet op de onderwijshervorming van 1879.

In de loop van onze 150-jarige geschiedenis heeft ons land niet zoveel vreedzame dagen gekend. Als we niet betrokken waren in een oorlog, was er altijd sprake van een of andere binnenlandse strijd. Er zijn er een hele reeks: sociale strijd, taalstrijd, schoolstrijd, om in deze dagen volledig op te gaan in een kommunautaire strijd!

Een eeuw geleden zaten we ten volle in de schoolstrijd, die zich tot in de kleinste gemeenten liet gevoelen. De radikaal-liberale regering van toen, die een dure en onverdraagzame schoolpolitiek voerde, gericht op de vernietiging van het katholieke onderwijs, verbrak zelfs de diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan.

Het is toen dan men in Vlaanderen de woorden van de Vlaamse Leeuw op de volgende manier aanpaste:

Zij zullen haar niet hebben,
De schoone ziel van 't kind
Ondanks de helse listen
Van 't geusche schrikbewind...

Het begon op 11 juni 1878, wanneer de Liberale partij in de wetgevende verkiezingen van dit jaar een overwinning van betekenis behaalde. In de Kamer van volksvertegenwoordigers verwierf zij de volstrekte meerderheid, met 71 zetels tegen 61 voor de Katholieken. Merk op dat er toen van een Socialistische partij als dusdanig nog geen sprake was (opgericht in 1885). De toenmalige bewindsgroep, onder leiding van de Katholiek Malou, bood reeds diezelfde avond het ontslag van zijn regering aan, en de Liberaal Frère Orban werd 's anderdaags reeds met een regeringsopdracht belast. Hij startte op 18 juni 1878 met een nieuwe bewindsgroep, waarin Pieter Van Humbeeck het nieuw opgerichte Ministerie van Openbaar Onderwijs kreeg toebedeeld.

Het wetsontwerp, dat inzake onderwijs, op het nieuwe departement werd opgesteld, zou voor de komende jaren een volledige omwen-

teling teweeg brengen op onderwijsgebied, en het teken zijn van een strijd die gans het land in zijn greep zou houden.

Het wetsontwerp voorzag immers dat de onderwijswet van 23 september 1842, door Katholieken én Liberalen gestemd, zou worden afgeschaft. Daarin was wel voorzien dat elke gemeente diende te zorgen voor één lagere school, doch die wet liet echter ook toe, dat de gemeenten een bepaalde vrije (katholieke) school konden aannemen, daar waar zij bestond. Daarenboven bepaalde die wet dat het godsdienstonderricht een verplicht vak was, gegeven door de onderwijzers, onder toezicht van de geestelijkheid. En juist die twee bepalingen waren in de loop van de jaren het voorwerp geworden van voortdurende aanvallen vanwege de Liberale partij. Zij hadden reeds op hun eerste partijcongres van 14 juni 1846 in Brussel hun eigen onderwijsbe-

leid geheel afgestemd op het streven naar een volledig „neutraal” onderwijs - dus zonder steun aan vrije scholen, en zonder godsdienstonderricht. En, ondanks het feit dat met het verloop van de jaren de tegenstelling tussen Liberalen en Katholieken steeds scherper werd, bleef de schoolwetgeving toch zonder al te grote wijzigingen verder bestaan. Ook toen in 1870 een homogeen Katholiek bewind aan de macht kwam, dat tot 1878 een beleid zou voeren van grote voorzichtigheid, en dat ten allen prijze de godsdienstige aangelegenheden buiten de politiek wilde houden.

Jammer genoeg was het juist in die periode dat er zich in de Katholieke rangen zulkdanige meningsverschillen voordeden, tussen de aanhangers van het Liberaal-Katholicisme aan de ene kant, en diegenen die de verzoening tussen Kerk en Liberale Staat verwierpen aan de andere zijde, dat in de verkiezingsstrijd van 1878 de Katholieken zodanig verdeeld waren dat zij, zoals wij het hoger schreven een smadelijke nederlaag niet konden ontlopen.

De ongelukswet

Op 1 juli 1879 daaropvolgend, ondertekende Koning Leopold II de nieuwe onderwijswet, door de Katholieken al dadelijk als „Ongelukswet” bestempeld. Zij was in de Kamer goedgekeurd geworden met 67 tegen 60 stemmen, en in de Senaat met 33 tegen 31 stemmen. Met nipte meerderheid weliswaar, doch voldoende om aangenomen te worden.

Wat behelsde in feite deze fameuze „ongelukswet” dan wel voor het lager onderwijs?

1. Elke gemeente werd verplicht minstens één lagere school op te richten of te bezitten, doch het was niet meer toegelaten een bestaande vrije school aan te nemen of te steunen.

2. Het toezicht van de school kwam in handen van de gemeentelijke overheid en de staatsinspectie. Ook werden schoolcomités opgericht om de ouders aan te moedigen hun kind naar de officiële school te zenden. De leerboeken moesten door de regering worden goedgekeurd, zodat de kerkelijke overheid ook daar niets meer had in te brengen.

3. De gemeenteraad benoemde de onderwijzers, wat met zich meebracht dat de gediplomeerden uit de officiële normaalscholen volstrekte voorrang verkregen op de onderwijzers die in een katholieke normaalschool hadden gestudeerd.

4. Het belangrijkste punt: het godsdienst-onderwijs stond niet meer als vak op het programma. De ouders en de geestelijkheid moesten daar zelf voor instaan, zodat de onderwijzer in de klas geen godsdienstlessen meer mocht geven. Deze lessen moesten ofwel vóór ofwel na de gewone lessen worden gegeven.

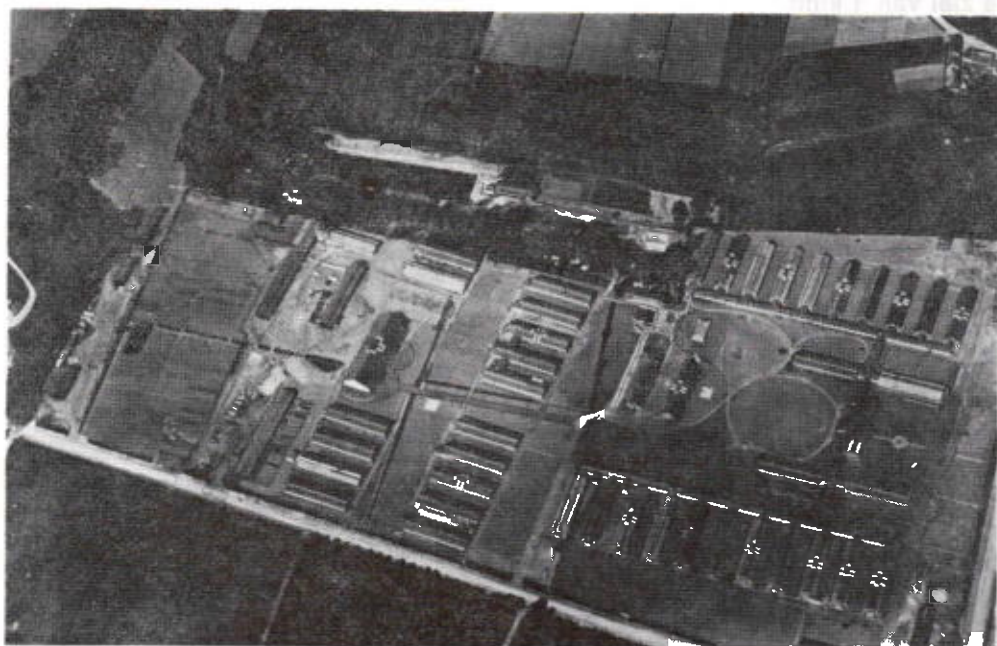
Reeds vanaf de bekendwording van het nieuwe wetsontwerp, werd dit door de Katholieken met alle middelen bekampt. De bisschoppen reageerden bijzonder scherp in hun vastenbrief van februari 1879, en de Katholieke politici van toen, zoals Malou, Beernaert, Woeste en anderen organiseerden overal manifestaties tegen deze „ongelukswet”, en bekampten ze met alle middelen.

Dit alles lokte dan alweer represailles uit vanwege het Liberaal bestuur, zodat een aantal hoge ambtenaren, gouverneurs en burge-

Lees verder blz. 6

WERELDOORLOG I 1914-1918 (4)

DE GEZONDHEIDSDIENST VAN HET LEGER

Een luchtfoto - 1.000 m hoogte - van het militair hospitaal te Beveren-IJzer.

Het medisch en verzorgend personeel

In augustus 1914, bij het uitbreken van Wereldoorlog I, telde het Belgisch leger in totaal 1.209 geneesheren. Hiervan waren er: 760 die dienst deden in het strijdend leger; 341 in de forten van Antwerpen (260), Luik (44) en Namen (37) en 108 bij de territoriale troepen. Het waren uiteraard niet allemaal beroepsmilitairen-geneesheren want 430 onder hen waren wederopgeroepen uit onbepaald verlof, 41 onder hen waren geaggregeerde burgerlijke geneesheren en 124 dokters waren vrijwilligers.

Bij het begin van de mobilisatie hadden zich inderdaad 124 geneesheren aangemeld om een vrijwillig dienstkontraat voor de duur van de oorlog aan te gaan. Dit cijfer hier in België was zeer laag, het was bovendien ontoereikend. Bij het uitbreken van

de oorlog waren er in België ongeveer 4.500 praktiserende geneesheren. Hiervan waren er nagenoeg 2.000 die ouder waren dan 40 jaar; dus bleven er nog een 2.500 over die hun medische kennis konden ten dienste stellen van de gezondheidsdienst van het leger. Gezien er reeds 1.200 in dienst waren, de geneesheren-beroepsmilitairen, de wederopgeroepene, de geaggregeerde en de vrijwilligers bleven er nog een 1.300 over, die spijs herhaalde oproepen hun praktijk in het land bleven voortzetten.

In Duitsland, Engeland en Frankrijk werd vanuit het grootste aantal geneesheren, geheel of gedeeltelijk, in de gezondheidsdienst van het leger tewerkgesteld. Het is waar dat in deze landen die zaak reeds in vrede tijd bestudeerd en uitgewerkt werd, terwijl in België, dat zagezegd door zijn neutraliteit beschermd was en wiens leger nooit zijn

grenzen zou moeten overschrijden, de kwestie nimmer aan de orde was gekomen. Het numerieke tekort aan geneesheren werd gedurende de eerste oorlogsjaren echter verminderd door het feit dat alle miliciens-gediplomeerde-geneesheren, gemobiliseerd en in het medisch korps ingelijfd werden.

Hetzelfde geschiedde ook voor de apothekers. Er waren er in totaal 135 bij het leger in dienst, beroepsmilitairen en wederopgeroepen samen. Er waren ook 1.859 verplegers die een degelijke opleiding hadden genoten en er waren 1.850 brancardiers.

De brancardiers werden gerekruteerd onder de personen die in vrede tijd van legerdienst vrijgesteld waren. Allen waren intellectuelen of semi-intellectuelen, priesters, sekuliere en reguliere geestelijken en ook onderwijzers. Zij hadden tijdens hun studies, de ene in het seminarie of in het klooster, de andere in de normaalschool, een theoretische brancardiersvorming genoten. Zij hadden echter geen militaire opleiding gekregen. Het deed de eerste maanden van de oorlog vreemd aan dat ze ook geen militaire uniformen droegen maar in hun eigen sjofel plunje van diverse pluimage, witte, bruine of zwarte rokken, pijpen of soutanen rondliepen.

Als vrouwelijk verzorgend personeel waren er in de militaire hospitalen vóór de oorlog alleen hospitaalzusters. Hun toewijding en zelfverloochening stond buiten kijf en werd door iedereen geprezen. Hun medische kennis en praktische verzorgingspraktijken lieten echter soms wat te wensen over, te meer daar ze vaak nog gehinderd werden door hun minder aseptische kloostergewaden met o.m. veel te lange en veel te brede mouwen en de wijde stijve kappen die hun taak niet vergemakkelijkten.

De militaire hospitaaldienst telde vóór de oorlog onder zijn personeel nog geen gediplomeerde lekeverpleegsters. Er moest eerst oorlog komen en er moesten eerst eindeloze rijen gewonden op een efficiënte verzorging wachten vooraleer men begreep welk onmisbaar element de gediplomeerde verpleegsters vormden in de goede werking van de ziekenhuizen. Wanneer begin december 1914 te De Panne het militair hospitaal van het Rode Kruis „De Oceaan” onder de directie van dokter Depage geopend werd waren er slechts twee Belgische verpleegsters werkzaam, onder wie me-

Centrale verwarming Sanitair Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAEDE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

Een nieuw seizoen...

Nieuwe schoenen...

Het weer wordt zachter.

Iedereen heeft nieuwe zomerse schoenen nodig!

Nu wordt het langzamerhand tijd
dat de warme winterschoenen
vervangen worden door zomerschoenen.

Kijk naar onze uitgebreide keus nieuwe modellen.

Vraag raad in het huis

lg. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

juffrouw Jane De Launoy, de schrijfster van het boek : „Infirmières de guerre en service commandé”. De andere verpleegsters, een groot aantal waren Engelse zoals een miss Jones, miss Astley Campbell, miss Grant en miss Wynch, enz.

Tot de gezondheidsdienst behoorden ook de aalmoezeniers, ze stonden immers onder het gezag en de leiding van de inspecteur-generaal van de gezondheidsdienst van het leger, luitenant-generaal geneesheer L. Melis.

In vredetijd was er in ieder belangrijk garnizoen een aalmoezenier verbonden aan het militair hospitaal. In de andere, minder belangrijke garnizoenen, was er een priester van de lokaliteit aangesteld om de eredienst onder de militairen te verzekeren. Tijdens de mobilisatie werd de eredienst in het leger, in de verschillende eenheden, verzekerd door de militaire aalmoezeniers uit de tijd van vrede, door vrijwilligers uit de seculiere en reguliere geestelijkheid en ook door miliciens-priesters die in vredetijd van legerdienst vrijgesteld waren. Ieder bataljon of een gelijkwaardige legereenheid had een aalmoezenier. Een hoofdaalmoezenier had de algemene leiding.

De materiële uitrusting

Op het ogenblik dat de mobilisatie afgekondigd werd, einde juli 1914, had de gezondheidsdienst van het Belgisch leger de onmiddellijke directie van de hospitalen van Antwerpen, Luik, Namen, Dendermonde, Beverlo,

Brussel, Leuven, Mechelen en Vilvoorde met een gezamenlijke hospitalisatiecapaciteit van 2.320 bedden. Er waren nog twee bijkomende hospitalen voorzien in Antwerpen en ook een instelling voor herstellenden.

Al de andere ziekenhuizen nl. die van Aarlen, Bergen (Mons), Doornik, Gent, Brugge, Ieper en Oostende stonden onder de directie van het Rode Kruis van België. Ze telden samen een capaciteit van 1.050 bedden.

Er was ook een centrale apotheek die te zorgen had voor de vervaardiging of de aankoop van alle medicamenten en alle nodige farmaceutische produkten die moesten aan de hospitalen geleverd worden. De zetel van de centrale apotheek was te Antwerpen gevestigd, en ze werd geleid door de militaire hoofdapotheker bijgestaan door vijf adjunct-apothekers.

Zij voorzorg al de militaire gezondheidsinstellingen en ook het Ministerie van Belgische Spoorwegen (voor de sanitaire treinen), van geneesmiddelen en van allerhande vormen, modellen en soorten van verbanden en verbandmiddelen, linnen, flanel, gaas, kleefpleisters, elastische pleisters, kompressen, spalken, enz. en van chirurgische instrumenten. Zij zorgde voor de lading van de apotheekwagens en voor de strijdende eenheden moest ze de individuele verbandzakjes voor de soldaten vervaardigen en de verbanddozen voor de brancardiers.

De gezondheidsdienst beschikte over ongeveer 300 hippomobile of door paarden getrok-

ken en 550 automobiele of zelfrijdende (wij spreken over 1914!) ambulancewagens, personenwagens en vrachtwagens voor het vervoer van militairen, gewonden, medikamenten, verbanden en materiaal, ook voor levensmiddelen.

De gezondheidsdienst had ook een driehonderd treinwagens, speciaal en sterk gemaakt, om te kunnen omgebouwd worden tot ziekenwagens. Deze omvorming kon geschieden in een tweetal dagen. In totaal konden aldus 4.500 tot 5.000 liggende (op draagberies) gewonden vervoerd worden. Bovendien waren er nog een groot aantal spoorwagens van 2e en 3e klasse die op dezelfde wijze konden ingericht worden.

Een sanitaire trein telde normaal 10 tot 12 ziekenwagens. Bij de mobilisatie groepeerde het Algemeen Hoofdkwartier deze treinen in drie sekties :

De 1e sekte bestond uit 12 sanitaire treinen, ieder samengesteld uit 6 ziekenwagens, 2 gewone wagens en 2 bagagewagens. Totaal 120 spoorwegwagens.

De 2e sekte telde 15 treinen bestaande uit ieder 8 ziekenwagens voor liggende gewonden en 2 bagagewagens of totaal 150 spoorwegwagens.

De 3e sekte had 6 treinen van elk 8 gewone wagens voor gewonden of zieken die konden zitten en 2 bagagewagens of samen 60 spoorwegwagens.

Er waren dus, vanaf de eerste dagen van de oorlog, in totaal 33 sanitaire treinen ter beschikking van de gezondheidsdienst. Als medisch personeel waren er voor iedere trein één geneesheer en 15 brancardiers voorzien.

De hierboven vermelde hospitalen waren inrichtingen die in vredetijd voorzien waren doch wier aantal en plaats uiteraard gedurende de vijandelikheden voortdurend wijzigden. Er kon dan ook slechts gesproken worden van blijvende fronthospitalen na het vastlopen van de bewegingsoorlog na de IJzerslag. De vijf voornaamste fronthospitalen waren : „De Oceaan” te De Panne met de annexe ervan, later in de oorlog, te Wulveringem-Vinkem, „Clep” te Hoogstade; „Cabour” te Adinkerke en „De Kruisstraat” te Beveren-IJzer.

R. Lanszweert

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie

bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.

nieuw en geslaagd

bt

TE ONTHOUDEN ...

Zondag 21 september
Opendeurdag brandweer Roesbrugge-Haringe

overgordijnen
de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —
— In alle prijzen —

(vervolg van blz. 3)

meesters die Katoliek gezind waren, werden afgezet.

Dit bracht met zich dat, onmiddellijk na het van kracht worden van de wet, de toestand zo gespannen werd, dat de Belgische bisschoppen zelfs strenge kerkelijke maatregelen voorzagen tegen alwie de officiële scholen steunden. Frère Orban, de Liberale regeringsleider, drong er zelfs bij de paus op aan, de bisschoppen hiervoor terecht te wijzen, doch toen deze weigerde, verbrak de Belgische regering in 1880 de diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan.

Het land was in rep en roer. Nog nooit was er zulke ontredde en verzet. Einde 1880 hadden reeds 1750 leerkrachten uit het gemeentelijk onderwijs hun ontslag gegeven, wat ongeveer gelijk stond met één op vier. In 1884 bedroeg dit reeds één op drie, met dien verstande dat zij nadien hun diensten aanboden aan de vrije scholen die zowat overal in het land werden opgericht. Die scholen, ontstaan uit de samenwerking van de parochiegeestelijkheid en nieuw opgerichte Katolieke schoolcomitees werden in stand gehouden door allerlei geldinzamelingen, zodat de wedden van de onderwijzers konden worden uitbetaald, lokalen konden worden opgericht en boeken konden worden aangeschaft. In het schooljaar 1879-1880 alleen reeds werden méér dan 2000 vrije scholen opgericht.

Die hardnekkigheid vanwege de katholieken bracht er de regering toe even hardnekkig haar schoolnet verder uit te breiden, zodat in de periode 1879-1884 niet minder dan 26 miljoen (goud) frank uitgegeven werd om nieuwe gemeentescholen te bouwen. Dit belet niet, dat, ondanks deze grote inspanningen de Liberale regering met lede ogen moest toezien, hoe een groot aantal van haar nieuw opgerichte scholen verlaten stonden, zodat zelfs in 1883 er 285 officiële scholen als onbevolkt waren opgegeven. De cijfers van de schoolbevolking spraken eveneens boekdelen. In 1880 alleen waren 63,5 t.h. kinderen in vrije scholen ingeschreven, tegenover 36,5 t.h. in het officieel onderwijs; cijfers die in 1882 opgelopen waren tot 68,3 t.h. tegenover 31,7 t.h.

Het herstel

Het liet dan ook geen twijfel dat de verkiezingen van 10 juni 1884 met grote spanning werden tegemoet gezien. Beide partijen paktten uit met hun zwaarste geschut, doch voor de Liberale partij werd het een zware nederlaag. Zij verloren in de Kamer 27 zetels (52 tegenover 79), de Katholieken wonnen er 11 bij (70 tegenover 59), waarbij nog 16 zetels aan onafhankelijke kandidaten werden toebedeeld, kandidaten die later bij de Katholieken zouden aansluiten. De eensgezindheid waarvan de Katholieken hadden blijk gegeven leidde tot het tot stand komen van een Katolieke regering, die op 16 juni 1884 door Jules Malou werd op de been gebracht. Het Ministerie van Openbaar Onderwijs werd als zelfstandig Ministerie afgeschaft, en opnieuw ondergebracht bij Buitenlandse Zaken. De eerste buitengewone zitting van het Parlement bestond er dan ook in, zo spoedig mogelijk de „ongelukswet“ op het onderwijs ongedaan te maken, en de diplomatieke betrekkingen met het Vaticaan te herstellen.

Dat de Liberale partij niet zo maar goedschiks in deze nederlaag berustte kan men afleiden uit het feit, dat zij zelfs na de vervanging van haar onderwijswet door een nieuwe, koning Leopold II wilde onder druk zetten, om deze nieuwe wet niet te ondertekenen, wat natuurlijk door de koning werd gewelgerd.

Zo eindigde één van de meest bewogen perioden uit de geschiedenis van ons land. Van lieverlede werden de vrije scholen opnieuw door de gemeenten aangenomen, en werden de leerkrachten uit het vrij onderwijs op gelijke voet gesteld met deze uit de officiële normaalscholen. Het godsdienstondericht werd opnieuw toegelaten binnen de schooluren zelf, hoewel niet-gelovigen het recht behielden zelf privé-scholen op te richten. De wet van 20 september 1884 had een einde gemaakt aan een strijd die in vele van onze dorpen grote beroering had verwekt.

Hoe deze schoolstrijd hier bij ons verliep, hopen wij in een volgende bijdrage uiteen te zetten.

J. Gh. H.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

KLEINE FISCALE KRONIEK

Vakantiejobs

Als de vakanties naderen wordt er door de jeugd wel eens uitgekeken naar een vakantiejob om een beetje geld te verdienen ten einde de financiële last van de studies te verlichten of om zich het een of het ander te kunnen permitteren.

Dat is goed en wel, maar men moet toch een paar gegevens in acht nemen.

Eerst en vooral moet men weten dat om ten laste te zijn de kinderen geen werkelijk of fictief loon mogen toegekend krijgen in de ouderlijke zaak. Een belastingsplichtige die een loon aan zijn kinderen als bedrijfslast inbrengt (dus onder de kosten), al is het ook maar voor één frank, heeft die kinderen niet meer ten laste! Ieder geval is afzonderlijk te beschouwen om te weten wat er voordeliger is: een kind dat twee maanden goed medewerkt een fatsoenlijk loon geven, dat komt onder de kosten van het bedrijf of het beroep, ofwel dat kind zonder meer ten laste laten.

Wie bij een derde gaat uitwerken mag niet meer dan 40.000 fr. verdienen om nog als ten laste te worden beschouwd. Het kan over zijn geheel genomen soms profijtelijker zijn van genoegen te nemen met 39.000 fr. loon, dan met 41.000 fr. of meer!

Een voorbeeld: iemand heeft zijn echtgenote en drie kinderen ten laste en is belastbaar op een globaal-netto-inkomen van 600.000 fr.

Met die gezinslast betaalt men (in de veronderstelling dat men voldoende heeft voorafbetaald): 150.949 fr. belasting. Valt er één kind weg, omdat het meer dan 40.000 fr. heeft verdiend, dan betaalt men 165.269 fr. (of 14.320 fr. meer).

Dus, heeft het kind dat een vakantiejob heeft aangenomen slechts 39.000 fr. verdiend, dan betalen de ouders op hun 600.000 fr. een belasting van 150.949 fr., heeft het kind daarentegen 41.000 fr. verdiend, dan betalen de ouders 165.269 fr.!

Let er ook op dat uw okkasionele werkgever niet een groter bedrag op het loonfiche zet, dan hetgene werd toegekend. En dat gebeurt wel meer!

S.B.

Fiscaal Adviseur en Bedrijfskonsulent UFSAL

**ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS**

Roland QUINTEN

**Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE**

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin”

„Somy”
Fietsen „Thoria” - „Ventura”
„Manchester” - „Venus”

➔ Alle herstellingen.

Haringe-kermis

Zaterdag 7 juni - Aanvang van de kermis

te 15 u.: Behendigheidswedstrijden voor de schoolgaande jeugd van Haringe. Voor de kleintjes: gratis ritten op de paardjesmolen. te 20 u.: Grote prijskaarting bij C. Ryon-R. Boone in „St.-Jozef”.

te 21.30 u.: Groot kampvuur op de kerkeweide van de familie Delanote. Animatie voorzien. Breugheliaans worstenfeest door Eddy Bau.

Zondag 8 juni - Kermiszondag

te 9.30 u.: Wijding van de oude wagens van de „Westhoekpioniers - Haringe”.

te 15.30 u.: Kermiskoers voor juniors B.W.B. „Erepreis Leon Rosselle”.

te 18 u.: Vierde uitgave van „Spel zonder grenzen” ditmaal hoofdzakelijk in de welde van de familie Delanote. Voor België spelen: Haringe, Roesbrugge en Watou en voor Frankrijk: Godewaertsveld, Houtkerque en Winnezele.

Maandag 9 juni - Kermismaandag

te 14 u.: Jaarlijkse kaarting voor de kaartclub van de Gepensioeneerden en Oudstrijders van Haringe en Roesbrugge bij Mevr. Elza Vandevoorde-Braem.

Dinsdag 10 juni - Haandekotkermis

te 19 u.: Kermiskaarting in „De Vrede” bij Mevr. Elza Vandevoorde-Braem.

Donderdag 12 juni - Opsluit van de kermis

te 19.30 u.: Grote prijskaarting in de drie herbergen van Haringe-dorp. Inschrijving en prijsdeling in „De Brikerij” bij Mevr. J. Boury-Wollaert.

Gedurende de kaarting: Wedstrijden voor de juffrouwen en dames vanaf 16 jaar. Inschrijving en prijsdeling in „St. Jozef” bij C. Ryon.

Zaterdag 14 juni

Konings- en prijschieting op de staande wip in de kerkeweide voor de leden.

Zondag 15 juni - Koekezonag

te 15 u. langs de IJzer: Kermisviswedstrijd voor de leden van de plaatselijke vissersclub.

Autozoektocht

De Marnixring van Veurne-Zannekin richt van 10 juni tot 25 augustus een autozoektocht in ter inauguratie van de pas ontworpen Frontroute met 100.000 fr. prijzen en een dagje vrije natuur. Deelname in de kosten: 300 fr.

Inschrijving:

Diksmuide: IJzerbedevaartsekretariaat

’t Fort - St. Jan - Memling

Beauvoorde: Drie Koningen

Veurne: De Beurs

Gijverinkhove: De Drie Ridders

Ichtegem: De Engel

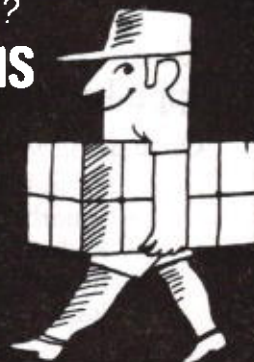
Ieper: Kantoor VTB - VAB

Reeds van gehoord?

VOUWCARAVANS

in

BOUW PAKKET!

DECUYPER

Ieperstraat 69 en 124, 8970 Poperinge - Tel. 057 / 33 37 74

Of storten: Veurne-Zannekin 068-0677540-22
Voor meer inlichtingen: tel. 058/51 29 58 en 058/51 57 00.

Folkloristische hoevefeesten

Roesbrugge, zondag 17 augustus op de hoeve „Ter Linde”. Hierover meer in ons volgend nummer.

Pieter de Pensjagerroute

Ter gelegenheid van de opening van de „Pieter de Pensjagerroute” en de inhuldiging van de paal op zondag 1 juni II. werd een herinneringstegel (20 x 10 cm) uitgegeven met de afbeelding van „Karel de Blauwer”.

Deze tegel is te koop aan 150 fr., evenals de wandelkaart aan 10 fr. en de „button” aan 20 fr. Alles is te verkrijgen in „’t Hof van Commerce”, Prof. O. Rubbrechtstraat 15 en bij Drukkerij Schoonaert, Bergenstraat 14-16 te Roesbrugge.

TE KOOP

TWEE HI-FI-BOXEN, 100 watt RNS, Deens fabrikaat „Perless”. Matige prijs.
Tel. 057/33.60.25 na 18 u.

8 juni: Viert Vader!

- alle tuin- en knutselalaam
- nog steeds verf, behangpapier en onderhoudsprodukten aan verminderde prijzen
- nog in voorraad zijnde tuinartikelen 20 % korting

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

landbouwkrediet

Kasbons

STAATSWAARBORG

op 10 jaar	12,50 %
op 5 jaar	12,50 %
op 3 jaar	12,25 %
op 2 jaar	10,75 %
op 1 jaar	9,00 %

tegen progressieve rentevoet: 10,75 - 12,40 %

ZAKENKANTOOR

PAUL RECOUR-VANWILDEMEERSCH

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 02 70

SPAARKAS IPPA TE KROMBEKE: GRAAF VAN HOORNWEG 5

Voor sparen, lenen of beleggen kunt u nu terecht in een modern Ippa-kantoor in uw buurt.

Onze agent verleent u een volledige financiële service met o.m.:

- girorekeningen met Eurocheque en Bancontact
- spaarboekjes, zoals boekjes simpel deposito, driemaandelijke boekjes, boekjes op termijn
- kasbons, kapitalisatiebons en obligaties
- hypotheekleningen, persoonlijke leningen en financieringen tegen gunsttarief
- kaskredieten.

'n Ippa-agent zorgt voor een vlotte dienstverlening, zelfs buiten de gebruikelijke werkuren.

Breng hem een bezoek of bel even voor 'n afspraak.

Uw Ippa-agent:

Jacques PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg, 5 - 8994 KROMBEKE - Tel. 057/40 08 24

**MAANDAG TOT VRIJDAG VAN 9 TOT 12 U. - ZATERDAGNAMIDDAG
EN OP AFSpraak.**

SPAARKAS
LENINGEN

ippa

80009/2

n.v. - private spaarkas opgericht in 1903

Andere agentschappen: zie „Gouden Gids”

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorte

- Frank Boussemaere, zoon van Eric en Lutgarde Candaele (Beveren).

Huwelijksaankondigingen

- Johan Samper van Stavele met Rita Delmaere van Watou.
- Michel Huyghe van Beveren met Monique Coemelck van Gijverinkhove.

Overlijdens

- Pierre-Michel Butaye, 81 j., echtgenoot van Madeleine Feryn (Beveren).
- Albert Maes, 76 j., weduwnaar van Marguerite Decroix, echtgenoot van Yvonne Neut (Beveren).

K.L.J. BEVEREN

De planning voor juli-augustus is ook opge maakt. In volgende activiteit hoor je er meer over.

Vr. 13 juni bereidt de bestuursploeg de sportfeestnummers voor K.L.J.-Beveren voor (mogelijks met een provinciale sportverantwoordelijke).

Vr. 27 juni gaat de leiding naar de evaluatieavond over de gewestwerking.

Zo. 29 juni trekt heel jong-K.L.J. op eendagsreis met de andere J.K.L.J.-afdelingen van het gewest.

Ma. 30 juni hebben we de eerste voorbereiding van onze sportfeestnummers, met +

en - 16.

Aanbevolen:

Za. 7 juni (en andere dagen): opvoering van het massaspel „GUDRUN” van A. Rodenbach, te 15.30 u. in de Hallen te Roeselare. Zo. 15 juni kan je een kruidentocht langs de IJzer volgen met de werkgroep voor Natuurleefwijze: te 14 u. aan de IJzerbrug te Reninge.

Aan de leden-studenten deze maand: gezonde studielijver met evenredige spanning en ontspanning!

Op 23 augustus houden wij onze papierslag.

25e Bedevaartmars langs de IJzer

Op IJzerbedevaart - zondag 29 juni - een kwarteeuw voettochten vanuit 't Bertennest.

In dit Rodenbachjaar 1980 is het de 25e maal, dat de „Jonge Jeugd” te voet vanuit Roesbrugge naar Diksmuide trekt om van hun IJzerbedevaart een „echte” bedevaart te maken.

Ontstaan in het vorig Rodenbachjaar 1956, toen jongeren uit allerlei middens en weldra uit gans Vlaanderen, langs een „bedevaartmars” en een „voorbereidend vormingskamp” met jaarlijkse „volksstoneelavond” wilden getuigen van hun herbronning en trouw aan de geest van de Blauwvoeterie en de IJzerfrontgeneratie.

Samen met de naoorlogse heropbouw van het nieuwe IJzerkruis, herrees uit deze ontmoet-

tingen eveneens een nieuwe generatie jongeren, die elkaar in vriendschap en gemeenschap vonden langs hun „arbeidscentrum” BERTENNEST (BERTEN Rodenbach en NEST van der Hallen) in Roesbrugge aan de IJzer.

Uit deze vernieuwde werking groeide de Nest van der Hallen-Jeugdgemeenschap, die in 1975 de 20ste Bedevaartmars zelfs doortrok te voet naar Rome met de 100.000 naamtekeningen voor amnestie. Wars van alle showflamingantisme, staan de 25ste Bedevaartmars en Vormingsdagen weer open voor alle meisjes en jongens vanaf 15 jaar, mits aanmelding vooraf langs „'t Bertennest”, Bergenstraat 29, 8990 Roesbrugge. Tel. 056/21 69 07 of 057/30 02 08.

Sinds de IJzerbedevaarten verplaatst werden naar het begin van de zomervakantie, werd de traditie van genoemde volksvooravonden vervangen door een jaarlijkse VOLSKUNST-MIDDAG op de binnenkoer van het in het Van der Hallen-jaar 1968 vernieuwde Bertennest van Roesbrugge.

Uiteraard wordt het nu een jubelviering „van Rodenbachjaar tot Rodenbachjaar” en meteen een trefpunt voor alle Bertennestvrienden o.l.v. Herman Bruggen, Walter Luyten, Guido van der Meersch en Erik Verstraete.

Ook alle vrienden uit de IJzerstreek zelf zijn bijzonder welkom op zondag 29 juni vanaf 15 u. in 't Bertennest te Roesbrugge. Toegang vrij voor iedereen.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND JUNI

Kaartingen

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
vrijdag 6 juni te 20 u.: 5de maandelijke
kaarting van de kaartclub „Tijde-Thuis".

Proven, zaal „Sint-Jozef"
donderdag 12 juni te 13 u.
donderdag 26 juni te 13 u.
kaartnamiddag „Derde Leeftijd".

Beveren, in „t Boerenhof"
donderdag 19 juni te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd.

Roesbrugge, dinsdag 24 juni
bij J. Gunst: puntenkaarting „Derde Leeftijd"

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers"
zaterdag 7 juni te 20 u.
maandelijke smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 14 juni: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
zaterdag 21 juni: vogelpiksmijting van de
„Zwaantjes-Pikkers".

Toneel

Haringe, vrijdag 27, zaterdag 28 juni te 19.30 u.
zondag 29 juni te 15 u.
toneelopv. „Peegle" (zie blz. 1)

Vinkenzetting

Stavele, „t Zwaantje" bij Gilbert Dequeker
zaterdag 7 juni te 9 u.: Grote Vinkenzetting
600 fr. vooruit.

Kapelhoek - Oost-Cappel
(Beveren-IJzer) (Frankrijk)

Zondag 22 juni om 15.30 u.

GROTE WIELERWEDSTRIJD

KAMPIOENSCHAP VAN BELGIE

in het teken van het

KRITERIUM VAN DE WESTHOEK

inrichters: Wielclub „Onze Grens"

Inschrijving: „Franco Belge"

Vertrek: Gemeentehuis Oost-Cappel

Aankomst: „Las Vegas"

Prijzdeling: „Het Witte Paard"

Beveren-Kalsijde-kermis

Café „t Paradijs", zaterdag 28 juni te 20 u.
kaarting.

Zondag 29 juni te 16 u.: wielervedstrijd voor
juniores. Ere-prijs Fernand Feys.

Krombeke-kermis

Vrijdag 20 juni

vanaf 19 u.: prijskaarting bij Linda.

Zaterdag 21 juni

te 14: Fietsencross voor jongeren (6 tot 16 j.)
in de weide van Michel Vandamme

Doorlopende bolling door den uil (ten voor-
dele van toeristenklub)

Zondag 22 juni - Kermiszonag

te 11 u.: Wandelconcert door de Muziekmaat-
schappij van Proven.

Doorlopende bolling (voortzetting)

te 15 u.: Ballonwedstrijd als kinderfeest

Ingericht door Handel en Nering.

te 16 u.: Tijdrif voor de ingeschreven Kromb.
Pedaaltrappers.

te 20 u.: Kermisbal in de Parochiezaal.

Ingericht door de plaatselijke Boerengilde

Maandag 23 juni

te 9.30 u.: Pl. Dienst voor de overleden pa-
rochianen.

te 17 u.: Jaarlijkse Paarden- en Ponykoersen,
met medewerking van het Stadsbestuur en

vele vrijgevege sympathisanten.

Dinsdag 24 juni

te 15.30 u.: Kinderzegening met gratis ritten
op de kindermolen.

Donderdag 26 juni

Kermiskaarting bij Mevr. Roger Devos in
„t Jagershof".

Zaterdag 28 juni - Leeuwerkermis

Grote velokoers B.M.W. (12.000 fr. prijzen)

Inschrijving bij O. Parret.

Prijzdeling bij R. Dequeker.

Zondag 29 juni - Koekezonag

te 18 u.: Allerlei volksvermaken op de
Leeuwerkhoek.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

*De nieuwe regering is gevormd. Als ze ris-
keren hun postje te verliezen zijn ze nogal
rap akkoord, bijzonderlijk als men een deel
schreeuwers in het kabinet kan stoppen.*

*Ze zijn met 36 man. De rol van een aantal
onder hen is meer dan vaag. Die zullen nooit
maar figuranten zijn in het schouwtooneel Mar-
tens II. Sommigen hebben er zelfs geen ge-
dacht van wat ze precies moeten uitvoeren,
in wat en waarvoor ze bevoegd zijn; ze we-
ten niet met welke ploeg ze moeten uitvaren
of waar ze zich zullen huisvesten om te wer-
ken aan hun nutteloze dossiers!*

*Laat je vooral geen zand in de ogen strooi-
en, het is alleen maar het kernkabinet dat telt,
de rest is zoethouderij. Om tegenwoordig
staatssekreteris of minister van tweede rang
te worden en te blijven, moet je niet bekwaam
zijn, moet je geen inspanningen doen om iets
te realiseren, helemaal niet, je moet alleen
maar AMBETANT zijn. Men koopt de herrie-
makerij af met een portefeuille!*

*Vraag het maar eens aan Daniël Coens,
die heeft men gelijkwideerd met het smoesje
dat hij te jong was. Een jaar geleden was hij
niet te jong, één jaar later is hij dat wel, be-
gripte wie kan. Maar dat is het niet: Coens
was veel te bescheiden, een te stille werker.
Had hij maar hard geroepen en geschreeuwd
vanuit zijn 20ste verdieping van het WTC-cen-
trum, dan was hij er nu weer bij.*

*We zullen straks de mannen aan het werk
zien, die gesproken hebben van de ekonomi-
sche crisis op te lossen, de belastingen te
vermindern en te bezuinigen.*

*Waarop zullen ze bezuinigen? De meest
geldverslindende ministeries zijn die van het
openbaar onderwijs en van de landsverdedi-
ging. In de onderwijssektor zal men geen be-
sparingen doen, want daartegen kwamen de
leerkrachten reeds op straat en bij het leger
gaat het ook niet, daarvoor kwam er een Ame-
rikaanse minister naar Brussel. Aan de wed-
den, de lonen en de sociale verworvenheden
mag er niet geraakt worden, dat hebben de
syndikaten al gezegd? Ewel wat nu, kleine
man?*

*„Schei uit met die briefschrijverij", roept
Gusta vanuit de keuken, „en kom middagma-
len, biefstuk met patat-friet, de nationale scho-
tel!"*

*Inderdaad, onze nationale, unitaire schotel.
België wordt tegenwoordig geregeerd door
WilFRIED (Martens), GodFRIED (Danneels) en
patat-FRIET. 't Is meer dan ooit allemaal
FRIET!*

koerage,

Pol

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11

8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

Grote gamma

- C.B.-ZENDERS
- QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

**Met ons kunt U praten
over**

SPAREN en LENEN

*Ernstige voorwaarden
Vlugges bediening*

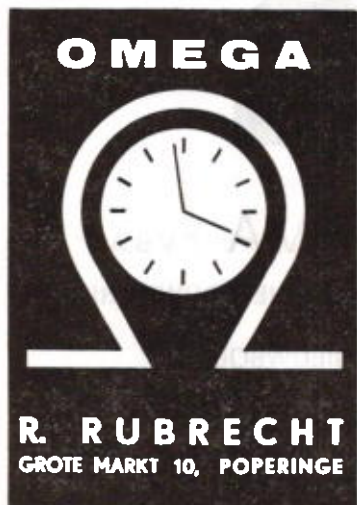
GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Ieffrouwe Hortense Nienaegels was gelijk heur handen of van sichten dat 'n ouden dokteur, die nevens heur deure weunde, geen dienst meer è deed. Ieffrouwe was ol de vijftig è passeerd en ze weunde nog by heur pa en heur ma die rentierden. Dat waaren natuurlijk ol twee bejaarde menschen, die oltemets è keer 'n dokteur noodig hadden, maar om te zeggen gelijk of dat 't is, ieffrouwe Hortense hadde de slechte geweunte van dikkers voor è prulle van nieten by 'n dokteur te gaan bellen om 't een of 't ander advies te vraagen.

Volgens heuren ouderdom was ze nog wel bewaard ieffrouwe Hortense en d'r waaren veele menschen die d'r hulder niet aan verstoegen dat ze nooit è trouwt è rocht was. Maar ja, je weet hoe dat dat gaat ols je van de middelste klasse zyt, de kleenen è durft het niet vraagen omdat 'n peinst van 't è refuseert te zyn en 'n grooten moet ze niet hèn omdat er geen kluuten è noeg achter zitten.

Ieffrouwe Hortense hadde eigenlijk è tyd in kennisse è weest met 'n Engelschen officier die 't hulders in kwartier was by de bevryding, je weet hoe dat dat ging. 't Was eigentlijk è Schot dien officier en achter 'n oorlooge kwam dien gast nog regelmatig over voor eenigte daagen. Maar achter è tyd gerochte ieffrouwe Hortense gewaare dat er, kwestie van trouwen niet veele schot in dien Schot è zat. Z' ondervond dat 'n maar djuuste è kwam om zyn liere te vullen en è paare goedkoope, geestige vakantiedaagen te passeeren. Olmetnekeer was ze dat spel moe en op è nuchtend wupte ze dien Schot met zyn spillen en zyn leesten buiten.

Er was è nieuwen dokteur in 't placement è kommen en ieffrouwe Hortense peinsde van weere op dezelfde maniere te werke te gaan gelijk mei heuren ouden gebeur. Maar 'n nieuwen dokteur was ollichte gewaare mei wien dat 'n te doen hadde en è was van plan van heur, op è vriendelijke maniere, van die slechte geweunte te geneezen.

Ieffrouwe Hortense was op 'n achternoene op kommissie op de plaatse en 't moeste d'r omme doen, ze zag 'n dokteur djuuste uut zyn auto kommen ol d' andere kant van de straate en zy d'r naartoe...

"Ha, meneere dokteur", zei Hortense "je gaat ollichte è keer moeten kommen naar Ma wei... heur pilletjes zyn bykans uut".

"Jaa" zei 'n dokteur "hoe is 't er mei?"

"Beter of mei mien" kloeg ieffrouwe "kyk, ik hèn ik hier oltyd zulk è zeer van achter onder myn schouderblaan zi... wuk moet je daarvoor toech doen, meneere dokteur?"

"Kommen om joen te laten visiteeren, ieffrouwe" zei 'n dokteur.

"Maar ja, meneere dokteur" zei Hortense "t is ol dat wachten da'k ontzien... ols je daar rechtuut koste è diend zyn".

"Héwè we gaan 't anders doen" zei 'n dokteur "kyk, je gaat daar naar dat telefoonkotje en j'ontkleed joen daar... maar, om niet in de weg te zyn voor de menschen die zouden kunnen kommen om te telefoneeren, je gaat toen daar ol d' ander kant van de straate, naar 't kotje van 'n autobuus... je gaat daar uut de wind zyn... ik gaan ondertusschen myn alaam uut myn auto haalen en 'k ga joen daar zeere è keer visiteeren!"

Ieffrouwe ging voort en z'hèt nooit nieten meer è vraagd...

KWAAK

DE VAKANTIE TEGEMOET

met een

DRAAGBARE

zwart-wit

of kleuren TV

SIERA

NU aan zomerprijzen

J. Cappoen-Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert
Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Te onthouden : zondag 17 augustus 1980 !

Folkloristische HOEVEFEESTEN te ROESBRUGGE

Een evokatie van het boerenleven omstreeks de eeuwwisseling

Voor de vierde keer worden dit jaar te Roesbrugge op de hofstede „Ter Linde” grootse hoevefeesten ingericht. Op een authentieke boerderij worden weer eens alle ambachtelijke verrichtingen, die rechtstreeks of onrechtstreeks te maken hadden met het landelijke leven, overgedaan, op dezelfde wijze als dat omstreeks het jaar 1900 gebeurde.

De belangstelling hiervoor was vorige jaren enorm en de Vlaamse Televisie heeft in 1979 van dit feest beelden opgenomen die te zien waren in de eerste aflevering van het populaire programma „Dit leuke land”.

Bij de aankondiging van deze hernieuwde en steeds uitgebreider hoevefeesten hebben we de auteur Jack Verstappen bereid gevonden om speciaal voor „De IJzerbode” een bijdrage te schrijven over „de oude dorpsgemeenschap” (rab).

Te boere

De evolutie in de landbouw heeft zich in een versneld tempo voltrokken en het eindpunt is nog niet in het zicht.

Denkend aan de tijd van toen ...

Het omploegen van het veld was sinds vele generaties uitgegroeid tot een veredelde arbeid. Van iemand die goed wilde ploegen werd een jarenlange scholing vereist want de bewerking kende vaststaande, traditionele normen. Niet alleen volgens de jaargetijden maar ook volgens de bestemming werd de arbeid verricht. En het echte ploegen was het „winterploegen”, wanneer de akker diep werd omgewoeld en de dikke „schellen” een grote effen vlakke vormden.

Vele handen waren tijdens het voorjaar welkom bij het „eggen”, het gereedleggen van het land. Als het nadien fijn gemalen in zijn bedden lag, moest alleen nog worden gewacht op het plechtige ogenblik waarop de zaaier zou uitgaan. Dat betekende de bekroning van een reeks werken, zowel voor de wintervrucht als voor de zomervrucht.

Bij het bereiden van het zaaikoren werd in sommige streken het Sint Jansevangelië geboden. Soms mengde men er processie-stroosel in tegen het „zwart”. Ook gewijde palmblaadjes kwamen te pas in de eeuwenoude ritus. En terwijl de boer het eerste handvol zaad bekeek, er een kruisteken over maakte of het besprenkelde met wijwater, bad hij : „God zijn macht is boven de duivel zijn macht”. Guido Gezelle zei het aldus : „Zaaien en maaien buiten al Gods heiligen, dat is slecht. Gods heiligen moesten dan in 't zaaien en maaien komen en aanroepen zijn. 'k En wete niet of men bidt, gebeden zegt, vóór dat men zaait; t'onzent laat men eenige druppels van de gewijde keerse in de zak terwe leken, en men maakt er een kruis over met gewijd water.”

Zaaien, het was veel meer dan alleen maar het graan over de akker uitwerpen. Niet iedereen kon het aan, niet iedereen kon het leren. Sommigen hadden het in hun bloed, an-

deren mislukten keer op keer. Wie het wel kon stond in de dorpsgemeenschap in hoog aanzien.

Het kleed dat de zaaier aantrok was een grote voorschoot uit ruw linnen vervaardigd. Het onderste gedeelte wond hij om de arm, terwijl met de andere hand werd gezaaid. Die handbeweging moest gebeuren op de maat van de stap, het ritme van de man die in de voren langs de bedden liep. Zijn vingers moesten zorgen voor de gelijkmatige verdeling van de graantjes. De kracht waarmee hij zijn arm zwaaide hoorde afgemeten te zijn op de afstand die hij overzaaien moest. Faalde hij, dan kon er te dun, te dik of te ongelijk gezaaid zijn. Vaak wierp hij het zaad met forse greep zeer hoog, overtuigd als hij was dat het koren dan ook hoog zou groeien.

De proloog tot het grote oogstgebeuren viel na Sint Pietersdag, 29 juni. Dan begon de boer het hooi te maaien, wat veelal drie tot vier weken in beslag nam.

Daarna werden de pikken geboothamerd. In de loop van de 19e eeuw was deze pik niet overal in gebruik. Tal van partijen werden gemaakt met de zeis, anderen met de sikkel. Het specifieke woord voor de arbeid met de sikkel was „snijden”. Maar koren snijden ging niet zo snel als pikken, wel viel het lichter mee zodat ook vrouwen het aankonden. Met pik en pikhaak kon de ervaren pikker veel vlugger het koren neerkrijgen dan het met de sikkel gebeurde.

In kleine bussels werd de vrucht gelegd en de bindsters, die de pikker volgden, bonden telkens twee bussels tot één schoof. Nog eer het avond werd trachtte men de schoven of stuiken op rijen van tien te plaatsen, waardoor het binnenhalen werd vergemakkelijkt.

Dat gebeurde nadat de vruchten goed „geakkerd” waren. En precies tijdens die periode liep de oogst het grootste gevaar. Er konden plotse windvlagen opsteken, onwederen met stormen regen, er kon ook weinig zon wezen. Bij aanhoudend nat weer was de kans niet gering dat het graan zou beginnen kiemen of „schieten”. Het werk van een heel jaar

werd dan vernietigd.

Wat een feestelijke gelegenheid als de laatste wagen op de baan was, de oogstfooië, wat Streuvels zo knap in zijn „Vlaschaard” schilderde, wat René De Clercq op zijn beurt deed in „Terwe”.

De oogstmei was op het voer geplant en als de kar in de schuur bolde, dan stond de boerin klaar met emmers water om het werkvolk en de meiden te besprenkelen, wat telkens een pret van jewelste betekende. In Veurne-Amacht werd gezongen :

„Kariöle, kariöle, de oogst is in
En als de boer geen bier en tapt
En als de boerin geen wafels bakt
't En is geen vulle kariöle !”

Het werk van alle dagen, het kwam met de morgen en ging met de avond. Een laatste toemaat, dan werden de bieten gerooid en als de nachtmisten zuur werden, zocht het vee de winterstal op.

In de schuur de tassen, de vakken voor hooi en koren, met daarnaast of op zij de den, dat was de deel of dorsvloer.

Het dorsen gebeurde met de vlegel en het hield de boer en zijn volk de ganse winter bezig. Men begon er aan als al het landwerk achter de rug was en 't moest afgelopen zijn als de neus van Sint Gregorius verscheen, op 12 maart.

Vroeg in de morgen reeds weerklonk de twee- drie- of vierslag, een ritmisch lied dat naar het hart greep. Wanneer de laatste schoven gedorst werden, dan sloegen de dorsers er tegelijk op met alle kracht, niet alleen bedoeld voor de korengest die sterven moest zodat hij het volgend jaar weer verrijzen kon, maar om de bazin te verdietsen dat een welverdiende traktatie werd verwacht.

Bleven we langer stil bij het oude, verdwe-

nen hoevebedrijf, dan deden we dit bewust omdat het aartsvaderlijk begrip van onze samenleving stoelt op het agrarisch element waaruit onze West-Europese cultuur is gegroeid.

Oude ambachten

Maar de oude dorpsgemeenschap ontplooi- de een brede waai-er van streekgebonden ambachten, die niet van elkander waren te schei- den, die elkander aanvulden, die de natuurlijke levenswijze van de mens schraagden.

In de gesloten dorpsgemeenschap voorza- gen zij in noodzakelijke behoeften. Daar was de smid, de wagenmaker, zo nauw verbonden met de bedrijvigheid van de landbouw. Hij be- sloeg niet enkel de paarden maar scherp- te ook de ploeg. Was hij tevens wagenmaker, dan legde hij het ijzeren beslag rond de karre- wielen, controleerde de assen, hermaakte de slagpinnen van de hefbomen.

De oude smidse met donkere hoeken en kanten, met een vuur dat door middel van een enorme blaasbalg werd aangedreven, vertoon- de wel een eigen sfeer. Met zware slagen hamerde de smid op het gloeiende ijzer zodat de gensters in het ronde spatten en het aam- beeld daverde op de houten blok. En de am- bachtsman zelf, met lederen schort en naakte borst geleek wel een duivel temidden het hellevuur.

Een grote mijnheer is steeds de molenaar geweest. Onmisbaar voor het malen van het koren, de gerst en de tarwe, ging hij prat op een zekere wijsheid. Van oudsher boog hij op een reputatie van onafhankelijkheidszin. Toch bleek die faam niet zo onkreukbaar te zijn als hij voorwerende. Men verwacht hem er wel eens van al te diep in de zak te scheppen voor eigen gebruik. Vandaar dat de kinderen zon- gen: „Maalder, maalder, korendief

Grote zakken heeft hij lief

De kleine wil hij niet malen,

De duivel zal hem halen.

Naast de gemeentelijke en kerkelijke over- heid werd de brouwer als een der voornaam- ste ingezetenen aangezien. Hij had zijn zegje in heel wat officiële aangelegenheden en om- wille van zijn beroep bleef hij bestendig in voeling met het gewone volk, zodat zijn popu- lariteit een vaste waarde verwierf. Burgemees- ter-brouwer was uiteraard geen zeldzaamheid.

Waar vroeger op een dorp slechts één en- kele brouwerij werkte, kwamen er spoedig meer. Ook dit ambacht onderging de strijd der concurrentie. Wat vaak leidde tot eigen- aardige toestanden. 's Maandags kon men niet zelden de dorpsbrouwers in hetzelfde lokaal aantreffen om de baas te pramen een vat bier te mogen leveren. De verveelde uitbater, die zijn instelling dikwijls als een vorm van bij- verdienste beschouwde - hij kon als hoofd- beroep een kruidenierswinkel uitbaten, of bakker wezen, barbler, fietsenmaker en ga zo maar voort - kon elk der brouwers toch geen voldoening schenken. De slimme leveran- ciers vonden er wel wat op: ze wierpen met de dobbelstenen en hij die het hoogste getal behaalde mocht die betreffende week leveren.

Ijverige schoenmakers trof men in hun schamele werkplaats waar de geur van leder en pik haast op de muren kleefde. Ze bogen zich over herstellingen of het maken van schoenen naar maat. Voortreffelijker dan het latere fabriekswerk. Voor velen nochtans ble- ven schoenen een ongekende weelde. Zij wa- ren op houten klompen aangewezen.

Dit klompen snijden was een oude stiel. En er kwam heel wat bij kijken. Het begon bij de boer die de bomen kapte, liefst wilgen of cana- da's, en ze dan met de boomezels, de zo- genoemde kar waarop de bomen in kettingen werden gehangen, naar de klompenmaker

bracht. Dan kon de ambachtsman aan het werk.

Eerst met de kerfzaag de stammen in stuk- ken zagen, ze daarna klieven met het speci- aal daartoe ontworpen kliefmes. Dan werd de klomp uit- en rondgekap met de destelbijl en in juiste vorm gezet met het snijmes. Om voor- en onderkant af te werken kwam ander gereedschap te pas: de voor- en naboor, het teenmes, het zoolmes en het hielmes. Het uit- hollen gebeurde met de goeze. Was de klomp afgewerkt, dan werd hij voor een drielal we- ken te drogen gezet en pas daarna glad ge- schuurd met een stuk glas. Iemand die in één uur vier paar klompen kon afwerken was een hele Plet.

Een rondtrekkende stielman: de strodekker. Een dak met stro bedekken was een moeilijk bedrijf dat veel kennis vereiste en niet door de eerste de beste kon bedreven worden. Daarom bleef het beroep meestal in de fami- lie, die zich omzeggens het brevet ervan had toegeëigend. Maar de stiel bracht in de winter geen zaad in 't bakje en soms werd een twee- de baan op de koop toe genomen. Zo was er eens een strodekker in de Kempen die olik zei: „Als de priem niet meer steekt, dan steekt het mes.”

En hij trok de boer op als slachter. Zo'n slachter was dan weer een reizende stielman, weliswaar een latere verschijning in het dorps- leven omdat de boeren zelf bekwaam bleken om een zwijntje te kelen en uiteen te kerven.

Ook de bakker kan als laatkomer in de landelijke produktieketen worden genoteerd. Eertijds werd het brood door moeder de vrouw gebakken in het bakhuis. Wie zo'n oven niet bezat kon wel terecht bij de bureu. Want dienstbetoon bleek geen leeg begrip en ech- te buurtschapdiensten voer van alle dag.

De discipelen van Sint Ambrosius zorgden voor honig als dagelijks broodsmeer. Die im- kers vervaardigden hun eigen korven, desniet- temin was het vlechten van bijenkorven in Vlaanderen een geprezen ambacht. Want meer dan thans nog het geval is kende ons land bie- boeren, verenigd in gilden waarvan het leden- aantal vaak boven de tweehonderd uitsteeg. In die middens was de vlechter wel eens graag gezien.

Voor de boeren waren manden onmisbaar. Vlechten en herstellen ervan groeide door- gaans uit tot een werkelijk huisberoep.

Trouwens was het gild der trekkende am- bachtlieden zeer belangrijk. Schamele men- sen, vaak dagenlang van huis weg om hun maaksel aan de man te brengen. Er waren de bezembinders - en deze van Kleit te duchten broeders - ketellappers met hun krakende huiswagen door een scharminkel van een paardje voortgetrokken, leurders, zich vaak voortsleurend met een of ander gebrek, ook wel eens een gefingeerd gebrek, en die al- lerlei te koop aanboden zoals gebruiksvoorwer- pen, messen, brillen, zeisen, naalden, schoen- smeer van verdachte herkomst, solferstokken, almanakken van Snoeck. Tekstiel werd be- zorgd door de Nieuwmarkters van Roeselare of de Teuten van Limburg. Een eigenaardige troep, weigerig en op zichzelf aangewezen, mensen die vaak in onderling verband een soort Bargoens wauwelden.

In de kom van het dorp, de kleermaker en de barbler, gekend als de filosofen die over alles en nog wat een eigen dunk en verkla- ring hadden. 's Zaterdag, na de dagtaak, scho- ven de mannen binnen om hun baard, een week oud, van de kin te laten schrapen met een versleten mes, meer bot dan scherp. De klant hield zelf een koperen schaal- tje onder de kin om het zeepsop op te vangen dat de baardscheerder kwistig met de vingers over de wangen masseerde. En de kleermaker

wikte en woog om uit de kleinste lap stof een kiel of een kostuum te toveren. Stielen die nauwelijks het zout over de aardappelen bezorgde.

De koperslager en de tingieter, ook de pot- tebakker, stonden in voor het vervaardigen van het nodige huisraad waardoor zij even- eens onmisbaar waren in de schakel van de oude dorpsgemeenschap. Voor de aankoop van het paardetuig kwam de boer terecht bij de garelmaker of de zadelmaker. Terwijl de kui- per om zo te zeggen leefde uit de hand van de brouwer.

Denkend aan die oude dorpsgemeenschap stoten wij op ambachten die eeuwenlang een belangrijk aspect van ons levenspatroon heb- ben gevormd. En die thans via een streng doorgevoerde mechanisatie van de kaart zijn geveegd.

De mens is er niet rijker door geworden.

JACK VERSTAPPEN

Folkloristische hoevefeesten

Alle bedrijvigheden die doorheen de sei- zoenen op elke hoeve voorkwamen, worden er gezamenlijk en overzichtelijk voorgesteld:

- dorsen met duvel en dorsmachine;
- dorsen met vlegel en winden;
- glei trekken;
- vlasbewerking (boten, cilinderen en zwin- gelen);
- een paard beslaan (16 u. en 18 u.)
- een varken slachten (17 u.)
- wagenspel (18.30 u. en 19.30 u.)
- een schaap scheren;
- pannekoeken op de buizestoof;
- spellenwerken;
- spinnen en weven;
- een pikke boten (het haren);
- koorden draaien;
- stoelen breien;
- manden vlechten;
- klompen maken;
- koeien melken;
- afromen en karnen;
- bomen zagen, enz.
- volksbal op de hoeve;

In oude klederdracht in een gepast en feestel- ijk versierd milieu!

Doorlopend te verkrijgen: „boerestuuten met ham of gebraden worst”.

Een rijke keus aan dranken!

Werken van Jack Verstappen

HONDERDVIJFTIG JAAR VOLKSLEVEN
1830 - 1980

Een boeiend verhaal over leven en ge- bruiken van onze ouders en voorouders, doorspekt met de nodige hekserijen en andere straffe toeren.

200 bladz. geïllustr., prijs 410 fr.

HET BIER IN HET VOLKSLEVEN

Een boeiend verhaal van de bieruitvin- der tot de bierdrinker.

240 bladz. geïllustr., prijs 480 fr.

CARNAVAL IN BELGIE

Ontstaan en ontwikkeling van dit pitto- resk verschijnsel.

156 blz. geïllustr., prijs 480 fr.

DE WESTHOEK, LAND VAN GLORIE

Een beeldend verhaal van ongeschon- den dorpen.

poëzie, 24 bladz. met prachtige foto's uit de Westhoek, prijs 100 fr.

Te verkrijgen bij

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, Roesbrugge

Herdenkingsplechtigheid op de BEVERENKALSIJDE

Een openluchtmiss met 200 toehoorders in de „kapelledreve“

1 juni 1980 : E. H. Louagie tijdens de Eucharistieviering in de kapelledreve.

Door de Sportfederatie van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen, de Karel de Blauwersgilde en de Handelsvereniging Roesbrugge-Haringe, werd het initiatief genomen om aan de O. L. V.-kapel van de familie Feys, op de Beverenkalsijde, een gedenkplaat te bevestigen, die eraan herinnert dat daar in de omgeving, de abdij O. L. V.-ter Nieuwe Plant werd gesticht en er meer dan drie eeuwen - van 1236 tot 1579 - bleef voortbestaan.

De inhuldigingsplechtigheid vond plaats op zondag 1 juni jl., voor die omstandigheid werd er een openluchtmiss opgedragen door E.H. pastoor Louagie van Roesbrugge.

Voor de bewoners van de Beverenkalsijde, die zich altijd territoriaal een beetje marginaal voelen - in een soort noman's-land tussen Roesbrugge en Beveren - was het een evenement !

Een openluchtmiss in de „dreve“, dat hadden ze in meer dan zestig jaar niet meer meegemaakt. Onder de Eerste Wereldoorlog was het wel voorgekomen dat een aalmoezenier daar een mis opdroeg voor een aantal soldaten, die er in het stof neerknielden vóór ze in het slijk van de loopgrachten weer eens hun leven riskeerden. Maar sedertdien, nooit meer !

Burgemeester Feys had voor de gelegenheid de kapel volledig laten restaureren : een nieuw dak; het herstellen en bijvoegen van het torentje en de buitenmuren; een nieuwe eikenhouten deur, naar het oorspronkelijke model; nieuwe glasramen in lood; het schilderen van het traliehek, lichtblauw met vergulde pijlspten; het O.L.V.-beeld netjes in de verf en een nieuwe blauw-fluwelen draperie achter het altaar. De schoonste kapel van de streek !

De „dreve“ en haar omgeving zijn ongeveer dezelfde gebleven als in onze kinderjaren. Afgezien van de vuilnisbelt, die gelukkig al lang weg is, zijn alleen de vermoldde knotwilgen en de drassige beek, die de

grens vormden tussen het akkerland en de abdijweide (destijds in gebruik gehouden door Honoré Vandendriessche) verdwenen. Ook de toegangsweg tot de weide is veel ingekort. Maar nog steeds domineren de gebouwen van de brouwerij-mouterij Feys-Callewaert de omgeving en aan de einder, tussen het groen heeft men onveranderd de silhouetten van de kerktorens van Beveren en Stavele.

De plechtigheid en de homilie

Al was het die zondagvoormiddag windrig koud, met een loodgrijze lucht die bestendig met kille neerslag dreigde, toch waren er bijna 200 entoesiaste aanwezigen, onder wie burgemeester F. Feys en de priores van de Roesbrugge-damen te leper vergezeld van drie mede-religieuzen.

De homilie die gehouden werd door ondergetekende volgt hier integraal en wordt opgedragen aan al de kameraden die ooit hun initialen in de harde bakstenen van het kapelletje hebben gegrift en aan alle mannen en vrouwen, waar ook ter wereld, die

ooit in de „kapelledreve“ hebben geravot !

Mijnheer de Burgemeester,
Eerwaarde Heer Pastoor,
Mevrouw de Piores,
Mevrouwen, Mijne Heren,

Wanneer ik hier kom, dan ervaar ik de onroering van de ouder wordende mens die terugkeert naar het landschap van zijn jeugd !

De „dreve“, zoals men dat hier noemt, was steeds de verkeersvrije speelplaats van al de kinderen van deze straat. Vijftig jaar geleden bestond er hier geen enkele jeugdorganisatie en toen ging de pastoor niet met de kinderen kamperen. Toen waren we aan onszelf overgelaten en onze vakanties en onze vrije tijd brachten we hier door, spelend en stoeiend rond dit kapelletje, en om eerlijk te zijn ook wel af en toe in het kapelletje. Maar die profanisering heeft O. L. V. ons zeker nooit kwalijk genomen. Als moeder had ze veel begrip voor kinderstreken en het was altijd met dezelfde welwillende glimlach dat ze vanuit haar houten nis op ons neerkeek.

Dit kapelletje is zo verbonden met mijn kinderjaren, dat een foto ervan op mijn schrijftafel staat. En wanneer ik in de late avond de pen neerleg, dan sla ik nog even een blik op dat vertrouwde beeld dat mijn prille jeugd heeft begeleid.

Iedereen is blij Mijnheer de Burgemeester, dat deze kapel terug is opgeknapt en mevrouw uw moeder, die een grote devotie had voor O. L. V., kijkt zeker vanwaar zij nu is, met een tevreden glimlach neer op deze restauratie en op allen die er nu omheen staan.

Jaren geleden stond daar 300 meter verder een landelijk huisje op een mote, met wat bijgebouwen die op een stormachtige herfstnacht zijn omvergewaaid.

Die mote, die nog gedeeltelijk bestaat, waarop destijds dat huisje stond, is in feite een geheiligde plaats en wel om twee redenen :

1°. - precies daar ligt de bakermat, de oorsprong van Roesbrugge, want daar stond het kasteel van de heer Rouard, en hier waar wij nu staan, even buiten het overstromingsgebied van de IJzer, bevond zich de met hoge bomen omzoomde laan, die toegang verschaft tot het kasteel. Van de familie Rouard is Rouardsbrugge afgeleid, wat tenslotte is geëvolueerd tot Roesbrugge;

2°. - daar werd een klooster opgericht dat na meer dan 750 jaar nog altijd floreert en religieus, materieel en cultureel enorm belangrijk is geweest voor onze streek. De ingetogen en kuise maagden, die aanvankelijk daar hun armen ten hemel hebben gestrekt, behoorden tot voorname en adellijke families, die dank zij de aanwezigheid van hun dochters alhier, hun handen beschermend over deze streek en haar bewoners hielden, terwijl tegenwoordig die grote traditie van weldoen wordt in stand gehouden door de gedegen opvoeding die door de huidige religieuzen aan onze vrouwelijke jeugd wordt verstrekt.

Hoe is die abdij nu eigenlijk ontstaan ?

In het jaar 1210 huwde de dochter van de heer van Rouard, Elisabeth, met Willem van

Lees verder blz. 4

(vervolg van blz. 3)

Bethune, heer van Meulebeke en Loker. En het is die edele Elisabeth die in 1236 aan een priester van St.-Winoksbergen de opdracht gaf de konstruktieplannen te maken voor een klooster dat zou opgericht worden in de onmiddellijke nabijheid van haar kasteel.

Meer dan twee eeuwen later heeft een vrome kroniekschrijver, de oorsprong van de abdij laten ontstaan uit een mirakel. Dat was in die tijd nogal gebruikelijk om ons extra te overtuigen van de goddelijke herkomst van de stichting. Daarin wordt verteld dat houthakkers bij het vellen van bomen, om een kapel op te richten, bloed zagen vloeien uit een boom en dat de edele vrouw Elisabeth van Rouard, na de bevoegde prelaten te hebben geraadpleegd, meende een abdij te moeten stichten. Wat dan ook is gebeurd.

Toen het klooster gebouwd was, bleek het voor onze toenmalige bisschop - de bisschop van Terwaan - niet gemakkelijk om kloosterlingen te vinden die bereid waren de nieuwe stichting te betrekken. Tenslotte zijn de augustinessen van Prémy bij Kamerijk naar hier gekomen. Zes religieuzen, onder de leiding van abdis Mathilde, kwamen van daaruit het klooster van Rouardsbrugge in bezit nemen om er het kanonieke leven te leiden volgens de regel van de H. Augustinus en de statuten van de kongregatie van de H. Victor van Parijs, waartoe zij behoorden.

Deze kleine gemeenschap koos de H. Maagd tot patrones en noemde het klooster „Stichting van de H. Maagd“. Later werd die naam lichtjes gewijzigd in „Abdij van O. L. V.-ter Nieuwe Plant“.

Onder de vele weldoeners die bijdroegen tot de bloei van die instelling, vinden we veel illustere namen: Johanna van Konstantinopel, gravin van Vlaanderen en haar zuster Margaretha; Gwijde van Dampierre, graaf van Vlaanderen, die de abdij bedacht in zijn testament van 15 april 1298; Robrecht van Bethune; Blanche van Castilië, moeder van de H. Lodewijk, koning van Frankrijk, en vele anderen.

In 1243 trok vrouw Elisabeth van Rouard, weduwe geworden, zich in het door haar gestichte klooster terug.

De eerste kloosterkerk gebouwd in 1244, dank zij een schenking van Willem van Bethune, werd weldra te klein en moest in 1270 vervangen worden door een groter heiligdom.

De eerste drie eeuwen van het bestaan van de abdij kunnen zeer voorspoedig genoemd worden. Maar in de tweede helft van de 16e eeuw werd dit bloeiend klooster door een op-

eenvolging van tegenslagen uitgeschakeld.

Op 15 december werden de gebouwen en de inboedel gedeeltelijk door brand verwoest. Kort daarop werd de beeldenstorm ontketend en Roesbrugge was de kern van zeer kombatieve geuzen.

In oktober 1566 werd de abdij geplunderd en een nieuwe overval volgde twee jaar later. Het waren bange en onzekere dagen voor de Roesbrugse religieuzen. In 1578 trok de abdis naar het klooster van de H. Catharina te St.-Omaars, waar haar zuster overste was. In april 1579 volgde een deel van de overige zusters; andere gingen terug naar hun familie of naar hun refuge te leper.

Begin september 1579 werd de abdij opnieuw geplunderd door de troepen van de prins van Oranje. Onmiddellijk daarop werd ons dorp ingenomen door de Waals-katolieke Malcontenten, die de troepen van de prins van Oranje bestreden. Zij bouwden een soort versterking, daar ongeveer waar de kerk van Roesbrugge nu staat en zij hebben van daaruit met hun zware kanonnen, het klooster met de grond gelijk gemaakt, omdat de gebouwen van de abdij hun gezichtsveld beperkten.

In 1588 riep mgr. Simons, bisschop van leper, de „Stichting O. L. V.-ter Nieuwe Plant“ naar zijn stad om er verder te gedijen binnen de veilige muren van de leperse gemeenschap.

Nu werken en leven daar nog steeds de dames-augustinessen - de verre opvolgers van abdis Mathilde en haar medezusters - en in de volksmond worden zij nog steeds de „Roesbrugge-damen“ genoemd.

En elke dag, wanneer ik door de de-Stuersstraat kom en de nieuwe vleugel van O. L. V.-ter Nieuwe Plant steeds meer gestalte zie krijgen, dan ben ik er fier op dat de oorsprong van dat alles te vinden is op de plaats waar ik geboren ben.

We zijn verheugd en dankbaar om het initiatief van de Sportfederatie van de Bond van de Grote en Jonge Gezinnen, om hier een herdenkingsplaat aan te brengen, die dit en de komende geslachten herinnert aan een groot feit uit onze lokale geschiedenis, want ik zou willen besluiten met een woord van de grote Noord-Nederlandse historicus Huizinga: „Het is goed, voor wie voortgaat in de wind der eeuwen, even stil te staan en om te zien naar de plek, vanwaar hij in de ochtend vertrok“!

En in de toekomst

De openluchtmissie op de Beverenkalsijde kende een dusdanige bijval, dat E. H. pastoor Louagie - die zich na weinig maanden volledig wist te integreren in ons dorpsleven - er mee akkoord ging om vanaf toekomstend jaar, op de

dag van Beverenkalsijde-kermis, telkens aldaar een openluchtmissie te celebreren.

Binnen enkele jaren behoort dat tot onze vaste tradities.

Roger-A. BLONDEAU

Aan alle kinderen vanaf 12 jaar ... en hun ouders

De examenperiode is voor de meesten achter de rug, gevolgd door gejubel, bezinning, ontgoocheling of stille pijn.

Studeren is een vak, een techniek, een kunst, weliswaar door geen enkele school aangeleerd.

De vakantieperiode is de ideale tijd om aan de hand van een paar eenvoudige boekjes te leren hoe je met minder-, maar doelmatiger werk meer kunt presteren.

Prof. Dr. Georges De Corte richt zich in zijn boek, *Studeer zo*, tot de 12-13 jarigen. In een overzichtelijke tekst met vragen en antwoorden worden een aantal technieken aangeleerd, die de leerling tot een efficiënter studiemethode willen brengen. Prof. G. Decorte leert aan de leerlingen op een eenvoudige en begrijpelijke wijze hoe ze moeten studeren, hoe ze met veel minder werk, veel meer begrijpen, onthouden, ordenen en inzicht verwerven.

Toen ik dit boekje (om zo te zeggen, nagevoel in één adem) had uitgelezen, stond ik werkelijk verbaasd hoe eenvoudig studeren is, mits aanwending van een discipline zoals in het boek wordt aangeleerd. De meeste kinderen zoeken, meestal zonder hulp van buiten, hun eigen studiemethode.

Sommigen doen het efficiënt, de meesten doen het echter verkeerd, zodat er heel wat kinderen, die verstandelijk voldoende begaafd zijn, toch mislukken omdat ze de techniek, de kunst van het studeren niet kennen. Vooral voor deze, maar voor iedereen eigenlijk is het boek, *Studeer zo*, een veilige gids ... en misschien de oplossing voor het probleem waar kinderen (en ouders) vaak onder lijden.

Studeer zo, door Prof. G. De Corte (derde druk in één jaar!) 94 blz. 145 fr.

En ... voor de 15-16 jarigen schreef Prof. Dr. G. De Corte, *Je kan ook zo studeren* (tweede druk in één jaar!) 176 blz. 225 fr.

Ook dit leerboek wil de studerende ertoe brengen, met minder maar doelmatiger werk meer te presteren.

Uit de inhoud o.a.: studeren lezen; structureren; herhalen; toetsen; proefwerken voorbereiden; enz. ...

Beide boeken zijn een uitgave van Desclée-Orion te Brugge en zijn onmiddellijk verkrijgbaar bij Drukk.-Uitgev. Schoonaert te Roesbrugge.

E. Balduck

Centrale verwarming

Sanitair

Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAELE pvba

Bankelindeweg 11

8994 Krombeke

Tel. 057/40 07 81

ZINKWERK — ASFALT

SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler: Gasvuren en kachels „Nestor Martin“

„Somy“

Fietsen „Thoria“ - „Ventura“

„Manchester“ - „Venus“

➔ Alle herstellingen.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming

Fuel-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Vormingsweek op „De Blankaart ”

Voor alle jonge mensen die de humaniora pas achter de rug hebben, en in september of oktober aan een nieuwe studie beginnen wordt er op „De Blankaart ” te Woumen van 1 t.e.m. 5 september a.s. een vormingsweek ingericht.

Onderwerpen die worden behandeld : studiemethode, weerbaarheid, zelfkennis, vrije tijdsbesteding, studiebeurzen, vrijheid, examens, op kot...

De toekomstige eerstejaarsstudent, wordt op een realistische wijze voorbereid op nieuwe en moeilijke situaties waarmee men geconfronteerd wordt in het hoger onderwijs.

Voor alle verdere inlichtingen kan men terecht op de Volkshogeschool, De Blankaart, Ieperseweg 44, te Woumen. Tel. 051/50 06 42.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorte

- Melanie Sentries, dochter van Claude en Linda Meeuw (Beveren).
- Wim Quaegebeur, zoon van Dirk en Jenny Monkerhey (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Dirk VanderCruyssen van Oostende en Christine Berquin van Stavele.
- Johan Igodt van Poperinge en Annie Danneels van Stavele.
- Donald Deplacie van Proven en Nadine Denys van Beveren.

Overlijdens

- Maurice Vereyck, 78 j., weduwnaar van Madeleine Vereecke (Beveren).
- Albert Maes, 76 j., weduwnaar van Marguerite Decroix, echtgenoot van Yvonne Neut (Beveren).
- Melanie Sentries, 2 d., dochter van Claude en Linda Meeuw (Beveren).
- Marie Jacques, 88 j., weduwe van Arthur Top (Beveren).
- Jozef Zyde, 70 j., echtgenoot van Mariette Deroo (Stavele).
- Bertha Looten, 94 j., weduwe van Maurice Desmytter (Beveren).

Burgemeester Feys 1945-1980

Op 2 augustus is het 35 jaar geleden dat Fernand Feys als burgemeester van Beveren werd geïnstalleerd. We wensen onze burgemeester hartelijk proficiat met deze uitzonderlijke periode van ambtsuitoefening. Moge hij als fusie-burgemeester nog verder intens onze mensen steunen in een leefbare dorpsgemeenschap. Mogen de komende Beverense kermisfestiviteiten hem ter ere zijn !

K.L.J. BEVEREN

11 tot 13 juli : dé KLJ-studiedagen voor heel onze leid(st)ersploeg in Licht en Ruimte te Roeselare.

Zondag 20 juli : sportfeest in Ramskapelle voor heel het gewest.

Maandag 28 en dinsdag 29 juli : vijfde keer

fietstweedaagse met onze KLJ (wellicht de Bachten de Kupe-route met „uitsprongen ") Zondag 3 aug. : deelname aan het Westjuweel te Poperinge met ons turnnummer van het sportfeest.

Zondag 10 aug. : onze Meersblomme-T.Dansant in de Bierkelders van Burgemeester Feys. Woensdag 13 aug. : huwelijksviering van ons aller Marleen en Dirk, we verzorgen de zang in de mis.

Zaterdag 16 aug. : papierslag om bomen te helpen, plezier te maken, enz. (andere datum indien de tractoren bezet zijn).
Zaterdag 23 (en hopelijk zondag 24) aug. : voetbaltornooi te Stavele.

TE KOOP GEVRAAGD of TE RUILEN

OUDE MUNTEN. Zich wenden : Fabien Gousse, Westouterstraat 63, 8970 Poperinge.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11

8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN
Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie
bekaert wandtextiel is geweldig !
loop eens binnen.
nieuw en geslaagd

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Geboorte

- Katrien Vandenberghe, dochter van Dirk en Carine Madryl.

Huwelijksaankondiging

- Geert Vandebussche van Proven en Marleen Deschuytter van Roesbrugge.

Overlijdens

- Yvonne Vermeulen, 58 j., echtgenote van Julien Gunst.
- Maurice Beghein, 72 j., echtgenoot van Francisca Gurics.
- Pierre Maes, 47 j., echtgenoot van Marie-Louise Gyssels.

Vlaamse-kermis

Zondag 10 augustus, op de speelkoer en in de lokalen van de meisjesschool.

Tal van amusante spelen met waardevolle prijzen.

Een reuzentombola met als hoofdprijs een grote ingelijste akwarel van pater J. Declercq, waarde : 14.000 fr. Aanvang : 15 u.

Nog medewerkers gevraagd

Naar we vernomen hebben zijn er nog mensen die wenssen mede te werken aan onze folkloristische hoevedag en nog nooit werden aangesproken. Wie bereid is enkele uurtjes dienst te doen is hartelijk welkom. Geef je naam op aan één van de bestuursleden.

Dank bij voorbaat en tot op de personeelsvergadering en ons nafeestje.

Bibliotheek J. Leroy

De O. Bibliotheek „J. Leroy“ is weer toegankelijk vanaf donderdag 3 juli, maar nu gevestigd : Prof. O. Rubbrechtstr. 97 (schoolhuis).

WITSOONEFEEST te KROMBEKE

Krombeke is aan zijn 3de Witsoonefeest op zondag, 20 juli. De vorige twee jaren was dit steeds een sukses en 1980 zal zeker in dezelfde lijn doorgaan !

Het Witsoonefeest verloopt als volgt :
Om 14.30 u. : opstelling en gratis inschrijving voor de Volksoptocht.
Om 15.30 u. zet de escorte zich in beweging

en doet een verkorte Witsooneroute : Graaf van Hoornweg, Krombekeplein, Waaienburgweg, Molenstraat, Blasiusstraat, Legerstraat, Bankelindeweg. Ontbinding : Krombekeplein.

Het feestcomité richt een warme oproep aan de ganse bevolking opdat allen hun steentje zouden bijdragen om iets uit te beelden en te presteren in deze Volksoptocht.

Alle deelnemers komen in aanmerking voor de grote loterij (meer dan 10.000 fr. prijzen).

Het kerkplein zal afgezet zijn en er zullen zitplaatsen voorzien zijn. De fel begeerde saucissen aan 't spit zullen niet ontbreken.

Vanaf 20 u. : Openluchtfeest met Witsoonebal. Ook de Krombeekse „Duvel“ zal van de partij zijn. In de loop van de avond : uitreiking van de prijzen (grote loterij).

Kaarten voor openluchtfeest : ingang : 60 fr. Voorverkoop : 50 fr. bij de leden van 't comité Kinderen tot 14 jaar : gratis.

Jaarlijks verlof

DRUKKERIJ SCHOONAERT - ROESBRUGGE
gesloten van 26 juli tot en met 2 augustus.

Vakantieprijsen !

- alle tuin- en knutselalaam
- nog steeds verf, behangpapier en onderhoudsprodukten aan verminderde prijzen
- nog in voorraad zijnde tuinartikelen 20 % korting

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE

P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1

8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

ALGEMENE

SPAAR- EN LIJFRENTÉKAS (ASLK)

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

Een nieuw seizoen ...

Nieuwe schoenen ...

Het weer wordt zachter.

Iedereen heeft nieuwe zomerse schoenen nodig !

Nu wordt het langzamerhand tijd dat de warme winterschoenen vervangen worden door zomerschoenen.

Kijk naar onze uitgebreide keus nieuwe modellen.

Vraag raad in het huls

lg. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAANDEN JULI EN AUGUSTUS

Kaartingen

Proven, zaal „Sint-Jozef“
donderdag 10 juli en donderdag 24 juli te 13 u.
donderdag 14 aug. en donderdag 28 aug. te 13u.
kaartnamiddag „Derde Leeftijd“.

Beveren, in „t Boerenhof“
donderdag 17 juli en 21 augustus te 14 u.
gezellig onderonsje en kampioenkaarting
voor de leden van de Derde Leeftijd.

Roesbrugge, dinsdag 22 juli en 26 augustus
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers“
zaterdag 5 juli en 2 augustus te 20 u.
maandelijks smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 12 juli en 9 augustus : smijting op
de vogelpik voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker
zaterdag 19 juli en 16 augustus : vogelpik-
smijting van de „Zwaantjes-Pikkers“.

Dansavonden

Zondag 10 augustus 1980 te 20 u.
MEERSBLOMME-T. DANSANT
in de **BIERKELDERS FEYS**
te **BEVEREN-Kalsijde**
Inrichters K.L.J. Beveren

Roesbrugge, in de Oosthoek
zaterdag 16 augustus : 4de hoevebal.

Zondag 24 augustus 1980 te 20 u.
K.L.J. Dansfeest
met orkest
in de **BIERKELDERS FEYS**
te **BEVEREN-KALSJIDE**
Inrichters K.L.J. Proven

Witsoonefeest (zie blz. 6)

Folkloristische hoevedag

Roesbrugge, op de hoeve „Ter Linde“ in de
Oosthoek, zondag 17 augustus vanaf 14 u.
Folkloristische hoevedag, met als speciale at-
traktie een authentieke „duvel“ die een ech-
te ouderwetse dorsmachine zal aandrijven en
laten dorsen.

LANDBOUWKREDIET

Kasbons	STAATSWAARBORG
op 10 jaar	12,50 %
op 5 jaar	12,50 %
op 3 jaar	12,25 %
op 2 jaar	10,75 %
op 1 jaar	9,00 %
tegen progressieve rentevoet :	
10,75 - 12,40 %	

ZAKENKANTOOR

**PAUL RECOUR-
VANWILDEMEERSCH**

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A
8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 02 70

Krombeke : Fancy Fair

Krombeke, zondag 3 aug. : grote Fancy-Fair in
de klaslokalen. Allerlei ontspanningen.
's Avonds : Bal met discobar „Sun-Shine“.
Maandag 4 aug. te 14 u. : „Henk-Prinsen“-Se-
nioren Show voor de Derde Leeftijd. Verder
koffietafel en prijskaarting.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De regering Martens II is van haar woord.
De belastingen zullen verminderen. Waar men
niet meer verdient dan 600.000 fr., man en
vrouw samen of het gezinshoofd alleen, komt
er een belastingverlaging van 3.250 fr. Dat is
niet om hoog van de toren te blazen, maar
kom, beter één luls in de pot dan geen vet.
Daartegenover staat dat er een reeks nieuwe
onrechtstreekse belastingen en andere taksen
op ons worden afgeschoten. Om te beginnen
zal de verkeersbelasting met 54 t.h. verhogen,
dat wordt minimum 1.000 fr., terwijl ook op
de benzine een aanvullende aksijns komt van
1,5 fr. de liter. Wie er niet te veel km door-
maakt en met een klein wagentje rijdt kan
misschien met 1.000 fr. de verhoging betalen.
De alcohol en het bier worden duurder; men
spreekt van 1 fr. het glas, maar wie geen
1.000 glazen bier in het jaar verzet, riskeert
nietsteens, dus weer 1.000 fr. De margarine
zal opslaan - meer B.T.W. -, de sigarillo's en
nog vele andere produkten eveneens. Het sal-
do wordt dus zakelijk negatief. Die belasting-
vermindering zal ons veel geld kosten! Maar
iedereen is kontent!

Wie niet tevreden is, dat is madame Spaak
en haar akolieten van het FDF. Ze hebben ge-
weigerd deel te nemen aan de receptie op het
Hof, naar aanleiding van 150 jaar België. Ze
zijn mistevreden omdat ze vinden dat Brussel
met de regering Martens II in de verdrukking
komt. Dat is te begrijpen, 150 jaar lang zijn
de Vlamingen de grote Belgische profiteurs
geweest en de franstaligen de sukkelaars.
Eéns is de maat vol, ook voor de bezadigde
madame Spaak!

Er is tegenwoordig maar één middel om je
slag in huls te halen : dat is naar Brussel
gaan manifesteren. De boeren kwamen op
straat in Antwerpen, maar dat zal geen resul-
taat geven, let er maar eens op, maar ze dur-
ven naar Brussel niet meer gaan, er lopen daar
te veel kaasmarchands.

De leerkrachten hebben in Brussel gemani-
festeerd en minister Callewaert liet onmiddell-
ijk weten dat er overal moet bezuinigd wor-
den, maar niet in het onderwijs. Men had ge-
dacht van de diesel ook met een paar frank
per liter te verhogen, maar de wegvervoer-
ders zijn voor een paar uren naar Brussel ge-
trokken en nog vooraleer hun aktie voltooid
was, werd er langs de radio omgeroepen dat
er geen verhoging op de diesel komt! Dus
iedereen met zijn grieven naar Brussel!

Gusta is vooral bekommerd om de prijsver-
hoging van de margarine, ze moet met plant-
aardige onverzadigde vetzuren haar choleste-
rolspiegel op peil houden. Ik zit er ook mee
in, want Gusta wordt biezonder lastig van zo-
dra het vetgehalte in haar bloed boven de
300 komt. Dus is ons budget naar de vaantjes
want hoe hoog de prijs ook oploopt, ons Gus-
ta moet margarine fretten!

Tot in september,
Pol

Uw aankopen in

„DE GOEDE KOOP“

- IEPER
- POPERINGE
- VEURNE

kunnen gebeuren op naam van

GALERY VERMET-LOUWYE

Bergenstraat
STAVELE - BEVEREN

SPAARKAS
ippea

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5
8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagnamiddag en op afspraak.

Grote gamma

- C.B.-ZENDERS
- QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21
ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 00 80

OMEGA

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

Centrale verwarming

en

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombekestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Niet verre van „t Klein Leisele" langsten è steenen wegeltje è beetje weg van de route, stoeg er in 'n tyd 'n huuzetje mei è strooi-en dak en è beetje kotalie rond. Daar weunden Fieltje Samper en Eugenietje, twee gedaagde menschen, maar die verre van versleeten waaren. Eugenietje ging nog by de boeren in 't gebuurte gaan wasschen en steeperen en Fieltje deed alle soorten van kommissies mei zyn veeloo, voor 'n een en 'n anderen.

„Horkt nu è keer wuk dat Mance Vloos è vraagt hèt" zei Fieltje teegen Eugenietje als 'n thuuskwam... „ze weet weere geweldig van 't fleuresyn en ze vraagt omdat 'k voor heur zou gaan dienen naar Sinte Goewaert naar Arneke!"

„Héwè, dat komt djuuste van passe" zei Eugenietje... „'k hèn è zien dat uuze druppelflessche bykans uut is... je zoudt in 't weerekeeren een kunnen meibringen van Madelons in „De Kruisstraate".

Fieltje verzette dat niet lange en op è schoonen nuchterend vroeg wos 'n mei zyn veeloo de route op ol Cappel deure. Zonder dat 'n 't zelve wiste wos 'n ol in Arneke. È ging naar de kerke, deed de kruisweg en stak è gifte in 'n offerblok voor rekening van Mance natuurlijk. Ols dat ollemaale in devotie è daan wos, kwam 'n op zyn gemak weere huuswaarts en è paar uren laater zat 'n ol te Bambeke in „De Kruisstraate" è grooten kapper wyn te drinken.

„Binst da 'k hier nu zyn, Madelon" zei Fieltje... „gaan 'k è flessche kortendrank mei doen".

„t is wel" zei Madelon... „maar let op aan Cappel ols je overgaat, 't schijnt dat dien nieuwen Belgischen kommies, die daar dienst doet, geen gemakkelijken en is!"

„Ja dè" zei Fieltje en è peinsde è beetje „maar onke dat moeste in è geweune bouteille gieten en zeggen dat 't wywater is!"

„Je moet dat è keer risschieren ennée" lachte de bazinne.

Zoo è zeld, zoo è daan, è beetje laater wos Fieltje weg mei zyn wywater in zyn binnebeuze. Maar te Cappel aan 't baareel, ols 'n peinsde van zonder scheef te kyken deure te schaviesteren, wos 't djuuste dien nieuwen kommies die daar stoeg.

„Wuk zit er daar onder joen veste?" vroeg 'n kommies.

„Ha, 'k kommen van te gaan dienen naar Arneke en dit is è flessche wywater" zei Fieltje. 'n Kommies bekeek die flessche, deed ze open en stak zyn neuze d'r boven.

„Dat is kortendrank, me man", zei 'n kommies.

„Wuk!... is 't kortendrank!" riep Fieltje en è sloeg zyn handen thoope... „'t is è mirakel!... 'k hèn geheel de route è leezen omdat z'in kortendrank ging veranderen, omdat 'k zulk è goeste hèn op è druppel... en 'k gaan ze nu nog kwyt spelen!"

„Omdat je zoo sterk staat in joen geloove" lachte 'n kommies „meug je ze voor een keer mei doen naar huus... je kunt er daar ander water van maaken zonder mirakels te doen!"

„Jaak wei, brigadier" lachte Fieltje „dat is begot nog geen zulk è slechten gelyk dat z'ol zeggen!" zei Fieltje in zyn eigen ol weere op zyn veeloo kruipen...

KWAAK

DE VAKANTIE TEGEMOET

met een

DRAAGBARE

zwart-wit

of kleuren TV

RADIO - CASSETTE

SIERA

NU aan zomerprijzen

J. Cappoen-Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

In HERINNERING aan de KOFFIEBRANDERIJ „CAMERLYNCK” te ROESBRUGGE

„Koffiepraatjes” in de letterlijke zin!

Achter de brug rechts het woonhuis van de hr. Guillaume Camerlynck
met een gedeelte van het magazijn (± 1910)

Op het einde van de vorige eeuw werd te Roesbrugge, tegen de „kaai” (linkeroever van de IJzer) door Hippoliet Dehonghere een winkel van voedingswaren uitgebaat, waaraan een bescheiden groothandel was verbonden. Daar werd ook met een kleinschalig „trommeltje” in de tuin op een komfoor, in de volksmond „blazer” geheten, ten behoeve van de cliënteel, koffie gebrand. Deze geurige, verse koffie was een aantrekkingspunt voor de winkel en de winkeliers van de streek. In 1902 huwde de dochter des huizes, Marie, met Guillaume Camerlynck, die de zaken uitbreidde tot een serieuze groothandel in „Koloniale Waren” en een semi-industriële koffiebranderij uitbouwde.

Tussen de twee oorlogen waren „Camerlyncks koffies” in heel de streek een begrip. We herinneren ons nog zeer goed hoe op de dagen dat er werd „gebrand” de omgeving van de kaai doortrokken was van een blauwe bittere rook: geforceerde koffiegneur! We zien ook nog de mooie glanzende verpakking waarin de verschillende kwaliteiten op de markt werden gebracht: „Congo”, „Mokka”, „Dessert”, „Régal”, „Médaillon Rouge” en „Médaillon Vert”. Diverse smaken en gevarieerde prijzen.

Meer dan een halve eeuw (tot in 1964) heeft de zaak gefloreerd tot ze tenslotte als zoveel familiebedrijven is bezweken onder de concurrentie van grote ondernemingen, die na de jongste oorlog met hun reusachtige vrachtwagens zijn doorgestoten tot in de meest afgelegen plaatsen van de Westhoek.

Niet altijd is koffie onze volksdrank bij uitstek geweest. Pas in de 15e eeuw kwam de huidige manier van koffiezetten in zwang en dan nog niet bij ons. In België zou men voor het eerst koffie gedronken hebben op het einde van de 17e eeuw! Maar koffie was als plant reeds lang vóór onze tijdrekening bekend in Abessinië (Ethiopië) en waarschijnlijk ook nog elders in Afrika, waar zij in het wild groeide. Voortgaande op bepaalde gebruiken die destijds ontdekt werden bij primitieve Afrikaanse stammen, kan men aannemen dat sommige Afrikaanse inboorlingen sedert lang fijn-gestampde (maar ongebrande) koffiebonen met vet verwerkten tot balletjes, om op hun tochten als proviand mee te nemen.

De ontdekking van koffie

Hoe de koffie eigenlijk ontdekt is, is niet precies geweten. Maar een aantrekkelijke legende vertelt dat vele eeuwen geleden een jonge herder, Kali, zijn kudde geiten weidde langs de helling van een Abessinische heuvel. Hij had reeds menig keer opgemerkt dat sommige geiten even achter de heuvel verdwenen, vanwaar ze, na korte tijd, huppelend en stoeiend, vol doller dardelheid terugkeerden. Tenslotte wilde hij het fijne van de zaak weten en op zekere dag volgde hij de dieren. De geiten brachten hem bij enkele struiken, die hij nog nooit had gezien en waar ze met zichtbaar genoegen aan jonge scheuten en kleine donkerrode bessen knabbelde. Na die korte maar schijnbaar feestelijke snoeppartij keerden de geitjes naar de kudde terug, springend, dansend en levenslustiger dan ooit.

Kaldi besloot eveneens van die plant te proeven. Die glimmende rode bessen smaakten heerlijk fris en naderhand ontstond zelfs een gevoel van fitheid en welbehagen. In het nabije klooster vertelde Kaldi over zijn vondst en hij leidde de prior naar de mysterieuze plant. De eerbiedwaardige grijsaard plukte enkele van die magische vruchten, maakte er een aftreksel van en dronk het. Ook hij voelde zich daardoor verkwikt en opgewekt. Elk gevoel van vermoeienis was verdwenen. Hij besliste terstond dat alle kloosterlingen van zijn ontdekking zouden profiteren. Hij liet ze elk een kroes van die wonderdrank ledigen en bij allen was het hart vervuld van nieuwe geestdrift. Tot zeer laat in de nacht weerklonken hun opgewekte lofzangen tot de Allerhoogste, over de wijde vlakten van de woestijn.

Van Abessinië naar Wenen

Uit Abessinië is de koffie in de late middeleeuwen doorgedrongen tot in Arabië. Daar zou men op de idee gekomen zijn om de vruchtenpitten van de koffieplant te branden of te roosteren om ze langer te kunnen bewaren. Het aftreksel van die gebrande koffiebonen werd spoedig de lievelingsdrank van de Ara-

bieren. Vanuit Arabië stond voor dit produkt de weg open door de hele mohammedaanse wereld, want de pelgrims uit Indië, Turkije, Egypte en andere gewesten, die in de heilige steden Mekka en Medina samenstroonden, brachten ook proefmonsters van deze wonderlijke vrucht mee naar huis.

Het eerste land dat de koffie na Arabië veroverde was Egypte. Hierop volgde Turkije.

De eerste koffiehuisen werden tegen het midden van de 16e eeuw geopend in Konstantinopel. Deze huizen noemde men KAHVEH, waarvan café en koffie zouden afgeleid zijn. Het waren de oorden bij uitstek waar men politieke bijeenkomsten hield of op zijn oosters over alles en nog wat zat te babbelen, in tegenstelling met de Arabische koffiehuisen, waar men zwijgend en in stilte aan zijn kopje slurpte.

De Turken zorgden voor de verbreiding van de koffie in Midden-Europa. In 1683 versloegen de legers van Jan III Sobieski, koning van Polen, en hertog Karel van Lotharingen de grootvizier Kara Mustapha, die met 300 000 Turken de stad Wenen belegerde. Na de slag bij de Kahlenberg sloegen de Turken op de vlucht. De terugtocht geschiedde in de grootste wanorde, waarbij tenten, kudden en voorraden werden achtergelaten. Onder deze laatste bevonden zich ook enkele honderden zakken met een totaal onbekende soort bonen, waarmee niemand raad wist. Aanvankelijk dacht men dat het voeder was voor kamelen en wilde men ze in de Donau werpen. Maar de Poolse krijgsman Franz Georg Kolschitzky wist er meer van. Hij was immers gedurende de belegering van Wenen doorheen de Turkse linies geslopen om aan bespiedingswerk te doen en hij had gezien waarvoor die bonen dienden, maar sprak er gewoon niet over. Hij vroeg aan een Weense magistraat of hij die zakken kon krijgen als beloning voor bewezen diensten. Blij dat men er vanaf was kreeg hij ze onmiddellijk cadeau. Kort daarop opende hij in Wenen zelf, een huis waar hij *Turkse koffie* verkocht, maar hij had geen succes met dit nogal bittere onbekende drankje. Hij experimenteerde met zijn aftreksels en vond tenslotte een bereidingswijze die hij *Wiener Kaffee* noemde en geweldig insloeg: hij kookte zijn koffiëpoeder, verwijderde het koffiedik, voegde daarop bij elke kop van dat aftreksel drie lepeltjes melk en een weinig honing, waardoor de bittere smaak was weggewerkt. Kolschitzky's fortuin was verzekerd.

De koffie in West-Europa

Cacao werd reeds in 1528 in West-Europa

ingevoerd door de Spanjaarden; de Nederlanders leerden ons thee kennen in 1610; maar het duurde tot 1615 eer men koffie in West-Europa binnenbracht. De vloot van de republiek Venetië bracht dat jaar enkele balen koffie uit Turkije mee. De Italianen gebruikten aanvankelijk koffie om er een geneeskundige drank mee te brouwen, die goed was voor alle kwalen. Maar weldra werd koffie voor de meeste Venetianen, die aangetrokken waren door de heerlijke smaak, een echt genotmiddel. In 1645 opende het eerste Westeuropese koffiehuis zijn deuren in Venetië.

Van toen af nam de verbreiding van het koffiëgebruik een hoge vlucht. Tussen 1645 en 1690 werden in bijna alle grote steden „cafés” geopend. Terloops zij erop gewezen dat „herberg” en „café” oorspronkelijk niets met *bier* te maken hadden. Een *herberg* was aanvankelijk een logement en een *café* een plaats waar alleen maar koffie werd verbruikt, pas naderhand hebben alkoholhoudende dranken het terrein veroverd.

In Parijs opende in 1671 een Armeniër, op de jaarmarkt van Saint-Germain, het eerste „koffiehuis” van Parijs, wat geweldig in de smaak viel, want de Parijse „haute société” had reeds vroeger met deze drank kennis gemaakt. In 1669 werd Soliman Aga Mustapha Raca, ambassadeur van de Turkse sultan Mohamed IV, door Lodewijk XIV te Versailles schitterend onthaald. De man viel geweldig in de smaak, vooral bij de dames, wegens zijn Oosterse pracht, zijn gulle gastvrijheid en de wijze waarop hij heerlijke kopjes koffie liet aanbieden, met een klontje suiker. Ook een Vlaming, Le Gantois, heeft te Parijs meegeholpen om er de koffie definitief in te burgeren.

Langs Frankrijk kwam de koffie bij ons terecht. In 1675 werd in België voor het eerst koffie gedronken en wel op het kasteel van Freyr, aan de oevers van de Maas, bij de ondertekening van een handelsverdrag tussen afgevaardigden van de Franse koning Lodewijk XIV en deze van Karel II van Spanje. Tegenwoordig nemen de Belgen samen met de Luxemburgers en de Zwitsers de derde plaats in onder de koffiëverbruikers, met 4 à 5 kg per hoofd en per jaar, na de Scandinaviërs met 8 à 10 kg en de Amerikanen en de Nederlanders met 6 kg.

Waar komt onze koffie vandaan ?

De koffiëplant die herkomstig is uit Abessinië, kwam zoals we gezien hebben in de middeleeuwen naar Arabië. De eerste koffiëstruiken die Arabië verlieten werden geteeld in

Indië. Andere werden na 1650 door de Nederlanders in hun overzeese bezittingen verspreid. Brazilië ontving zijn eerste zaaigoed van Suriname in 1727, waaruit een wonderbare ontwikkeling volgde. Immers Brazilië bezit thans ongeveer een derde van de hele wereldproduktie in koffie.

De koffiëplant gedijt niet om het even waar. Ze is buitengewoon gevoelig en vereist zeer veel zorg. Zij vraagt een gelijkmatig heet klimaat, maar zonder bijtende zon; ze voelt wel voor de frisse lucht van hoger gelegen streken, maar is niettemin bang voor de wind; ze houdt van vochtigheid, maar kan helemaal geen nattigheid verdragen: dus nogal een capricieuze geval!

De totale oppervlakte van de plantages in de wereld mag tegenwoordig worden geschat op zeven miljoen hektaren of 70 000 km², hetzij meer dan tweemaal de oppervlakte van België, waarvan de grote helft in Latijns-Amerika is gelegen. De wereldproduktie belooft meer dan vier miljoen ton! De Amerikaanse staten produceren de meest gewaardeerde soorten. In Afrika, waar toch de wieg van de koffie heeft gestaan, moest men wachten tot het begin van de 20e eeuw eer men overging tot het aanplanten van koffie. Door klimatologische omstandigheden slaagt men er daar alleen in grovere soorten te winnen. R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Pierre Maes, 47 j., echtgenoot van Marie Louise Gyssels.
- Madeleine Quagebeur, 79 j., weduwe van André Cappaen.
- Marie-Jeanne Decroo, 75 j., weduwe van Gustaaf Destadsbader.

Geboorte

- Thijs Top, z. v. Lieven en Maria Dever.

Huwelijken

- Dirk Devloo van Roesbrugge met Martine Dever van Stavele.
- Eddy Vitse van Poperinge met Daisy Lannoeye van Roesbrugge.
- Geert Vandenbussche van Proven met Marleen Deschuytter van Roesbrugge.
- Joël Hourdouillie van Killem (F.) met Carine Kockenpoo van Roesbrugge.

GEVRAAGD

Koop alle oude munten. Goede prijs. Goussey Fabien, Westouterstraat 63, 8970 Poperinge. Tel. ASLK 057/33 46 66

- Boekentassen
- Schoolgerief
- Turnpantoffels

30%. KORTING

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

JAARLIJKS VERLOF :

van 1 tot en met 8 september

De vakantie is voorbij !

Hebt U reeds gedacht aan uw schoolgaande kinderen ?

- Stevige schoenen - pantoffels
- Boekentassen - School- en toiletetuis
- Valiezen - reiszakken
- Sportuitrusting

Dit alles bij

Ig. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

Honderd jaar geleden stierf „DE WONDERKNAPE” ALBRECHT RODENBACH

Op een van de zeldzame zomerse dagen waarover we ons in dit voorjaar konden verheugen, werd te Roeselare het RODENBACHJAAR ingezet met een tweevoudige plechtigheid.

Enerzijds werd op vrijdag 20 juni jl. de Rodenbachtentoonstelling officieel geopend, en daaraan voorafgaand werd op een drukbijgewoonde academische zitting het lijvige boek „Kroniek van Albrecht Rodenbach (1856-1880)” (1) boven de doopvont gehouden.

Beide evenementen konden plaats vinden in de aanwezigheid van tal van prominenten, waaronder de hr. O. Vanneste, provinciegouverneur, die het eerste exemplaar van de „Kroniek” in ontvangst mocht nemen.

Tot op heden had Ferdinand Rodenbach (broer van Albrecht) een rijke kompilatie uit de nagelaten papieren van zijn broer uitgegeven, naast René Lissens (gedeelte van Rodenbachs brieven) en Frank Baur, die een complete uitgave van het poëtisch- en dramatisch werk van Albrecht Rodenbach (A.R.) had laten verschijnen.

Een volledige biografie met een getrouw beeld van de ontwikkeling in denken en doen van A.R. ontbrak tot nu toe en daar heeft men onder dit Rodenbachjaar iets aan gedaan.

De charme van zo'n kroniek ligt daarbij nog in de mogelijkheid, het doen en laten van de behandelde figuur op de voet te kunnen volgen en op die manier hem opnieuw tot leven te brengen.

De auteurs zijn werkelijk in hun opzet geslaagd en het lijvige boek, met zijn vele tientallen onuitgegeven foto's, is voor iedere Vlaming die Bertien Rodenbach wil leren kennen een onmisbaar dokement. Deze kroniek kan dan ook als uitvoerige en volledige kataloog dienst zijn voor de bezoeker die de A.R.-tentoonstelling binnenstapt. Deze rondreizende manifestatie werd ingericht te Roeselare (21 juni-13 juli) en te Brugge (7-29 aug.) en trekt vervolgens naar Antwerpen (sept.), Leuven (okt.) en Tielt (nov.). Deze te Roeselare en Brugge druk bezochte A.R.-tentoonstelling (al sedert een paar jaar voorbereid door een werkgroep, samengesteld door de prov. overheid van W. VI.) bestaat uit een honderdtal zwart-wit foto's, handschriften, affiches, voorwerpen e.d.m. alles kronologisch geordend, zodat een duidelijk overzicht verkregen wordt van personen, plaatsen en gebeurtenissen die een belangrijke rol gespeeld hebben in het korte leven van de Wonderknapen.

1980 is een jaar boordevol dankbare, vrome, blijde en bizarre herdenkingen... Dichterlijke luiden zweren bij Gezelle, vrome zielen kiezen Benedictus, oerechte patriotten gedenken 't dierb'r belgenland, doch iedere (West-)Vlaming zou zich n.a.v. de honderdste verjaardag van het overlijden van A.R., moeten informeren over dit wonderkind, over deze WONDERKNAPE VAN VLAANDEREN.

Onderstaande al te beknopte levensschets, waarvan de meeste gegevens uit de *Kroniek van Albrecht Rodenbach* werden ontleend, moge er toe bijdragen het beeld van A.R. in onze geest levendig te houden en hem dankbaar te blijven voor zijn niet geringe rol in de ontvoeringsstrijd van het Vlaamse Volk.

De tijd van de Blauwvoeterij

Honderd jaar geleden overleed Bertien Rodenbach. Hij was vierentwintig jaar jong. Albertus, Petrus, Josephus, Mansuetus, Ferdinandus, Rodenbach, eerste kind van Julius (koopman) en van Silvia de la Houttre, werd te Roeselare geboren op dinsdag 27 oktober 1856, „ten tien ure en half voormiddag”. Het

oorspronkelijke geboortehuis bleef tot maart 1973 bewaard. Op 23 augustus 1909, tijdens de landdag van de „Vlaamse Studentenbond” was er aan de gevel een gedenksteen aangebracht. Dr. sc. Bertien Pil, hoofdman van het „Vlaams Studentengild” in 't kollege te Ieper (2) was er aanwezig. Zijn broer, Valeer Pil, (3) die als leerling van de retorikaklas te Ieper, een paar jaar voordien, had deelgenomen aan „ene kampstrijd”, gehouden onder alle Vlaamse Gilden, behaalde de Eerste Prijs (voor Pater Callewaert die tweede werd), met de verhandeling „Albrecht Rodenbach en de Studentenbeweging”, n.a.v. een Rodenbachhulde die in 1905 te Roeselare (25 j. na zijn dood) werd georganiseerd.

Het was volop de tijd van de Blauwvoeterij, die een diepe en blijvende invloed zou uitoefenen op de Vlaamse Beweging. A.R. was nog steeds de inkarnatie van de hoge levensidealen van de Vlaamse jongeren, en hij had hen, als een der meest gezaghebbende leiders onder de studentengeneratie geleerd, welke (en hoe) de strijdmiddelen waren, die aangewend dienden te worden tot het verwerven van een Vlaamse Eenheid in België en in de wereld.

Uit de handen van dr. Depla ontving Valeer Pil te Brugge de Eerste Prijs van de „kampstrijd” (Volledige werken van G. Gezelle), waarna Frans van Cauwelaert, één van zijn eerste spreekbeurten hield.

Dr. Michiel De Bruyne, die voor het ogenblik alles sprokkelt wat nog kan verzameld worden over deze Rodenbachhulde van 1905, hoopt in een volgende publikatie hierover een duidelijk beeld te schetsen, en vraagt ook de lezers van „De IJzerbode”, hem via drukuitg. Schoonaert, te willen inlichten als ze hierover informatie zouden bezitten.

Wat Waals... vals is!

Nog geen tenvolte zes jaar oud trok de huismeid Pelagie Muylle met „p'tit Albert” naar de lagere stadsschool voor jongens (Borger-scholen) aan de Wallenstraat te Roeselare (okt. 1862). Pelagie trok hem stevig tussen de plooiën van haar rokken om zo haar ventje tegen de char-à-bancs, de toe-voituren en ander rollend gevaarte te beschermen.

Zijn teken- en kleurentalent manifesteerde zich reeds duidelijk op zesjarige leeftijd: hij tekende soldaten, gekleurde kruiswegstaties,

de Roeselaarse kermis en andere zaken meer, en voor zijn kameraadjes op school tekende hij „een peerdje”, „de vier evangelisten”, „Faust in zijn studeervertrek”, karikaturen van zijn grootvaders Van Besien enz...

Over deze lagere schoolperiode, waar hij reeds grote suksessen mocht boeken, schreef één van zijn onderwijzers in 1880 (Pieter Denijs): „Van in de vroegste jaren zijner jeugd, gaf hij bewijzen van buitengewone geestesvermogen, welke zijn leraars met verbazing sloegen... Een karakter zoo edel en vriendelijk en een hert zoo deugdzzaam en gloeiend als zijn geest verheven en schrander was, kenmerkten Albrecht als kind.”

Nog later, in het Klein Seminarie, en vooral onder de invloed van zijn leraar en vriend, priester-artiest, Gustaaf Flamen, werd A.R. gesensibiliseerd voor eigen taal en volk.

Zeer jong (1872) schreef hij zijn eerste gedichten in de taal van volk en land en stapte alzo in de voetsporen van de ondertussen te Kortrijk belande kapelaan (1872-1880) Guido Gezelle. Priester-dichter G. Gezelle was leraar geweest in 't Cleeen-Seminarie van 1854 tot 1861, en had er naast vele prominenten ook Hugo Verriest gekneet en gevormd. Dezelfde Verriest die op zijn beurt een enorme invloed op A.R. uitoefende en een intieme en zeer goede vriend van hem werd.

Gedurende Rodenbachs Kl.-Seminarietijd waren er tal van leraars die voor de jonge ontlukende vlaamsnationale jongeling van enorme betekenis waren.

Naast Flamen en Hugo Verriest, hadden ook Alfons van Hee, Alexis de Carne, Emiel Demonie en Victor Lantsen een diepe stempel gedrukt op zijn etische en artistieke vorming.

(‘t vervolgt)

Elie E. Balduck

(1) Michiel De Bruyne en Lieve Gevers, *KRONIEK VAN ALBRECHT RODENBACH*. Nawoord van Prof. Dr. Max Wildiers. Ft. 21,5 x 24,5 cm - 294 pp. - Geïllustreerd met 150 foto's. Prijs 975 fr. Te verkrijgen bij Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert, Bergenstraat 14-16, Roesbrugge.

(2) zie „De IJzerbode” jg. 72 nr 4 blz. 3.

(3) zie „De IJzerbode” jg. 76 nr 2 blz. 3 en 5.

WERELDOORLOG I 1914-1918 (5)

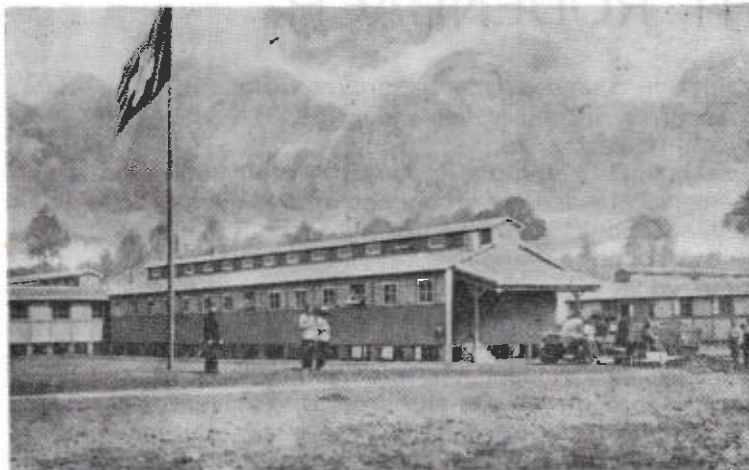
De Belgische fronthospitalen

Wanneer wij schrijven over fronthospitalen dan bedoelen wij hiermee de vaste en blijvende inrichtingen die op korte afstand van het front opgericht waren. De Belgische militaire hospitalen in Frankrijk, voornamelijk te Calais maar ook te Rennes, te Dinard, te Saint-Brieux, te Granville, te Villedieu, enz., allemaal in het achterland, kunnen bezwaarlijk fronthospitalen genoemd worden.

„Clep” te Hoogstade: het eerste fronthospitaal dat zijn deuren opende bij ons was te Veurne. Het was het „Belgian Field Hospital”, aanvankelijk te Antwerpen gevestigd sinds 4 september 1914. Het verliet deze stad op 9 oktober 1914 en voerde al zijn gewonden mee; de Belgen werden ondergebracht te Gent en de Engelsen te Oostende. In de nacht van de 20e op 21 oktober 1914 werd het ingericht in het kollege te Veurne. Omwille van de kritieke militaire situatie werd het op 26 oktober naar Poperinge verplaatst maar kwam op 29 oktober terug naar Veurne. De 29e januari 1915 gaf het hoofdkwartier van het Belgisch leger de toelating dit hospitaal te installeren in het rustoord „Clep” te Hoogstade. Op dat ogenblik kwam de Belgische sektor aan het front tot aan het fort van Knokke zodat dit hospitaal gelegen was op de uiterste zuidergrens van onze troepen.

„L'Océan” te De Panne: intussen werd te De Panne, in het hotel „L'Océan” op initiatief van de koningin, een fronthospitaal ingericht. Dit ziekenhuis was een creatie van het Rode Kruis van België. De eerste gewonden kwamen binnen op 20 december 1914 en het stond van meet af aan onder de leiding van prof. dr Depage, hoogleraar aan de Brusselse universiteit. Het besloeg een oppervlakte van meer dan vier ha met meerdere paviljoenen uit hout die rond het hoofdgebouw geschaard stonden. Het had een capaciteit van 1.200 bedden die zelfs, in geval van nood, tot 1.500 konden opgevoerd worden.

„Cabour” te Adinkerke: benevens „L'Océan” te De Panne en het „Belgian Field Hospital” werd nog een derde fronthospitaal opgericht nl. de heelkundige kliniek „Cabour” te Adinkerke. Deze werd opgericht op een eigendom van 13 ha langs de Franse grens. Dokter Derache werd aan het hoofd gesteld van deze instelling. Benevens drie paviljoenen bestemd voor het hospitaelpersoneel, officieren, verpleegsters en verplegers waren er 19 paviljoenen voorbehouden voor zieken en gewonden. Er konden 500 bedden geplaatst worden. Het hospitaal „Cabour” werd geopend op 26

Het laboratoirpaviljoen van het militair hospitaal te Beveren-IJzer

april 1915. Van mei 1915 tot en met februari 1917 werden er 3.324 patienten opgenomen waarvan 2.811 oorlogsgewonden.

In het leger waren er niet alleen gewonden maar ook zieken en daarom werd vanaf februari 1917 het hospitaal „Cabour” gesplitst. Dokter Derache kwam met de heelkundige afdeling naar Beveren-IJzer.

De zieken bleven te Adinkerke onder directie van prof. dr Nolf, hoogleraar aan de universiteit van Luik. „Cabour” werd nu een gespecialiseerde instelling voor zieke militairen waar men een aantal besmettelijke ziekten behandelde. Er zijn meerdere ernstige gevallen geweest van hersenvliesontsteking. Er waren ook gevallen van mazelen, bof, roodvonk, rode hond en waterpokken en dan eindeloze rijen neus- en keelontstekingen. Er waren ook veel gevallen van geelzucht en nog het meest van dysenterie en bloeddiarree. Een aantal bedden bleef steeds gereserveerd voor zieken door malaria aangetast, en er was een zaal ingericht ter behandeling van door stikgas geïntoxiceerden.

Het militair hospitaal te Beveren-IJzer

Het Belgisch militair hospitaal te Beveren-IJzer werd opgetrokken aan het kruispunt van de weg van Beveren naar Hoogstade-Linde en van de weg van Stavele naar de Eikhoek, aan de herberg „De Kruisstraat” op een afstand van ruim 2 km van Beveren en op 1200 m van Stavele-dorp.

Het terrein waarop het hospitaal geïnstalleerd werd had een oppervlakte van nagenoeg 7 ha en bevatte de kadastrale percelen sectie B nummers 135, 136, 137, 138a, 139a, 140, 141a, 144, 145a, 146a, 146a/2 en 147f, tegenwoordig eigendom van en - of gebruikt door Raoul Butaye van Stavele, Gilbert Torelle van Beveren, Frans Rooryck van Leisele en Walter Vanlerberghe en lag tussen de herberg „De Kruisstraat” en de hofstede van Roger Recour enerzijds en tussen „De Kruisstraat” en het „Neerloopje” anderzijds. De voorgevel was naar het zuid-westen gericht. De afstand van het dichtsbij gelegen punt van het front bedroeg 9 km. Het kon door alle slag en soorten voertuigen bereikt worden. Het bestond uit een groot berakkenkamp en telde 36 paviljoenen. Ze hadden alle dezelfde vorm en constructie en waren alle even groot en gelijk behalve dan de feest-, concert- en recreatiezaal. Ze waren gebouwd uit hout met dubbele wand en dubbele dakbedekking en hadden een lengte van 28 m en een breedte van 6,25 m, of een oppervlakte van 175 m², de feestzaal echter was 32 m lang en 12 m breed. De paviljoenen stonden opgetrokken op zware teerlingen in metselwerk, dit verzekerde een goede luchtverversing van de plankenvloer en vormde een bescherming tegen de vochtigheid.

Er waren om te beginnen 20 paviljoenen die dienst deden als ziekenzalen. In ieder paviljoen konden 26 gewonden in de gemeenschappelijke zaal ondergebracht worden en tevens

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAELDE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

**ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS**

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler: Gasvuren en kachels „Nestor Martin”
„Somy”
Fietsen „Thoria” - „Ventura”
„Manchester” - „Venus”
➔ Alle herstellingen.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel
- verwarming
Fuel-OIL
BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

twee, elk in een afzonderlijk kamertje, links en rechts van de ingang. Aan de andere kant waren ook twee dergelijke kamertjes gemaakt, het ene diende tot bad- en wasplaats en het andere tot kruiden- en linnenkamer. Daaraan waren nog twee plaatsen aangezet nl. een bergplaats voor sponzen, dweilen, borstels en emmers, in de andere plaats had men de toiletten.

Benevens deze twintig paviljoenen die dienden voor ziekenzalen stond nog een dergelijk paviljoen in de eerste rij dat diende tot kapel. In andere had men de receptie- of ontvangstaal, de verschillende operatiezalen, de narcosezaal, de sterilisatiezaal, de radiologische dienst, de laboratoria en de dienst voor mondverzorging.

Verder was er nog de grote feestzaal en verschillende paviljoenen die dienden voor de huisvesting van het personeel nl. de geneesheren en officieren, de verpleegsters, de brankardiers, onderofficieren, korporaals en soldaten. Er was ook nog de badzaal en de wasserij zonder de provisiekamer en vooral de grote keuken te vergeten en de garages en de magazijnen. Verderop stonden nog een dodenhuisje en ook een huisvuilverbrandingsoven.

Het eigenlijke hospitaal t.t.z. dit gedeelte van het complex dat diende voor medische en chirurgische verzorging en hospitalisatie was in H-vorm gekonstrueerd waarvan de transversale vleugel enigszins verhoogd stond. De twee verticale gedeeltes waren samengesteld uit lange gangen met wanden uit asbestce-

ment. Zij werden langs de ene zijde verlicht door vele vensters en aan de andere-, de binnenzijde, stonden de tweemaal tien paviljoenen voor de gewonden aangebouwd. De deuren van die zalen kwamen uit in de gangen. Het hospitaal had aldus een linker- en een rechtervleugel.

Het dwars gelegen gedeelte van de H vormde een gang die de twee vleugels verbond. Op deze dwarsgang gaven verschillende andere paviljoenen uit, o.m. de zaal voor de binnenkomen, de operatiezalen, de laboratoria en de diensten voor de specialiteiten zoals neus-, keel en oorbehandeling, de oogheelkunde, de mond- en tandheelkunde en de fysiotherapie.

Dank zij deze laterale en transversale gangen kon men de patiënten, steeds binnen en onder dak, beschermd tegen koude, tegen de wind en de regen, van uit gelijk welk deel naar om het even welk ander van het hospitaal overbrengen. Ook de kapel stond met deze gangen in verbinding.

In de open ruimten, tussen de armen van de H had men langs de voorzijde een Franse tuin en langs de achterzijde een Engelse tuin aangelegd met grasperken, afgebordurd met allerhande mooie bloemen en voorzien van banken en lommerplaatsen, waar de herstellenden konden wandelen, rusten en genieten van de gezonde lucht, van de zon, van groen, van planten, van bomen en struiken.

(t vervolgt)

R. Lanszweert

DAVIDSFONDS IJZERWEELEDE De stomme van ...

Omdat iedereen nu blijkbaar wat te vieren heeft, willen ook Davidsfonds IJzerweelde, KLJ-Proven en het jeugdhuis „Die Croone” niet achterblijven.

Daarom nodigden zij voor de zoveelste keer „Vuile Mong en de Vieze Gasten” uit. In een eigen tent op de markt te Proven brengt de groep op vrijdag 26 september te 17 uur een subliem kinderprogramma met liederen, dans en een serie ongeëvenaarde attracties. Te 20 uur start dan een reuzeviering van 150 jaar België met verzekerde deelname van Tijl en Lamme, Ambiorieks, de vijf Saksen Koburgs en tal van politieke prominenten.

Toegangsprijs: 40 fr. voor kinderen en 100 fr. voor volwassenen. Kaarten zijn te verkrijgen bij bestuursleden van de organiserende verenigingen of in „Die Croone”.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11

8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie

bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.

nieuw en geslaagd

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

ROESBRUGGE-HARINGE

Na-feestje hoevedag met film

Het uitzonderlijk sukses van onze vierde folkloristische hoevedag hebben we te danken aan de grote en de belangloze medewerking van velen.

Om jullie allen te danken werd een gratis etentje, een teugje en wat muziek voorzien op zaterdag 4 oktober 1980 bij J. Gunst. Een film- en diavertoning over de laatste hoevefeesten staat ook op het programma. Houd die avond vrij en zorg dat je erbij bent...

Kleinkunstavond

Na het succesvolle optreden, vorig jaar, van Urbanus van Anus, brengt onze jonge vereniging nu niemand minder dan Zjef Vanuytsel naar Roesbrugge, en dit op 20 september a.s. om 20.30 u. in het "Christen Volkshuis".

Daar zijn de ingangskaarten te verkrijgen in voorverkoop aan 100 fr., de avond zelf is de prijs 120 fr.

Het wordt weer iets van de bovenste plank en we rekenen dan ook op een talrijke opkomst.

Blauwersfeesten te Haringe op 13 en 14 september

"Blauwen" of smokkelen is voor de jongeren stilaan folklore geworden. En weinigen kunnen zich wel indenken dat "blauwen" niet in de eerste plaats een avontuur was, maar hoofdzakelijk "een bijverdienste".

Nu er gemakkelijker aan geld geraakt wordt, is het wel goed dat de strijd om een beter bestaan in ere gehouden wordt. Daarom deze blauwersfeesten met de onthulling van een levensgroot standbeeld van Karel de Blauwer.

Dit beeld is van de hand van de jonge kunstenaar Rik Ryon uit Proven. Hij stelde vroeger reeds bij ons tentoon en ook in Watou vonden we hem terug op de artiestenmarkt.

Onze Blauwersfeesten beginnen reeds op zaterdag 13 september. De Westhoekpioniers uit Haringe houden er een internationale ruilbeurs voor oude voertuigen en onderdelen.

Om de twee dagen aan elkaar te koppelen, zwaaien we de benen rond op de tonen van het orkest "the dowl's".

Het hoogtepunt van deze feesten beleven we op zondag 14 september. "Haringe kuist zijn zolders uit" onder dit motto houden we onze eerste vlooiemarkt. Haringe is een oud dorp en er is heel wat dat te koop zal aangeboden worden. We kunnen nu reeds verklappen dat we een oude grammofoon hebben met houten platen. Er is zoveel te zien, maar dat komt U best zelf bekijken.

In de namiddag wordt de dorpskom gevuld met feestelijke klanken van de fanfare des volontaires uit Godewaersvelde. En tevens zullen een groep reuzen uit "Ons Eigen Dorp" van De Lovie door de dorpskom trekken.

Wie honger heeft kan de inwendige mens met onze streekgerechten versterken. Tevens zullen we een nieuwe streekdrank lanceren nl. "Oude Haringse Genever: 't Blauwertje". Genever en smokkelen waren in feite broer en zuster. Blauwers dronken genever tegen de koude, als ze uren ver in het nachtelijk duister hun smokkelwaar aan de man gingen brengen. Ze dronken genever om elkaar moed in te spreken wanneer het eens slecht ging en vinnige Franse honden hen achtervolgden. Ze dronken genever als vriendendrank maar ook na het afsluiten van een belangrijke zaak. Genever was de drank der blauwers.

De onthulling van het standbeeld van Karel de Blauwer, sagenfiguur uit de Westhoek, heeft plaats om 15.00 u.

We besluiten de feesten met een evokatie uit het leven van Karel de Blauwer. Dit spel toont ons de voornaamste episoden uit het leven van Karel de Blauwer. Tevens brengen we een stoet op gang waarin we de vele manieren van blauwen weergeven. Dit spel en deze stoet vormen dan ook het hoogtepunt van onze Blauwersfeesten.

Om deze feesten vlot te laten verlopen, zal de dorpskom op zondag autovrij zijn. U kunt er dus rustig wandelen en genieten van het vele dat er zal te zien zijn.

Ook U verwachten we.

K.A.V.

Zaterdag 20 september, in 't Helleketelbos gezinssportnamiddag, ingericht voor alle deelgemeenten van Poperinge. Iedereen vertrekt per fiets uit eigen gemeente.

Dinsdag 30 september: namiddagreis naar de

Stockmanshoeve te Damme, terugkeer langs Brugge. Vertrek om 12.30 u. Prijs: 220 fr.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorten

- Berten Vanhee, z.v. Willem en Veronique Maes (Beveren).
- Leila Dewaele, d.v. Luc en Ria De Keyser (Stavele).
- Bart Coppein, z.v. Frans en Lena Vandembroucke (Stavele).
- Katrien Verhaeghe, d.v. Noël en Anneke Lanszweert (Stavele).
- Bart Gauquie, z.v. José en Christine Vanhee (Stavele).

Huwelijken

- Michel Huyghe van Beveren met Monique Coemelck van Gijverinkhove.
- Johan Igodt van Poperinge met Annie Danneels van Stavele.
- Donald Deplaecle van Poperinge met Nadine Denijs van Beveren.
- Dirk Vandercruyssen van Oostende met Christine Berquin van Stavele.
- Jean-Pierre Bulteel van Westouter met Carline Coene van Stavele.
- Luc Victor van Waregem met Jeannine Quaghebeur van Stavele.
- Dirk Van Hee van Nieuwpoort met Marleen Recour van Beveren.
- Dirk Brouckaert van De Panne met Hilda Coevoet van Stavele.
- Dirk Devloo van Roesbrugge met Martine Dever van Stavele.
- Roger Delvaal van Stavele met Carine Danneel van Poperinge.
- Stefaan Devloo van Stavele met Carine Wulleman van Diksmulde.

Huwelijksaankondigingen

- Luc Wolters van Krombeke met Carine Dequeker van Stavele.
- Daniël Moniez van Beveren met Beatrice Saelens van Ieper.
- Gerard Jacques van Coudekerque-Branche met Marleen Quaghebeur van Beveren.

Overlijden

- Julia Regheere, 81 j., echtgenote van Alberic Denijs van Beveren.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND SEPTEMBER

Kaartingen

Proven, zaal „Sint-Jozef“

donderdag 11 sept. en donderdag 25 sept.

Beveren, kermiszaterdag 13 sept. te 19 u.

in „t Boerenhof“ bij Vercoutter-Bartholomeus grote prijskaarting. Winnaars 150 fr. Verliezers 80 fr. Maat naar keus.

Roesbrugge, dinsdag 23 september

bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“

Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Cecile Ryon

zaterdag 27 en zondag 28 sept. : start nieuw kaartseizoen met grote prijskaarting voor alle leden en nieuwe leden. Minstens 2.000 fr. prijzen. 3 Partijen kaarten zoals gewoonlijk.

Roesbrugge, zondag 28 sept. bij J. Gunst,

van 10 u. tot 13 u. en van 16 u. tot 23 u. :

kiekenkaarting v.d. Bond der Gepensioneerden

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers“

zaterdag 6 september te 20 u.

maandelijks smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst

zaterdag 20 september : smijting op de vogelpik voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker

zaterdag 20 september : vogelpiksmijting van de „Zwaantjes-Pikkers“.

Roesbrugge-kermis

ZONDAG 7 SEPTEMBER

Vanaf 16 u. : velokoers voor heren en dames

te 18 u. : zwijnenkoers met tiercé.

te 19.30 u. : wagenspel op de markt.

(Zie verder afzonderlijke affiches)

Dansavonden

ROESBRUGGE

Zaterdag 6 september om 20 uur

ROEVO T-DANSANT

met discobar Spectrum

ROESBRUGGE

Zaal „Christen Volkshuis“

Zondag 7 september om 20 uur

KERMIS T-DANSANT

met Studio Turpin

Fietstocht voor iedereen.

Zondag 21 sept. te 8.30 u. : rustige fietstocht voor jong en oud van heel Alveringem. Men kan om 13 u. nog aansluiten te Izenberge.

Iedereen moet inschrijven vóór 14 sept. bij Marleen Depyter, Stavele 057/30 07 93

Dr. Eric HEBBEN

Dierenarts

Doornstraat 65, POPERINGE

BEHANDELING van ALLE DIEREN

(ook runderen, varkens en schapen)

Dag en nacht te bereiken

op tel. 33 45 83

Verzorging van kleine huisdieren gedurende de consultatieuren en na afspraak.

Beveren-IJzer - Derde Leeftijd

De K.B.-Gepensioneerden van Beveren houdt zijn jaarfeest op kermiswoensdag 17 september met volgende dagorde : te 11 u. H. mis

voor levende en overleden leden. 's Middags feestmaal in Café „t Boerenhof“ waaronder een hulde aan de schrijver Meester Jozef Catteu en zijn echtgenote Julla Ampe bij hun gouden huwelijksjubileum. Van 14 tot 16 u. wordt de animatie verzorgd door de heer R. Depuydt en zijn drie medewerkers. Hierop volgt een speciale tombola in het teken van het jubileum. De gewone kampioenkaarting vindt plaats op kermisdonderdag.

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Vóór de regering met vakantie ging heeft ze nog een beschamende maatregel getroffen : het overheidspersoneel werd een weddevermindering beloofd van 2 t.h.

Net als kwajongens die wat kattekwaad hadden uitgehaald, hebben onze ministers de reakties niet afgewacht, maar zijn onmiddellijk daarop weggelopen.

Vorig jaar nog hebben ze de parlementairen - en dus hun eigen zelf - in alle stilte een weddeverhoging gegeven van 100.000 fr. Die moet nu betaald worden door douaniers, post- en spoorwegmannen, rijkswachters en andere onderbetaalde staatsagenten ! Geen serieuze aanpak van de fiskale fraude, die volgens prof. Frank 200 miljard belooft, maar afpakken van het eigen personeel - de enigen die niet in het zwart hunnen werken - dat is veel gemakkelijker. Maar onthoud wat ik zeg, ofwel zal Martens bakzeilhalen of zal hij daarover de benen breken.

Voor het overige, de belastingverminderingen zijn op komst : mijn gebuur, met een wagentje van 8 PK, die vroeger 2.100 fr. verkeersbelasting betaalde, heeft enkele dagen geleden een Inningsformulier ontvangen van 3.538 fr., dus een verhoging van 68,48 t.h. 't Gaat goed ! Intussen is het bier, per glas ook al een frank duurder geworden en dat vooral is een doorn in het oog van Gusta, want er wordt hier nogal veel bier gedronken, zowel een ferme pils (door mij natuurlijk) als gewoon tafelbier (door Gusta). Ze heeft volgens een aanwijzing in de krant, geprobeerd van zelf tafelbier te brouwen, naar grootmoeders recept, maar 't resultaat was afschuwelijk : een troebel, stinkend sop, een middel om op staande voet geheelonthouder te worden.

Ook de affaire van de Nederlandstalige school van Komen wordt een nare grap. Waaruit weer eens de doortastendheid van de regering Martens blijkt. Als de Franstaligen in het Vlaamse landsdeel met faciliteiten, met 16 handtekeningen een Franse school vragen, komt die er onmiddellijk. Als er 16 Vlaamse ouders in een Waals gewest met faciliteiten een Vlaamse school vragen, om hun kinderen niet ver weg te moeten sturen, wat in de taalwetgeving van 1963 uitdrukkelijk is voorzien, weigert de gemeente vlakaf en de regering zoekt beteuterd zelf naar een oplossing, in plaats van de wet te doen respekteren en bestraffend op te treden. Zijn me dat mannen ! En In Vlaanderen roert men niet !

Gusta zegt : „ge moet dat verstaan, Vlamingen zijn voor de vrede“. Inderdaad, de Fransen en de Engelsen waren in 1938 ook voor de vrede, en ze gaven ook toe aan Hitler. Het volgend jaar kregen ze de boel op hun kop !

Santé,

Pol

TERUG NAAR SCHOOL !

10% KORTING op alle schoolgerief tot en met 14 september
Drukkerij SCHOONAERT
Bergenstr. 14, Roesbrugge

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren :

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagnamiddag en op afspraak.

Grote gamma

— C.B.-ZENDERS

— QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

OMEGA

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

Sanitaire installaties

Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Jean Maboule en zyn wuuf, Lisette, waaren in è geweld van olle duuvels uut oorzaak dat z'olles beezig waaren met gereed doen om op hulder jaarlykse voyaage te gaan. 't Wos bovendien nog geen mul wei die voyaage: ze gingen voor drie weeken naar St. Tropez en toen nog met 'n vlieger.

Geweunlyk gingen ze maar naar d'Ardenen voor è weeke, maar Fiel, hulderen gebuur, had è nieuwe caravanne è kocht waarmee dat 'n ie en zyn wuuf è geheele voyaage è daan hadden overal rond in 't Fransche. Ols z'achter veertien daagen weerekeerden, hadde Fiel ongehoord è bofte teegen Jean over die voyaage, zoodat 'n dienen oek goeste kreeg op è caravanne. Maar van 't eerste woord dat 'n daarover begoste teegen Lisette, viel 't ol verkeerd uut...

„Wuk datte!“ riep Lisette... „nee, neen wei...“ k ken ik joen, je zoudt gy dat spel entwaar gaan placeeren in 't gat van 'n uul, op è geruste plekke zou je zeggen, gy zoudt in de zonne leggen en van 'n leegaard scheeren, en Lisette zoudt heur botten meugen ofdraaien om 't eeten gereed te doen en olle soorten nog d'r by... Horkt è keer, omme niet è kunnen gaan eeten en slaapen in è hotel gelyk dat 't zyn moet, we bluuven thuus!“

Daarme wos olles è zeld en alzo kwam het dat ze beslooten hadden van è keer buutenge-weune te doen. Om olleszins niet te moeten onderdoen voor de gebuur, wos 't uut è komen op è voyaage naar St. Tropez.

't Wos 'n nuchtend dat ze weg moesten. Ze gingen hulder laten ophaalen met è taxi om ze naar 't vliegplein te voeren. Lisette zette de valiezen buuten djuuste op 't moment dat ze zag dat 'n gebuur buuten kwam.

„t Is 't hoopen dat 't daar beter weere is of hier“ begoste Lisette teegen Fiel.

„Waar is 't da 'je naartoe gaat dè?“ vroeg Fiel.

„Voor drie weeken naar St. Trop peu...“ bofte Lisette.

„Waar is datte?“ vroeg Fiel weere.

„Ho ja... styf verre wei“ zei Lisette.

Jean, die in de gang stoeg, hoorde die conversatie en riep Lisette zeere naar binnen.

„Gy domme henne toch“ grolde Jean... „wuk sloeg je daar weere uuteen... osan met je St. Trop peu...“ k zeggen osan da' je moeten zeggen St. Tropez“.

„Komt dat nu op è letter“ zuchtte Lisette, „bovendien 'k hoorde direkt aan zyn klaps dat 'n niet è weet waar dat 't is!“

'n Taxi kwam, ze waaren 't op, de voyaage wos begonnen. Maar è weeke later, djuuste ols Fiel weere buuten wos, arriveerden Jean en Lisette daar weere, met pak en zak.

„Wuk is dat nu“ vroeg Fiel... „zy je gyder ol weere?“

„Och, 't is ol vier daagen“ jaamerde Lisette... „we waaren daar nog maar djuuste toe è kommen en we kreegen ol è telegram dat we direkt moesten weerekeeren omdat Jeans vader lei om dood te gaan!“

„Dat zyn teegenslaagen“ zei Fiel.

„Ha, je weet het...“ riep Jean... „ol die kosten voor nieten... en 't schoonste van ol... è gaat begot toen nog niet dood!“

KWAAK

SIERA

Uw verdeler:

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

eigen service

Receiver - Racks

MET BOXEN

vanaf

29.950 fr.

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever: Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen:

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks: behalve in augustus

Bij een afscheid... en een nieuw begin

OVER APOTEKERS VROEGER EN NU

Er was reeds een apotheker te Roesbrugge in 1840!

Oude ets van 17e eeuwse apoteek.

Op 30 september heeft apotheker Georges Samyn van Roesbrugge, de vijzel voorgoed aan de kant gezet en is vertrokken naar De Panne. Een dubbel afscheid: van het actieve leven en van de dorpsgemeenschap waarin hij door zijn beroep, maar ook daarbuiten, een niet te onderschatten rol heeft gespeeld. Ongetwijfeld heeft hij het einde van zijn beroepsleven, waarnaar hij op drukke en zware dagen wel eens heeft verlangd, nu het werkelijkheid geworden is, met gemengde gevoelens ondergaan. Wij wensen hem van harte een lange en gelukkige nieuwe levensperiode.

Reeds in de vorige eeuw was er een apotheker te Roesbrugge, maar de doordringende kruidengeur, eigen aan de 19e eeuwse apotheken was al lang verwaaid en niemand wist nog af van zijn bestaan, toen op 14 april 1942 - in volle oorlogstijd - apotheker Samyn kort na zijn eindexamen zich te Roesbrugge, zijn eigen gemeente, vestigde. Hij behoorde tot een nieuwe generatie van jonge apothekers, die in de landelijke gemeenten een officina openden, niettegenstaande de dokters, steunende op een oude wet van 1818, verder geneesmiddelen aan hun patiënten mochten afleveren. Rond diezelfde tijd kwamen er ook apothekers te Lo, Oostvleteren, Kemmel, Houthulst, enz.

Apotheker Samyn is te Roesbrugge veel meer geweest dan de vakkundige uitvoerder van voorgeschreven medikatie en verkoper van geneesmiddelen. Bijna vier decennia lang was

hij voor zovelen de toeverlaat voor de kleine ongemakken van elke dag.

Zijn opvolger apotheker Arthur Kestelijn, hoewel van Poperinge afkomstig, is van oor-

sprong niet vreemd aan Roesbrugge, want zijn grootmoeder, Anna Mostaert, was de dochter van een Roesbrugge familie.

Doktersknecht en kruidenier

In de middeleeuwen waren geneeskunde en de artsijbereikende of farmacie niet gescheiden. De heelmeeester die de diagnose stelde en de zieke behandelde, bezorgde ook de vereiste medikamenten, als de een of andere keukenremedie niet volstond.

Sommige heelmeeesters die het te druk hadden, werkten met knechten, lieden van landelijke oorsprong, die iets van planten afwisten en die erop uitgestuurd werden om kruiden in te zamelen en ze naderhand uit te persen, te drogen, te stampen of er aftreksels van te maken. Om de bloederige karweitjes op te knappen die nu eenmaal bij het heelmeeestersberoep en de ziekenbehandeling behoren, riepen de toenmalige „doctoren” meestal de hulp in van de barbier, die handig met het scheermes kon omgaan en die abcessen opende, aderlatingen verrichtte en breuken behandelde.

Maar omdat de heelmeeester nu ook niet dagin daguit over zijn helpers moest beschikken, behandelde de barbier tussendoor baard en haartool van gezonde lieden, terwijl de andere knecht er nogal vaak een kruidenwinkelje op nahield: de voorloper van kruidenier en apotheker! Omdat hij als doktershelfer verondersteld werd ook wat van ziekten en hun behandeling af te weten, werden bij hem banale remedies gekocht, die met de nodige toelichting werden ter hand gesteld, maar ook mysterieuze liefdedrankjes of zelfs een abortivum...

Reeds in de 13e en 14e eeuw was men zich ervan bewust dat geneeskunde en farmacie niet zomaar aan hun eigen wildgroei mochten overgelaten worden en werden er richtlijnen verstrekt en minstens elementaire bewijzen van bekwaamheid geëist.

De oudste bekende verordening voor heelmeeesters en apothekers is toevallig deze van Ieper. Ze moet gedateerd worden tussen 1292 en 1310. Daarin staat dat de apothekers en chirurgijns in de stad Ieper hun beroep alleen maar mogen uitoefenen nadat zij „ondervraagd” werden, daarin voldoening hebben gegeven en de eed hebben afgelegd dat zij hun beroep eerlijk zullen uitoefenen.

De opleiding gebeurde toen, en nog lang daarna, bij een gevestigde apotheker, waar men begon als leerjongen en eindigde met de „stiel” te kennen. Maar de eisen werden groter naarmate de tijd vorderde. Door het Placcaet op 't stuk der medecyne, van 8 oktober 1540, onder keizer Karel V, werd voorgeschreven: „ende daerome en sal niemandt Apotheke moghen op stellen, dan die Apothecaris in eene goede ende vermaerde Apotheke gheleert heeft”.

In de loop van de 17e en 18e eeuw werden in de grote steden van ons land *Collegia Medica* opgericht, die zeggenschap hadden over alle medische aangelegenheden in de stad en het omringende platteland waarover de stad jurisdictie had. Zij stelden reglementen op over de opleiding, namen examens af en schreven de plichtenleer voor. Uit hun archieven kunnen we leren dat de opleiding van de apotheker ook nog in die tijd begon als leerjongen en na de vereiste jaren (meestal 5!), bij een Meester-Apothecaris in de leer te zijn geweest, mocht hij zich aanmelden voor het „examen en de proeve of meesterwerk“.

Dit examen liep over twee dagen. De eerste dag werden de kandidaten ondervraagd over hun kennis van het Latijn, opdat zij de *Farma-copee* en alles wat handelt over de geneesmiddelen, alsmede de voorschriften van de dokters goed zouden verstaan. Daarna volgde een ondervraging over hetgene men zou kunnen noemen de theoretische kennis van de arts-nij-bereidkunst. De volgende dag kwam de „preuve of meesterwerk“, die erin bestond 3 of 4 samengestelde geneesmiddelen te bereiden. Tenslotte werden verscheidene doktersvoorschriften voorgelegd die moesten gelezen en geïnterpreteerd worden.

Het was lange tijd gebruikelijk dat de nieuwe apothecaris daarna zijn kollega's op een feestmaal vergastte, maar dit ontfaarde nogal eens in braspertijen, zodat van overheidswege hiertegen werd opgetreden.

De universitaire opleiding

Toen in de 18e eeuw de scheikunde steeds meer de geneeskundige wereld binnendrong stelde dit ook hoger eisen aan de apothecarissen. Zij vroegen om een betere, om een universitaire opleiding. Op het einde van die eeuw, maar nog in de Oostenrijkse Tijd, gelaste de overheid, de medische fakulteit van de Leuvense universiteit met het opstellen van een project van wet ter regeling van de geneeskunde. In dit project was voorzien dat om apotheker te worden, men eerst 4 jaar humaniora moest doormaken, daarop volgde een praktische voorbereidingsperiode, die erin bestond dat men 2 jaar stage moest doen bij een meester-apotheker, tenslotte moest men drie jaar lessen volgen aan de universiteit. De overrompeling van ons land door de Fransen, na de revolutie van 1789, heeft het van kracht worden van die wet belet.

Onder het Franse bewind bestonden er twee soorten apothekers: „Pharmaciens de 1-ère Classe“, die gediplomeerd waren door een der bestaande scholen voor geneeskun-

de en farmacie (fakulteiten sedert 1920), en „Pharmaciens de 2-ème Classe“, die alleen maar door een departementale jury, na examens, waren aangenomen. De eerste mochten hun beroep uitoefenen in geheel Frankrijk (waaronder België), de tweede alleen maar in het departement waar ze waren gekwalificeerd.

Toen in 1814 de Nederlanden werden herenigd was er van een universitaire opleiding voor de apothekers geen sprake meer. In iedere provincie werd er een Medische Commissie opgericht die o.m. de opdracht had van de apothekers examens af te nemen.

De Belgische apothekers

Nadat België in 1830 onafhankelijk was geworden, veranderde er weinig aan die toestand, maar er roerde wel iets onder de apothekers zelf, zij begonnen zich in beroepsverenigingen te groeperen.

In 1842 werd door de Brusselse apotheker August-Donnat de Hemptinne, een geleerd man, die o.m. een van de vurigste ijverars was voor de oprichting van de vrijzinnige Universiteit libre (1834), in de schoot van deze universiteit een „Ecole de Pharmacie“ gesticht, van hoogstaande wetenschappelijke allure, maar die elke wettelijke grondslag miste. Waarschijnlijk lag zijn initiatief toch mee aan de basis van de wet van 15 juli 1849, die bepaalde dat de apotheker een universitaire scholing moest doormaken van 2 jaar (1 jaar kandidatuur en 1 jaar apotheker). Het was een schuchter begin, met een „zacht leerprogramma“, maar geleidelijk werden strenger elsen gesteld. Naast die 2-jarige opleiding was ook nog een stage van 2 jaar voorzien.

Reeds in de jaren 1840-1865 was er te Roesbrugge een apotheker gevestigd: Aimé Detollenaere, die woonde in de Bergenstraat 11, en in 1865 verhuisd is naar Gent. Hij was een apotheker van het oude regime, die nog geen universitaire opleiding had genoten.

De wet op het Hoger Onderwijs van 1890-1891 bracht voor de farmacie de overgang van de loutere lesgeving naar het geleide wetenschappelijke onderzoek. De studietijd werd tot 4 jaar uitgebreid, gevolgd door één jaar stage en er werden hogere elsen gesteld aan de studenten. De graad van kandidaat in de farmacie verviel en werd vervangen door de graad van kandidaat in de natuurlijke wetenschappen. Dat had een gevoelige vermindering van het aantal gepromoveerden tot gevolg. Waar er in 1891 nog 176 apothekers afstudeerden verlieten er in 1899 nog slechts 26 de universiteiten.

Met de wet op het Hoger Onderwijs van 21 mei 1929 werd het leerprogramma nog iets aangescherpt. In 1968 tenslotte werd het hele studieprogramma vernieuwd (voortaan 19 vakken!). Een leertijd van 5 jaar was voorzien inbegrepen een stagetijd van 6 maanden. De titel van kandidaat in de farmaceutische wetenschappen werd terug ingevoerd.

Op 9 februari 1970 kwam voor de apothekers een zg. *spreidingswet* tot stand (Intussen reeds meerdere malen aangepast en gewijzigd), die inspeelde op een verzoek tot limitatie van de apotheken, een probleem dat reeds in de 18e eeuw voor het eerst werd gesteld!

Apotheker is tegenwoordig een zwaar beroep. Naast moeilijke studies en grote investeringen (overname), brengt het nog veel administratieve rompslomp mee. Vroeger, in de tijd vóór er zoveel specialiteiten op de markt waren, kwam er meer handenarbeid aan te pas. Dat blijkt althans uit een oud gedicht van de Latijnse poëet Sidronius Hosschius, s.j. (1595-1653) van Merkem. Dit gedicht werd door zijn oud-leerling pater Adrianus Pointers (1605-1674), een van de topfiguren uit onze Zuidnederlandse 17e eeuwse literatuur, in het Nederlands vertaald.

Hier volgt de aanhef van dit gedicht:

*Mijnen winckel staet hier open,
Offer iemandt iet wou kopen,
Offer een Doctoren brief
Hier quam soecken sijn gherief.
Want al wat dees Heeren schrijven,
Moet ick hier gheduerigh vrijven,
En ick stamp heel uren lanck
Dickwils maer om eenen dranck.*

R.A. BLONDEAU

Voor deze bijdrage werd gesteund op de talrijke publicaties over de geschiedenis van de farmacie van mijn hartelijke vriend Prof. Dr. Apr. L.J. Vandewiele van de RUG.

Denk ook aan Prof. O. van Waas van de economische dienst van de A.P.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Geboorte

- Stefaan Benauwt, zoon van Roger en Frieda Gunst.

Overlijden

- Lucien Vanstraesele, 68j., echtgenoot van Blanche Denecker.

Ter gelegenheid van SINT-MAARTEN

UITVERKOOP van

- Speelgoed
- Gezelschapsspelen
- Puzzels

- 10, - 20, - 30 % KORTING

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

De vakantie is voorbij!

Hebt U reeds gedacht aan uw schoolgaande kinderen?

- Stevige schoenen - pantoffels
- Boekentassen - School- en toiletetuis
- Valiezen - reiszakken
- Sportuitrusting

Dit alles bij

Ig. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

Honderd jaar geleden stierf ALBRECHT RODENBACH (2)

DE VLAAMSCHE VLAGGE.

1890. - 3^e aflevering. - Groot Verlof.

MIJNHEER ALBRECHT RODENBACH.

Onze Vlagge en is nog maar op haar ziele, de schijn van hare strijdere en is niet groot: en toch heeft zij, met wagen berie, al meigma vriende sien weggaen. Deze is, Gode stamme geboortse, elders dan stroom sijer jeugdige krachten gaen uitgetien; gene, rijp voor de belooning, is naar het oewig vaderland. Wij zegenen de hand Gode in de beproefing; doch iedere schieding brengt hare bitterheid mede: het is een donkere wolk in den blijden hemel van ons jong leven.

Die bitterheid van 't scheiden hebben wij en nog meer ondervoelen, bij het weggaan van onze diepbeminden en diepbevroeden vriend, M. Albrecht Rodenbach, onze machtingen en begroetenden Harold, te Roeselare, zijes geboortestad, den 23 Juni laetst overleden.

Jongens van het zingende Vlaamse dier, die trachten het ons bij te dragen tot het stijgen en heropleven van onze Vlaamse stem, wij beminden en bewonderden onzen jongen vriend uit al de kracht onzer Vlaamse ziel.

Oefene jonger als velen van ons, was hij door de macht van zijes bekwaamheid verre boven ons, en wij waren allanghans gewoed geworden ons door zijn meesterchap te laten beheerschen. Hij was, zoo niet met den stem, toch met der daad, onze geleider geworden in den Vlaamischen kamp, alhoewel met zijes liederen en gedichten, en met zijn voorbeeld aavermende en medelidende. Wij verwachtten zoveel van hem. Vindenderen son door hem nog glorierijke dagen sien: hij was de man, van God geroepen, die al onze lievelingsdroomen kon verwesenlijken. Kilaas! en dat en alles ligt in het graf!

Doch de goddelijke wil zij gebenedijd!... God laet die 't al geft.

Zoo God wil, wij zullen berispen, en bloeien, en groot worden, spijis wederwil van vrieden en leersafschien, en spijis doodeede onverschilligheid.

Wij, Vlaamse jongens, moeten maar sien dat wij van onzen kant doet wat wij kunnen. - Wij pijnde er hem omme, God help er hem toe - is een Vlaamse spreke, die wij gelandig moeten in 't gedicht dragen.

Nen, het is onmogelijk dat het Vlaamse volk verge als het ons dichters gelijk onzen vriend Albrecht kan voortbrengen. God en kan dat niet willen, dat wij vergaen.

Voorts die, Vlaamse knapen! Albrecht Rodenbach, onze beste kamper, is dood, maar gij sint in zijes gedichten het keertij voorbeeld waarnaar wij moeten streven: gij kunt sijne rustloose werkzaamheid - leert van hem dat het de dring behoort voor het vaderland te leven, te werken en te sterven.

VLAGGEGILDE.

Overlijdensbericht van A.R. in DE VLAAMSCHE VLAGGE. Het 1^e nummer van de Vlaamse Vlagge verscheen met Pasen 1875, toen A.R. retoricastudent was en deel uitmaakte van de „wonderklasse“. A.R. werd er een trouw medewerker van. In 1933 verscheen „De Vlaamse Vlagge“ voor 't laetst.

De Groote Stooringe

In de tweede helft van de negentiende eeuw verstoorden drie golven van onrust de traditionele Belgisch-Katholieke sfeer van 't Roeselaarse Klein-Sminarie. De eerste veroorzaakt door de Zouavenbeweging, en de tweede, waarvan de oorzaak, de groeiende bewustwording van de jongeren, zich uitte in een sterk verenigingsleven (teken van emancipatie). Beide werden zonder kleerscheuren naar de hand van „de bezetter“ (superior, bisdom, inspectie) gezet.

De derde golf van onrust, die verregaande en blijvende gevolgen teweeg bracht, werd ingeluid met de komst van Hugo Verriest in 1867 en leidde tot de Groote Stooringe. De verschijning van deze geliefde en bekwame leraar, viel samen met een enorme expansie van de stad Roeselare, de oprichting van een eigen dekenij en de groei en bloei van tal van verenigingen aldaar.

Voor één van deze verenigingen (Bond der Westvlamingen) hield Verriest in december 1872 zijn bekende redevoering, Eertijds heeft er een volk bestaan, die de lont aanstak, die de Grote Stooringe drie jaar later zou ontbranden.

Verriest bekleedde te Roeselare een uitzonderlijke socio-kulturele en politico-religieuze plaats en leidde zijn leerlingen naar een overtuigd Vlaams en vroom kristelijk ideaal.

In 1873 liet Verriest Dertig Vlaamse Liederen drukken ten behoeve van zijn leerlingen. Gezelles dichtbundel werd onder de studenten verspreid; De Vlaamse Vlagge verscheen en Berten Rodenbach liet zich niet ontbetuigd.

Albrecht Rodenbach verzette zich tegen het traditionele schoolbestuur, verspreide scherpe vlugschriften en gedichten die de geestdrift voor de Vlaamse Zaak moesten wekken.

Er roerde entwat en met lede ogen staarde de bezetter naar 't gemeen... De strijd ging echter door. Rodenbach hield toespraken in het Nederlands op Franstalige schoolfeesten, werd sekretaris van De Lettergilde, en werd bij de Groote Stooringe, het incident van 27 juli 1875, net niet buitengewierd, maar Julius De Vos moest het ontgelden.

De Vlaamse strijd was ontzettend en was niet meer te stuiten. De invloed van de Vlaamse Beweging drong door tot bij de kollegeugd die tegen alle vormen van onechtheid en machtsmisbruik in verzet kwam. Rodenbach bleef de strijdbare onversaagde voorvechter maar verlangde desalniettemin vurig naar de tijd dat hij uit de benepenheid van het internaat bevrijd zou zijn, om dan aan een veel ernstiger aktie te kunnen beginnen.

Na het voleindigen van zijn Roeselaarse studietijd, werd bij zijn afscheid over hem geschreven: „le type idéal de flamand“; en over A.R. schrijven de auteurs van de Kroniek in de inleiding zo typerend:

„Als jongen uit de begoede middenstand, opgevoerd in een verzullende samenleving, wist hij zich te ontworstelen aan de beknelende banden waarin het traditionele katholieke keurslijf hem dwong. Dat kan hij door de vorming van zijn ruimdenkende leraar, Hugo Verriest, en door de mogelijkheden die hij van huis uit kreeg om een persoonlijk inzicht te ontwikkelen. Hij was temperamentvol en geëmotioneerd, maar kon tegelijk ook koel en doelmatig te werk gaan. Hij was een geboren organisator!“

1876 werd het jaar van de grote keuze. Berten Rodenbach besloot te Leuven Rechten te studeren en gezien hij als laureaat de retorikaklas beëindigd had en met de Gouden Stadsmedaille op zak rondliep, zag hij de toekomst verre van somber. Integendeel, gezien hij de laatste jaren als intern op school was geweest, wenkte hem de al-ge-he-le vrijheid van 't hoogstudentenleven met zoveel rozengeur en maneschijn dat hij t.o.v. heel wat vrienden zijn entousiasme duidelijk te kennen gaf.

Universiteit... studeren, dichten..., organiseren

Op 2 oktober 1876 liet hij zich inschrijven aan de Leuvense universiteit. Samen met nog negen retoricastudenten van het Roeselaarse seminarie die ook aan de Alma Mater studeerden wandelden ze vaak naar de abdij van Park te Heverlee. Even buiten de stad lieten ze de echo's van hun kerelsliederen weerklinken over de Leuvense velden.

Het werd een drukke tijd voor de tengere Rodenbach, die alsmar meer overtuigd van zijn Vlaamsgezindheid overal en altijd in de bres sprong voor 't Vlaams studenten- en verenigingsleven.

Aan de Westvl. Bond voor Taal en Volk, De Westvl. Gilde, De Vlaamse Vlagge, De Vlaggengilde, 't Davidsfonds enz... verschaft A.R. zo'n entousiaste en onbaatzuchtige medewerking, dat hij nog vóór de grote vakantie begon, zonder te slagen in de eerste kandidatuur, reeds terug te Roeselare arriveerde en onmiddellijk al zijn krachten bundelde voor de Vlaamse Beweging. Hij reisde door de Vlaamse gouwen, ging vrienden opzoeken, ging raad vragen en -geven, organiseerde, schreef en sloofde zich af voor „de gôe zake.“

Op 18 oktober (tweede zittijd) slaagde hij

met onderscheiding en startte het tweede jaar.

In de letterkundige afdelingen van de „St.-Jansgilde“, „De Vriendschap“, „De Moedertaal“, „Met Tijd en Vlijt“, e.d.m. las Rodenbach zijn gedichten. Dezelfde ellenlange epische gewrochten waarmee men ons teisterde gedurende onze kollegejaren.

Het nieuwe akademiejaar liep naar zijn einde. Zijn Vlaams engagement werd het leitmotiv dat aanstekelijk werkte maar dat van zijn schrale gezondheid zware offers eiste. Hij geraakte op de koop toe nog verliefd, zij het dan platonisch maar niet minder oprecht, op Elisabeth Thym, wijdde verschillende gedichten aan haar en slaagde met voldoening in de tweede kandidatuur.

In zijn weinige vrije tijd reisde A.R. onder de vakantie onverdroten naar kongressen, prijskampen, vrienden en magen.

Toen op 7 juli 1879 de opening van de examensessie aan de Leuvense universiteit plaats had, liet hij zich niet inschrijven. Hij schreef aan zijn trouwe vriend H. Verriest (ook over E. Thym had hij Verriest ingelicht): „En zoo ben ik naar Leuven wedergekeerd, zeer droevig en ook beginnende reeds de dubbele ziekte te gevoelen waar ik mij nu uit trachtte te worstelen: verkoudheid en afmatting naar lijf en ziele.“

Het einde

De wonderknappe werd doodziek en op 7 dec. 1879 schrijft hij aan Julius Hoste: „Het schijnt dat ik zeer ziek ben geweest en de dood nabij: nu herstelle ik, doch zeer langzaam en om zoo te zeggen nog steeds in de watte gehouden“.

De ganse winter was A.R. erg ziek en uiterst verzwakt. Hij verbleef nog steeds te Leuven bij de familie Van der Hulst en schreef op 28 jan. 1880 naar huis dat hij erg ziek en lamentabel gesteld is. Zijn toestand werd met de dag slechter en in de loop van de maand april werd A.R. van Leuven naar Roeselare overgebracht, waar hij omringd met de beste zorgen in familiekring stierf op 23 juni 1880 omstreeks 11 uur in de avond. Een paar dagen later, op 26 juni, een snikhete zomerdag, werd hij begraven. Zeven lijkredens werden bij het open graf gehouden. In al deze toespraken werd A.R. gehuldigd om zijn onverpoosde strijd voor een nieuw Vlaams bewustzijn, om zijn idealisme en zijn rijke gave van geest en hart.

Bij leven en welzijn had Berten alleen zijn bundel Eerste Gedichten zien verschijnen. Posthuum verscheen zijn romantisch historisch versdrama Gudrun.

In zijn gehele oeuvre, in zijn talrijke brieven komt hij naar voren als een vitalist avant-la-lettre met existentiële onvrede en hunker naar grootheid en waarheid.

Het was ons niet mogelijk in deze bijdrage zelfs maar even de sluier te lichten van zijn rijke en zo korte leven. Niets werd gezegd over b.v. „De Groote Stooringe“ van 1874-75, toen A.R. sekretaris was van „De Lettergilde“, zoveel werd door plaatsgebrek niet duidelijk gemaakt...

Diegenen die meer over deze strijdende Vlaming willen vernemen, zullen aan de Kroniek (1) een stevige klui hebben. We wensen hen veel leesgenot.

Elie E. Balduck

(1) Michiel De Bruyne en Lieve Gevers, KRONIEK VAN ALBRECHT RODENBACH. Nawoord van Prof. Dr. Max Wildiers. Ft. 21,5 x 24,5 cm - 294 pp. - Geïllustreerd met 150 foto's. Prijs 975 fr. Te verkrijgen bij Drukkerij-Uitgeverij Schoonaert, Bergenstraat 14-16, Roesbrugge.

WERELDOORLOG I 1914-1918 (6)

Het Militair Hospitaal te Beveren-IJzer

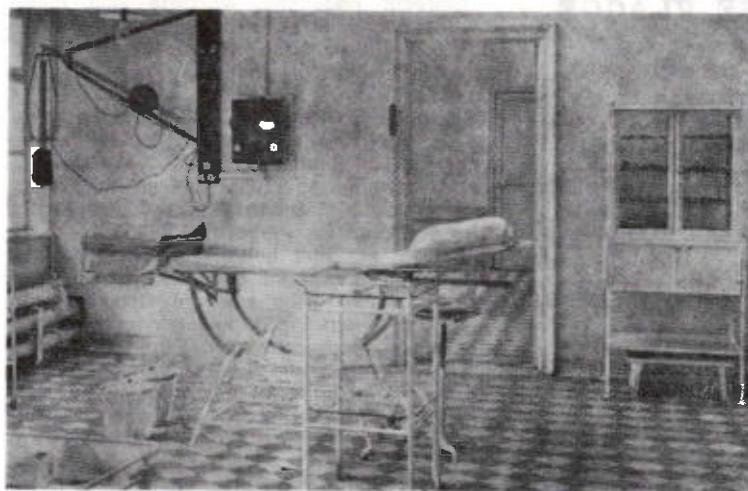
Het militair hospitaal te Beveren-IJzer lag op ongeveer 9 km van het dichtste punt van het front. De gewonden werden met autovoertuigen-ziekenwagens aangebracht. Er was een macadamweg aangelegd tot aan de inkomzaal en ook rond gans het hospitaal. 's Nachts brandde er een lichtbord met een rood kruis om de chauffeurs het hospitaal aan te wijzen.

De patiënten werden in het inkompaviljoen binnengedragen. Dit was in vier plaatsen ingedeeld. De eerste kamer was bestemd voor de mannen van de wacht die bestond uit brancardiers onder het bevel van een onderofficier en een geneesheer. Deze wacht fungeerde dag en nacht. De geneesheer van wacht verbleef in een hoekkamertje en werd onmiddellijk in kennis gesteld van het binnenbrengen van een gewonde. Als dit nu onder de dag gebeurde, wanneer de dokter van wacht normaal aan het werk was, werd deze verwittigd door het geklep van een klokje dat overal, op om het even welke plaats van het hospitaal kon gehoord worden.

In deze eerste plaats van het inkompaviljoen werd de gewonde ontlast van alle, steeds en onvermijdelijk, bevuilde en bemorste voorwerpen en werd hij vlug ontkleed. Kleren en andere zaken werden, als ze niet te erg beschadigd waren, in een zak gestopt om ontsmet, gewassen, hersteld en gedeponneerd te worden in een speciaal daartoe bestemd magazijn.

Ondertussen noteerde de onderofficier de naam, geboorteplaats en datum van de gewonde alsook de naam van de echtgenote of van de ouders of andere familieleden. Zijn geld, papieren, brieven, foto's, portefeuille en andere kleine bezittingen werden voorlopig bewaard om ze later op zijn nachttafeltje te leggen wanneer hij eenmaal in de zaal zal liggen. Wanneer de man ontkleed was en alle formaliteiten vervuld waren, werd hij naar de tweede plaats gebracht waar hij gewassen werd, een eerste onderzoek onderging, de eerste verzorging kreeg en met nieuwe steriele verbanden verbonden werd.

De gewonde werd hierna, naargelang zijn toestand, ofwel naar een ziekenzaal gebracht ofwel naar de derde plaats van het inkompaviljoen gevoerd. Deze plaats vormde een ware operatiezaal voorzien van een operatietafel, een volledig stel instrumenten, allerlei verbanden, alles steeds gereed en steriel gemaakt. Hier kon men vlug en gemakkelijk vele eerste en voorlopige ingrepen verrichten, o.m. het stoppen van hevige bloedingen, het toe-

Operatiezaal met de grote elektromagneet.

dienen van intraveneuze inspuitingen, het leggen van moeilijke en gekompliceerde verbanden en zo nodig ook dringende operaties uitvoeren. Er was nog een vierde plaats in dit paviljoen nl. een trieste en lugubere plaats, die men de kamer van de zieltogenden of stervenden zou kunnen noemen, waar drie bedden stonden om de ongelukkigen op te leggen. De zeer zwaar gewonden, de ten doede opgeschrevenen wier laatste levensstonden geteld waren, werden hier binnengebracht. Zij die zeker niet mochten en niet konden, voor hen zelf niet en ook voor de anderen niet, overgebracht worden in een gewone ziekenzaal. Helaas, maar al te vaak moest deze plaats gebruikt worden. We zouden er tientallen voorbeelden van kunnen geven.

De Radiologische Dienst

Rechtover de zaal van de binnenkomsten en enkel van deze gescheiden door de transversale gang, bevond zich de dienst van de radiologie. De gewonde die het ontvangpaviljoen verliet werd bijna altijd eerst naar hier gebracht. Het was eerder zeldzaam dat ze de X-stralen niet moesten passeren.

In vele gevallen moest de plaat de juiste diagnose mogelijk maken. Meestal was het moeilijk te zeggen of er nog stukjes of projectielen in het lichaam waren blijven steken, vaak werden binnengedrongen brokstukjes in buik en onderbuik met de X-stralen ontdekt

en het is overbodig aan te tonen hoe nuttig de radiologie was bij het onderzoek van alle mogelijke verwondingen en vooral nog van het beendergestel.

De radiologische dienst bestond uit een vaste dienst die drie afzonderlijke kamers omvatte nl. 1. een laboratorium voor het gewone röntgenonderzoek, een donkere kamer met een annexe en een lokaal waar de foto's geklasseerd en bewaard werden; 2. een tussenplaats waar de nodige apparaten, stroomgeneratoren voor hoogspanning, schakelborden en weerstanden op beweegbare schermen voorhanden waren en 3. een operatiezaal met bijzondere toestellen zoals o.m. het Ledoux-Lebard-apparaat speciaal voor het opsporen van stukjes of splinters in het lichaam, bij middel van verfijnde technieken die toen reeds, in 1917 gebruikt werden.

In deze zaal opereerde men de gewonden die van stukjes, scherven, kogels en splinters moesten verlost worden, die zeer diep in het lichaam binnengedrongen waren en op uiterst moeilijk te bereiken plaatsen, waarvan men dan ook voorzag dat de verwijdering zeer moeilijk zou verlopen. Wij moeten steeds voor ogen houden dat we hier spreken van het jaar 1917 - dus 63 jaar geleden - en bedenken hoe de geneeskunde en de technische mogelijkheden en toepassingen fantastisch zijn vooruitgegaan.

Benevens de vaste installatie beschikte men ook over een verplaatsbare radiologische

Centrale verwarming

Sanitair

Asfaltbedekking

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAELE pvba

Bankelindeweg 11

8994 Krombeke

Tel. 057/40 07 81

ZINKWERK — ASFALT

SANITAIR — KEUKENS

Roland QUINTEN

Prof. O. Rubbrechtstraat 4

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30.03.64

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin“

„Somy“

Fietsen „Thoria“ - „Ventura“

„Manchester“ - „Venus“

➔ Alle herstellingen.

AN HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

wagen met allerlei verfijnde toestellen en
snuffjes, om gelijk welke radiologische be-
werking te verrichten bij en aan het bed van
de gewonde.
(t vervolg)

R. Lanszweert

KLEINE FISCALE KRONIEK

Automatische ontspanningstoestellen

Sommige cafés zijn in het bezit van een of
ander automatisch ontspanningstoestel, als
daar zijn : Juke-box, Flipper, Voetbalspel (ge-
woon of elektrisch), enz. want er zijn vele
tientallen soorten en merken. Deze toestel-
len zijn ofwel het bezit van de caféhouder
zelf of van een zg. „uitzetter“.

Deze toestellen worden vanuit fiscaal oog-
punt in zes categorieën verdeeld en er wordt
een belasting gevestigd, gaande van 26.000 fr.
(kat. A) in afdalende lijn tot 1.200 fr. (kat. F).

De belasting op automatische ontspannings-
toestellen dient betaald vóór ingebruikneming
of op de eerste werkdag van elk jaar. Zij is
verschuldigd door de eigenaar van het toestel,
maar heeft de eigenaar niet betaald, dan is
de caféhouder de belastingschuldige.

De belasting is verschuldigd voor het ge-
hele bedrag, voor 3/4, voor 1/2 of voor 1/4
naargelang de opstelling van het toestel ge-
beurt in het eerste, tweede, derde of vierde
kwartaal.

De betaling moet gebeuren bij de ontvan-
ger van de belastingen, tot wiens omschrij-
ving men behoort. Hij reikt een fiscaal ken-

teken uit dat aan het toestel, goed zichtbaar,
moet bevestigd worden.

Regelmatig wordt door de agenten van de
opsporingssektie van de Bijzondere Belasting-
inspektie, toezicht gehouden op deze fiscale
kentekens.

Men moet er dus absoluut voor zorgen dat
er geen toestel binnenkomt zonder fiscaal
kenteken en er tevens op letten dat het gaat
om een kenteken van de juiste categorie.

Het helpt niet met te verklaren dat het toe-
stel onbespeelbaar is. Een opgesteld toestel,
zelfs in privélokalen, moet een fiscaal kente-
ken dragen.

De vaststelling van een inbreuk gebeurt
met een proces-verbaal en heeft steeds een
boete tot gevolg die stevast gelijk is aan 100
t.h. van de verschuldigde taks.

Daartegen is in principe wel bezwaar mo-
gelijk, maar deze worden stelselmatig afge-
wezen. Wie bv. een „Flipper“ opstelt zonder
fiscaal kenteken, of voorzien van een verkeerd
fiscaal kenteken en gesnapt wordt, betaalt :
6.800 fr. (taks) + 6.800 fr. boete = 13.600 fr.

Voorzichtigheid is dus geboden ! S.B.
Fiscaal Adviseur en Bedrijfskonsulent UFSAL

DAVIDSFONDS IJZERWEELE

Evenwichtig leven

Wie de voordracht „Oosterse wijsheid voor
de Westerse mens“ meemaakte of wie er
ooit over gehoord heeft, zal er zeker aan hou-
den het vervolg erop te horen. Daarom nodigt

het Davidsfonds prof. Libbrecht opnieuw uit,
en dit op zaterdag 11 oktober in het „Kristen
Volkshuis“ te Roesbrugge.

Professor Ulrich Libbrecht, een vlotte en
gemoedelijke spreker, behandelt in het ver-
volg op zijn eerste voordracht meer konkrete
toepassingen op het dagelijkse leven van de
Westerse mensen, gezien in het licht van het
huidige jachtige leven, met zijn Westerse nor-
men van rendement, van de wirwar van de
high-business, van het voldoen van ambities,
het berekend inwilligen van eigenbelangen,
grillen en kunstmatig gecreëerde behoeften
en noden. Hij stelt dat het aantal geestespa-
tiënten in ons land al meer dan één op hon-
derd bedraagt, dat het aantal zelfmoorden bij
jongeren onrustwekkend stijgt en dat wij lang-
zaam gaan stikken in onze eigen vervulde
wereld. Rekening houdend met tal van andere
waarden en realiteiten, die al te vaak over
het hoofd worden gezien, schetst de profes-
sor dan ook de manier waarop wij, volgens
hem, tot een meer evenwichtig en waarachtig
leven kunnen komen.

Let wel : gewijzigde datum : zaterdag 11 okto-
ber inplaats van vroeger aangekondigde 10
oktober.

Sint-Maartensfeest

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

allerhande speelgoed
en nieuwigheden

Huis WULLUS

Prof. O. Rubbrechtstraat 65
ROESBRUGGE

Kom zien — Vrije ingang

Maandag gesloten.

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie
bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.
nieuw en geslaagd

bt

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 8994 PROVEN

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

**Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.
Onder Staatswaarborg.**

MENSEN VAN BIJ ONS

Op 5 september jl. is in de kliniek te Ieper, Leon Roselle overleden, op 56-jarige leeftijd. Gehuwd in 1943 met Maria Deloz woonde hij achtereenvolgens in de Bergenstraat en de Krombekestraat te Roesbrugge, en daarna op de Beverenkalsijde, in het huis van Daniël Barbier, waar hij een handel dreef in afvalgoederen. Naderhand verhuisde hij naar zijn geboortehuis op Cappel-Vijfweg. Jarenlang was hij nauw betrokken bij de wielersport in onze streek.

ROESBRUGGE-HARINGE F.C. Roesbrugge

Onze jaarlijkse T-Dansant heeft plaats op 8 november bij Julien Gunst met daarbij een reuzetombola. Koop een steunkaartje van slechts 5 fr. bij de spelers, dat recht geeft op de tombola. Reuzeprijzen : radio, radiowekker, enz. ...

Openbare Bibliotheek „Jules Leroy”

Oproep tot de lezers en lezeressen om hun ontleende boeken tijdig terug te brengen in de O.B., ten laatste 3 weken na ontleeningsdatum.

Roesbrugge - Boekenbeurs

In de lokalen van de Openbare Bibliotheek „Jules Leroy”, Prof. O. Rubbrechtstraat 97 te Roesbrugge wordt een boekenbeurs gehouden op zaterdag 1 en zondag 2 november. Het goede kinder- en jeugdboek zal er voorhanden zijn, alsmede tal van hobbywerken.

Openingsuren : zaterdag 10.30 u. - 12.30 u. en van 14 u. - 19 u. Zondag : 9 u. - 12.30 u. en van 14 u. - 19 u.

Organisatie : Bestuur van de O.B. „Jules Leroy” i.s.m. Boekhandel Schoonaert.

Toegang 10 fr. waaraan tombola verbonden.

Bond van de Gepensioneerden

Op zondag 19 oktober nodigen wij U allen uit om tegenwoordig te zijn in de eucharistieviering om 11.30 uur in de versierde zaal van 't Kristen Volkshuis te Roesbrugge voor onze overleden leden van de Bond, opgedragen door onze proost E.H. Pater Declercq. Daarna

om 12.30 uur, feestelijke maaltijd. Inschrijving vooraf bij uw wijkmeester(es) of in 't lokaal bij Julien Gunst uiterlijk op 5 oktober.

Woensdag 29 oktober te 14 uur : algemene vergadering met voordracht, muziek en zang. Feestelijke namiddag en tombola voor de leden. U wordt allen vriendelijk uitgenodigd.

Lena LASEURE

dankt alle vrienden en sympathisanten om hun steun bij haar verkiezing tot Hopkoningin 1980.

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11

8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

Haringe - Kunsttentoonstelling

Haringe, in de klaslokalen, donderdag 30, vrijdag 31 oktober, zaterdag 1 en zondag 2 november, telkens v. 9 - 12 u. en van 14 - 19 u. Kunsttentoonstelling met schilderijen, aquarellen en beeldhouwwerk.

Vrij Podium

Op zaterdag 18 oktober om 20 uur : Vrij Podium in jeugdhuis „Die Croone” te Proven. Het podium staat open voor alle soorten muziek : folk - bleus - kleinkunst - pop - rock - jazz - enz. Ook poëzie- en kabaretbeoefenaars zijn er welkom.

Dus allen daarheen, want het wordt beslist een leuke avond.

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Geboorte

- Nele Lanszweert, dochter van Willem en Josiane D'Hooghe (Stavele).

Overlijden

- Laura Abele, 70 j., weduwe van Urbain Vannobel (Stavele).

Huwelijksaankondigingen

- Marc Vandecasteele van Dentergem met Jeanne Quaghebeur van Stavele.
- Dirk Vercruyce van Beveren met Dominique Vallaeys van Menen.

KRONIEK VAN

ALBRECHT RODENBACH

M. de Bruyne en L. Gevers met nawoord van Prof. Dr. M. Wildiers

Uitgeverij ORION - Prijs 975 fr.
Formaat 21,5 x 24,5 cm - 294 pp.
Geïllustreerd met 150 foto's.

Te verkrijgen bij :

Drukkerij SCHOONAERT

Bergenstraat 14-16, Roesbrugge

Prk. 000-0904677-55

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND OKTOBER Kaartingen

Roesbrugge, maandag 6 okt. bij O. Denys, 1ste maandelijks kaarting.

Proven, zaal „Sint-Jozef“ donderdag 9 okt. en donderdag 23 okt. kaartnamiddag „Derde Leeftijd“.

Beveren, in „t Boerenhof“ donderdag 16 oktober te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de Derde Leeftijd.

Beveren-IJzer, maandag 20 okt. bij M. Ryon, 1ste maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 28 oktober bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“ Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 25 en zondag 26 okt.: 1ste maandelijks kaarting met saucissen voor de leden

Vogelpik

Stavele, „Sint-Joris-Pikkers“ zaterdag 4 oktober te 20 u. maandelijks smijting op de vogelpik.

Roesbrugge, bij J. Gunst zaterdag 18 oktober: smijting op de vogelpik voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker zaterdag 18 oktober: vogelpiksmijting van de „Zwaantjes-Pikkers“.

Proven - Loopkoersen

Proven, zondag 19 okt. vanaf 14 u.: loopwedstrijden voor jong en oud.

Met ons kunt U praten over

SPAREN en LENEN

Ernstige voorwaarden
Vluggende bediening

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

Stavele - Groot schoolfeest

Zaterdag 11 okt., te 20 u. in de gemeentezaal Bal met disco-bar „Sunshine“. Toegang 60 fr. Zondag 12 okt., Zwanestr. 11, (lagere school) vanaf 8.30 u.: allerlei attracties: wijnkaarting, naam kiezen van pop, schatting gewicht van haan en konijn, snoepstad, visput, enz. Om 15 u.: schoolpoort opnieuw open. Te 16 u.: kindertekenen. Te 17 u.: optreden v. fanfare en volksdansgroep. Te 19.30 u.: uitreiking prijzen van ballonwedstrijd.

K.V.L.V.

Zondag 12 okt.: inzet van ons jaarprogramma met om 10 u.: H. mis voor de levende en overleden leden van de K.V.L.V. Om 14 u.: in de meisjesschool: feestvergadering met als onderwerp „Het gezin op de strafbank“ door de heer Marcel Louagie. Verslag van de Lourdesreis en koffietafel.

GEVRAAGD

Koop alle oude munten. Goede prijs.
Goussey Fabien, Westouterstraat 63,
8970 Poperinge. Tel. ASLK 057/33 46 66

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

De pensioenen zijn weer aan de orde van de dag. De reserves voor de pensioenen van de zelfstandigen zouden in 1981 uitgeput zijn. Nu reeds moet er per 100 frank die uit de pensioenkas gehaald wordt, nog 132 frank uit de belastinggelden aan toegevoegd worden, om de schamele pensioenen van de zelfstandigen te kunnen uitbetalen.

Men overweegt maatregelen om daaraan te verhelpen. Ik zou echter de minister die de pensioenen onder zijn bevoegdheid heeft, enkele vragen willen stellen.

Waarom moet iemand die vele honderdduizenden inkomsten heeft, bv. van verhuurde onroerende goederen, ouderdomspensioen genieten? Waarom moet iemand die zijn zaak heeft overgelaten voor vele miljoenen, ouderdomspensioen trekken? En die gevallen zijn niet zeldzaam. Het pensioen zonder onderzoek is uit den boze! Waarom moeten er miljarden toegekend worden aan studiebeurzen? Om gediplomeerden te vormen, die achteraf aan de dop zullen staan? En als er studiebeurzen gegeven worden, waarom worden die niet achteraf gerecupereerd bij de afgestudeerden die in goede doen verkeren? Waarom wordt er jarenlang werkloosheidsvergoeding toegekend aan huismoeders, die niet verlangen te werken en tussen hun huishoudelijke taken en hun boodschappen in, nog even gaan stempelen? Waarom in Godsnaam?

Waarom als er een bepaalde taak door soldaten moet uitgevoerd worden in Luik, worden er daarvoor manschappen uit Koksijde aangebracht? Waarom? Waarom als de regering valt moeten de honderden kabinets-ambtenaren drie maanden vooropzeg uitbetaald krijgen, als ze drie weken later toch weer in dienst zijn? Waarom?

En zo zou ik bladzijden kunnen vullen met vele tientallen „waaroms“! In een tijd dat men niet weet van welk soort hout pijlen maken, zouden dergelijke vragen niet moeten gesteld worden!

Gusta zegt: „t is meer dan tijd dat men de staatskas in handen geeft van een verstandige huismoeder, die weet wat sparen is!“ en ze heeft geen ongelijk.

Omdat de Walen hun partijcongres wilden houden in een gemeente van Vlaams Brabant, heeft het „Vlaams Blok“ een zaal beproven te Komen, om er op zijn beurt ook zijn jaarlijks congres te houden. Er zijn protesten van de Franstaligen, maar de burgemeester van Komen ziet het anders en heeft toelating gegeven: „Ik zal het voorbeeld niet volgen van St.-Genesius-Rode“, zou hij gezegd hebben, „voor mij is t ALGOET!“

Dat is te begrijpen, die burgemeester laat wel toe dat de Vlaamse kinderen, die er naar het Nederlandstalig schoolje gaan, uitgelopen en op de Hitlergroet onthaald worden, waarom zou hij dat congres niet toelaten?

Zo ver is t gekomen,

Pol

TE KOOP

Bewaarappels

Verse noten

biologisch geteeld

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

**Graaf van Hoornweg 5
8994 KROMBEKE**

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren:

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagnamiddag en op afspraak.

Grote gamma

— C.B.-ZENDERS
— QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

OMEGA

R. RUBRECHT
GROTE MARKT 10, POPERINGE

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en**

**Sanitaire installaties
Depanagedienst: alle branders.**

Eén adres:

André DEWULF & Zoon

Krombkestraat 38 b

STAVELE

Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

't Was 'n elfden november en gelyk olle
jaare, vierden Tisten Verziepe en Warden Bol-
le van Lampernisse de feeste van de Wapen-
stilstand. Achter de plechtigheid hadden ze
's noens ferme eeten en è dronken en om
de feeste te besluiten, deden ze, in 't naar
huus gaan, ol de kafees dat ze teegen kwaam-
men.

Tisten en Warden waaren gebuurs en War-
dens wuuf wiste wel dat heuren vent dien dag
nooit è preseert wos en voor Tisten wos dat
oek geen probleem, want è wos weewaare.

Teegen dat 't laate begoste kommen waaren
z'ol wel verwarmd en 't wos ol luude klappen
en mei veele gesten dat z'in „De laatste
Lichting“ binnengingen toe Miete Verdoens,
rechtover de post.

In d'herberge wos er ol niemand meer bin-
nen aan die ure, maar Warden miek nog lee-
ven voor tiene...

„Je zyt gelyk in joen element vandaage“
zei de bazinne teegen Warden.

„Ha, jaak!“ riep Warden... „t is uuzen
dag vandaage, we vieren de bevrijding van
't vaderland!“

„Je zyt gy nog è beetje è patriot geloof ik“
lachte de bazinne.

„Oltid è weest!“ bofte Warden „dat zit
in uuze familie... myn vader hèt è vochten
teegen 'n Duits in Steenstraate... myn va-
ders broere, die in 't Fransche weunt, hèt è
vochten in Verduun en ikke hèn è vochten in
veertig aan de Leie!“

„Onk'ik dat ol hooren“ brabbelde Tisten
„je zyt gy van è familie die mei niemand
koste overeenkommen“.

„t Is begot djuuste gy die van entwien
moet klappen!“ riep Warden „je koste nooit
overeenkommen met je wuuf ols ze leefde,
't mensche hèt è noeg of è zien mei joen!“

„Wuk, of è zien mei myn“ riep Tisten we-
re... 't is djuuste 't kontrarie, onke wrochte
't wos nooit è noeg, maar onke 'n zondag è
beetje laate thuus kwam, 't wos è leeven ge-
lyk è oordeel en ze smeet mei ollies achter
myn kop dat z'in heur handen kreeg. 't Wos
't grootste serpent dat er bestoeg!“

„Je meugt dat niet zeggen, Tisten“ zei de
bazinne, „t mensche is dood en ollange in
'n hemel“.

„Wuk, in 'n hemel!“ riep Tisten... „ze
gaat daar nooit geraaken!“

Warden wos naar buuten è gaan, 't waaide
geweldig en mei in die wind te staan, wos
'n gelyk nuchter naar binnen è kommen.

„Kom Tisten, geef 'n arme, we gaan naar
huus“ zei Warden.

„k Kunnen ik nog olleene gaan wei!“ bof-
te Tisten en è waggelde naar de voordeure en
ol z'n armen zwaaien en zingen van: „we
gaan nog niet naar huus“ stoeg 'n in 't mid-
den van de straate... Maar op dat moment
kwam er è geweldige windvlaage en d'r vloog
è dakpanne of van 't dak van de post, vlak op
Tistens kop. Mei è leelyken schreeuw vlucht-
te Tisten weere d'herberge binnen ol aan zyn
kop voelen.

„Milliarde d'juu toch!... hoe is 't meuge-
lyk!“ kreunde Tisten.

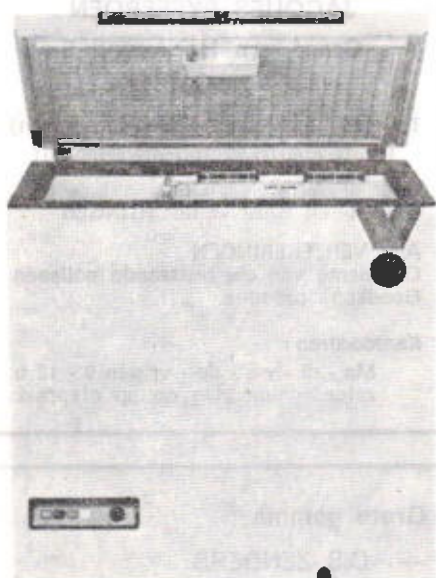
„Wuk haapt er nu?“ vroeg de bazinne.

„Moej“ 't vraagen verdomme!“ vloekte
Tisten... „z'is olgelyk ol in 'n hemel wei...
die rosse!“

KWAAK

De juiste koude met

Linde

DIEPVRIESKOFFER

260 l. de luxe

binnenverlichting

thermometer

spaarschakelaar

snelvriesinrichting

afsluitbaar

Uw LINDE verdeler:

J. Cappoen-Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

nu 11.400 fr.

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14 - 16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Bij het ingaan van „la Belle Epoque”

Het „STADHUIS” van ROESBRUGGE werd een eeuw geleden gebouwd !

Nu, het symbool van onze eigenheid !

Op 17 februari 1880 - dus een eeuw geleden - had de aanbesteding plaats van het „Stadhuis” van Roesbrugge. De bouw werd toegewezen aan de aannemer Remi Bouwet van Watou, die kort daarop met de werken startte. Pas einde 1881 kon het gebouw betrokken worden.

Voordien had Roesbrugge-Haringe als „gemeentehuis” een herberg, zoals dat met de meeste landelijke gemeenten het geval was. Maar aan de rand van „la Belle Epoque” meenden de heren die het gemeentebestuur in handen hadden, dat het onverenigbaar was met de status van Roesbrugge, van nog langer in een ordinair gemeentehuis-herberg te zetelen. Roesbrugge was kantonhoofdplaats, met een daarbijhorend vrederecht en andere administratieve diensten; er was een rijkswacht en een douanebrigade en omdat het gelegen was op de grote baan Duinkerken-leper en op de IJzer, die van hieruit bevaarbaar was, fungeerde het als verzorgingscentrum voor de omgeving. Roesbrugge teerde meer op handel en klein-nijverheid dan op landbouw en in enkele voorname huizen leefden families die zich van het volk distantieerden en door de kleine burgerij graag werden geïmiteerd. Er was op de rug van de onderbetaalde arbeidersklasse geld verdiend en men zag zichzelf en de dingen om zich heen, groot !

In de Franse Tijd kreeg ons land een nieuwe bestuurlijke indeling. De oude kasselrijen werden afgeschaft en het land werd verdeeld in „gemeenten” of gemeenschappen van burgers die door plaatselijke betrekkingen op elkaar aangewezen waren. Die gemeenten stonden in grote lijnen overeen met de omschrijving van één of meer parochies, t.z. gebiedsdelen waarvan de bewoners behoorden bij dezelfde kerk en pastoor, en zij kregen nogal vaak de bij de kerk en parochie horende naam. Zo werd Roesbrugge in felte de gemeente Haringe, al bleef men het dorp van deze gemeente, Roesbrugge noemen. Die dualiteit, die nogal veel verwarring meebracht zou in 1857 leiden tot de naamverandering van de gemeente in Roesbrugge-Haringe. In tegenstelling met hetgene soms wordt beweerd had dit niets met een voortijdige fusie te maken. Maar legenden zijn taal en dan historische feiten, voornamelijk als sommige historici en encyclopedisten die legenden voeden zonder de bronnen te raadplegen. In 1965 verscheen als uitgave van de Vlaamse Automobilistenbond de *Gids voor Vlaanderen*, door Jozef van Overstraeten, waarin al de gemeenten van het Vlaamse land worden besproken. Onder Roesbrugge-Haringe (blz. 658) wordt er vermeld : „beide dorpen werden in 1857 verenigd”. In het 5de deel van de Winkler Prins Encyclopedie van Vlaanderen (1974) staat er eveneens : „In 1857 werden Haringe en Roesbrugge tot een gemeente samengevoegd” (blz. 124) en in een gestencilde folder, uitgegeven door Poperinge, kort na de fusie van 1977,

staat net hetzelfde. Welnu dat is volstrekt onjuist ! Roesbrugge noch Haringe hebben nooit ofte nimmer als afzonderlijke gemeente bestaan. In 1857 is er aan de gemeente niets gewijzigd, alleen kwam er een naamverandering. De gemeente Haringe (die de delen Roesbrugge en Haringe omvatte) heette voortaan Roesbrugge-Haringe.

Op 1 oktober 1795 werd ons land bovendien ingedeeld in negen departementen. Ons departement, het Leiedepartement, werd op 15 februari 1796 verdeeld in 40 kantons, die verschillende gemeenten groepeerden. Ieder kanton vormde een bestuurlijk en rechterlijk gebied. Haringe (Roesbrugge) werd een kantonhoofdplaats. In die tijd stond er aan het hoofd van iedere gemeente een „agent municipal”. Het kanton werd bestuurd door de raad van agenten van de diverse gemeenten die tot het kanton behoorden, en aan het hoofd van deze raad stond een voorzitter-niet-agent.

In 1800 werden de kantons als bestuurlijke eenheid afgeschaft (bleven wel gerechtelijke entiteiten) en iedere gemeente werd afzonderlijk bestuurd, maar het departement werd verdeeld in vier arrondissementen, met een arrondissementscommissaris, die toezicht had op het gemeentelijk beleid.

Het gemeentehuis

De gemeente werd bestuurd onder toezicht van de hogere overheid, door een gemeenteraad, die met een soeverein gezag bekleed was, dat enigermate met de wetgevende

... men zag de dingen groot !

macht kan worden vergeleken, terwijl een kollege van burgemeester en schepenen, het uitvoeringsorgaan van de gemeente werd.

Een dergelijk bestuursstelsel gaf aanleiding tot het regelmatig samenkomen van de gemeenteraad en het kollege van burgemeester en schepenen en veronderstelde natuurlijk een raadszaal en een gemeentehuis.

Het gemeentehuis van Haringe en naderhand van Roesbrugge-Haringe, was een herberg met vergaderzaal, gelegen in Roesbruggedorp. Wat er in de *Informatiebrochure 1980* van Poperinge (blz. 28), onder „Historische schets van Roesbrugge-Haringe” vermeld staat : „Oorspronkelijk was Haringe het administratief centrum van deze gemeente”, is dus volstrekt onjuist. Het huidige Haringe was een oude heerlijkheid, met een kerk te midden van een weide, met enkele landelijke huisjes er omheen verspreid, terwijl het hele administratieve apparaat in Haringedorp of Roesbrugge was gevestigd.

Op het einde van de jaren zeventig van de vorige eeuw kwam te Roesbrugge het „Hotel” *De Gouden Leeuw*, dat toebehoorde aan de kinderen van Benoit Criem, te koop. Dit pand was uiterst gunstig gelegen, halving recht over de marktplaats, daarom werd het door de gemeente aangekocht, voor de som van 6.500 fr. en de provinciale architect Pierre-Nicolas Croquison (1806-1887) van Kortrijk,

kreeg de opdracht de plannen te tekenen voor een echt „stadhuis“!

De keuze van de bouwmeester getuigt reeds van de ijdelheid van de opdrachtgevers. Croquison was inderdaad de schepper van nogal pompeuze gevaarten, zoals het kasteel „De Lovie“ en het gerechtshof te Kortrijk, naast de kerken van Kruishoutem, Ingooigem, Herseeuw, de St.-Elooi-kerk te Kortrijk, e.a. Toen was zijn pronkerige stijl fel gegeerd, maar de bourgeoisiesmaak uit die jaren getuigt niet van grote verfijning. Nu zegt men dat Croquison met zijn groteske neogotiekstijl een der ergste vernielers is geweest van het Romaanse en Gotische erfgoed in Zuid-West-Vlaanderen. Michiel English (1885-1962), de competente archivaris van het bisdom Brugge, die nochtans ook niet hoog met Croquison opliep, schrijft echter in zijn *Romaanse Bouwkunst in West-Vlaanderen* (Brugge, 1939), ter verontschuldiging van de Kortrijkse architect: „vergeten we niet dat hij een kind was van zijn tijd, en dat die tijd bepaald slecht was“. In elk geval Leopold II noemde de werken van Croquison nogal minachtend „des croquisonneries“!

Schitterend van stijl is het „stadhuis“ van Roesbrugge inderdaad ook niet te noemen. Het is van een nogal logge structuur en bovendien weinig functioneel. De uitzonderlijke hoogte van de lokalen is een offer aan de neogotieke ornamentiek van de voorgevel.

Zoals reeds gezegd, werd het werk aangenomen door Remi Brouwet van Watou, voor de prijs van 28 445 fr. Met de koopsom van het oude gebouw en de daarbij horende kosten, plus de onvoorziene bouwkosten en het ereloon van de architect (1.643 fr.!), kwam men op een totaal van 43 242 fr., waarop een toelage was voorzien van het „Ministerie van Rechtswezen“ van 6 312 fr. (wegens de zaal voor het vredegerecht). De gemeente zelf moest instaan voor 36 930 fr.

Wie er het initiatief genomen heeft om boven de ingang het woord „Stad-Huis“ in hardsteen te laten beitelen, weten we niet. Roesbrugge had nooit het statuut van stad en de juiste en passende benaming zou „Gemeentehuis“ geweest zijn.

Afgezien van het vredegerecht, met gerechtszaal en bureau voor de griffier, waren jarenlang ook de burelen van de ontvanger van de registratie en van de ontvanger van de belastingen, in het „stadhuis“ ondergebracht.

De nieuwe bestemming

Toen Poperinge op 1 januari 1977 vijf lan-

delijke gemeenten toegespeeld kreeg, was het meteen ook vijf gemeentehuizen rijker. Dat die openbare gebouwen een kost en een last voor de stad zijn, staat buiten kijf. Aangezien Roesbrugge na de oprichting van een nieuw postgebouw nog over het voormalige schoolhuis (postkantoor) beschikte, voorzag de stadsbegroting 1980 in de verkoop van het „stadhuis“ van Roesbrugge-Haringe. Dit veroorzaakte enige deining bij de Roesbrugse verenigingen, aangezien een deel nuttige vergaderruimte zou verloren gaan. Het gemeentebestuur van Poperinge hierover ingelicht, nodigde de afgevaardigden van de verenigingen uit voor een informatiesprek op het gemeentehuis van Roesbrugge, op zaterdag 12 april 1980.

Ondergetekende, die verzocht werd als woordvoerder van de verenigingen op te treden, wees erop hoe dat tegemoetkomend gebaar van het stadsbestuur geapprecieerd werd. Het werd vooral op prijs gesteld omdat men buiten de verkiezingstijd ook eens wilde luisteren naar mensen die eigenlijk politiek niet gemandateerd zijn, maar zich toch nauw bij een bepaalde kwestie betrokken gevoelden, des te meer daar Roesbrugge-Haringe de enige deelgemeente is die niet over een vertegenwoordiger beschikt in het schepencollege.

Aan de burgemeester en de aanwezige schepenen werden de emotionele en pragmatische redenen uiteengezet waarom het wenselijk was het „stadhuis“ in stand te houden. Men mocht niet vergeten dat dit gebouw het vertrouwde symbool is van onze eigenheid, want hoewel Roesbrugge-Haringe nu administratief en geografisch tot Poperinge behoort zal de afstand van 11 km toch altijd onze volledige integratie verhinderen; het zal of men het wil of niet, een eigen demografische entiteit blijven. Wat de praktische kant betreft, werd erop gewezen dat Roesbrugge niet schreeuwt om een cultuurcentrum met een grote K, maar dat het toch nuttig ware te kunnen beschikken over de in het „stadhuis“ voorhanden zijnde lokalen, voor vergaderingen, tentoonstellingen, boekenbeurzen, enz. Ook werd gewezen op de te beperkte behuizing van de bibliotheek, die in 1979 niet minder dan 6 500 uitleningen telde, maar hele reeksen boeken bezat, die de bibliotekaris ongeklaasdeerd op elkaar moest stapelen, omdat hij weggewrongen zat in het kleinste lokaaltje van het „stadhuis“.

Naderhand werd aan de wensen van de verenigingen schitterend tegemoet gekomen. Het „stadhuis“ wordt niet verkocht (wie zou er dat ook kopen?). De nodige herstellingen zullen uitgevoerd worden aan het dak en er zal

voor een efficiënt verwarmingssysteem worden gezorgd, terwijl de bibliotheek reeds het oude schoolhuis, met een zee van mogelijkheden, ter beschikking kreeg. De Chiro, die prachtige jeugdvereniging voor jongeren, die opbloeit onder de entoesiaste leiding van onze pastoor - die hiervoor noch moeite noch kosten spaart! - kreeg de bovenverdieping van het schoolhuis en een afgescheiden klaslokaal ter beschikking om zich vrij en vrolijk uit te leven!

Wat is er toch veel veranderd in honderd jaar!

R.A.B.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND:

Overlijden

- Angela Dewaele, 72 j., weduwe van Marcel Descamps.

Huwelijk

- Bernard Demaerel van Proven met Paula Laseure van Roesbrugge-Haringe.

Huwelijksaankondiging

- Dirk Alexander met Marijke Vandermarliere beiden van Roesbrugge.

Sint-Maartensviering

Op maandag 10 november aanstaande, Sint-Maartensviering met optocht en uitdeling van snoep aan de kinderen van 1 tot 12 jaar.

- Haringe: vertrek om 18 uur aan het begin van de Haringeplaats. Uitdeling van snoep in café „De Brikery“ bij mevr. Maria Boury.

- Roesbrugge: vertrek om 19 uur aan de Moltenwal. Uitdeling van snoep in de zaal van het „Kristen Volkshuis“ bij J. Gunst.

Er is een mooie prijskamp voorzien met talrijke prijzen voor de mooiste versierde bier.

Roesbrugge - Boekenbeurs

Op 1 en 2 november wordt een boekenbeurs ingericht in de lokalen van de openbare bibliotheek „J. Leroy“, Prof. O. Rubbrechtstraat 97. De keuze wordt beperkt tot kinder-, jeugd- en hobbyboeken. Er wordt een inspanning gedaan om vooral het goede kinder- en jeugdboek in de kijker te plaatsen met boeken van de uitgeverijen Leopold, Lotus, Lemniscaat, Lannoo, Ploegsma, Van Holkema e.a.

Openingsuren:

Zaterdag 1 nov.: 10.30 u. - 12.30 u., 14 u. - 19 u.
Zondag 2 nov.: 9 u. - 12.30 u., 14 u. - 19 u.

Toegang: er wordt 10 fr. gevraagd en hieraan is een tombola verbonden.

Organisatie: het bestuur van de O.B. „J. Leroy“, i.s.m. Boekhandel Schoonaert.

Ter gelegenheid van SINT-MAARTEN

UITVERKOOP van

- Speelgoed
- Gezelschapsspelen
- Puzzels

- 10, - 20, - 30 % KORTING

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

Hebt U reeds gedacht aan uw schoolgaande kinderen?

- Stevige schoenen - pantoffels
- Boekentassen - School- en toiletetuis
- Valiezen - reiszakken
- Sportuitrusting

Dit alles bij

Ig. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

KUNSTSCHILDER André VANDEVOORDE in de KIJKER

De schepper van een irreëel realisme

De jaarlijkse kunsttentoonstelling te Haringe, die uitgegroeid is tot een evenement in de Westhoek, zal bij het verschijnen van dit artikel weer een groot aantal kunstliefhebbers bijeenbrengen in de lokalen van de plaatselijke school.

Onder de exposanten hebben we er voor de derde keer, André Vandevoorde, de bekende Poperingse kunstenaar, met werken van verschillende genres. Doeken die altijd opvallen door hun eigen stijl, koloriet en kompositie, die een andere schoonheid brengen dan de bestaande en zonder details, een wereld oproepen die wel aan de onze verwant is, maar toch de onze niet is. Treffend zijn vooral die probleemloze droomlandschappen, waarin het oog en het hart rust kunnen vinden, die bijna tot kontemplatie neigen omdat ze geboren zijn uit de meditatieve overwegingen van de kunstenaar, die alleen maar konterfeit wat uit rustige bespiegeling is geboren.

André Vandevoorde zal er ook zelf aanwezig zijn, maar wie hem niet kent, zal in hem de grote kunstenaar niet vermoeden. Onopvallend in gedrag en kledij, zal hij ergens achteraan staan een beetje in zichzelf gekeerd. Iemand die voelt met het hoofd en denkt met het hart!

André Vandevoorde werd geboren in het schilderachtige Heuvellandse dorp, Loker, op 16 juni 1926. Hij stamt niet uit een kunstenaarsfamilie, zijn brave vader was een eenvoudige, werkzame planter, die ieder jaar op eigen grond voor rekening van derden, tabak kweekte. Maar misschien heeft de schoonheid van zijn geboortestreek een stempel gedrukt op het ontvankelijke gemoed van de kleine André. Is het niet geweten dat Rubens, op zijn terugreis van Italië, zijn emoties moeilijk kon verbijten als hij langs de Westvlaamse heuvels trok? Toen André tien jaar was werd zijn vader kantonnier te Overijse. Maar vier jaar later keerde hij terug naar de Westhoek, omdat hij in dezelfde hoedanigheid te Woesten was benoemd. André had toen reeds een jaar technisch onderwijs gevolgd te Sint-Lambrechts-Woluwe en zette zijn opleiding verder, eerst te leper en daarna te Kortrijk.

Tussendoor tekende en schilderde hij als aangenaam tijdverdrijf, zonder aan een academische opleiding te denken. Steeds beter wist hij van die klassieke schilderwerkjes te maken, die omdat het erg getrouwe weergaven waren, zoveel succes kenden bij familie en vrienden. Al misten ze het persoonlijk akcent dat de signatuur is van elk kunstwerk, ze brachten hem in elk geval een techniek bij, die toch ook nooit helemaal mag ontbreken.

Op 19-jarige leeftijd werd hij techniek bij de automobielspektie te leper. Maar zijn hobby bleef schilderen, ook toen hij zich na zijn huwelijk te Poperinge vestigde.

De ontbolstering

Toen in 1958 te Poperinge de kunstkring „Hoppeland“ terug werd opgericht, sloot ook André Vandevoorde zich bij die nieuwe vereniging aan. Daar kwam hij in contact met de wereld van de kunstenaars en werd hij gekonfronteerd met inzichten en visies, die hem tot dan toe vreemd waren. Hij leerde er o.a. Godfried Vervisch, Adhemar Vandroemme, Cyr. Frimout en Roger van Sevenant kennen, alsmede enkele kunstcritici, waaronder de toen jonge dichter Willy Spillebeen. In de aanvankelijk entoesiaste bijeenkomsten en gezamenlijke activiteiten van het heropgerichte „Hoppeland“, in deze sfeer van artistieke communicatie en bedrijvigheid, had de ontbolstering van André Vandevoorde plaats. Van schuchter en aarzeland amateur wilde hij zich opwerken tot de evenknie van de artiesten om

zich heen, waarnaar hij opkeek. In die „Hoppeland“-tijd gebeurde er bij Vandevoorde een hele evolutie. Hij ging inzien dat het bijna fotografisch reproduceren geen kunstenaarswerk was en dat de kunstenaar getypeerd wordt door een eigen creatieve visie, waarop hij de typische stempel van zijn persoonlijkheid drukt.

Het was niet gemakkelijk om zich aan de oude manier van werken te onttrekken en het diepste van zichzelf te laten doortrillen in de vormen en kleuren die hij aan het doek toevertrouwde. Het was een lang en moeizaam proces. Het kost menig kunstenaar inderdaad veel tijd en inspanning om zich de bekwaamheden te verwerven die men voor aangeboden houdt.

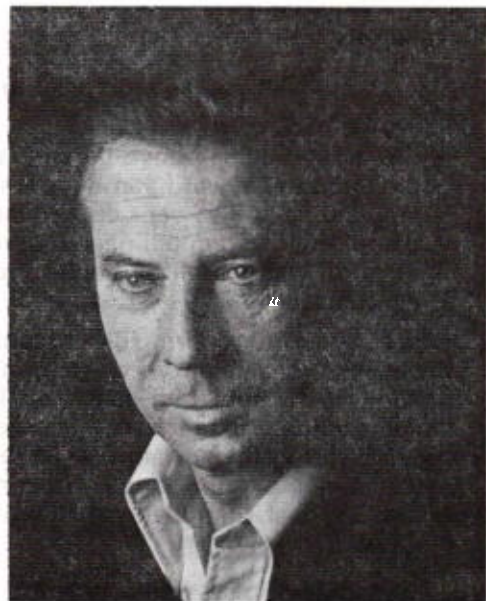
Maar de volharding werd beloond en de positieve ontwikkeling die hij had doorgemaakt was duidelijk te zien in het verschil tussen zijn deelname aan de eerste gezamenlijke expositie van de leden van kunstkring „Hoppeland“ te Poperinge in 1958, waar hij „brave klassieke dingetjes“ exposeerde en de tentoonstelling van 1961, waar hij voor de kenners, „de openbaring van de tentoonstelling“ was geworden.

Steunende op het werk van Slabbinck en Vervisch, maar ook van Permeke, Landuyt, Notebaert en Verstraete, om slechts de biezonderste te noemen, had hij zich een eigen stijl aangemeten, die Jan Vercammen eens terecht het „vandevoordisme“ heeft genoemd.

Het vandevoordisme

In de jongste naoorlogse periode werd door een aantal kunstenaars - vooral na 1948 - het niet-figuratieve tot de absolute kunstvorm verheven en beheerste de tegenstelling figuratief-abstrakt, de schilderswereld.

Hoewel pogingen in het abstrakte, Vandevoorde niet vreemd zijn gebleven - na de ontgoocheling opgelopen in 1958 - is de abstraktie bij hem nooit totaal geweest. Steeds was er een min of meer verdoezeld figuratief element aanwezig, anders gezegd: uitgaande van figuratieve onderwerpen om tot een abstrakt resultaat te komen, heeft hij het abstrakken niet tot het uiterste doorgedreven, maar er een fictieve wereld mee opgebouwd, die herkenbaar blijft, maar irreëel aandoet. Geen magisch realisme, geen surrealisme en zelfs geen fauvistisch expressionisme, maar iets aparts: het vandevoordisme!

... meditatief ...

Dat vandevoordisme uit zich niet alleen in een manier van voorstellen, maar is nog getypeerd door een eigen koloriet. De vale kleuren uit zijn beginperiode zijn verdwenen om plaats te maken voor levendige genuanceerde, felle kleurschakeringen, die naderhand wel meer naar pasteltinten zijn overgegaan, maar die in welke intensiteit ook, het irreële ondersteunen. Ook de kompositie van zijn werk draagt bij tot de hem elgen onwezenlijke sfeer. Waar in zijn beginperiode het onderwerp domineerde, ging naderhand de achtergrond aan betekenis winnen, om uiteindelijk uit te groeien tot een fascinerende wildheid, waardoor de meestal vage kern overweldigd wordt. Meditatieve landschappen, die stilte en gemoedsrust evoceren, daarin is hij een meester!

Dat wil niet zeggen dat hij niet in staat is andere onderwerpen te behandelen. Inderdaad na 1971 was er bij hem een verruiming van tematiek vast te stellen: het kind en de tiener, de zee, de wereld van het dier en het naakt, naast typische stillevens die eveneens een plaats krijgen in zijn betoverende ruimte, en zelfs taferelen uit het gewone dagelijkse leven.

Onderscheidingen

In 1976 werd werk van André Vandevoorde aangekocht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, terwijl tal van zijn doeken terug te vinden zijn in privé-verzamelingen in België, Nederland, Frankrijk en Duitsland.

Hij wist bovendien volgende onderscheidingen bijeen te krijgen:

- 1963: Erevermelding Prijs van Knokke voor Schilderkunst;
- 1966: Prijs van de Stad Poperinge (In Prijs Hoppeland voor Schilderkunst);
- 1969: Prijs van de Stad Poperinge;
- 1972: Geselecteerd: Prijs Kortenberg voor Tekenen;
- 1975: Zilveren medaille (Prijs van Jury) In Kunst voor Allen 1975 te Brussel.

Wij wensen deze grote kunstenaar opnieuw veel belangstelling en succes te Haringe.

(rab)

Zij was eens de levensgezellin van de Vlaamse voorman dr. sc. Berten Pil

In HERINNERING aan MARIA VAN GASTEL (1892-1980)

Vlaanderens first lady

Maria van Gastel was inderdaad in Vlaanderen vaak de eerste vrouw ...

Zij was de eerste vrouw :

- die in het Amerikaanse parlement sprak;
- die voorzitter werd van het eerste Vlaams Hoogstudentinnenverbond;
- die kandidaat was voor de Belgische parlementsverkiezingen;
- die over de Noordpool naar Amerika vloog;
- maar zij was vooral de eerste vrouw die voor Vlaanderen heeft geleefd en gestreden.

Na een lang en enorm rijk en schoon leven, ging zij op dinsdag 16 september 1980 haar man vervoegen en werd op maandag 22 september door vrienden en familieleden naar haar laatste rustplaats geleid. Het was een mooie herfst dag, zonder zon, maar stemmig zoals het bij haar uittocht paste.

Toen ik terug thuiskwam heb ik vertederd de tientallen brieven herlezen, die ik van haar ontving. Ik was triest om dit afscheid, maar een grote bewondering voor haar rijke leven brachten mij ertoe deze korte bijdrage aan haar te wijden.

De *Poperinghenaar* van 24 februari 1924 kondigde als volgt een amnestiemeeting aan in de Hoppestad : „Heden Zondag 3 ure namiddag zullen het woord voeren : Dr. Anton Jacob, mevr. Albrecht Pil-van Gastel, Dr. Jeroom Leuridan.” Sinds 1920 reisde ze als bezielster van het *Damescomité voor Amnestie*, gans Vlaanderen rond en was één van de eminente volkspedagogen in het arme Vlaanderen, dat zich moeizaam uit het puin van de Eerste Wereldoorlog oprichtte. Eén week later, op 2 maart, schreef *De Poperinghenaar* hoe de meer dan 600 toehoorders geboid en ontroerd Marie van Gastel hadden gehoord en toegejuicht. Maria kwam graag naar de Westhoek waar ze aangename vooroorlogse herinneringen aan overhield. Haar stiefmoeder, Augusta Pil was immers van Diksmuide afkomstig en meester Pil uit Zonnebeke was Augusta's bloedeigen neef. Vaak had ze vóór de eerste wereldbrand haar vakantie doorgebracht in het rustige landelijke dorp bij oppermeester Pil, die later gemeentesekretaris werd en ... huwbare zonen had.

Een vrouw die Vlaams was !

Geboren te Antwerpen op 4 maart 1892, uit Nederlandse ouders, was Maria, Josefine van Gastel van 1912 tot 1914 technische regentes te Hoogstraten. Als jonge gekultiveerde dame werd ze te Zonnebeke, gedurende haar vakantieverblijven aldaar, verliefd op Berten Pil, één van de drie zonen van Emiel Pil en Romanie van den Bulcke, die sedert 1911 te Leuven aan de Alma Mater studeerde en van wie ze noodgedwongen door 't oorlogsgeweld vijf lange jaren zou gescheiden blijven.

Toen de oorlog geluwd was, lag Zonnebeke in het centrum van „The Ypres Siliant” totaal verwoest en onherkenbaar verminkt, onvindbaar midden puin en granaattrechters. Meester Pil was gestorven in Frankrijk en de rest van de familie kwam niet meer terug naar „de lustwarande van weleer”.

In oktober 1914 was Marie van Gastel in dienst getreden van het Rode Kruis om op die manier zich volledig ter beschikking te stellen van haar geteisterd volk wiens leed ze hielp lenigen. Haar hartevriend, Berten, die te Leuven (1911-1914) een leidende rol vervuld had (samen met de één jaar oudere Firmin Deprez uit Torhout) in de pas opgerichte „Amicitia”-vereniging (die een reactie was

op het bierromantisme, de slenter van liefde, drank en kuddegeest onder de hoogstudenten), moedigde haar aan. Hij zou als onverschrokken oorlogsvrijwilliger en jonge luitenant in de eerste geleerden strijden. Nadat ze als Rode-Kruisverpleegster enkele maanden in Engeland de nood en het lijden van de eerste oorlogsslachtoffers van zeer nabij meegemaakt had vertrok ze in januari 1915 vanuit Liverpool naar Oklahoma in Amerika.

Ze studeerde aanvankelijk aan de universiteit van Berkeley in Californië (waar de jongste Nobelprijswinnaar Literatuur, Czeslaw Milosz, thans hoogleraar Slavische talen is) en werd lerares aan The Dallas High School in Texas (Dallas in Texas, waar J.F. Kennedy werd vermoord!). Ondertussen was ze bestendig in briefwisseling met de familie Pil die naar Frankrijk was gevlucht en een onderkomen had gevonden te Parc Saint-Maur (Dép. Seine), met Berten die aan het front streed, en met diens broer E. Heer Valeer Pil, die aalmoezenier was geworden van de Belgische vluchtelingen te Tours (Dép. Indre-et-Loire). Op deze manier, samen met haar eigen ervaringen onder de Duitse inval van 1914, haar verblijf tussen de gekwetsten in Engeland en tal van andere ooggetuige verhalen, verzamelde ze zoveel authentieke gegevens over de vreselijke oorlog in The Old Continent, dat men haar vroeg deze oorlogstribulaties te vertellen op een konferentie voor leraars te Texas. Een officiële delegatie uit Washington was aanwezig op deze vergadering en de honderden aanwezigen luisterden ademloos naar deze Vlaamse gezante die in vloeiend Engels de ganse schare toehoorders danig ontroerde.

Een paar dagen nadat de Verenigde Staten de geallieerden hadden vervoegd, werd Maria als speciaal gezant van de Amerikaanse regering aangesteld, met de zware opdracht gans de V.S. te doorkruisen en meetings te houden ten voordele van de oorlogsleningen (Liberty Loans), de rekrutering van vrijwilligers, het Rode Kruis en de voedselbevoorrading van België.

Driemaal reisde ze de V.S. rond en gaf meer dan duizend voordrachten. De Amerikaanse regering erkende haar uitzonderlijke verdiensten met een speciale medaille, „Medal of gratitude awarded Marie van Gastel by The United States treasury department for patriotic services in behalf of The Liberty Loans”, en door toedoen van een beweging voor vrou-

... de inkarnatie van hoofsheid ...

wenemancipatie was zij de eerste vrouw die in een Amerikaans parlement sprak.

Na de oorlog, in een brief van 23 januari 1919, schreef Maria aan Berten : „Wat zal het toch plezierig zijn, als ik terug zal komen en als we met ons beiden een gezellig huishouden zullen kunnen beginnen. Het is mijn enige droom te zamen met u te zijn in het stille Vlaanderen en de oorlog trachten te vergeten als een benauwde droom.”

Eindelijk, op 14 september 1920 werden te Antwerpen Marie van Gastel en de jonge doctor in de wetenschappen, Albrecht Pil, in de echt verbonden.

Ons Leven (33 jg. nr. 4, blz. 54) loofde de jonge mevrouw Pil om haar gratie, haar voornameheid en haar charme en besloot : „We hebben er ons een poosje verteederd en als trots om gevoeld, dat die vrouw Vlaamsch was !”

Haar huwelijk belette haar echter niet om verder te studeren, en ze liet zich als één der eerste studenten inschrijven aan de pas opgerichte Katholieke Hogeschool voor Vrouwen, waar ze de eerste voorzitter van het eerste Vlaams Hoogstudentinnenverbond werd.

„Haar redenaarstalent en haar prestige in-gevolge haar rol tijdens de oorlog maakten indruk, toen ze met het Hoogstudentinnenverbond de kampanje voor amnestie begon en de eerste amnestiemeeting organiseerde.” (Gaston Durnez)

Samen met andere vrouwen ging zij het Parlement bestormen en van minister Van de Velde vrijheid eisen voor de politieke gevangenen die onmenselijk werden behandeld.

„Het was eveneens Marie, die in het nokvolle Hippodroompaleis een bezielende rede hield voor rechtvaardigheid in de aktivisten-ervolgving na W.O.1 (De Week, 17 jg. nr. 31)

Lees verder blz. 5

BOEKENBEURS

kinder- jeugd- hobbyboeken

in de bibliotheek

Prof. O. Rubbrechtstraat 97

Roesbrugge

1 - 2 november 1980

Openingsuren :

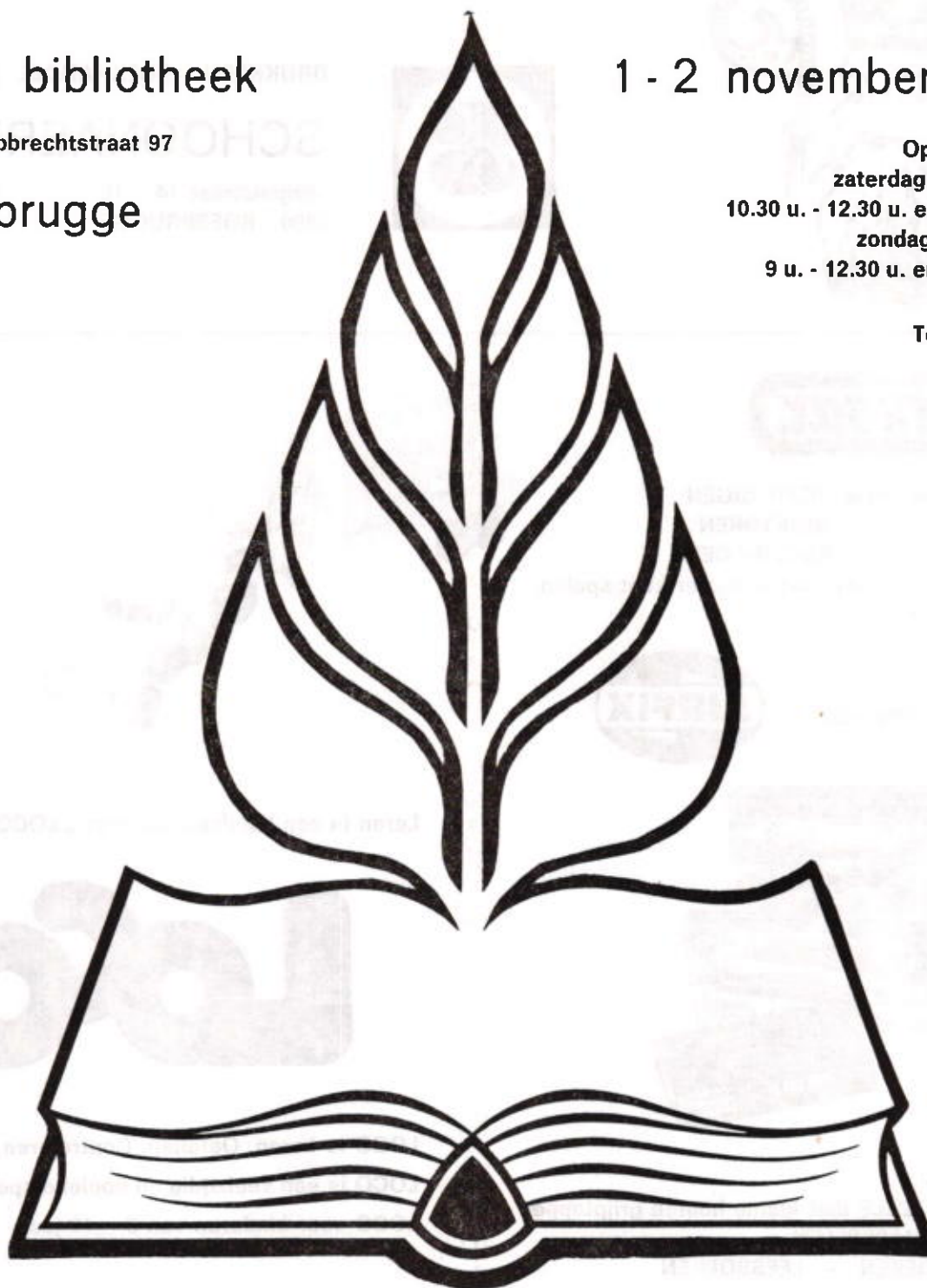
zaterdag 1 november

10.30 u. - 12.30 u. en 14 u. - 19 u.

zondag 2 november

9 u. - 12.30 u. en 14 u. - 19 u.

Toegang 10 fr.

Organisatie : O. B. „Jules Leroy” met medewerking van de plaatselijke Drukkerij-Boekhandel SCHOONAERT en meerdere uitgeverijen o. a. Orion, Lannoo. . .

SINT-MAARTENGESCHENKEN

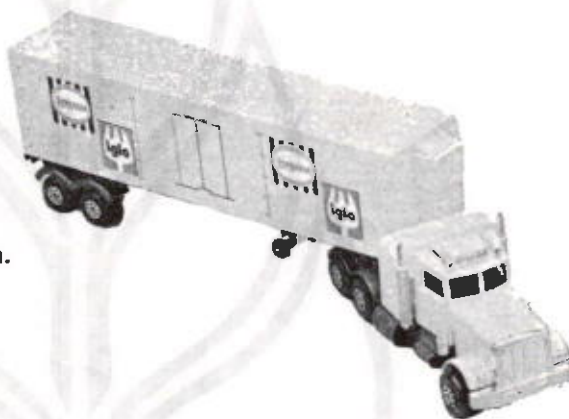
DRUKKERIJ - BOEKHANDEL

SCHOONAERT

Bergenstraat 14 - 16
8990 ROESBRUGGE

Prachtige serie VOERTUIGEN
TRAKTOREN
RACEWAGENS
waarmee je met zoveel plezier kunt spelen.

BOUWMODELLEN

Leren in een handomdraai met „ LOCO ”

- PUZZELS
- INLEGPUZZELS met kleine houten grijptoppen
- GEZELSCHAPSPELEN
- KLEURBOEKEN · LEESBOEKEN

LOCO is Leren, Oefenen, Controleren, Ordenen
LOCO is een veelzijdig en boeiend spel
LOCO voor kinderen van 5 - 12 jaar.

- Bij aankoop van 250 fr : gratis een leesboek uit de „Vizierreeks” -

Vanaf 10 november

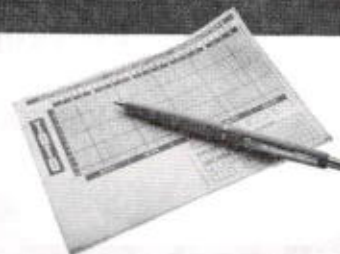
Met Toto, de nieuwe voetbalpronostiek, zult u elke week flinke bedragen kunnen winnen.

Meespelen is heel gemakkelijk : u volgt de uitslagen van de voetbalwedstrijden en dan geeft u aan welke ploegen volgens u in het volgende weekend zullen winnen.

Met 13 juiste uitslagen krijgt u het maximum uitbetaald (maar als u er 10 goed hebt, kunt u ook al winnen). En u kunt reeds meespelen voor 20 fr.

De wedstrijden en de uitslagen worden in de pers aangekondigd.

Als u dol bent op voetbal, is hier uw kans weggelegd om klinkende munt uit uw hobby te slaan !

TOTO. HET SPEL VAN DE VOETBALCRACKS

De deelnemingsformulieren kunnen afgehaald en gevalideerd worden bij valideringscentrum

Drukkerij-Boekhandel SCHOONAERT

Bergenstraat 14 - 16

8990 ROESBRUGGE

Om u duidelijk en volledig in te lichten, vraag ons vrijblijvend de brochure „HOE TOTO SPELEN ? ”

Het is prettig te winnen, speel elke week . . .

**NATIONALE
LOTTERIJ**

KROMBEKE

K.A.V. - K.V.L.V.

Krombeke, in de parochiezaal donderdag 13 november te 19.30 u. Voordracht „Elke dag trouw-en”, gezellig samenzijn met Sint-Maarten en dia's van kermisfeest.

Toneelnieuws

Op zondag, 9 november, om 20 uur, komt de toneelgroep uit Watou, voor ons opvoeren de thriller „Misdaad aan het Meer” ten voordele van het project „Chili” waar onze dorps-

genote Anne-Marie Berten werkzaam is.

Wij doen een warme oproep aan de bevolking hun steentje bij te dragen en ofwel een steunkaart te kopen, ofwel naar de toneelvoering te komen. Kaarten te verkrijgen bij de bestuursleden van K.A.V. en K.V.L.V. en ook aan de ingang.

Sint-Maarten komt !

Zoals de vorige jaren, komt ook dit jaar de grote Sint naar Krombeke op maandagavond rond 18 uur. Na een kleine rondgang door de straten van het dorp, belandt hij in de parochiezaal, waar hij de kinderen toespreekt

en wat snoep uitdeelt. Ouders en sympathisanten worden hierbij zeker verwacht !

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND

Overlijden

- Maria Cappelaere, 82 j., echtgenote van Henri Neudt (Beveren).

Geboorten

- Gregory White, zoon van Stanley en Caroline Hoofd (Beveren).
- Dorothy Coustenoble, dochter van Roger en Myriam Quagebeur (Stavele).

Bezoek onze instelling op de OPEN-DEUR-DAGEN
ZATERDAG 8 - ZONDAG 9 en MAANDAG 10 NOVEMBER 1980
van 9 tot 12 uur en van 14 tot 20 uur.

SPAARKAS IPPA TE POPERINGE-PROVEN PROVENPLEIN 39a

Voor sparen, lenen of beleggen kunt u nu terecht in een modern
Ippa-kantoor in uw buurt.

Onze agent verleent u een volledige financiële service met o.m.:

- girorekeningen met Eurocheque en Bancontact
- spaarboekjes, zoals boekjes simpel deposito, driemaandelijks boekjes, boekjes op termijn
- kasbons, kapitalisatiebons en obligaties
- hypotheekleningen, persoonlijke leningen en financieringen tegen gunsttarief
- kaskredieten.

'n Ippa-agent zorgt voor een vlotte dienstverlening, zelfs buiten
de gebruikelijke werkuren.

Breng hem een bezoek of bel even voor 'n afspraak.

Uw Ippa-agent:

Zakenkantoor PRINZIE
Provenplein, 39 a - 8994 POPERINGE-PROVEN
Tel.: 057/300 901 - 300 902

KANTOORUREN: alle werkdagen van 9 tot 12 u. en van 14 tot 18 u.
Zaterdag van 9 tot 12 u.

SPAARKAS

ippa

LENINGEN

private spaarkas opgericht in 1903

ASLK

DE A.S.L.K. BIEDT U MEER
DAN U VERMOEDT ...

Ag. ROESBRUGGE-HARINGE
Prof. O. Rubbrechtstraat 14
Tel. 057/30 08 66

De kantoorhouder :
Johan DEGRAEVE

PAMA P.V.B.A.
ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :
P. VANPEPERSTRAETE
Bellestraat 11
8992 GIJVERINKHOVE
Tel. 058/29 97 05

**WIN EEN
VW - GOLF**

TOT 31 NOVEMBER
GROTE WEDSTRIJD
LANDBOUWKREDIET

Inlichtingen :

**ZAKENKANTOOR
PAUL RECOUR-
VANWILDEMEERSCH**

Prof. O. Rubbrechtstraat 68A
8990 ROESBRUGGE-HARINGE
Tel. 057/30 02 70

ANIM HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

HET
KWALITEITSMERK

Oliën en
smeermiddelen

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

Gezin, Vlaanderen en de Kerk

Op 9 april 1922 werd haar eerste zoon geboren, twee jaar daarop een tweede en in 1929 een derde. Alle drie werden ze priester, waarvan de tweede, Benediktijn is in de Sint-Pietersabdij te Steenbrugge op een boogschuit van het huis langs de Steenbrugsche Wandeling nr. 131 waar zijn vader met zijn familie zijn intrek had genomen in 1919 nadat het oorlogsgeweld was geluwd.

Na haar rondzwervingen in gans Vlaanderen ten bate van de amnestieactie bekleedde ze bij de parlementsverkiezingen van 1929 te Antwerpen een tweede plaats op de lijst van de Vlaamse nationalist. Mr. H. Picard, die lijsttrekker was behaalde toen de enige zetel.

Gezien de zorg voor haar gezin weigerde ze bij latere verkiezingen zich kandidaat te stellen, maar liet niet na geregeld op te treden voor Vlaamse propagandameetings en studieklassen.

Ze reisde nog verschillende malen naar de Verenigde Staten en bracht vandaar zo'n schat van documentatie mee, dat men haar ten allen kante verzocht lezingen en voordrachten over de V.S. te houden. Haar laatste voordracht over dit onderwerp gaf ze op 12 november 1964 - ze was toen 72 ! - te Zonnebeke voor een nokvolle zaal op verzoek van ondergetekende.

De Tweede Wereldoorlog teisterde pas enkele maanden onze kontreien, toen haar man op 5 november 1940, achtenveertig jaar oud,

overleed, en de zorg voor haar zwaar gezin al haar krachten opeiste. Bij het bombardement van Mortsel op 5 april 1943 verloor zij haar woning en vele waardevolle bezittingen waaronder een zeer waardevol archief.

Onder de bange oorlogsjaren was ze actief bij Winterhulp en bij de Organisatie voor Hulpverlening aan Kinderen en Gezinnen van Belgische Militairen.

Toen de repressie voor een tweede maal in een paar decennia talloze slachtoffers maakte werd ze afgevaardigde van de kinderrecht en stichtte in 1946 een tehuis voor kinderen van door de repressie naar de gevangenis gezonden ouders, dat ze *Opwaarts* heette. Later zouden verscheidene tehuizen opgericht worden naar het model van dit eerste, die het systeem van halve vrijheid toepasten. Voor dit initiatief werd haar in 1950 de Visser-Neerlandia-prijs toegekend.

Na de oorlog bestuurde ze in Amerika een tehuis voor jonge delinquenten, werd erburgeres van Boys Town en liet niet na op vele plaatsen druk bijgewoonde spreekbeurten te houden over de Vlaamse Beweging.

Toen haar jongste zoon priester werd in 1955 werd ze met een der hoogste kerkelijke onderscheidingen „Pro Ecclesia et Pontifice“ verermerkt.

Mevrouw Pijl die steeds van een dochter of een schoondochter en van kleinkinderen gedroomd had, moest uiteindelijk van deze wens afzien...

Haar laatste jaren bracht ze gelukkig en

bescheiden door bij haar oudste zoon, pastoor te Lint (bij Lier) en na een korte ziekte overleed ze in het stedelijk O.L. Vrouw-Ziekenhuis te Mechelen op 16 september 1980.

* * *

Eén van onze grootste en schoonste strijders is van ons heen gegaan. Wie haar mocht ontmoeten en tot vriend rekenen bleef getekend met de voornaamheid, fijnheid en aristocratie die van haar uitging.

Toen de lijkst, met de pauselijke vlag getooid, door tientallen schoolmeisjes met rode anjers werd bedekt neuriede het orgel van de O.L. Vrouw-Geboortekerk te Lint zacht het „Vaarwel mijn broeder...“ Menig kerkanger kon zijn ontroering niet bedwingen en allen dankten de Heer voor de rijke gaven die deze uitzonderlijke vrouw had gekregen.

Haar jeugd typeerde haar ganse leven. Mevrouw B. Pijl-van Gastel zal de geschiedenis ingaan als de inkarnatie van hoofsheid, durf, eerlijkheid en oprechtheid. Schone gaven die ze onophoudelijk ten dienste stelde van haar gezin, Vlaanderen en de Kerk.

Elie E. BALDUCK

Uw Bekaert specialist

J. Berquin

Blekerijweg 7 PROVEN

Tel. 057/30 06 54

de nieuwe kollektie

bekaert wandtextiel is geweldig !

loop eens binnen.

nieuw en geslaagd

bt

Sint-Maartensfeest

Speelgoed

Speelgoed

Speelgoed

allerhande speelgoed
en nieuwigheden

Huis WULLUS

Prof. O. Rubbrechtstraat 65

ROESBRUGGE

Kom zien — Vrije ingang

Maandag gesloten.

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

- In alle kwaliteiten —
- In alle prijzen —

EERVOL ONDERSCHIEDEN ...

Anton van Wilderode,

zal op 14 november a.s. de Joost-van-den-Vondel-prijs krijgen, die hem door prof. Warner Mueller-Warmuth, rector van de universiteit van Münster zal worden overhandigd. Het Europese curatorium dat de prijs toekende (320 000 B. Fr.) prees vooral het feit dat, de momenteel 62-jarige theologieprofessor Van Wilderode de eerste volledige vertaling van de geschriften van de Romeinse dichter Vergilius in het Nederlandse taalgebied publiceerde (Uitg. Orion/Brugge) Anton van Wilderode, pseudoniem van Cyriel Coupé werd in 1918 te Moerbeke-Waas geboren. In '44 werd hij priester gewijd en studeerde klassieke filologie te Leuven. Zijn talrijke dichtbundels werden herhaaldelijk bekroond. Hij publiceerde ook monografieën, essays en bloemlezingen. In 1974 verschenen bij Orion te Brugge zijn *Verzamelde Gedichten*. In 1978 kreeg hij de prijs van de Scriptorum Catholici en werd het volledige werk van Publius Vergilius Maro in een bibliofiele uitgave op de markt gebracht.

Anton van Wilderode die een trouw lezer is van *De IJzerbode*, bieden we onze oprechte felicitaties aan.

Minister Daniël Coens,

trouw abonnee van *De IJzerbode*, wensen we oprecht geluk met zijn benoeming op woensdag 22 oktober jl. tot Minister van Ontwikkelingssamenwerking. Een klein halfjaar geleden was Coens in het kabinet Martens III, Staatssecretaris van de Nederlandse Cultuur en het Vlaamse Gewest.

Coens werd als rasechte Sijselenaar op 3 augustus 1938 geboren en studeerde Soc. en Politieke Wetenschappen te Leuven. Sinds zijn 32ste jaar zetelt hij reeds in de Kamer en was sinds al die tijd burgemeester van Damme-Sijsele. Hij doceert aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen in Brussel en aan de Verpleegstersschool te Brugge.

We wensen hem alle geluk bij deze eervolle benoeming en zijn er van overtuigd dat hij zijn groot en belangrijk departement met vaardige hand zal dirigeren!

KLEINE FISKALE KRONIEK Eigenaars opgelet!

Wie eigendommen verhuurt die geheel of gedeeltelijk voor bedrijfsdoeleinden dienen, (bv. huis waarin begrepen winkel, werkplaats of magazijn), moet in zijn aangifte van toekomstig jaar aangeven:

- ofwel het kadastraal inkomen;
- ofwel de jaarlijkse huurprijs + de huurlasten à 60 t.h.

Maar het hoogste van de twee!

Komt de netto-huurprijs (d.i. 60 t.h. van huurprijs en huurlasten) hoger dan het kadastraal inkomen, dan kan men de splitsing bekoemen in deze zin:

- het K.I. voor het woongedeelte;
- 60 t.h. van de huur (+ huurlasten) voor het woongedeelte.

Dat geeft dan een voordeliger resultaat.

Maar de splitsing moet in een huurovereenkomst of een aanvulling van de bestaande huurovereenkomst worden vastgelegd. Dit kontrakt en de eventuele aanvulling moeten geregistreerd worden!

Wie dus een of meer eigendommen verhuurt met een gemengde structuur (privaat deel + beroepsdeel) moet er voor zorgen ZOHAAST MOGELIJK een dergelijke overeenkomst of aanvulling (waarin de splitsing precies is gestipuleerd) te laten opmaken.

Raadpleeg uw fiscalist, om achteraf niet verrast te zijn.

Indien de eigenaar en de huurder het niet eens kunnen worden over de omkering, dient het geval vóór de vrederechter gebracht.

S.B.

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

WATOUSEWEG 1 **8994 PROVEN**

Telefoon : 057/30.03.39 - 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTTEKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen.

Onder Staatswaarborg.

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAELE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

**ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS**

Roland QUINTEN

**Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64**

Nieuwbouw of herstellingen

Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin“

„Somy“
Fietsen „Thoria“ - „Ventura“
„Manchester“ - „Venus“

➔ Alle herstellingen.

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND NOVEMBER Kaartingen

Roesbrugge, maandag 3 nov. bij O. Denys, 2de maandelijks kaarting.

Proven, zaal „Sint-Jozef“ donderdag 13 nov. en donderdag 27 nov. kaartnamiddag „Derde Leeftheid“.

Beveren, in „t Boerenhof“ donderdag 20 nov. te 14 u.: gezellig onderonsje en kampioenkaarting voor de leden van de Derde Leeftheid.

Beveren-IJzer, maandag 17 nov. bij M. Ryon 2de maandelijks kaarting.

Roesbrugge, dinsdag 25 november bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftheid“ Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Cecile Ryon zaterdag 22 en zondag 23 nov.: 2de maandelijks kaarting met saucissen voor de leden

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst zaterdag 8 nov.: smijting op de vogelpik voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker zaterdag 15 nov.: vogelpiksmijting van de „Zwaantjes-Pikkers“.

K.V.L.V.

Roesbrugge, zondag 16 november te 14 u. in de meisjesschool: vergadering met als onderwerp „Werken: moeten of mogen“.

GOEDKOOP en SMAKELIJK

1ste kwaliteit BLOEDWORST

elke dinsdagmorgen vers

Beenhouterij Albert PYFFEROEN

Bergenstraat 25

BEVEREN (Alveringem)

Tel. 057/30.03.75

GEVRAAGD

Koop alle oude munten. Goede prijs. Goussey Fabien, Westouterstraat 63, 8970 Poperinge.

Haringe, Café „Sint-Jozef“

bij Cecile RYON

zaterdag 8 en zondag 9 november

HERBERGKERMIS

met Grote Prijskaarting (Manillen)

2 x aanblijven: Winnaars 120 fr.

Verliezers 80 fr.

Inleg 20 fr.

Literaire avond

Roesbrugge, raadzaal van het gemeentehuis vrijdag 14 november te 20 u. Literaire avond met Jos Vandeloo.

Filmforum „De Lovie“

Krombeke, parochiaal centrum

vrijdag 21 november te 20 u.

Film: „Little Big Man“

Haringe - Kunsttentoonstelling

Haringe, in de klaslokalen, donderdag 30, vrijdag 31 oktober, zaterdag 1 en zondag 2 november, telkens v. 9 - 12 u. en van 14 - 19 u. Kunsttentoonstelling met schilderijen, aqua-rellen en beeldhouwwerk.

De voorstelling van de werken wordt verzorgd door F. Germonprez.

TE KOOP

„VELUX“ DAKRAAM, 110 x 70, compleet. Tel. 057/30.04.96

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

We mogen weer op onze twee oren slapen, we hebben een nieuwe regering. Het is bijzonder vlot verlopen. Het heeft inderdaad meer tijd gekost om de ministers en staatssekreterissen aan te duiden dan om het regeerakkoord op te stellen.

De liberalen zijn aan de kant gezet, men heeft ze niet meer nodig, de belastingverminderingen zijn erdoor. Martens staat voor de vierde keer paraat met een nieuwe ploeg. Wilfried heeft een rekord gevestigd, met in 18 maanden reeds de vierde regering te leiden die zijn naam draagt.

Zoals dat altijd gaat bij de vorming van een nieuwe bewindsploeg waren diegenen die een portefeuille kregen zodanig in de wolken dat ze er hun waardigheid bij verloren en elkaar als kwajongens van vreugde op de rug timmerden, terwijl de anderen die gehoopt maar niet gekregen hebben, nukkig en verbitterd in hun schelp zijn gekropen.

We hebben de hele bent op de TV gezien. 't Is niet te geloven wie er zich al bekwaam acht om dit land uit zijn financiële en economische moeilijkheden te halen.

Enfin, ze staan paraat: 28 mannen en slechts 4 vrouwen. Wat de vrouwen betreft, Gusta vindt vier veel te weinig en met haar ook alle feministische bonden en verenigingen. Maar Martens heeft het op zijn eerste perskonferentie als nieuwe premier klaar en duidelijk gezegd, dat het moeilijk is om de geschikte vrouwen te vinden die in de regering op hun plaats zijn. We twijfelen er niet aan! En als de vier huidige vrouwelijke regeringsleden de beste en bekwaamste zijn die men kan vinden, dan heb ik maar één bede: God behoeft België of wat er nog van overblijft!

Rika Debacker is op de koop toe nog gedegradeerd, van minister naar staatssekreteris. 't Schijnt dat dit te wijten is aan het feit dat haar permanent nooit in orde is.

Eyskens die Financiën toebedeeld kreeg is te beklagen. Hij krijgt het beheer over een lege staatskas, maar hij aanvaardt dat met zijn stoïcijnse glimlach, want hij is ambitieus en hij weet dat hij op weg is om binnen afzienbare tijd Martens op te volgen. Willockx die met de bestrijding van de fiscale fraude had durven dreigen is weggepromoveerd tot minister aan de telefoon.

Over zes maanden komt misschien Martens V of wat nog waarschijnlijker is: nieuwe verkiezingen. Want Martens zit vastgedrukt tussen twee onwillige groepen, die elkaars doods-vijand zijn: het kapitalisme en de syndikaten. Alleen een kernkabinet van oude, wijze, bewaarde extra-parlementairen, die niet moeten zwichten voor drukingsgroepen en die niet moeten verkozen worden, kan wellicht nog iets bereiken.

„Als je het zo goed weet, waarom vragen ze jou dan niet als eerste-minister?“ schimpt Gusta.

Maar ik zwijg, omdat zwijgen goud is!

We zullen wel zien,

Pol

TE KOOP

Bewaarappels

Verse noten

biologisch geteeld

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)

Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw

SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN

Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren:

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagmiddag en op afspraak.

Grote gamma

— C.B.-ZENDERS

— QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties**
Depanagedienst: alle branders.

Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombekestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Gusten Boomstrooi van Poperinge moeste papieren naar 't Stadhuus draagen... Gusten weunde 'n ende buuten 't stee en om rap weere te zyn, ging 'n mei zyn veloo.

't Moeste er nu omme doen dat 'n op de markt 'n oude kennis teegenkwam... Ze gingen è pinte gaan drinken in „Oud Vlaanderen“ en gerochten aan 't klappen van overtyd. Olzoo kwam het dat 't ol teegen 'n noene wos ols Gusten in 'n haaste op zyn veeloo sprong om zeere naar huus te ryden.

'k Gaan 't naaste pakken“ peinsde Gusten en è reed ol 't Begijnhofstraatje.

In dat straatje, in 't tweede huuzige van de reeke, weunde Dikke Mance, die djuuste bezig wos mei de goote uitvaagen en è voddige wiede uut te trekken van tusschen de bordeuren, ols Gusten de straate in draaide... Deur zyn vitesse en mei dat 't straatje niet breed è wos, koste Gusten Mance niet meer zwichten... gaf z'è fermes stuuk met zyn elleboog teegen heur achterdoeninge, zoodat ze 'n halven toer rondsraaide en met heur achterkoffer op 'n steendam poefte... Ze bleef daar liggen mei heur oogen toe en verroerde van geen vinne... Gusten wos oek uut balance è rocht en è vloog kul over kasse in d'haage van de pastorie... maar è wos direkt weere rechte omdat Mances gebeurneege riep dat Mance geen teeken van leeven meer è gaf.

„Niet paniekeren ennée, vrouwmens“ zei Gusten... „k wos ik infermier by 'n troep en 'k weeten ik wuk dat er te doen is in zulke gevallen... k gaan probeeren mei de kunstmatige ademhaling“.

Gusten knielde by Mance, boog 'm over heur aangezichte, maar zoo dat 'n top van heur neuze greep, gaf Mance hem daar zoo è wante teegen zyn kop dat 'n ol de sterren zag. „Z'is è sauveert!“ zei Gusten teegen de gebeurneege.

„Maar je zyt gy dedjuu nog niet è sauveert wei!“ riep Mance ol rechte rabbelen... „d'r gaat daarvan è proces kommen!“

Inderdaad, ze riepen de politie d'r by en Gusten hadde schoon klappen, è kreeg toch è proces aan zyn hespen.

Nog geen maand laater stoeg 'n ie ol voor de Juge en 't zag er naar uut dat 'n è ferme boete ging krygen, want de gebeurneege van Mance wos kommen getuugen dat ze't hadde zien gebeuren en dat Gusten min of meer d'r om è daan hadde.

„Maar meneere de Juge“ zei Gusten... „meug je gy hier geen rekening houden met è verzachtende omstandigheid?“

„Dat is wel meugelyk“ zei de Juge... „maar eksplikeert dat è keer nader!“

„Héwè, meneere de Juge“ begoste Gusten... „op 't moment da 'k 't Begijnhofstraatje inreed, zag 'k Mance niet staan om da 'k djuuste ommekeek naar myn achterwiel!“

„En noem je gy dat è verzachtende omstandigheid!“ riep de Juge.

„Hè jaak ennée, meneere“ zei Gusten... „myn achterbande wos bezig mei platgaan!“

KWAAK

- eenvoudige bediening
- 3 instelbare temperaturen
 - koude lucht
 - lauwe lucht
 - warme lucht
- regelbare tijdschakelaar
standaardafmetingen

Met de **Primus Superdry**
hebt U enkel nog het linnen
op te vouwen en weg te bergen.

Uw verdeler:

J. Cappoen - Gantois

PROF. O. RUBBRECHTSTRAAT 12
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

Eigen service

De IJzerbode

Verantwoordelijke uitgever : Drukkerij Schoonaert

Bergenstraat 14-16 8990 Roesbrugge Tel. 057/30.03.79 Prk. 000-0904677-55

DE IJZERBODE

Informatieblad

voor de dorpen :

Roesbrugge-Haringe

Proven-Krombeke

Stavele-Beveren

Verschijnt maandelijks : behalve in augustus

Het begon in december 1970...

DE IJZERBODE viert zijn EERSTE DECENNIIUM

Ik wil dat men, als men mij gelezen heeft, mij kan herlezen (A. DEMUSSET)

Op weinig streekbladen met zo'n inhoud als „De IJzerbode“, kan men een jubileumetiket plakken. Het grootste part van dergelijke informatie- en publiciteitsbladen wordt geboren in een euforie van zelfoverschatting en een al te groot entoesiasme. De vele moeilijkheden worden vaak over het hoofd gezien, de kalkulatie van onvoorziene omstandigheden wordt in de geboden mogelijkheden genegeerd, de muze vertikt het met de nodige pennevruchten voor de dag te komen, of de drukker houdt zich noch aan tijd noch afspraak, met het gevolg dat het blaadje ter ziele gaat vooraleer het begint te lopen.

Met „De IJzerbode“, het troetelkind van R.A. Blondeau, is het helemaal anders gesteld. De geboorte verliep vlot, zonder assistentie van grote specialisten die rond 't kinderbedde elkaar verdrongen. Er waren vrijwel geen kinderziekten, en nu het tien jaar jong is, goed en wel begint te lopen, „streus“ en kloek gebouwd is en niets mankeert, ziet het ernaar uit, dat „De IJzerbode“ in lengte van jaren voor een schat van informatie, streek- en gemeentenieuws zal zorgen en de introductie van actieve, vooruitstrevende handelszaken op een efficiënte manier zal blijven verzekeren.

Vooraleer ons over het voorbije decennium te buigen, waarin *De IJzerbode* geschiedenis maakte, dient vermeld dat twee kleinere broertjes het huidige streekblad zijn voorafgegaan. Het eerste, *De Dorpsbode*, hield het een zestal jaren uit. Het tweede, *De Sportbode*, telde amper vijftien nummers. Beide hadden echter dit gemeen dat ze voor informatie zorgden, de marchandise van naarstige neringdoenden prezen, maar niet in het minst de dorpsenheid verstevigden.

De Dorpsbode

Het eerste nummer van *De Dorpsbode*, het wekelijks nieuws- en annuncienblad van Désiré Allaert verscheen op zondag 14 december 1856. De oplage zal vermoedelijk zeer klein geweest zijn, daar het analfabetisme toen overal onder de bevolking welig tierde en de meeste mensen aan de veel te lange en zware werkdag meer dan genoeg hadden. Niettemin was de opzet van Désiré Allaert, nu deze maand, juist honderd vierentwintig jaar geleden, een gedurfd en groots avontuur.

Het isolement van de agrarische bevolking van Roesbrugge en het omliggende was bijzonder groot. De „IJzeren Weg“ die sedert 1848 tot in Poperinge liep lag trouwens niet bij de deur en de stoomtram zorgde pas van 1905 af voor een verbinding met de Hoppestad. Hoewel verschillende *char-à-bancs* voor een primitief reizigerstransport zorgden bleef men nagenoeg van in de wieg tot aan het graf in zijn eigen kleine omgeving rondploeteren. Daarbij komt dat 45 t.h. van de bevolking in Vlaanderen toen noch lezen noch schrijven kon en dat het aantal behoeftigen (voor wie weinig publiciteit voor schep- of eetwaren no-

dig was) in het arrondissement Ieper 32 t.h. van de bevolking bedroeg en te Diksmulde zelfs opliep tot 41 t.h. Niettegenstaande de oplage van dit „annoncenblad“ bijzonder klein zal geweest zijn, worden toch een drietal jaargangen van deze merkwaardige *Dorpsbode* in de stedelijke bibliotheek te Ieper bewaard.

Tachtig jaar later

Het zou ruim tachtig jaar duren vooraleer een ander streekblad te Roesbrugge opnieuw zou verschijnen. Onder impuls van de toen 22-jarige R.A. Blondeau, vurig voetbalsupporter van de plaatselijke voetbalelftallen, werd bij de aanvang van de tweede oorlogswinter op zondag 5 oktober 1941, het „Annoncen- en nieuwsblaadje voor Roesbrugge-Haringe, Beveren aan den IJzer en Omliggende boven de doopvont gehouden. Het had geen specifieke naam, maar onder de sprekende hoofding *Voetbalclub F.C. Roesbrugge* bracht het vooral voetbal- en supportersnieuws rond de florerende plaatselijke voetbalteams F.C. Roesbrugge - S.K. Haringe en F.C. Roesbrugge II (Kleine club, kleine kadee; weet ge't, ieder-een boft er mee!).

Het blad beantwoordde aan het gestelde doel. Toen de mistevredenheid onder de supporters van de plaatselijke elftallen zo groot geworden was, nadat een groot Poperings weekblad, week na week al te zeer had gesnoeid in de entoesiaste en veel te lange voetbalverslagen en supportersnieuwsjes van vlijtige plaatselijke reporters, besloot men zelf te drukken hoe lang en hoe breed men het zelf wilde. Op die manier kreeg men ongesensureerde en niet geamputeerde bijdragen te le-

zen die enkel het blazoen van de plaatselijke ploegen nog steviger in de verf zetten en de concurrentie minimaliseerden. Drukker Marcel Schoonaert-Wullus, Bergenstraat nr. 28 was de uitgever en hij zou samen met Roger Blondeau en Georges Candaele het stevige team vormen tot deze tweede Roesbrugse streekkrant wegens papierschaarste ten gevolge van de trieste oorlogsjaren ter ziele ging.

Merkwaardig is, dat drukker Marcel Schoonaert vanaf dit allereerste nummer de lezers attent maakte op de reële waarde van een goed boek, en in alle andere uitgaven daar steeds opnieuw op inhaakte. We vermelden dit feit hier terloops omdat ook zijn zoon, uitgever van *De IJzerbode*, ieder onbenut plaatsje van het streekblad gebruikt om een goed boek te adverteren. Voor deze spontane inzet waarmee de volksoepvoeding danig wordt gebaat kunnen we drukker Guido Schoonaert niet genoeg danken.

Vanaf het eerste uur bleek ook duidelijk dat de uitgave van een blad niet mogelijk was zonder de hulp van dynamische handelaars die met hun publiciteitsteksten de leefbaarheid van het blad verzekeren. Ook deze bijdragen zijn niet alleen bij 't verschijnen van grote waarde, maar na verloop van enige tijd maken ook deze aankondigingen geschiedenis. Talrijke facsimile's van waardevolle drukken verschijnen momenteel opnieuw, voorzien met de reclamen van vroeger. Lachwekkend op het eerste zicht, maar bijzonder waardevol en leerrijk. In het eerste nummer van 5 oktober 1941 lezen we de annonces van C. Feys-Callewaert en Zonen (*Forte Brune 1e Klas, Bock 1e Klas, Anker 2e Klas en Gulden 2e Klas*), Michel Dehaeck-Lepée (*Familie Lekkerkoek*), Firma We Camerlijncck (*Chicorei „Den IJzer“*), G. Verhille & Vereecke (*Mekanieke Steenbakkerij*) en Jos Cornélis (*Catsbronnen & Catslimonade: Gezond en Frisch*).

Het eerste nummer *Voetbalclub F.C. Roesbrugge* werd niet alleen bij de talrijke supporters geestdriftig onthaald, maar gans Roesbrugge en het omliggende wilde het zien en lezen en op tafel hebben.

Toen kwam „De Sportbode“

De week daarop, op zondag 12 oktober kreeg het reklaamblaadje al heel andere allures. Het formaat werd groter (36 cm x 27 cm), het kreeg een eigen naam, en de vlag die de lading dekte werd officieel *De Sportbode*. Er kwamen reclamen bij: van de Gebroeders Muijle (*voordeelige en spoedige herstellingen van Auto's, Moto's en Vélo's*) en van Joseph Van Daele-Casier (*uurwerken, juweelen, gouden en zilveren artikelen*).

Vermeldenswaard is ook de „verantwoording“ van het eerste nummer.

Waarom De Sportbode?

Voetbal is thans voor geheel het omliggende de eenige afwisseling in dezen treurigen oorlogstijd. Wij mogen er dan ook fier op gaan veel Supporters te tellen. Maar Voetbal kan men slechts werkelijk beleven, wanneer wij er voldoende over ingelicht zijn, t.t.z. wanneer we weten wat er omgaat bij Ons en bij de andere Klubs welke in dezelfde competitie spelen, wat er gebeurt in den schoot van het Bestuur, van de Klub, enz. In één woord. Bestuur, Klub en Supporters moeten één grote familie vormen waarvan De Sportbode de bindende band wil en zal worden.

Vanaf dit eerste nummer en tot het allerlaatste schreef R.A.B. (Roger A. Blondeau) het hoofdartikel, verbeterde alle kopij, zorgde samen met de drukker voor een goede lay-out, en met zijn aangeboren organisatietalent voor een degelijke verspreiding.

Ook Sjors (Georges Candaele) maakte zich van het allereerste uur onnoemelijk verdienstelijk. In de geest van de volksalmanak 't Manneke uit de Mane bracht hij elke week de luimige noot in De Dagklapper ofte Weerprofetie van 't jaar 42... „Opgeluisterd met sappige oude goe Vlaamsche kluchtjes, die hedendaags jammerlijk plaats moeten maken voor alle soorten van modernen vreemden zeever.“

De Sportbode floreerde en om het met de woorden van Willem Denijs (Peegie) te zeggen: „... door de gewone lieden en eenvoudige boeren (de gaaf gebleven proletariërs) werd 't letterlijk uitgevochten“. Zoals destijds 't Manneke uit de Mane.

't Bleef echter voort oorlogen en er werd geroddeld dat de bezetter het verschijnen van De Sportbode zou beletten. Op de frontpagina van het nummer van zondag 16 november 1941 (nr. 6) werden deze berichten tegengesproken en de vele supporters en sympatisanten konden gerust zijn.

Zwart op wit stond er te lezen: „Ten einde de in omloop zijnde geruchten den kop in te drukken, verklaren we hierbij dat we wel degelijk toestemming kregen van de Duitse Overheid om De Sportbode uit te geven.“

In 't putje van de winter, halverwege januari 1942, verscheen echter het laatste nummer. Terwijl men vanuit „Das Vaterland“ karrevrachten propagandalektuur over heel Europa uitstrooide, kregen de Roesbrugse auteurs de mare dat de bescheiden Sportbode niet langer mocht verschijnen, wegens papierschaarste. Men was er het hart van in, maar het was de tijd van „Befehl ist Befehl“, de boeken werden gesloten en de schop werd afgekuist in de hoop op betere tijden!

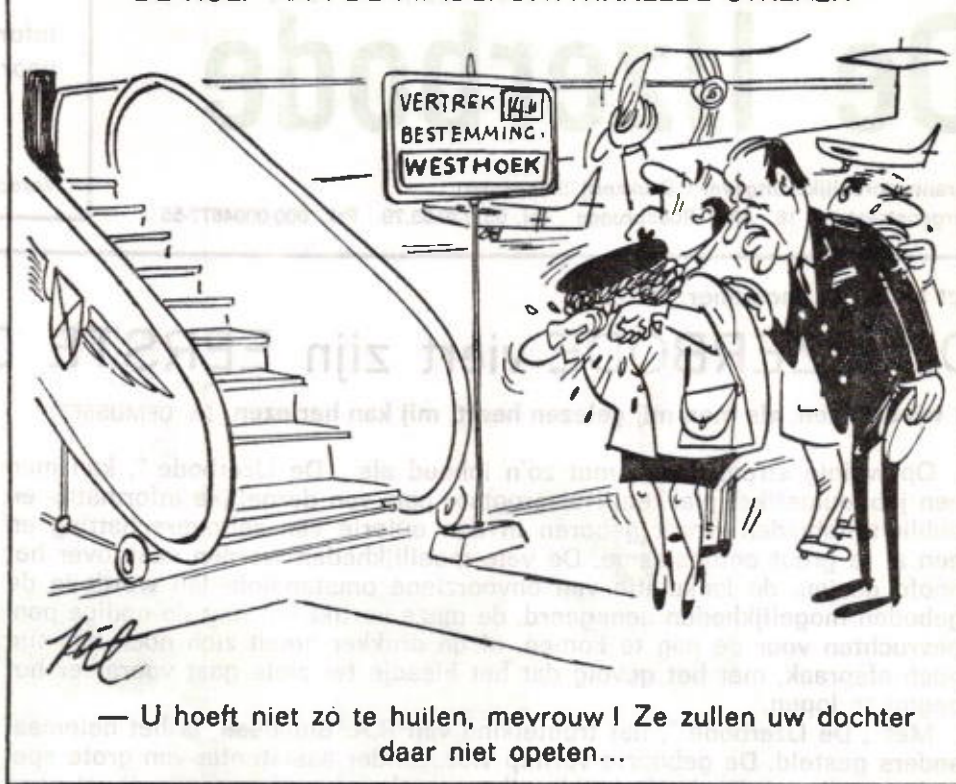
De IJzerbode

Bijna 29 jaar na deze stuiptrekkingen en zowat een goeie eeuw na Désiré Allaerts Dorpsbode, verscheen weer in 't putje van de winter (december 1970) het eerste nummer van De IJzerbode... Der dritte im Bunde!

Nu dag op dag juist TIEN jaar geleden! Alle drie deze streekbladen zijn een fenomeen van een tijdsbestek en met opzet hebben we het verschijnen van ieder gesitueerd in de kontekst van het tijdsgebeuren.

De Dorpsbode verscheen toen de isolatie van de dorpen in „Arm Vlaanderen“ enorm groot en de bevolking aangewezen was om samen te werken, samen te leven en samen dood te gaan. Er waren weinig mogelijkheden om de entiteiten te doorbreken. Men berustte in zijn lot. „De gelovige werkmans werd de eerbied voor het gevestigde gezag aange-

DE HULP AAN DE MINDERONTWIKKELDE STREKEN

Cartoon van Pil ... in „De Standaard“

kweekt en viel in de welbekende berusting waarin hij de meest elementaire rechten niet meer kende“ (Prof. Dr. LEHOUCK). De emigratie kwam pas later op gang en men ploeterde ter plaatse in onwetendheid en miserie.

De Sportbode verscheen tijdens de Tweede Wereldoorlog, eveneens in een periode waarin de dorpsgemeenschap van de rest van de wereld was geïsoleerd, en waarvan nog andere factoren (gevaar, vijandigheid, opstandigheid, e.a.) stevige banden onder de dorpsbevolking smeeden.

En TIEN jaar terug verscheen: Het fenomeen, genaamd: De IJzerbode... De golden sixties waren voorbij. Voor de Westhoek (in Brussel sprak men van een onderontwikkeld gewest) bleek weinig of geen hoop.

De economische achteruitstelling, het gebrek aan werkgelegenheid, het laag geboortecijfer, de centralisatie en later de fusiemiserie, dit alles liet vermoeden dat men van plan was van het Opper-IJzergebied één groot natuurreservaat te maken, waar Brusselaars na verloop van tijd zeldzame exemplaren van de homo sapiens uit de vruchtbare dalen van de IJzer zouden komen fotograferen.

Ganse resems jonge afgestudeerden verlieten de streek, zonen en dochters van boeren en begooede burgers openden een winkel in de grootstad, jonge stielmannen verdienden elders een vette boterham en wie niet zien-deblind was voelde de isolatie van diegenen die bleven met de dag intenser worden. Om deze isolatie te doorbreken en niet in het minst om een stevige band te smeden tussen de kleine tweeduizend gezinnen van Roesbrugge, Haringe, Proven, Krombeke, Stavele en Beveren-IJzer lieten Roger A. Blondeau en drukker Schoonaert De IJzerbode, maandelijks informatieblad, verschijnen.

In Ter kennismaking van het eerste num-

mer (dec. 1970) lezen wij: „Aan de oevers van de IJzer, dicht tegen de Franse grens, ver van Brugge en Brussel, ligt een stukje Westhoek, bestaande uit enkele dorpen, grotelijks aan zichzelf overgelaten. Dit informatieblad wil ertoe bijdragen om de al te losse band die er tussen onze gemeenten bestaat te verstevigen. Wij willen in elk huis gaan vertellen wat er bij u en bij ons gebeurt, opdat wij met elkaar zouden meeleven en van elkaars spanningen zouden genieten. Als wij individueel zwak zijn, kan uit samenhangende sterkte groeien.“

Een heemkundig orgaan

Aanvankelijk gestart met de bedoeling „gemeentelijke informatie te brengen van alle aard“, is het tijdschrift uitgegroeid tot een volwaardig heemkundig orgaan, dat nog steeds elke maand met de nodige dosis plaatselijke berichtgeving, gratis in hoger genoemde dorpen met de post verspreid wordt. Honderden abonnees werden ondertussen trouwe lezers en voor velen werd het de enige nog resterende band met een stukje geboortegrond.

Op de eerste bladzijde van het eerste nummer van de eerste jaargang zorgde de hoofdredakteur, R.A.B. (Roger A. Blondeau) reeds voor een bijdrage, „De drinkwatervoorziening te Roesbrugge in 1858“, waarvan de inhoud en stijl reeds determinerend waren voor de trend en het genre van de ondertussen een flink stuk boven de honderd verschenen nummers.

R. Blondeau maakte van het streekblad geen one-man-show, hoewel zijn zeer persoonlijke stempel erop gedrukt staat. Hij omringde zich van in den beginne met een ploeg medewerkers die allen iets te vertellen hadden. Zoals, Georges Candaele (†), Jos Gheysens, Roger Lanszweert en naderhand Romain Depuydt en Serge Blondeau, die reeds als student met een fiscaal kroniekje startte en daarnaast heel wat voorname geleendheidsmedewer-

kers, als Flor Barbry, dr. Luc Carton (†), André Demedts, Willem Denijs, Antoon Deschrevel (†), Alb. Goovaerts, Lia Timmermans, Julien van Remoortere, Djoos Utendoale en vele anderen.

Talrijke vaste rubrieken en bijdragen van allerlei aard hebben in die tien voorbije jaren het ware gelaat van *De IJzerbode* getekend. Als taalpuritein ziet R.A.B. alle teksten na, korrigeert, schraapt en vult aan, zodat men

licht parodiërend kan stellen dat de reputatie van het geschreven woord in *De IJzerbode* de perfectie van *The Times* (zaliger gedachtenis) evenaart.

Ter gelegenheid van het eerste *IJzerbode-decennium* steekt ons maandblad in een feestkleurtje. We mochten dit merkwaardig gebeuren niet zo maar laten voorbij gaan, doch we dachten er goed aan te doen, iedereen op dit heuglijk feit te wijzen.

En te dezer gelegenheid danken we ook onze talrijke lezers, abonnees en sympatisanten om hun grote belangstelling. Om te eindigen dan nog een eresaluut aan de adverteerders die het mogelijk maken dat er elke maand zo'n slordig tweeduizend exemplaren van *De IJzerbode* gratis met de post kunnen bedeed worden. Dank, en mocht het nog lang zo blijven.

Elie E. Balduck

14 DECEMBER 1856.

N.º 1.

1.º JAER.

DE DORPSBODE

VAN ROUSBRUGGE.

Men betaeld voor *DEN DORPSBODE* die elken zondag verschynt: te Rousbrugge en allen die het blad by den drukker afhalen, per jaer: fr. 4-00; zes maanden: fr. 2-25; met de post fr. 4-75, of fr. 2-50 per zes maanden. Berigten en Aankondigingen 12 centimen den drukker. — Affichen en Bekendmakingen by den uitgever gedrukt worden GRATIS in dit blad geplaatst. — Alle opzendingen moeten VRIJSTAV voor den zaterdag noon by DESIRÉ ALBAERT, drukker-uitgever te Rousbrugge-Haringhe, toekomen.

SEDERT LANG

wenschten vele geachte Inwooneren een Nieuwsblad, hoe klein het ook zyn mogte, in hun midden te zien verschynen, echter was den drukker dezer nog te jong met hun bevriend en bezat te weinig kennis van het omliggende om grondig te overwegen of wel dusdanige uitgaef eensdeels in de kosten van zyn bestaan zou kunnen voorzien.

Een jaer is voorby, — een jaer van opzoeking en ontdekking, — een jaer waerin den broederband steeds digter en digter toesloot. — Een getal vrienden, verkleeft aan den welstand van hun dorp en omstreek, konden zich niet langer onthouden... als uit eenen sluimer ontwakende zien zy het daglicht helder schynen en staren met verbaesde oogen op het woeste veld dat smeekt en bid om beploegt te zyn. « Geen plekje op den grond onzer vaders, zeggen zy, of daer word ten minste iets of wat op het altaer der kunsten geoffert, slechts hier zyn wy nog zoo ongevoelig dat wy voor der kunsten edele- en schoonheid noch kracht noch leven schynen te bezitten! »

Zy hebben nevens deze niet van waarheid ontbloote opmerking, de voordeelen doen blyken welk nut een nieuwsblad voor Rousbrugge en omliggende kan stichten; — dit nut, niemand zal het betwisten, is overgroot wanneer het blad op de eensgezindheid en medewerking zyner dorpgenooten mag steunen.

Met deze gedachte vervuld heeft den drukker-uitgever zyne medewerking aan zyne vrienden beloofd, het verbond gesloten, en ten dezen gevolge een Nieuws- en Annoncenblad, onder den titel van *DORPSBODE VAN ROUSBRUGGE*, zal verschynen; hier bieden wy UED., beminde Lezer, zyn eerste nummer aan. —

Het is klein, niet waer? — echter gelieft niet te oordeelen voor alcer grondig te overwegen, — takjes worden boompjes. — En zy die hun met den opstel van dit

kleine bladje bemoeijen durven zich den naem van schryver niet toeigen, maer in de gedachte dat, als men doet wat men kan, alles wel gedaen is, behooren zy hen niet te schamen, daerom verschoont hun waer zy misvallen, zy zullen u danken waer het hunne pligt is; de lediguren die nevens hunne menigvuldige bezigheden beschikbaer zyn zullen tot u welzyn en vermaek besteed worden, zy zullen, zoo veel het in hunne magt is, uw burgerlyk regt, uwen handel, uwe nyverheid en alles wat u dierbaer is waerdeeren en beschermen; menigmael zal *DEN DORPSBODE* toedringen by hem die thans nog niet weet of niet wil weten dat gy bestaet; uwe gegronde klagten over zoo menige zaek zullen met deelneming door het blad opgenomen en verspreid worden; kortom, wy stellen ons vertrouwen in u en hoopen dat gy niet zult nalaten een steen toe te brengen voor het huisje dat wy poogen te stichten, want zyne daerstelling moet voor ons allen voordeel opleveren, en by gevolg, zeggen dat eenieder aan deszelfs opbouw behoorde deel te nemen, ware groote waarheid.

Hoopen en betrouwen, zyn hertverkwikkende spyzen, maer zal het ons vaerlyk tot voedsel verstreken? nochtans zullen Godsdienst, Wetten en goede Zeden zyne verdedigers in ons vinden, terwyl partyschap, haet en nyd zullen verbanen worden om nimmer plaats in onze kolommen te vinden.

Doch, hoe het ook zyn mag, wy stennen op de regteverdigheid en zy zal ons niet ontsnappen wanneer wy met regteverdigden te handelen hebben, — de toekomst zal er ons rekening van geven.

Ondertusschen laten wy onzen kleinen jongen *RODE* de wereld ingaen en wenschen dat hy onder een streeklend geluk mag groeijen en bloeijen.

HET ZY ZOO

Al wie het 2de nummer van *DEN DORPSBODE* niet terugzend zal als geabonneerden aangerekend zyn.

LIBER AMICORUM Roger-A. BLONDEAU

Het is een eer en méér dan dat, een verrijking
en een vreugde zijn vriend te mogen zijn. (ANDRÉ DEMEDTS)

Vooreerst en ter verduidelijking willen we in-pikken op de betekenis van *liber amicorum*. Het is een (meestal gedrukt) geschrift van vrienden aan een verdienstelijk persoon, aangeboden ter gelegenheid van een verjaardag of een jubileum en dat bijdragen bevat van vrienden van de gevierde.

In de loop van de jaren kregen we zoveel spontane en gunstige reacties op het maandblad *De IJzerbode*, dat we aan sommige van deze entoesiaste bewonderaars vroegen een korte evaluatiebijdrage te wijden aan het nut en de waarde van zo'n initiatief, en de man die er maand-na-maand, jaar-in-jaar-uit een flink stuk van zijn vrije tijd en energie in-steekt. Bijdragen die we dan in het speciaal decembernummer 1980 zouden laten verschij-nen.

Het resultaat was verbluffend: het regende antwoorden en dit van overal (zelfs uit Rome!). Niettegenstaande we er uitdrukkelijk om gevraagd hadden het opstel kort en bondig te houden (zo'n tien à vijftien lijntjes machine-schrift) kregen we, geïnspireerd door 't vuur van de bewondering, veelal zo'n uitvoerige geschriften op de redactie dat we ons vaak verplicht zagen (zonder de inhoud te schaden) de artikels in te korten. We hopen dat de vrienden-medewerkers ons dit (voor één keer) niet kwalijk zullen nemen. We weerder verder met opzet iedere bijdrage uit het verspreidingsgebied, de entiteiten Roesbrugge, Haringe, Proven, Krombeke, Beveren en Stavele. We dachten dat het beter was onze lezers in te lichten over datgene wat over *De IJzerbode* verteld wordt door „mensen lik wieder” die niet bestendig tussen ons wonen, zodat deze bijdragen in alle objectiviteit de waarheid en niets dan de waarheid zouden weergeven.

Toch wilden we niet afwijken van het type-maandschrift zoals dit nu reeds 10 jaar verschijnt en door ons allen gretig gelezen, gespaard en bewaard wordt. Dit is dan ook de reden waarom we in dit speciaal jubelnummer de vaste rubrieken, zoals *Al weerskanten van de schreef*, *Briefje van een kleine man*, *Kleine fiskale kroniek*, mededelingen, advertenties enz. niet weren.

De IJzerbode moet, ook in zijn feestnummer, zijn eigen gelaat en karakter behouden.

De mens ...

En dit gelaat en karakter kreeg het van Roger A. Blondeau, aan wie we dit bescheiden LIBER AMICORUM willen opdragen. We krijgen hierdoor een enige gelegenheid, (en die kans laten we niet voorbij gaan!) om de stichter en bezieler eens goed door te lichten. Als inspekteur direkte belastingen (afdeling geschillen) met en in de zetel te leper kerft hij zo dikwijls tot op het bot, zodat het ons nu eigenlijk een heimelijk genoegen doet de rollen eens om te keren en nu zijn eigen „planeet” te lezen.

Roger A. Blondeau - Pyfferoen (Suzanne) woont in het grote riante huis, dat hij „Ter Wyngaerde” doopte en in de Haringestraat nr 35 te Roesbrugge gelegen is, aan de rand van eindeloze polderweiden. Het grote (Streuvels) venster van zijn werkkamer biedt een onbelemmerd zicht op de nog ongeschonden onmetelijke IJzervlakte en aan het einde van dit altijd wisselend spel van kleur en ruimte

merkt men de kerktoertjes van Houtkerke, Herzele, Bambeke en Oost-Cappel in Frans-Vlaanderen, de bekoorlijke streek van de Zuidelijkste Nederlanden, die hij zo goed kent en waar hij regelmatig al de gerenommeerde restaurants aan „de tand” gaat voelen...

Ook de medewerkers van de T.V.-ploeg die reeds een paar maal „Ten Huize van...” R.A. Blondeau te gast waren, vonden het uitzicht dat dit grote venster biedt zo imposant dat ze er de T.V.-kijkers op attent maakten.

Roger werd op Goede Vrijdag 18 april 1919 te Roesbrugge, het dorp van Karel de Blauwer en Pieter de Pensejager geboren. Hij studeerde wis- en natuurkunde en fiskale wetenschappen. Jaren geleden zwierf hij gans West-Vlaanderen rond en hield er meer dan honderdvijftig druk bijgewoonde voordrachten, over sterrenkunde, ruimtevaart en aanverwante wetenschappen. Hij werd lid van de Vereniging voor sterrenkunde, meteorologie, geofysika en a.w. en van Zuid-Ge-Wi-Na (Z. Ned. Genootschap voor de Geschiedenis der Geneeskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen).

Om zijn engagement voor de Westhoek duidelijk te illustreren aanvaardde hij het voorzitterschap van de Orde van Driekoningen, eerbare en geprezen instantie die het toeristisch- en cultureel patrimonium van de streek behartigt en promoveert.

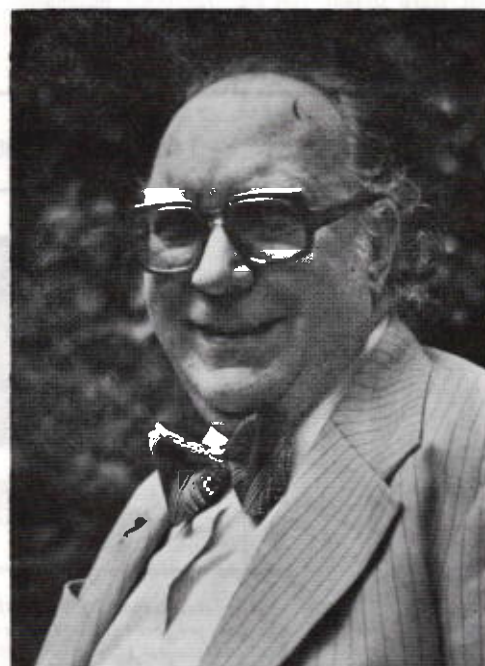
Naast het vele werk dat het schrijven, verbeteren, ordenen en samenstellen van zijn *IJzerbode* met zich brengt, vindt hij nog voldoende tijd om de functie van Koördinator en Adviseur bij de Raad van Beheer van de v.z.w. Mariaziekenhuis te Poperinge waar te nemen en Beheerder te zijn van de M.P.I. „De Lovie”.

... en de schrijver

Meer dan 50 wetenschappelijke bijdragen schreef hij in verscheidene boeken en tijdschriften, maar zijn levenswerk, dat op 21 november 1974 met de Prof. J. Gillisprijs van de Koninklijke Akademie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten werd bekroond, is ongetwijfeld het 525 bladzijden lijvige boek, *Mandarijn en Astronoom* dat op vrijdag 3 april 1970 te Roesbrugge in „De Gouden Arend” werd voorgesteld en dat een verzorgde uitgave is van Desclée te Brugge.

Ik herinner me hoe Marcel Boey, de leden van het IJzerbedevaartkomitee in 't spijshuis „St-Jan” te Diksmuide toesprak die aldaar op 11 november 1970 aan rijke tafelen de tachtigste verjaardag herdachten van Meester Hendrik Borginon. Als jongste lid van het komitee had ik een enorme bewondering voor de members die er het hoge woord voerden, en meestal alles afwisten van het aangesneden subjeekt. Marc Boey had het over het „fenomeen” Roger Blondeau en zijn boek, vrucht van meer dan tien jaar zoeken en zanten. De week voordien had pers, radio en televisie hieraan reeds zoveel belangstelling betoond, dat iedereen zijn woordje kon meepraten, maar allen waren het overigens eens dat dit boek een unicum was en gerust als „het boek van het jaar” kon bestempeld worden.

Op zaterdag 14 december 1974 werd aan Roger op een academische zitting in de Grote Vergaderzaal van de Akademie, te Brussel in aanwezigheid van een overtalrijk publiek de

ROGER-A. BLONDEAU

... hij gaf „De IJzerbode” een gelaat ...

prijs uitgereikt. Daarmee stopten zijn activiteiten echter niet. Enkele jaren later liet Roger weer van zich horen toen hij in 1976 in deel 12 van *Twintig Eeuwen Vlaanderen* (uitgave Heidelberg, Hasselt) de geschiedenis schreef van de wetenschappen in Vlaanderen van de 17e tot de 20ste eeuw en in de delen 13 en 14 van hetzelfde werk monografieën publiceerde over Jehan Yperman, Andreas Vesalius, Rembert Dodoens, Jan-Baptist van Helmont, Ferdinand Verbiest, Jan Palfijn, Leo Hendrik Baekeland, Jan-Baptist Denucé en Leon Antoine Bekaert.

Zo zouden we met het curriculum vitae van Roger A. Blondeau kunnen doorgaan, zijn veremerkingen en nationale orden opsommen, zijn bijdragen (ook in 't Frans en 't Engels) in diverse publikaties vermelden, de aandacht vestigen op het wetenschappelijk werk waarvan hij momenteel werkt... maar hoeveel meer moeten we onze dank niet betonen voor al hetgene hij voor *De IJzerbode* doet. Elke maand opnieuw schrijft hij de hoofdartikels, het *Briefje van een kleine man*, okkasionele bijdragen, e.d.m. Elke maand verzorgt hij de lay-out en opmaak, speelt de taalpuritein, kortom doet zowat alles behalve het drukken dat het werk is van de jonge en dynamische drukkersfamilie Guido Schoonaert, die we eveneens in deze hulde betrekken.

Aan allen tenslotte die zich voor *De IJzerbode* en de verspreiding ervan inzetten onze welgemeende dank.

Elie E. BALDUCK

BRIEVEN VAN EMINENTE LEZERS

EEN REPRESENTATIEF STREEKORGAAN...

Als abonnee en trouwe lezer van *De IJzerbode* stel ik me elke maand opnieuw de vraag, hoe het mogelijk is om zo'n tijdschrift jaren naeen, de eerste dag van iedere maand te laten verschijnen met zo'n overvloed aan informatie, en dit ten behoeve van de meer dan tweeduizend gezinnen van het verspreidingsgebied.

Met grote belangstelling lees ik de interessante bijdragen en dank de ganse ploeg medewerkers voor hun inzet ten behoeve van de hartelijke Westhoekers.

Inzonderheid wens ik de heer R. Blondeau in mijn hulde te betrekken omdat hij sedert tien jaar, als hoofdredakteur van *De IJzerbode*, tijd noch moeite spaart om van ieder nummer een representatief streekorgaan te maken. Niet te verwonderen eigenlijk dat *De IJzerbode* ook in kringen van heemkunde, folklore en lokale geschiedschrijving grote weerklank vindt.

Gefeliciteerd met het eerste decennium en zowel voor de lezers, de medewerkers, als *De IJzerbode* zelf, ad multos annos!

Daniël COENS,
Minister van Volksontwikkeling
Brussel

EEN VERRIJKING VOOR DE IJZERSTREEK...

De leefbaarheid van een streek wordt bepaald door economische, sociale en kulturele factoren, die we jammer genoeg niet steeds in handen hebben.

Maar dit hoeft daarom nog geen reden te zijn om bij de pakken te gaan zitten en alles op zijn beloop te laten. Dat moet ook het oordeel geweest zijn van de mensen die achter *De IJzerbode* staan.

Tien jaar *IJzerbode* is een hele prestatie. Meer dan 100 nummers met hoogstaande inhoud hebben heelwat bijgedragen tot de verrijking van de mensen van de IJzerstreek in de Westhoek.

Wie zegt tien jaar *IJzerbode*, zegt natuurlijk ook tien jaar volle inzet van de heer R.A. Blondeau. Het is een zegen voor een streek zo iemand te hebben die al zijn kennis en begaafdheid ten dienste stelt van zijn medemensen. Het is mijn oprechte wens *De IJzerbode* verder te zien bloeien tot het volgende jubileum.

Michel CAPOEN
Senator
Zillebeke

EEN VERBIESTKENNER TER ERE

De IJzerbode bezorgt mij, nu al tien jaar lang, iedere maand, de spiegel van wat er gebeurt in de vijf dorpen die ik als het rijk van Karel de Blauwer vereen. Een spiegel van nu, maar ook van het verleden dat hoofdredakteur R.A. Blondeau zo grondig uitpluist, en onder zijn goed versneden pen tot boeiend leven brengt.

Wat hij schrijft getuigt van wetenschappelijke aanpak en kennis. Al die bijdragen blijen to

nen hoe de mensen in Karel-de-Blauwerland geleefd, gewrocht, gefeest, gemind, getreurd hebben en gestorven zijn. Roger Blondeau (wat die A. daar bij doet blijft mij een vraagteken) verdient een „Oscar“ voor dat bateloze volgehouden werk - benediktijnenwerk zeggen wij in het jaar van Benedictus, - dat hij met zijn vriendschapsbode doet. Omdat hij zijn mensen gaarne ziet! Ieder gewest moest zo een maandblad hebben, waarin de mensen zichzelf herkennen in het verleden en in het heden. En streekbewuster worden.

Voor mij is Roger Blondeau ook de uitstekende biograaf van Ferdinand Verbiest S.J. De eerste brief die hij ooit over zijn Verbiest-Intenties schreef, ligt hier nog voor mij. Een boek waarvoor velen hem dankbaar zullen blijven.

Het is mijn oprechte wens dat *De IJzerbode* nog vele jaren, iedere maand present zal zijn.

Zolang Roger er is twijfel ik er niet aan: daarom, goeie vriend, nog vele, vele mooie jaren.

V. ARICKX
Direkteur BRT Kortrijk

LOKAAL EN KLEIN : HET BLIJVE ZO

Telkens wanneer *De IJzerbode* in mijn handen komt - dit zal ik wel aan Elie Balduck te danken hebben - denk ik terug aan 1969 toen Roger Blondeau aan onze uitgeverij een boek aanbood over Ferdinand Verbiest. Het was wat wij in vakjargon „een pil“ noemen, een omvangrijk werk, waarbij ook nog illustratie zou horen. Het is dan ook verschenen onder de titel *Mandarijn en Astronoom* en het is een boek dat niet alleen van zeer diepgaande historische studie getuigt, maar ook bijzonder vlot en aangenaam werd geschreven. Het kreeg bijzonder waarderende recensies, ook uit het buitenland, het was het eerste en tot op heden enige geschrift van waarde en volledigheid over Verbiest. Ik heb toen de auteur een paar keer ontmoet, en veel later vernomen en gelezen dat hij tevens de ziel is van *De IJzerbode*. Tijdschriften uitgeven is een Vlaamse hebbelijkheid. Er zijn er vele die verschijnen en verdwijnen. Een eerste jaargang nummer één uitgeven is inderdaad niet zo erg moeilijk. Maar het tien jaar volhouden, dat is wat anders. En tien jaar lang zorgen dat het blad leesbaar blijft, volks opgevat en niet-temin steeds weer nieuws en lezenswaardig nieuws bevat, dat is een hele opgave. Er komt werkkraft aan te pas, inzet en vooral verbeelding. Intussen is het bewezen dat *De IJzerbode* niet alleen in de streek van Roesbrugge, maar veel ruimer daar omheen wordt gelezen en geprezen. Het is een aantrekkelijk, bescheiden en vriendelijk blad. Net zoals R.A. Blondeau zo hartelijk kan omgaan, in het huis „Ter Wijngaerde“ of op tocht in Frans-Vlaanderen, waar wij al enkele keren over zijn speurzinnen konden oordelen en over zijn niet minder geoevende historische, volkskundige en andere gastronomische gaven.

Bij deze tien jaar werkzaamheid, deze wens: dat *De IJzerbode* moge bloeien op de eigen bescheiden wijze, vooral zo klein als nu, zo lokaal als nu, maar ook zo aantrekkelijk en in de diepte borend. Nog vele jaren!

Fernand BONNEURE
Uitgeverij Orion
Brugge

REVELEREND

Ik ben onmiddellijk ingegaan op het verzoek een kleine bijdrage aan *De (Jubilende) IJzerbode* te bezorgen. Sinds lang geboeid door de rust van de Boven-IJzerstreek, de stevige en oprechte goedheid van de bewoners, de eerlijkheid van land en volk, vertoef ik er graag bij vele vrienden. De oneindige alles-overkoepelende hemel met zijn spel van wolken boven de talloze weiden en hoppevelden is een symbool van de openhartigheid die men er steeds ervaart.

Westvleteren, Proven, Poperinge, de Catsberg te Godsvelde en de wegen die er naartoe en er omheen leiden zijn me goed bekend. Ik houd er van de rust, de zalvende stilte en de onvergetelijke en onvergankelijke schoonheid van die lap grond die in 1914-1918 net het oorlogsmassacre ontsprong, en waar enkele kilometers daar vandaan mijn vader van 1916 tot 1918 als soldaat streed en er na gasaanvallen levenslang ziek werd.

Ik wens *De IJzerbode* geluk met de taak die het blad zich toebedeelt: mensen dichters en vaster bij elkaar binden in schone en gave dorpsentiteiten. De stijl en inhoud van het blad zijn revelerend; het brengt nieuws van en voor de streek, maar doet tevens op zo'n efficiënte manier aan volksoopvoeding, door begrijpelijke en gefundeerde bijdragen te brengen, dat ik uit het diepst van mijn hart wens nog lange jaren *De IJzerbode* op zo'n manier te zien verschijnen.

Om het vele onbaatzuchtige en onbezoldigde werk van de hoofdredakteur en zijn schare medewerkers, verheug ik me met de vele lezers en trouwe abonnees van her en der. God moge hen zegenen, en mochten zij verder in schoonheid handelen.

Abt Michel COUNE
Sint-Andriesabdij, Zevenkerken
Brugge 2

EEN VOORBEELD

Wat Roger A. Blondeau met *De IJzerbode* bedoelt en ervan gemaakt heeft, mag alle Vlaamse gemeenten tot voorbeeld strekken. In het blad worden heden en verleden naast elkaar voorgesteld, zoals ze in werkelijkheid samenhangen en door de lezers van Roesbrugge en omgeving ervaren worden. Wat geweest is werkt in het heden na en bereidt de toekomst voor.

De IJzerbode bezorgt een naschools onderwijs, een kennis van eigen dorp en streek, dat iedereen aanspreekt. Dat onderricht over wetenschappelijke en historische onderwerpen, of als dokument over het alledaagse bestaan en merkwaaide figuren van vroeger tijds, wordt in zo'n verzorgde en tegelijk begrijpelijke taal geschreven, dat het toegankelijk is voor iedereen.

Ik ben er gelukkig om dat ik de volledige verzameling van *De IJzerbode* bezit en bewaar ze zuinig als een kostbaarheid. Als ik ze doorblader en hier of daar iets opnieuws lees, zie ik ineens tussen de regels door de hoofdredakteur verschijnen. Aandachtig, onverwoestbaar in zijn toewijding en eenvoudig, alle wetenschap ten spijt. Het is een eer en méér dan dat, een verrijking en een vreugde zijn vriend te mogen zijn.

André DEMEDTS
Letterkundige
Kortrijk

EEN VAN DE DEGELIJKSTE STREEK- BLADEN VAN HEEL VLAANDEREN

Een tijd geleden fietsten we van De Panne, door de Moeren naar Roesbrugge. Een onvergetelijke tocht, door het stille land, die tot onze allermooiste en allerprettigste vakantieherinneringen behoort... We reden het ommetje naar Roesbrugge vooral uit erkentelijkheid en waardering voor *De IJzerbode*, één der degelijkste streekbladen van heel Vlaanderen.

Iedere maand opnieuw lezen we in *De IJzerbode* met de grootste belangstelling de artikelen van Roger A. Blondeau, de auteur van de hoogstaande wetenschappelijke verantwoorde biografie over de Vlaamse mandarijn en astronoom In China, pater Ferdinand Verbiest, s.j.

Voor zijn opstel over Dr. Jan Denucé (1878-1944) in *Twintig Eeuwen Vlaanderen*, vroeg dhr. R. Blondeau ons destijds een detail over deze wetenschapsman, conservator van het museum Plantin-Moretus te Antwerpen, die om zijn verre sympathie voor het aktivisme in 1918 werd gebroodroefd. Niemand anders dan Maurits Sabbe riep toen het „Ote-toi de là, que je m'y mette!“

Wij wezen er de dhr. Blondeau op dat er te Antwerpen reeds lang een Maurits Sabbe straat bestond, maar dat er geen straat, laan of plein aan de bescheiden man maar grote geleerde, Jan-Baptist Denucé, herinnerde. Zo staat het dan ook ten eeuwigden dage in *Twintig Eeuwen Vlaanderen* (deel 14). Maar een Jan Denucéstraat is er inmiddels al lang gekomen. Wellicht dank zij Blondeaus artikel. Het is een straat naast torenhoge huizenblokken. Want zelfs na zijn dood bleef Jan Denucé de man in de schaduw.

Maar wat schrijf ik dit alles voor het jubelnummer van *De IJzerbode*? Mijn groet uit Antwerpen, van de Schelde tot de IJzer is er een van waardering en hoop.

Waardering voor de mensen die het mogelijk maken (ook en niet in het minst, de adverteerders) iedere maand *De IJzerbode* te laten verschijnen... Hoor omdat dit nog jaren zou mogen duren.

Bart GOOVAERTS
Gazet van Antwerpen
Antwerpen

ALS DE STREEK ZELF...

Als *De IJzerbode* stipt bij het begin van iedere maand tussen mijn vaak al te grote vracht korrespondentie steekt, pik ik het eruit om het onmiddellijk te lezen. Om de diversiteit van de bijdragen boeit dit maandschrift uit de parel van de Westhoek ook de lezer van ver daarbuiten.

Onbegrijpelijk eigenlijk hoe zo'n initiatief het sinds een decennium volhoudt en er alle schijn van heeft dat de leefbaarheid nog voor meerdere decennia gewaarborgd blijft.

Aan de heer R. Blondeau, auteur van onze uitgeverij, en zijn medewerkers, aan de dui-zenden lezers en de vele adverteerders mijn oprechte achtting en dank. En, mijn oprechte felicitaties bij de viering van dit Eerste Decennium!

Inzonderheid een hartelijk woord van dank voor de drukker en uitgever Guido Schoonaert, die nagenoeg in ieder nummer HET BOEK centraal stelt, iedere nuttige plaats hiervoor inneemt en de lezer bestendig attent maakt op de opvoedende en vormende waarde van het GOEDE BOEK.

Op deze manier volgt hij het voetspoor van zijn vader die voor dergelijk initiatief even-

eens ruim oog had.

Een wens: mochten de lezers ginds aan de boorden van de mooie IJzer, nog lang gezegend blijven met hun maandblad dat aldaar dank zij de adverteerders gratis wordt verspreid.

Uw blad is als de streek waar u woont: beschelden en bekoorlijk, verzorgd en goed. Houd het zo: het slert de streek en de mens.

A. GOYVAERTS
Ged.-beheerder Orbis-Orion
Beveren, Antwerpen.

EEN VAN ONZE BESTE PERIODIEKEN

Geboortig van Loker, een parel uit het riante Heuvelland, blijf ik mij interesseren voor en dokumenteren of informeren over heimatkunde en plaatselijke geschiedschrijving.

Als lid van talrijke heemkundige verenigingen, ontvang ik heelwat tijdschriften en mededelingsbladen. Zo ontvang ik elke maand, stipt op tijd, *De IJzerbode*, het op hoog niveau gekwoteerde streekblad dat me boeit, leert en me vaak terugvoert naar mijn jeugd of naar vaders- en grootvaderstijd!

De inhoud is degelijk en verantwoord, de opmaak en afwerking zijn navenant. Ik feliciteer de hoofdredakteur en zijn medewerkers ter gelegenheid van dit eerste IJzerbode-decennium en hoop nog vele jaren, mijn geliefde *IJzerbode*, als één van onze periodieken in de bus te krijgen!

Een vraag: bestaat de mogelijkheid om verschenen artikelenreeksen (bv. *De abdij van Eversam*, *Het Couthof*, *De Bende Pollet*, e.a.) in één brochure te bundelen?

F. GOUWY
Kolonel o.r. van de Rijkswacht
St.-Andries-Brugge

ER IS NIEUW LEVEN GEBOREN...

Je moet het aandurven en, vooral, tien jaar willen volhouden!

Dat een voor ons lang niet onbekende R.A.B., hoofdredakteur, dit kon en wilde, daarvan waren wij overtuigd. Maar dat de honderden lezers en lezeressen zijn inspanningen met hun medewerking en aandacht zouden ondersteunen, daarvan waren wij zo zeker niet!

Dit is inmiddels bewezen en wij voelen ons gelukkig met U allen samen. Er is via *De IJzerbode* nieuw leven geboren bij de bronnen van de rivier die de gehele Westhoek omarmt! Deze streek, die de onze is en ons dan ook het nauwst aan het hart ligt, is veel méér dan „passief groen met potentiële recreatieve bestemming“. Mochten er om de vijftien kilometer werkers als de Blondeaus en Schoonaerts opstaan! Wij zouden er allen beter bij varen en we zijn deze pioniers daarom uitnemend dankbaar!

Paul en Betty KEMPYNCK - DAENEN
Blankaart
Woumen

DE JUISTE TOON BLIJFT DE LEZER BOEIEN

Het is mij steeds een vreugde in het begin van de maand *De IJzerbode* te mogen ontvangen. *De IJzerbode*: fris en proper verpakt, leuk liggend in de hand. Dat wat zijn uiterlijk

betreft. Een trouwe gezelschap, die vertelt over het paradijselijkste stukje van ons schoon West-Vlaanderen, een stukje Westhoek. Hij verrast steeds met een monkel en een lach. Hij vertelt het nieuwe van onder de toren, over het leven tussen wieg en graf.

Zonder de anderen, van drukker tot postzegelplakker en nieuwsgaarders te kort te doen, wil ik toch de loftrampet steken voor Roger A. Blondeau voor zijn leerrijke, volkse, heemkundige kronieken, die vertellen over het wel en wee van ons IJzervolk in vroeger tijden, en ook voor zijn scherp getekende portretten van grote figuren. R.A.B. weet steeds de juiste toon te treffen en de lezer blijvend te boeien. Er moet heel wat eruditie, belezenheid en kijken naar de mens schuilgaan achter deze artikels. Heel wat werkkraacht ook en doorzettingsvermogen. Heel wat genegenheid voor land en volk. Het verheugt me dan ook dat R.A.B. en de hele equipe in de bloemetjes wordt gezet voor tien jaar *IJzerbode*. En moge er nog vele, vele jaren volgen.

André LAMMERTYN
1ste Regisseur-omroeper
BRT 2 West-Vlaanderen

ALS DE IJZER ZELF...

Elk nummer van *De IJzerbode* bezorgt mij een vertederende verrassing: de stem van het dorp zoekt naar promotie, kleine berichten silhouetteren de bewoners van een vijftal dorpen, het leven verduidelijkt zich aan de hand van jaarlijks terugkerende activiteiten, de seizoenen laten zich openvouwen uit de plooi van de net bedrukte bladen.

Soms wordt heemkunde de hoofdtoon van het blad: het leven dat voorbij is, dat is uitgedeid in tijd en ruimte wordt rustig, piëteitsvol en toch wetenschappelijk omschreven. Details zetten zich in profiel zonder zich op te dringen, de groeilijn van het volk loopt over schone en kwade dagen, de wijze van denken, werken, feestvieren wordt indringend „verhaald“.

Naast dat heemkundig aspect verheldert *De IJzerbode* nog heel wat andere levensverhalen: een gerenommeerde figuur uit de streek krijgt een „geschreven standbeeld“; gebeurtenissen die het dorpsleven hebben beïnvloed worden kritisch benaderd; waarheid, leugen en fantasie worden behoedzaam uit elkaar gehouden.

De gave en veelzijdige pen van hoofdredakteur Roger A. Blondeau laat daarenboven op elke bladzijde sporen na. Het hoofdartikel verwijst altijd naar een stevige wetenschappelijke basis zonder dat er met voetnoten moet worden gejongleerd; wijsheid „keldert“ als wijn in elke alinea. En niet het minst frappeert mij het feit dat een auteur, die een vaste schrijfhand heeft in hoogstaande wetenschappelijke naslagwerken, het als een eer beschouwt te kunnen werken voor de kwaliteit van een sterk gelezen „dorpskrant“.

De IJzerbode brengt berichten tegen een rustig debiet, maar weet zich tevens zoals de IJzer zelf, gedragen door een stevige bodem.

GWIJ MANDELINCK
Stadsbibliothekaris - letterkundige
Watou

DE IJZERBODE... TIEN JAAR!

Uit de streek van Veurne afkomstig, en nadat mijn vader een meisje uit Schuiferskapelle had gehuwd, kwamen we via Dentergem en

De Pinte in Oost-Vlaanderen terecht. Dit verhindert echter niet dat we vrij vaak de streek van onze groot- en overgrootouders bezoeken en er graag te Gijverinkhove vertoeven waar we als „oorlogskind“ bij de familie Omaar De Wulf van 1942 tot 1945 verbleven. Gijverinkhove werd het dorp van mijn jeugd, met schone en diepe herinneringen aan het „hof“ en zijn bewoners, in wie wij de gaven van de Westhoek terugvonden: eerlijk en oprecht, goed en begrip, stil en zwijzaam als het wijlde landschap.

Via mijn neef, Elie Balduck, leerde ik *De IJzerbode* kennen. Ik houd van dit streekblad omdat ik er mezelf en mijn kinderjaren in terug vind.

Binnenkort is *De IJzerbode* tien jaar jong. Ik feliciteer de hoofdredakteur dhr. R.A. Blondeau en zijn staf medewerkers, omdat zij het mogelijk maakten dit te verwezenlijken, en hoop dat ze nog lange jaren de moed en de inspiratie zullen vinden om er mee door te gaan. Niet alleen de streek van Roesbrugge, Haringe, Proven, Beveren, Krombeke en Stavele heeft baat met zo'n streek- en informatieblad, maar gans Vlaanderen heeft er nood aan. *De IJzerbode* doet aan volksoepvoeding, overtuigt de lezer van zijn eigen mogelijkheden en waarden, geeft inlichtingen, tips en wenken...

Mijn gelukwensen voor de medewerkers, niet in het minst voor de drukker die er voor zorgt dat ieder nummer de eerste dag van iedere maand verschijnt. Mijn dank ook voor de handelaars die in deze economische crisis en -recessie hun activiteiten in *De IJzerbode* adverteren. Aan alle medewerkers en lezers mijn oprechte achting en waardering.

Prof. Dr. Jef MATON
Hoogleraar Economie R.U.G.
Ondervoorzitter van de V.U.

LAUDATIO PRO ROGER BLONDEAU

Onze familie woonde ca. 250 jaar lang in het Veurnse, maar werd ingevolge de verwoestingen aangericht tijdens W.O. I, vervolgens verstrooid over het ganse Vlaamse land. Langdurige verblijven tijdens mijn jeugd, latere beroeps- en vriendschapsbanden hebben mijn gehechtheid aan de Westhoek, grond mijner voorvaderen, tot op heden levendig gehouden.

Ik ontmoette er een man van een zeldzaam formaat, met een uitzonderlijke werkkraft en inzet, die zijn volk zo echt liefheeft, voor zijn kulturele en sociale verheffing zoveel presteert dat hij terecht bij de „groten“ en de „kleinen“ van zijn streek en ver erbuiten een grote achting geniet. Zijn naam? „Dhr. Roger BLONDEAU“! Zijn sierlijk en zo nodig krachtig woord, zijn grote door vele uren studie verworven eruditie, zijn vlotte pen, zijn gevoelige en meevoelende aard, zijn - desnoods vierkante - oprechtheid, zijn levensvreugde, zijn zoveel facetten van zijn rijke persoonlijkheid die respekt, je bewondering, afdwingen.

Wanneer *De IJzerbode* - grotendeels zijn werk - binnenkomt, stipt bij de aanvang van elke maand, lees ik ze - en velen met mij - binnen de 48 uren volledig uit: boeiende, gezellige, wijze artikels, een smeltkroes van verleden, heden en toekomst van de Westhoek, een lach en een traan. Ook zijn boeken, de organisatie van zoveel kulturele en heemkundige manifestaties, maken van dhr. Blondeau een figuur dat uit (West)-Vlaanderen niet meer weg te denken is. Dat ons volk is blijven bestaan en levenskrachtiger dan ooit is, dankt het grotendeels aan voortrekkers zoals dhr. R. Blondeau. Moge hij zijn vruchtbaar

werk nog vele jaren verder zetten aan de zijde van zijn lieve echtgenote, stille maar onvervangbare steun.

Dr. Ir. A. MATON
Burgemeester van Melle
Direkteur van het Rijksstation
voor Landbouwtechniek te
Merebeke

TOE TE JUICHEN...

Het is niet moeilijk een evaluatie van de produktie van *De IJzerbode* en van het werk van R.A. Blondeau op te stellen.

We kunnen Immers van volgende premissen vertrekken:

1. In de loop van de 19e en 20e eeuw was de Westhoek een onderontwikkeld gebied en niet alleen economisch maar ook intellectueel. We menen zelfs dat het ene een gevolg was van het andere. Vandaar de geringe belangstelling voor de historische achtergronden van de streek. Er bestaan praktisch geen dorpsmonografieën van de diverse gemeenten.
2. Tijdens de onzalige periode van 1914-1918 (Eerste Wereldoorlog) ging enorm veel zowel geschreven als archeologisch bronnenmateriaal verloren. Deze penurie was de oorzaak dat op een ogenblik dat de historische research opnieuw aan bod kwam nl. na de Tweede Wereldoorlog, deze heropleving op grote moeilijkheden stuitte.

Om al deze redenen is het initiatief van *De IJzerbode* en van de man achter de schermen, R. Blondeau, toe te juichen. Zijn korte historische stukjes met kennis van zaken samengesteld en duidelijk oorspronkelijk werk, vullen beetje bij beetje de hiaten op. „Colligite fragmenta ne pereant“. En niet alleen toestanden maar ook personen, die de situatie beheerst hebben, komen aan bod. De menselijke faktor in de geschiedenis wordt niet vergeten. Dit alles brengt het materiaal voor een uitgebreide, goed gestructureerde monografie, samen, die de basis kan leggen voor een historische streekstudie in een ruimer kader. Deze historische streekstudie is Immers dringend noodzakelijk. Talloze restanten uit vroegere eeuwen verdwijnen als gevolg van een snel evoluerende maatschappij, die ook de Westhoek heeft aangetast.

We kunnen alleen wensen dat *De IJzerbode* en de heer R. Blondeau op dezelfde weg zullen verder gaan en hopen dat dit initiatief vele navolgers mag kennen.

O. MUS
Bibliotekaris
Ieper

MAANDELIJKS EEN JUWEELTJE

Als trouw lezer van *De IJzerbode* kan ik niet nalaten over inhoud en vormgeving mijn entoesiasme i.v.m. dit streekblad kenbaar te maken.

In het bijzonder richt ik een woord van lof tot de heer Roger Blondeau, die alles in het werk stelt om de inhoud, taal, verscheidenheid der bijdragen e.d.m. op zo'n niveau te houden dat we over een merkwaardig verschijsel in de Westhoek kunnen spreken. Ook de efficiënte verspreiding bij honderden abonnees in gans Vlaanderen is grotendeels zijn werk.

Naar mijn (bescheiden) mening is *De IJzerbode* uitgegroeid tot een volwaardig pit-

tig tijdschrift voor en over de dorpen langs de Franse grens en geeft het nuttige informatie ook voor lezers van buiten de streek.

De uitgave van ieder nummer is typografisch zeer verzorgd en de uitgever, de familie Guido Schoonaert, verdient werkelijk een pluim voor opmaak en afwerking. Persoonlijk ben ik niet van de IJzerstreek, maar ik ervaar maandelijks *De IJzerbode* als een „juweeltje“, waar ik een enorme belangstelling voor heb, daar de streek me nauw aan het hart ligt, en omdat ik er graag vertoef en er steeds meer wil over vernemen. Niet minder dan acht-entwintig jaar reis ik door de Westhoek, ik ben er mee vergroeid en houd ervan!

Joris OSTYN
dichter
Heule (Sente)

EERST DE IJZARBODE, DAN PAS ONTBIJTEN!

Van de vele dag-, week-, maand- en andere bladen en tijdschriften die dagelijks in mijn bus gestopt worden, krijgt *De IJzerbode* absolute voorrang om gelezen te worden. Wat dan stevast gebeurt onder het ontbijten na de morgenmis. Een slechte gewoonte van mij, maar de nieuwsgierigheid naar wat zich in de streek en het dorp waar ik achttien jaar kapeelaan was en lief en leed (o.m. de hele oorlog lang) deelde met de mensen, is sterker dan mijn honger en goede wil.

Ik heb natuurlijk voorkeur voor Roesbrugge, Beveren-einde en de Hoge-Seine, maar ook de hele streek en de omliggende dorpen waar ik zo vaak doorheen fietste of wandelde of in de kerken de dienst deed, blijven mij boeien.

Eerst lees ik de knappe bijdragen van vriend Roger, en „Al weerskanten van de Schreve“ van Kwaakske en al wat de olijke Pol te vertellen heeft. Die blijven mij niet op de maag liggen, want lachen is gezond, zelfs bij het ontbijt.

Dat blaadje houdt de band die mij aan dat dorp en die streek blindt levendig. Ik heb daar een stuk van mijn hart gelaten en ik zou het wel willen zo uitdrukken: was het niet dat ik in het kleine dorpje en de streek, die niet zo ver van mijn geboortedorp ligt en er nu mee gefusioneerd is, en waar ik nu reeds tweeëntwintig jaar verblijf, was het niet dat ik hier zoveel goede lieve mensen zou moeten verlaten, ik zou wensen te wonen te Roesbrugge aan de IJzer om al die lieve vriendelijke mensen van vroeger weer te ontmoeten.

Pieter RENTY
Ere-pastoor - Ere-leraar
Sint-Pieterskapelle

WEIGERLIJK AAN DE KANT LEGGEN, OM TE BEWAREN

Hoe ik aan mijn abonnement op *De IJzerbode* geraakt ben weet ik zelf niet meer.

Was het na die „vrijage“ van het *Manneke uit de Mane en Bachten de Kupe*, die uiteindelijk op een „beele“ uitliep? Of was het door toedoen van de goede vriend Michiel Degaeter, zaliger gedachtenis, pastoor van Proven?

Of was het misschien die mysterieuze sfeer geweest die hing over de streek van „Karel de Blauwer“ en „Pieter de Pensejager“, boeken die ik, als kind, als het ware verslonden had?

Mijn vader was immers geboortig van Loker, een van de parels uit dat Westvlaamse heuvelland, volledig vernield op het einde van den oorlog 14-18, en waarvan niemand - en ik maak géén uitzonderingen - als hij vóór Sinte Pieter komt zal durven zeggen, dat, hij of zij, in hun leven nooit „gebloeud“ hebben. Dat „blauw bloed“ dat gelijk de vonte, entwaar gesmet had ... Wie zal het ooit zeggen?

‘t Doet er niet toe. Ik „pakte“ een abonnement, en ‘k heb het mij nooit beklagd, en als ‘t God belijft hope‘k, dat ik het nog lange tijd voort mag „pakken“.

Ik ben niet bevoegd om te zeggen waar ge *De IJzerbode* moet onderbrengen. Het is geen weekblad en ook geen tijdschrift, maar ‘t hangt entwaar daartussen.

Nummers van *De IJzerbode* zijn bladzijden die ge niet met den hoop gazetten en weekbladen meegeeft met de papierslag, maar weigerlijk aan de kant legt om te bewaren. Keer voor keer leert het u dingen en mensen uit die streek, die ge gemakkelijk kunt overplaatsen naar diezelfde periode van uw eigen voorouders.

Strukturen en gewoonten, liefhebberijen en tradities zullen waarschijnlijk niet veel anders geweest zijn enkele kilometers verder. Ook bepaalde streekgebonden personen waarvan gij anders nooit iets zoudt te weet gekomen zijn, worden in woord en soms in beeld vóór u geschilderd.

Dat zou ik nu wel één van de eigenheden van *De IJzerbode* durven noemen: zonder een specifiek heemkundig of folkloristisch tijdschrift te zijn, brengt het aan een ruim publiek waardevolle inlichtingen waarmee deze mensen anders nooit in kontakt zouden geraken.

Ik heb er, op een aangename manier, veel dingen in gelezen die ik niet wist. ‘k Heb mij ook dikwijls afgevraagd waar de redactie (in dit geval R.A.B. om geen namen te noemen) dat allemaal uithaalde!

Dat graven naar het verleden van eigen streek en gewoonten, eigen voorvaderen en waardevolle mensen uit de eigen omgeving, en dat, op een ongekunstelde manier mededelen aan de mensen van uw of de u omliggende gemeenten, ge moet daar uw klakke voor afdoen, zelfs als gij er geen draagt.

Als ge dan tot ‘t einde gelezen hebt, - er zijn ook olijkaards die al achter beginnen - dan wacht er u nog een „beuterspekke“: „al weerskanten van de schreve“.

Voor ieder van ons komt er nen dag waarop men ook een „schreve“ zal trekken. Ge „moet“ er over, willen of niet. Het ogenblik om u nog ne keer om te draaien en den inventaris te maken van wat ge al den anderen kant van die schreve achterliet.

Voor *De IJzerbode* en zijn medewerkers zal dit een groot pak verdiensten zijn, ge moogt mij vrij geloven.

Doe maar voort *IJzerbode*, en nog vele, vele jaren.

Dr. Lieven SPYCKERELLE
Geneesheer Roeselare
Ondervoorz. van ‘t „Manneke uit de Mane“

NIET WEG TE DENKEN ...

Voor wie, zoals ik, de streek van Stavele-Roesbrugge-Proven alleen kent als een onderdeel van het paradijselijk Veurne-Ambacht, waar hij elk jaar, tijdens een maand vakantie aan de Westkust, bijna dagelijks per fiets ronddoelt om er te genieten van het zoete Polderland, dat vanaf Proven, naar Poperinge toe, verglijdt in beboste geheimzinnigheid, roept het doorbladeren van de tien jaargan-

gen van *De IJzerbode* een zeer speciale sfeer op. De sfeer van het eindeloze landschap onder de trage wolken, tezelfdertijd open en gesloten, zoals de grens met al zijn verboden toegangswegen, waar een fietser zich niet aan stoort, zoals de kerken die van kilometers ver staan te wenken, maar altijd potdicht zijn als men er voor staat. De sfeer ook van de mensen van die streek, zonder haast, vriendelijk, zonder pretentie. Lezen in *De IJzerbode* brengt mij in vakantiestemming.

Maar als *De IJzerbode* niet zo maar een heimat-blaadje is, een hoopje nostalgieke folklore, als men verbaasd staat over de degelijkheid en vooral de veelzijdigheid van de informatie die in elk nummer - elk nummer! -, te lezen staat, en dan nog met een typografische kwaliteit die weinig officieel gesubsidieerde heemkundige „organen“ vertonen, dan is dat wel te danken aan één man, een geleerde, die echter de kunst verstaat zijn ontzettend veelzijdige kennis eenvoudig en boeiend te vertellen als een Pastoor Leroy, Roger A. Blondeau.

En dan is hij nog zo verstandig van zijn krantje geen „one man-show“ te maken, maar zich te omringen met mensen van kwaliteit die, naar zijn voorbeeld, hun wetenschap eenvoudig en boeiend aan de man brengen.

De IJzerbode is gewoon niet meer weg te denken uit de geschiedschrijving van de streek. En ik ben er zeker van dat het geen vijftig jaar zal duren, vooraleer de complete kollektie ervan antikwarisch gezocht, geprezen en royaal betaald zal worden.

Proficiat, Roger Blondeau, en blijf het bescheiden houden, maar degelijk, aangenaam en leerzaam zonder panderie. Met andere woorden, blijf er de stempel op drukken, die U er nu al tien jaar op drukt.

Luc SCHEPENS
Wetenschappelijk assistent
Provinciale Dienst voor Cultuur
Brugge

WE KENNEN HEM REEDS LANG !

Stel u voor dat in het cultureel zo bedrijvige Koekelare (met Davidsfonds-, Vermeylenfonds- en Willemsfondsafdelingen, met zes fanfares, zelfs met een afdeling „Jeugd en Muziek“, met een Gemeentelijke Culturele Raad: de enige door het Ministerie van Nederlandse Cultuur officieel erkende in gans het arrondissement Veurne-Diksmuide-Oostende!) bij de stichting van een „Cultureel Comité RMS“, een zekere heer Blondeau als eerste spreker werd geselecteerd. Ik citeer uit het jaarboek „De Spiegel“, dat door dit comité wordt uitgegeven: „De activiteiten werden op 16 oktober 1958 ingezet met een voordracht door de heer Roger-A. Blondeau, controleur der belastingen te Diksmuide, specialist in de sterrenkunde, geofysica en aanverwante wetenschappen, die het uiterst actuele onderwerp *Kunstmatige satellieten in de dampkring* behandelde.“ Ik herinner me dat hij ter illustratie een ballonnetje wat opblies (met de mond), het vervolgens van tussen recht op gehouden duim en twee grote vingers losliet, waardoor het de talrijke aanwezigen duidelijk was hoe een satelliet omhoog kan stijgen: zo simpel als bonjour!

Roger is een veelzijdig man, wat hij met *De IJzerbode* ten overvloede bewijst en wat door de hiervoor aangehaalde „petite histoire“, van meer dan twee decennia geleden, onderstreept wordt.

Ik volg Blondeau bijzonder graag en geboeid als consciëntieus auteur, als Vlaming uit één stuk van aan de schreve, met zijn zeer brede

kijk op wat ook aan de overkant zou moeten gebeuren, op wat aldaar nog kiemen en gedijen moet.

Hij houdt van cultuur, is er mee behept en - wat zijn schoonmenselijkheid uitstraalt! - wenst, wat hij desbetreffend aan kennis altemaal heeft opgedaan, niet voor zichzelf te houden, maar kwistig onder zijn medemens te verspreiden.

Aan een man als Roger-A. Blondeau heeft de streek van Roesbrugge bijzonder veel te danken, van zo iemand hangt van een cultureel communicatieblad als *De IJzerbode* het hoge peil, waarschijnlijk zelfs het leven af.

Raf SEYS
Voorzitter Culturele Raad Koekelare
Sekretaris Vereniging van Westvlaamse
Schrijvers

SPRANKELEND EN ONUITPUTTELIJK

Vandaag de dag verschijnen honderden heemkundige tijdschriften in ons land. Het ene legt de nadruk op de geschiedenis, het andere aksentueert de folklore, maar er is maar één tijdschrift dat „iedereen“ in de Westhoek aanspreekt: *De IJzerbode*.

Aktualiteit, heemkunde, historie, humor, zelfs financiële tips zijn in „verstaanbare“, maar niettemin degelijke presentatie voorgesteld.

Het strekt de Westhoek tot eer dat de hoofdredakteur, Roger A. Blondeau, met zo'n inzet en vitaliteit om de maand een steeds even sprankelend nummer te voorschijn tovert.

Persoonlijk word ik telkens verrast door de schijnbaar onuitputtelijke historische voedingsbodem waarover de Westhoek beschikt. Waar andere gemeenten moedeloos verwijzen naar een tekort aan archiefmateriaal weet R.A. Blondeau en zijn bkwame staf medewerkers telkens opnieuw een gefundeerd en objectief geschreven artikelenreeks te laten verschijnen. Proficiat voor de TIEN voorbije jaren en vol spanning zien we uit naar de komende, even merkwaardige jaargangen, die we net als de vorige als relikwieën zullen bewaren.

W. TILLIE
Stadsarchivaris
Poperinge

EEN VOLKSOPVOEDENDE KRACHT ...

Ik verneem dat *De IJzerbode* jubileert: tien jaar bestaan. Ik leerde het blad kennen langs de bijdragen die het soms publiceerde in verband met S. Sixt. Niettegenstaande deze beperkte belangstelling, boeide het blad mij dadelijk in zijn geheel. Ik vond het geen gewoon streekblad voor heemkunde of wat weet ik al. Ik erkende er een soort familieblad in van een kleine volksgroep, dat groepje gemeenten langs de IJzer, waarvoor het ontworpen werd.

Het geeft informatie op alle gebied, van gezond volksvermaak tot fiskale rubriek; volksluim en volkswijsheid, in het sappige taalje van de streek; bouwt vanuit het verleden op vandaag aan de toekomst. Doorheen dat alles: een sterke volksoopvoedende kracht, in alle eenvoud, maar degelijk en ernstig. Neem bv. het artikel over *Peegie* in het jongste juni-nummer: in alle eenvoud, toch grondig en degelijk, de mensen voorbereidend op de vertoning, zodat ze er het maximum nut en genot aan hebben. En dat onder de bescheiden handtekening „R.A.B.“.

Ik mocht Roger enkele malen ontmoeten. Ik meen zijn geest en bezieling te erkennen

doorheen het ganse blad: de historicus, de fiskalist, de diep vrome man, de man die zijn streek en volk lief heeft. Roger, ik wil deze gelegenheid benutten om U mijn oprechte waardering uit te spreken voor wat ge daar doet, en ge moogt het nog lang doen. Ook van harte dank en proficiat aan al de medewerkers van het blad.

Br. A. VAN DEN BROUCKE
monnik S. Sixt
Assistent van de Generaal-Overste
Rome

EEN HOOGSTAAND HEEMBLAD

Van tijd tot tijd stuurt de heer Blondeau mij een nummer van *De IJzerbode*, waarin een artikel van zijn hand. Ik lees telkens met veel genoegen. In één adem het nummer uit vanaf het hoofdartikel tot aan „Al weerskanten van de schreve” van de luimige Kwaak. Ik ben dankbaar om dit vriendelijk gebaar, zo iets smeedt onzichtbare banden.

De enige keer dat ik de heer Blondeau en zijn dame ontmoet heb was op de plechtige zitting van de Kon. Academiën van België, waar hij met de Prof. Gillisprijs werd bekroond voor zijn *Mandarijn en Astronoom Ferdinand Verbiest*. Op twee minuten tijd had hij met zijn ronde hartelijkheid mij heel en al overrompeld en nog twee minuten later wist ik dat ik altijd welgekomen was ten huize „Ter Wijngaerde” en dat er altijd een bed gereed stond. Nooit in mijn leven heeft iemand zo'n impressie op mij gemaakt; sedert ik met hem mocht kennis maken, nu zo'n 10 jaar geleden, is het precies of ik ontmoet hem dagelijks.

De Prof. Gillisprijs wordt toegekend voor een werk dat over de geschiedenis of de filosofie van de wetenschappen handelt en eerlijk gezegd stond ik eerder skeptisch tegenover de combinatie: Blondeau-Verbiest; iemand van de belastingen kan goed rekenen maar kent hij daarom iets van sterrenkunde? De lezing van het magistrale werk baart echter een steeds groeiende bewondering voor de auteur, die niet alleen weet te boeien, maar die het zich niet gemakkelijk maakt en tracht door te dringen in de ingewikkelde filosofie van de Chinese astronomie.

Dat aan de heer Blondeau de redactie van de geschiedenis der wetenschappen, van de 17e tot de 20e eeuw in *Twintig eeuwen Vlaanderen* werd toevertrouwd, is een bewijs van het vertrouwen dat hij in de wetenschappelijke wereld geniet.

Met zo'n man als hoofdredakteur is het niet te verwonderen dat *De IJzerbode* zo een hoogstaand heemblad geworden is. Ad multos annos!

Dr. Apr. L. J. VANDEWIELE
Sekretaris Zuid-Ge-Wi-Na
Docent aan de R.U.G.

HULDE AAN ROGER BLONDEAU

Het blakke land waardoor de IJzer kronkelt: één vlakke uitgestrektheid, hemel en vlakke. Daartussen de mensen aan de uiterste rand van de staat, van de provincie, ver van de grote steden, de taaië mensen met hun landelijke en bedreigde kultuur, burgers die van niemand iets verwachten tenzij van zich zelf: de verten vervagen alles wat macht is of schijnt.

Voor die mensen verzorgen idealisten ter plaatse *De IJzerbode*. Zij verbinden de huidige lezers met de boeiende figuren uit het verleden van uit de wetenschap dat een streek

en haar karakter meer gevormd is door doden dan door de thans levenden. Zij hebben een open oog voor die actuele dingen, die de mensen van hun gebied interesseren. Zij woekeren in hun vrije tijd met de talenten die zij hebben ontvangen om hun medemens dienste te bewijzen, een uiting van gezonde verbondenheid met hun volk en van kristelijke naastenliefde, een vorm van aktiviteit die zij verkiezen boven de verbale heimatliefde.

Een uitblikker onder die figuren is de heer Roger Blondeau.

Ik eer de ambtenaar, die zijn werk goed doet zonder de menselijkheid te vergeten. Maar ik eer nog meer de mens die met zijn vrije tijd woekert om onze grote en kleine Vlaamse gemeenschap te dienen.

Ik bewonder ten eerste de geleerde historicus die, als leek geborgen of beter verborgen in de verlaten Westhoek, het fenomenale boek van 525 blz. over Pater Verbiest schreef en die, in het verzamelwerk *20 Eeuwen Vlaanderen* de geschiedenis vertelde van de exacte en van de geesteswetenschappen in Vlaanderen, met de beoefenaars en hun voornaamste werken, gedurende de 17e, 18e, 19e en 20e eeuw.

Ik waardeer de goede mens (het goede is van nature mededeelzaam), de weetgierige die zijn kennis en inzicht niet voor zich zelf houdt maar vreugde vindt in het communiceren ervan aan de belangstellende gebuur.

Ik ben de man genegen die - spijt ramp en tegenspoed - met een vrolijk gezicht de naasten verblijdt; de gemoedelijke, gezellige mens, de hartelijke cyclothym met de pijp, zoals Gezelle en Timmermans en Verwilt. Ziet U Rodenbach of Vande Woestijne met de pijp in de mond?

Het doet deugd dit eenmaal openlijk te kunnen zeggen en de hoop uit te spreken dat Roger Blondeau nog zeer lange tijd de gezondheid, het optimisme en het geloof moge bewaren, ten bate van onze grote Vlaamse gemeenschap en van die kleine benijdenswaardige communauteit in de Westhoek.

Michiel VANDEKERCKHOVE
Ere-voorzitter Rechtbank van Koophandel
Kortrijk

EEN LICHTBAKEN VOOR VELEN...

Het is welhaast twintig jaar geleden - om exact te zijn, anno 1961 - dat mij een artikel boeide in het heemkundig tijdschrift *Bachten de Kupe*. Ik las daarin dat de olijke pastoor van Stuivekenskerke het had klaar gespeeld om zijn belastingaangifte in verzen neer te schrijven. En... tot grote verwondering bleek het antwoord van de heer controleur der direkte belastingen eveneens in dichtvorm gesteld. Zo'n spritueel ambtenaar zou wel een unicum zijn in de doorgaans droge administratie van het Ministerie van Financiën. Die witte raaf heette Roger Blondeau en zo'n man had ik wel eens gaarne ontmoet.

Een dubbeltje kan zo ver rollen dat we ondertussen stevig bevriend met R.A.B. werden. Via Elie E. Balduck, trouwe metgezel sinds lange tijd, kwam ik op het spoor van *De IJzerbode*, een blad dat door geest en inhoud en door de spontaniteit van aanpak mijn sympathie op slag verwierf.

Wie *De IJzerbode* noemt en roemt zegt in gelijke kadans Blondeau en Schoonaert, de ene als nauwgezet hoofdredakteur, de andere als drukker en uitgever die zijn job als een hooggeprezen ambacht minitieuze behartigt.

Naar mijn weten wordt er nergens zo'n lokaal hoogstaand maandschrift gedriggeerd door zo'n universele en rijke geest dan deze van

de heer Blondeau, ondertussen inspekteur van de belastingen geworden. Met voornaamheid en gezag, met mensenkennis en humor en met een sprekende jovialiteit weet hij zijn medewerkers te stimuleren en te motiveren. Hierdoor krijgt *De IJzerbode* zijn reputatie en faam dat het nu zo wat overal geniet.

De trouwe lezers zijn hem derhalve dankbaar voor het vele werk van volksontvoogding, voor het gevoel van streekgebondenheid, en voor het ambassadeurswerk dat door R.A.B. maand na maand wordt verricht. Een verdienste die nooit vergeld kan worden, maar die zijn naam siert met een decennium-lauwerkrans. Lang leve *De IJzerbode* en mocht dit eerste decennium slechts een start zijn voor nog vele vele jaren.

Jack VERSTAPPEN,
letterkundige
Blankenberge.

ALLES ANDERS...

Dank zij de vriendelijke attentie van Elie E. Balduck ontvang ik sedert enige maanden *De IJzerbode*. Met de (tē) vele druksels die met een betreurenswaardige regelmaat en volharding mijn brievenbus vol (meestal) doorweekte specie laden, heeft dit streekblad enkel gemeen dat het ook gratis wordt verspreid. Voor de rest is aan *De IJzerbode* alles anders, zowel naar inhoud als naar vorm. Hier géén over een hele pagina uitgesmeerde reclame, geen dubieuze bladvuilsels, géén overjarige „grappen”, géén onbenullige mededelingen en dito foto's, - maar uitstekend geredigeerde bijdragen die ook buiten de streek waarvoor zij bestemd zijn belangstellend worden gelezen. Hoe bescheiden ook, - het is degelijk werk. „Vlaanderen, ook de stillen werken aan U!” schreef René Verbeeck.

Een eresaluut dus voor de man-achter-de-schermen Roger A. Blondeau, voor de drukker-uitgever én voor alle medewerkers. Ik hoop dat zij (kunnen) voortdoen in alle volgende jaren!

Anton VAN WILDERODE
Moerbeke-Waas.

DOE WEL EN ZIE NIET OM!

Ik ben geabonneerd op tientallen geschied- of heemkundige tijdschriften; ik verslind ze allemaal met veel genoegen, de ene natuurlijk met meer interesse dan de andere, toch ik mag U wel verklappen dat ik een „boontje” over heb voor *De IJzerbode*. Niet alleen omdat het een bindteken is met de geboortestreek, maar tevens om de degelijkheid zowel wat de inhoud van de artikels betreft als van de presentatie en niet het minst omdat *De IJzerbode* steeds op een vaste datum verschijnt. Proficiat drukker Schoonaert!

Er is in *De IJzerbode* werkelijk „voor elk wat wils”. Gevatte Westvlaamse humor, de rake filosofie van Gusta, de lokale wel gedocumenteerde geschiedkundige kronieken van meester Gheysens en R. Lanszweert en niet het minst de hoogstaande hoofdartikels van de charmante en geleerde Westhoekse Mandarijn Roger A. Blondeau, die ons steeds wat meer kennis bijbrengen.

Aan allen mijn oprechte gelukwensen en nog vele jaren onder de ieuze: „doe wel en zie niet om”!

Jean J. VEYS
Ere-Direkteur Min. Bin. Zaken
Dilbeek

DE SCHIJNWERPER OP ONZE MEDEWERKERS

Elie BALDUCK

Romantiek en charme

Elie Balduck heeft reeds vroeg kennis gemaakt met *De IJzerbode*, namelijk in 1971 toen hij Proven kwam wonen. Elie kwam van Zonnebeke en was hier op de streek minder gekend. Enige tijd deden geruchten de ronde dat hij van adellijke afkomst was. Dat kwam door een misverstand. Elie Balduck woonde te Proven in de Baron Mazemanlaan en op een bepaalde dag kreeg hij vanwege een of andere openbare instelling een stuk toegestuurd, met volgend computeradres:

BALDUCKELIE Baron
Mazemanlaan
8994 PROVEN

Daardoor dacht men dat er te Proven een tweede baron gehuisvest was.

Elie Balduck is geboren te Schuiferskapelle, bij Tielt op 18 juli 1932. Hij studeerde aan de normaalschool te Torhout, waar hij het diploma van onderwijzer behaalde en volgde daarna de leergangen van het Hoger Instituut voor Opvoedkunde te Brugge, gesticht door en onder de leiding van de bekende pedagoog kanunnik Alberic Decoene, die in 1919 samen met Frans de Hovre het *Vlaamsch Opvoedkundig Tijdschrift* stichtte en in 1931 lektor werd in de pedagogiek aan de K.U.L.

Van 1955 tot oktober 1971 was Balduck schoolhoofd te Zonnebeke, maar in 1975 ging hij over naar het boekbedrijf. Aanvankelijk was hij de charmantste vertegenwoordiger van de uitgeverij Lannoo te Tielt, maar begin 1978 verhuisde hij naar de uitgeverij Orion (Desclee) te Brugge. Aan de rand van laatstgenoemde stad bouwde hij zich een prachtvilla in een rijkemansbuurt. Meester Butaye, die het na de Eerste Wereldoorlog tot volksvertegenwoordiger had gebracht, zei het reeds in zijn tijd: „wie als schoolmeester begint, heeft de maarschalkstaf in de ransel”.

Elie Balduck was lange tijd zeer bedrijvig in de Vlaamse Beweging. In 1967 was hij medestichter van het tweemaandelijks jongerentijdschrift *Nieuw Vlaanderen*, waaruit in 1969 de *Vereniging van Vlaamse Leerkrachten* werd geboren.

Balduck was reeds in de lagere school een klepper in het opstellen en als kollegestudent te Torhout schreef hij meerdere bijdragen in de *Torhoutse Bode*. Reeds vroeg had hij ervan gedroomd journalist te worden en het eerste boekje dat hij met zijn zakgeld kocht was, *Wilt u Sportjournalist worden?* van Pol Jacquemyns.

Onder zijn soldatendienst schreef hij te Siegen elke maand het soldatenblaadje van het Tweede Linieregiment vol.

Elie Balduck heeft een fijne, romantische pen. Afgezien van een hele reeks bijdragen in de *Autotoerist*, *Nieuw Vlaanderen*, e.a. schreef hij drie werken van langere adem: *Dr. sc. Berten Pil, Jeugd en Plicht* (230 blz.), (1965), een biografie; *Leven en kreperen*, een roman die twee drukken beleefde (1968 en 1971), en *Er komen geen dagen meer*, (1970), een novellenbundel. Hij was tevens medewerker en uitgever van de monografie *Zonnebeke, heerlijk verleden en zonnig heden*, van Valeer Pij (365 blz.) (1962).

In *De IJzerbode*, schreef hij een tiental cultuur-historische bijdragen, die opvielen door hun meeslepende verteltrant en ervan getuigen dat hij kan schrijven en dat hij iets te zeggen heeft.

Van dit laatste nummer van deze tiende

jaargang is Elie Balduck, in opdracht van de uitgever, de hoofd- en eindredakteur.

Elie Balduck, die beroepshalve bestendig over Vlaanderen wegen raast en die als letterkundige veel vrienden telt in de intellectuele kringen heeft in de loop van de jaren *De IJzerbode* bij veel voorname lezers binnengebracht. (rab)

Romain DEPUYDT

Begaafd maar bescheiden

Bijna iedereen die *De IJzerbode* in handen krijgt, begint met de laatste bladzijde, de laatste kolom. In elk nummer staat daar het saptigste van al wat we onze lezers te bieden hebben: *Al weerskanten van de Schreve*, geschreven in de volkstaal van bij ons. Inderdaad een geestig stuk, niet alleen in de clou, maar evenzeer in de sfeerscheppende aanloop. Deze succesvolle rubriek, ontworpen en aanvankelijk geschreven door SJORS (Georges Candaele), werd na het overlijden van die goede vriend - nu reeds bijna zeven jaar geleden - overgenomen door KWAAK. Wie SJORS was, wist iedereen, maar wie is KWAAK?

KWAAK is de schuilnaam van Romain Depuydt en het is als pseudoniem een duidelijke zinspeling op Depuydt. „Kwaak” is immers het geluid dat „de puit” voortbrengt als hij mededeelzaam wordt. Romain heeft daar ten andere een liedje op gemaakt, met volgend refrein:

*Hoe mooi kunnen die puiten kwaken,
Met opgeblazen kaken,
Zo midden in de nacht!
Hun lied is vol herinneringen,
Aan zoveel mooie dingen.
Daar in die diepe gracht.*

Romain Depuydt is afkomstig van Stavele, waar hij op 20 november 1912 het levenslicht zag. Na de lagere school werd hij er in de drukkerij Decarne opgeleid tot litografisch tekenaar (waarvoor hij een bijzondere aanleg had) en litograaf (steendrukker). Hij bleef er in dienst tot de drukkerij Decarne kort voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, naar Ieper werd overgebracht. Daarna werd hij achtereenvolgens hoofd van de ravitailleringdienst te Roesbrugge (waar hij zich intussen had gevestigd), notarisclerk te Watou, bediende bij de brouwerij Feys, zetter en reklaamtekenaar bij de drukkerij Schoonaert en tenslotte burgerlijke bediende bij de Lucht- en Zeemacht.

Romain is een veelzijdig begaafd man, tekenaar en kunstschilder met talent, maar voornamelijk een buitengewone toneelspeler, die met zijn kunst kop en schouders uitsteekt boven de beste amateurs. Evenwel, Romain Depuydt speelt niet alleen toneel, maar schrijft ook toneel! Hij heeft destijds het bekende volksboek van Jules Leroy, *Karel de Blauwer*, voor het toneel bewerkt tot een succesvol stuk dat niet minder dan 22 opvoeringen kende, waarvan 8 in Frans-Vlaanderen. Hij schreef bovendien een 10-tal kluchtige sketches, een 50-tal liederteksten, 4 wagenspelen en een 10-tal volksgedichten. Tenslotte schreef hij ook reeds 15 originele sprookjesspelen in drie bedrijven, die telkens werden opgevoerd door de kinderen van de plaatselijke school op het jaarlijkse ouderfeest, ook weer dit jaar! En zeker gaat de reeks verder.

Jammer dat al die toneelwerken nooit werden uitgegeven. Ongetwijfeld zou Romain, die

zijn eigen werk altijd onderwaardeert, reeds een bekende schrijver geworden zijn van jeugdtoneel!

Romain Depuydt is, hoe kan het anders, ondervoorzitter van de plaatselijke toneelvereniging „De Troostverwachters”, en afgevaardigde bij de Kulturele Raad van Poperinge.

Romain is een begaafd, maar veel te bescheiden man. Hij moet weten dat wij hem eren en prijzen om al het kunstige dat hij ons bracht en speciaal voor zijn onschatbare medewerking aan *De IJzerbode*. (rab)

Jozef GHEYSENS

Heemkunde en de Westhoek

Haringe is in de jongste tijd een begrip geworden. Het is bekend om zijn pastoor, om zijn wondermooie kerk - waarvan de jarenlange restauratiewerken naar hun einde lopen - en om zijn barok-orgel, een van de schoonste van de Nederlanden. Maar Haringe bezit nog een andere merkwaardigheid: het is een van de weinige kleine parochies die nog over een gediplomeerde koster-orgel besikt, meester Gheysens.

Hoewel hij niet afkomstig is uit de Westhoek, wist Jozef Gheysens zich hier zodanig te integreren, dat hij veel meer dan de meeste „inboorlingen” vertrouwd is met het doen en laten, met de heemkunde en met de geschiedenis, tot in de details, van de Westhoek van hier en van de overkant. Alleen zijn taal verraadt dat hij uit het oostelijke deel van West-Vlaanderen komt, en na 35 jaar is hieromtrent nog geen de minste aanpassing gebeurd. Meester zegt nog net als voor 30 jaar: „Rozé, 'k heen doa ne skoon boek gevoenden”! Maar voor de rest is hij Westhoeker op en top!

Jozef Gheysens is inderdaad afkomstig van Lendeledé, een voorname gemeente tussen Kortrijk en Izegem, waar hij geboren werd vier dagen voor Kerstmis, in 1921.

Reeds op 17-jarige leeftijd behaalde hij te Torhout het diploma van koster-orgel en twee jaar later dit van onderwijzer.

In 1941 werd Jozef Gheysens onderwijzer in zijn geboortedorp, tot in 1944. Bekend als Vlaamsvoelend kon hij er tijdens de „repressie zonder maat of einde” niet definitief benoemd worden en hij kwam naar Haringe om er de zieke koster-onderwijzer Prosper Devynck te vervangen. In 1946 werd hij er in opvolging van meester Devynck benoemd.

Te Haringe was meester Gheysens vlug ingeburgerd. Hij werd er verliefd, verloofd en is er getrouwd. Tamelijk vlug kwam hij in aanmerking voor de Bond van Grote en Jonge Gezinnen en werd er bestuurslid van de afdeling Roesbrugge-Haringe-Beveren. Hij werd ook bestuurslid van het Davidsfonds, van het Rode Kruis en van de heemkundige verenigingen „Aan de Schreve”, lid van „Bachten de Kupe” en bestuurslid van de Kultuurgemeenschap Haringe, die reeds zoveel merkwaardige prestaties op haar actief heeft en die van het oude Haringe dat lag te dommen in de schaduw van zijn toren, een springlevend attractiepoint heeft gemaakt.

Toen in 1962 de ontvolking van de school van Haringe er een leerkracht overbodig maakte ging J. Gheysens als onderwijzer B.L.O. naar het M.P.J. „De Lovie”, waar hij in 1970 schoolhoofd werd en tot op heden nog in functie is.

Meester Gheysens schreef meerdere bij-

**Centrale verwarming
Sanitair
Asfaltbedekking**

- voor een degelijke plaatsing
- een doelmatige herstelling
- een onberispelijke service

BRUNEEL - BAELE pvba
Bankelindeweg 11
8994 Krombeke
Tel. 057/40 07 81

**ZINKWERK — ASFALT
SANITAIR — KEUKENS**

Roland QUINTEN

**Prof. O. Rubbrechtstraat 4
8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30.03.64**

Nieuwbouw of herstellingen

**Verdeler : Gasvuren en kachels „Nestor Martin“
„Somy“
Fietsen „Thoria“ - „Ventura“
„Manchester“ - „Venus“
➔ Alle herstellingen.**

dragen in *Ons Heem*, *Vlietmara* en *Aan de Schreve*, maar het was ook weer in *De IJzerbode* dat hij naam verwierf met zijn artikels over de *Eerste Wereldoorlog*, over 't *Couthof* en over de *Sint-Sixtus abdij* van Westvleteren. Maar wat het meest de aandacht getrokken heeft, is zijn reportage, in zeven schuifjes, in de jaargangen 1978-1979, getiteld *De N.V. Van Robaey's Frères te Killem*, die handelde over de wondere opgang, tussen beide wereldoorlogen, van het vlasbedrijf te Killem, dat een belangrijke economische faktor is geweest in deze streek, omdat zovelen van bij ons even over de grens trokken om daar hun boterham te verdienen.

Straks gaat meester Gheysens met pensioen. We twijfelen er niet aan dat deze medewerker van *De IJzerbode*, de man van het eerste uur, die er zoveel voor heeft gedaan om dit blad interessant en leesbaar te maken, na zijn pensionering, meer dan ooit goede artikels zal aanbrengen. Het is altijd prettig met hem samen te werken. (rab)

Roger LANSZWEERT

Gedegen en verantwoord

Roger Lanszweert is een geboren historicus, die uur en tijd vergeet als hij kan woeien in oude folianten en mufte archiefstukken. Uit kale registers en droge ambtelijke stukken plukt hij schijnbaar-nietszeggende gegevens, waarmede hij het verleden laat herleven in gedegen en verantwoorde historische verhandelingen, zoals we er van zijn hand zoveel hebben gelezen in *De IJzerbode*. Zijn

reportages over *Eversam*, *De Toneelmaatschappij van Stavele*, *Beveren en Stavele tijdens de Franse omwentelingsoorlogen*, *De Stavelse Burgemeesters*, en over de *Eerste Wereldoorlog*, zijn met hun weelde aan details, en nauwkeurige gegevens, waardevolle bronnen voor toekomstige regionale historici.

Roger Lanszweert is geboren te Oostvleteren op 31 augustus 1920. Hij volgde de Griekse-Latijnse humaniora en de school voor bestuursrecht. Na de jongste wereldoorlog werd hij gemeentesekretaris en sekretaris van de C.O.O. van Stavele en naderhand van Gijverinkhove en Leisele tot hij met nieuwjaar 1979 met pensioen ging. Na 34 jaren actieve dienst, zou hij net als Warden Oom destijds, ongetwijfeld ook een boek kunnen schrijven over „Stadhuisratten“, in de plattelandsgemeenten van de Westhoek en de vele wederwaardigheden die hij ermee beleefde, in de tijd vóór er van fusies sprake was.

Zijn nauwe betrokkenheid bij het gemeentelijk gebeuren heeft er ongetwijfeld toe bijgedragen om zich voor plaatselijke geschiedenis en heemkunde te interesseren. In de loop van de jaren wist hij zich op dat gebied een zeer gespecialiseerde bibliotheek op te bouwen. Wie ergens met een vraag in verband met de regionale geschiedenis in de rats zit, kan zeker bij Roger Lanszweert terecht.

In de loop van de jaren werd Roger lid van „Bachten de Kupe“, „Iepers Kwartier“, „Aan de Schreve“, „Vlietmara“, V.V.V.-Veurne-Ambacht en het Genootschap voor Geschiedenis van Brugge. Die lidmaatschappen typeren de mens, zodat men een bekende

spreuk zou kunnen parafraseren als volgt: „zeg mij waarvan je lid bent, en ik zal je zeggen wie jij zijt“!

Roger schreef tussen 1970 en 1974 ook enkele fel opgemerkte bijdragen in het tijdschrift van „Bachten de Kupe“. Hij handelde er over *Familienamen in het Stavelse dialect* en *Bijnamen in het dialect van Stavele en omgeving* (1970), *Het oude torenuurwerk van Stavele* (1971), *Een pijnlijk ongeval te Poperinge in 1770* (1972) en *De Heren van Stavele, Burggraven van Veurne* (1974). Maar Roger Lanszweert verwierf vooral bekendheid met zijn bijdragen in *De IJzerbode* en met zijn in 1978 gepubliceerd werk, *De Westhoek tijdens de Franse Revolutie*. Dit boeiend relaas van meer dan 300 bladzijden, over de martelaars-tijd van ons volk is eigenlijk gegroeid uit zijn medewerking aan *De IJzerbode*, en daar zijn wij fier op! Immers zijn bijdragen over *Beveren en Stavele tijdens de Franse Omwentelingsoorlogen*, die in *De IJzerbode* zijn verschenen in de jaargangen 1975-1976 zijn de kern van en de aanleiding tot zijn boek.

Roger Lanszweert brengt tegenwoordig veel van zijn tijd door in de abdij van St-Sixtus te Westvleteren, waar hij erg bedrijvig is in de bibliotheek. Hem kennende weten wij dat hij er volmaakt gelukkig is in de „Beata Solitudo“ van de Cisterciënzer-wereld, omringd door een fantastische boekenschat, lezend en peinzend „en van geen mens gestoord“!

(rab)

Serge BLONDEAU

Geboren te Poperinge op 10 mei 1951, is Serge Blondeau sedert jaren - van in zijn studententijd - onze vaste medewerker met zijn *Kleine Fiskale Kroniek*. Zijn korte tips zijn bestemd voor zelfstandigen en vrije beroepen, opdat zij niet helemaal zouden verloren lopen in de doolhof van onze uitgebreide en steeds veranderende fiskale wetgeving.

Serge Blondeau studeerde na zijn humaniora, boekhouding, bedrijfsbeleid en fiscaliteit. Hij specialiseerde zich aan de Fiskale Hogeschool, onder de leiding van een reeks eminente professoren, zoals prof. dr. A. Tiberghien. Bestendig volgt hij seminars en bijscholing die regelmatig door de Fiskale Hogeschool worden ingericht om de complexe fiskale materie en de voortdurende wijzigingen bij te houden.

Hij vestigde zich als zelfstandige fiskale adviseur en wist na korte tijd een bloeiend kantoor uit te bouwen. Hij is fiscaal medewerker van *Veterenaria* en van het tijdschrift van het *Vlaams Kinesiterapeuten Verbond*.

(eeb)

Uw Bekaert specialist

J. Berquin
Blekerijweg 7 PROVEN
Tel. 057/30 06 54

**de nieuwe kollektie
bekaert wandtextiel is geweldig!
loop eens binnen.
nieuw en geslaagd**

overgordijnen

de make-up van uw interieur

f. schoonaert, bruggestraat poperinge

— In alle kwaliteiten —

— In alle prijzen —

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

VERZEKERINGS- EN ZAKENKANTOOR

PRINZIE P.V.B.A.

PROVENPLEIN 39 A

8994 PROVEN

Telefoon : 30.09.01 - 30.09.02
na diensturen 30.03.26 - 30.02.58

**ALGEMENE
SPAAR- EN LIJFRENTKAS (ASLK)**

Alle Verzekeringen en Geldplaatsingen
Onder Staatswaarborg

KLEINE FISKALE KRONIEK

Aftrek voor woonhuisisolatie ?

Het interessantste in de fiskale wetgeving is nog altijd datgene wat er mag in mindering gebracht worden en die de belastbare inkomsten zoveel mogelijk drukt.

Volgens de bestaande wetgeving mogen sedert jaren reeds enkele zg. belastingvrije bedragen van de netto-winsten afgetrokken worden, zoals daar zijn :

- a) de vrije of aanvullende mutualiteitsbijdrage;
- b) levensverzekeringspremies;
- c) aflossing van hypotheekleningen;
- d) de premies voor ouderdomspensioen bij de A.S.L.K.

Dat alles mits aan welbepaalde voorwaarden is voldaan en bepaalde maximumbedragen worden gerespecteerd. Deze vrijstellingen werden ontworpen om diegenen te belonen die met eigen gelden pogen zich sociaal te beveiligen tegen de gevolgen van ziekte, ouderdom en vroegtijdige dood, in plaats van bijna

zeker geheel of gedeeltelijk ten laste te vallen van een of andere openbare instelling.

Het sociaal-ekonomisch herstelplan van de nieuwe regering voorziet een nieuwe belastingvrije post, namelijk de „kosten voor warmte-isolatie van de *partikuliere* woningen of vertrekken”. Dit geldt als een tegemoetkoming in de kosten die personen aan hun partikulier woonhuis doen om energie te besparen. Dat is ingegeven door de ekonomische noodzaak van drastisch op de energie te zuinigen.

Let wel, dat is nog geen WET, dat moet zelfs nog in een wetsontwerp uitgewerkt worden. We weten ook nog niet aan welke modaliteiten de huis-isolatie zal moeten voldoen en welke voorwaarden of grenzen er zullen gesteld worden. Maar voor hen die zinnens zijn hun huis termisch te isoleren of vollediger te isoleren, is het misschien wel goed van nog even te wachten om te zien wat er van die kwestie uit de bus komt.

De kosten voor isolatie van werkplaatsen en bedrijfsgebouwen zijn als gewone be-

drijfslasten altijd aftrekbaar, zij het ook onder de vorm van afschrijvingen. S.B.
Fiskaal Adviseur en bedrijfskonsulent UFSAL
Tel. 057/30 01 44

Het zetduiveltje . . .

In het vorig nummer is een verwarrende zetfout geslopen. In het artikel over „het stadhuis van Roesbrugge”, op de eerste bladzijde, in de tweede kolom, en in de tweede alinea staat er : . . . Ons departement, het Leiedepartement, werd op 15 februari 1976 verdeeld in 40 kantons, . . .

De twee middenste cijfers van het jaartal werden verwisseld, het moet zijn : . . . 15 februari 1796 . . .

Onze verontschuldigingen.

TE KOOP

KAMION „DAF”, 210 P Turbou, laadvermogen : 11.300 ton, lengte bak : 8 m, overdekt. (Wegens ziekte). Tel. 057/30 05 73

AN&HYP

ANTWERPSCHE HYPOTHEEKKAS

N.V. opgericht in 1881 - Gevestigd Meir 24 Antwerpen
Private spaarkas - HRA 1163

Uw Spaarkas !

Raadpleeg onze agenten te :

ROESBRUGGE - PROVEN - KROMBEKE - STAVELE

**HET
KWALITEITSMERK**

**Oliën en
smeermiddelen**

voor : GASOIL - diesel

- verwarming

Fuel-OIL

BENZINE

FRANS VERMEERSCH

Blekerijweg 33 - 35

PROVEN

Tel. 057/30 04 13

EINDEJAARSGESCHENKEN . . .

Fantasieartikelen, koper en tin

— 10. — 20 of — 30 %

Inox- en alle huishoudartikelen

— 20 %

Plastiekartikelen — 20 %

Heren- en damespantoffels — 20 %

Botten voor groot en klein — 10 %

Schoenen — 50 %

♦ **KOM ZIEN NAAR DE TOTALE UITVERKOOP**

HUIS CORNEILLIE

Alexis Decarneplein 2, STAVELE

Tel. 057/30.05.70

Hebt U reeds gedacht aan uw schoolgaande kinderen ?

- Stevige schoenen - pantoffels
- Boekentassen - School- en toiletetuis
- Valiezen - reiszakken
- Sportuitrusting

Dit alles bij

Ig. PARENT-MOYAERT

Prof. O. Rubbrechtstraat 35

ROESBRUGGE - Tel. 057/30.03.20

STAVELE - BEVEREN-IJZER

BURGERLIJKE STAND :

Geboorten

- Matthias Gauquie, zoon van Frans en Martine Slosse (Stavele).
- Davy Dewaele, zoon van Willy en Maria Sys (Beveren).

Overlijdens

- Cyriel Temperville, 70 j., echtgenoot van Alice Quacclaeys (Stavele).
- Martha Oreel, 70 j., weduwe van Louis Pittilloen (Beveren).
- Henri Neudt, 86 j., weduwnaar van Maria Cappelaere (Beveren).

Kerstkaarsen

In het licht van kerstkaarsen legt je hand in koude handen een sprankeltje hoop en een nieuw houvast.

Kaarsen zijn te verkrijgen bij : Vandergucht Roger, Beveren-IJzer - Vandenberghe Roza, Krombeke - Lamaire Rafaël, Proven - E.H. Deconinck, Stavele - Blanckaert Roger, Roesbrugge-Haringe - Menu Paul, Roesbrugge-Haringe.

ROESBRUGGE-HARINGE

BURGERLIJKE STAND :

Overlijdens

- Pierre Berquin, 36 j., echtgenoot van Erna Vandenberghe.
- Odila Geyskens, 87 j., echtgenote van Victor Steennot.
- Marguerite Vanstraesele, 84 j., weduwe van Willem De Caluwé.
- Felix Maerten, 87 j., weduwnaar van Martha Declercq.

Aandacht . . . Ouderfeest

Trouw blijvend aan de weldoende traditie van het ouderfeest, zullen de leerlingen van de Vrije Lagere en Kleuterschool van Roesbrugge, op 6 en 7 december, U allen blij verrassen met hun keurig optreden in een select programma.

In kleurige tafereeltjes worden U liedjes en dansjes aangeboden vanaf de schattige allerkleinsten tot de leerlingen van het zesde leerjaar.

Dit jaar zullen we belanden in de geheime sprookjesmagie van „Pluim de Toverkabou-

ter”. Om zijn nooit falende toewijding en kundige regie waarderen wij onze talentvolle en sympathieke dorpsgenoot Romain Depuydt die dit sprookje schreef en regisseert.

Dit fijn toneelstukje zal weer de bekroning zijn van het Ouderfeest. Het belooft een heerlijke avond te worden, vol schoonheid en humor, die U zeker niet zult willen missen.

U wordt allen verwacht op 6 of 7 december om 18 uur in de zaal „De Gouden Arend”.

Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen

Op zaterdag 27 december te 20.15 u. brengt het Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen opnieuw „Antje” ten tonele voor de toneelliefhebbers van de streek. In hun 26ste speeljaar mag de groep uit Westouter onder leiding van Flor Barbry teruggrijpen naar dit volkse en pretentieloos successtuk van Anton Hamik. Velen zullen zich de opvoeringen herinneren van „Antje”, die in 1969 plaats vonden in Beveren, omstreken en in Frans-Vlaanderen. De vroegere acteurs Robert Bafcop, Leo Vanhee, Flor Barbry en Monique Arnaert zijn er weer bij, resp. als oudere broers en

ASLK

**ER IS NU EEN AGENTSCHAP
VAN DE A.S.L.K. VLAK BIJ**

De Algemene Spaar- en Lijfrentekas heeft in uw buurt een nieuw agentschap geopend.

U kunt er terecht voor alles wat met geld te maken heeft.

Op de beste voorwaarden.

Stap er deze dagen eens binnen.

Ag. ROESBRUGGE-HARINGE

Prof. O. Rubbrechtstraat 14

Tel. 057/30 08 66

PAMA P.V.B.A.

ALGEMENE BOUWWERKEN

- NIEUWBOUW
- VERANDERINGSWERKEN
- KARWEIEN

Zaakvoerder :

P. VANPEPERSTRAETE

Bellestraat 11

8992 GIJVERINKHOVE

Tel. 058/29 97 05

**GROOT POPERINGE
VERKOOPAKTIE**

8.12 - 31.12.80

Halfmiljoen frank prijzen

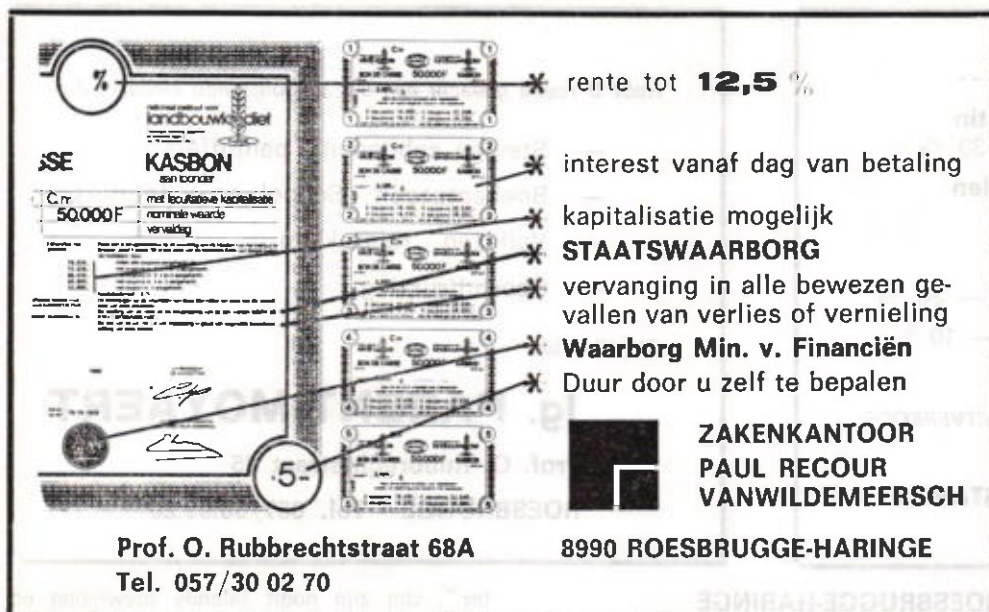
**Auto : „Mitsubishi”
Caravan - Vaatwasmachine**

- 1 koffer couverts - 1 eetservies
- 5 glasservies - 10 armbanduurwerken
- 10 boormachines - 10 dekens
- 10 paar lakens - 20 kistjes wijn
- 20 autodekens - 20 spaarboekjes 1000 F (Gemeentekrediet)
- 20 metalen opbergrekken
- 20 kisten sigaren CD - 160 aankoopbons

Trekking tombola :

8.1.81 in Hotel „Palace”, Poperinge.

**Inrichting : Comité ter Bevordering van
Handel en Neringen**

* rente tot **12,5 %**

* interest vanaf dag van betaling

* kapitalisatie mogelijk

* **STAATSWAARBORG**

* vervanging in alle bewezen gevallen van verlies of vernieling

* **Waarborg Min. v. Financiën**

* Duur door u zelf te bepalen

**ZAKENKANTOOR
PAUL RECOUR
VANWILDEMEERSCH**

**Prof. O. Rubbrechtstraat 68A
Tel. 057/30 02 70**

8990 ROESBRUGGE-HARINGE

KERST- en NIEUWJAARS- GESCHENKEN . . .

- Jeugd- en kinderboeken
- Woordenboeken
- „Loco“ : spelend leren (van 6 tot 12 jaar)
- Auto's „Matchbox“
- Passers „Kern“
- Vulpennen en Stylo's „Parker“

Drukkerij-Boekhandel

SCHOONAERT

Bergenstraat 14, ROESBRUGGE

de nieuwe meid. Als wisselspeelster voor de titelrol „Antje“ komt Greta Barbry terdege aan bod, terwijl de andere rollen vertolkt worden door nieuwe - intussen geroutineerde - spelers als Godelieve Boxoen, Maaïke Leeuwewerk, Guido Morreel en Martin Lesschaeve. Deze opvoering van „Antje“ als nieuwe meid bij de drie gebroers vindt plaats in de zaal „De Gouden Arend“, Roesbruggeplein 1 te Roesbrugge.

Organisatie : DF-IJzerweelde. Toegang : 1ste rang : 180 fr.; 2de rang : 160 fr.; DF-leden en houders Plus-3-Pas : 90 fr., resp. 80 fr.; Familietarief voor DF-leden : 300 fr. resp. 260 fr.

Kaartbespreking bij de DF-bestuursleden en of op het DF-sekretariaat vanaf 12 dec. as.

Grandioze sportavond

Op zaterdag 13 december kunnen alle sportliefhebbers van Roesbrugge en omstreken hun hartje nog eens ophalen naar aanleiding van de jaarlijkse sportavond. Voor de achtste

keer wordt een enig sportprogramma aangeboden. Dit jaar wordt het een primeur met als hoogtepunt het kampioenschap van België op rollen voor renners van het Westhoek-criterium. Verder zullen wij de junioren en de liefhebbers aan het werk zien op rollen. Krachtpatser W. Arfeuille geeft enkele staaltjes van zijn kracht ten beste. Ter afwisseling wordt nog een korte sportquiz gehouden tussen Haringe en Roesbrugge. Rendez-vous voor alle sportliefhebbers op zaterdag 13 dezer in de zaal „t'Kristen Volkshuis“, Prof. O. Rubbrechtstraat 25 te Roesbrugge.

3-Koningenfeest - BEAUVOORDE

Jaarlijks feest van de Orde van 3-koningen op zaterdag 6 december om 19.30 u. Gasthof „driekoningen“ te Beauvoorde. Feestmaal onder leiding van de keukenmeester van restaurant Regina te Ieper. Inschrijving : 925 fr. (btw en dienst inbegrepen) vooraf melden : 057/30 07 88.

KERSTTIJD . . . GEZELLIGHEID . . .

Voor

KERSTBOMEN groot en klein moet U bij

VANWILDEMEERSCH zijn

Alle maten met kluit te verkrijgen
Zeer voordelige prijzen

Opnieuw **WITLOOF** te koop

Paul VANWILDEMEERSCH

Moenaardestraat 82

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 43

Een nuttig Nieuwjaarsgeschenk

Aarzel niet onze rijke gamma

lusters

te komen bezichtigen . . .

modern - retrostijl - massief

koper - tin - smeedijzer

Eindejaarsvoorwaarden bij

J. Cappoen-Gantois

Prof. O. Rubbrechtstraat 12

8990 ROESBRUGGE

Tel. 057/30 05 94

KALENDER : VERMAKELIJKHEDEN EN AKTIVITEITEN MAAND DECEMBER Kaartingen

Roesbrugge, maandag 8 dec. bij O. Denys.
3de maandelijks kaarting.

Proven, zaal „Sint-Jozef“
donderdag 11 dec.: kaarnamiddag „Derde
Leeftijd“: viering v. d. kampioenen.

Beveren, in „t Boerenhof“
donderdag 18 dec. te 14 u.: gezellig onder-
onsje en kampioenkaarting voor de leden van
de Derde Leeftijd.

Beveren-IJzer, maandag 15 dec. bij M. Ryon
3de maandelijks kaarting.

Roesbrugge, zaterdag 20 dec. bij J. Gunst
grote saucissenkaarting ten voordele van de
Wielerclub „Onze grens“. Inleg 30 fr. 1 x
aanblijven: winnaars elk 0,5 m saucissen.

Roesbrugge, dinsdag 23 december
bij J. Gunst. Puntenkaarting „Derde Leeftijd“
Haringe, in „Sint-Jozef“ bij Cecile Ryon
zaterdag 27 en zondag 28 dec.: 3de maan-
delijks kaarting met saucissen voor de leden

Vogelpik

Roesbrugge, bij J. Gunst
zaterdag 13 dec.: smijting op de vogelpik
voor de leden.

Stavele, „t Zwaantje“ bij Gilbert Dequeker
zaterdag 20 dec.: vogelpiksmijting van de
„Zwaantjes-Pikkers“.

K.V.L.V.

Haringe bij Cecile Ryon, donderdag 18 dec.
te 13.15 u.: 1ste kookles „Tintelende aperi-
tieven met verfijnde warme hapjes“.

De gezinsvergadering, voorzien op 3 dec.
wordt verplaatst op 20 januari 1981.

Filmforum „De Lovie“

Proven, vrijdag 19 december te 20 u.
Film: „Serpent's Egg“.

Ouderfeest met toneelopvoering

Roesbrugge, zaterdag 6 en zondag 7 december
Zaal „De Gouden Arend“, telkens te 18 u. stipt

**Met ons kunt U praten
over**

SPAREN en LENEN

*Eerstige voorwaarden
Vluggende bediening*

GRONDKREDIET VAN BELGIE

Mevr. Deroo-Cappoen Maria

Poperingestraat 25

KROMBEKE

Tel. 057/40.01.38

TE KOOP

KOLENKACHEL „Nestor Martin“, alsook
JACHTSTOOF. Zich wenden: Waaienburgse-
weg 31, Roesbrugge van 12 tot 14 u.

GEVRAAGD

Koop alle oude munten. Goede prijs.
Goussey Fabien, Westouterstraat 63,
8970 Poperinge.

TE KOOP

Zeer mooie volledige EETPLAATS, zo goed als
nieuw Tel. 057/30 04 24

BRIEFJE VAN

EEN KLEINE MAN

Beste Jef,

Als men tegenwoordig een politieke bezig
hoort, moet de crisis overwonnen worden
door investeringen. Het produktieapparaat
moet vernieuwd worden of anders gaan we
helemaal om zeep. Maar opgelet! We mogen
niet vergeten dat de crisis voor een groot
deel is ontstaan omdat we de grens van de
overproduktie en de oververzadiging over-
schreden hebben! Als men zal toelaten dat
er in het wilde-weg geïnvesteerd wordt, zal
dat alleen maar geld kosten, zonder resul-
taat. Bovendien moeten we goed weten dat
de meeste investeringen arbeidsbesparend
zijn! De Internationale Arbeidsorganisatie van
de VN, heeft toch geschreven dat door de
automatisering van het kantoorwerk, in de ko-
mende tien jaar de werkgelegenheid van vijf
miljoen Europeanen op het spel staat. Geloof
me vrij het is een moeilijke zoektocht naar even-
wicht, dat vooral veel tijd nodig heeft. En
het is niet Wilfried Martens, noch Marc Eys-
kens, noch Willy Declercq, noch Willy Claes
die de toestand grondig kunnen wijzigen. De
overproduktie moet over heel de wereld eerst
uitgehouden worden voor men opnieuw aan de
slag kan. Als iedereen een TV heeft, moet
men noodzakelijk stoppen met de produktie
van TV's tot de oude moeten vernieuwd wor-
den. Zo simpel als bonjour. En het is een il-
lusie van vooralsnog te rekenen op de Derde
Wereld. Die moeten eerst geld krijgen van
11.11.11 om iets bij ons te kunnen kopen, dus
met onze eigen centen. Ook daar heeft men
veel tijd nodig!

Gusta en de andere wijkmeesteressen van
de Vrouwenbond geven bestendig de indruk
dat het alleen maar kan veranderen als er
meer vrouwen in de regering komen. Och kom,
men heeft dat ook in Engeland gedacht en
men heeft er een vrouw als eerste-minister,
naast de koningin geplaatst. Dus onmisken-
baar vrouwen aan de top! En wat is het ge-
volg? Engeland heeft nog nooit zoveel werk-
lozen gekend als tegenwoordig en de infla-
tie is er nog nooit zo hoog opgelopen. Ik zeg
niet dat het allemaal de schuld van mevrouw
Thatcher is, maar zij heeft er toch niets aan
kunnen verhelpen. En koningin Elisabeth heeft
enkele dagen geleden bij de opening van het
Britse Parlement, onbewogen en op een ef-
fen toontje een troonrede gehouden waarin
ze nogal sterk op bezuinigingen heeft aange-
drongen. Haar woorden waren in schril kon-
trast met de wijze waarop ze uitgedost was
en de manier waarop ze naar het parlement
kwam. Het mens bezweek onder de diamant-
ten en ze reed kostbaar geëscorteerd in een
gouden koets! Als het zo slecht gaat en als
er zo drastisch moet bezuinigd worden, had
ze evengoed naar het parlement kunnen gaan
met een manteltje van C & A en met de
bromfiets! Maar 't zijn allemaal wegwijzers:
ze tonen de weg, maar we bewandelen hem
niet.

Maar geen praten aan, Gusta wil vrouwen
in de regering!

Tot 't naaste jare,

Pol

TE KOOP

Bewaarappels

Verse noten

biologisch geteeld

J. VERBEKE

Molendreef 1 - Tel. 30.03.27 - PROVEN

SPAARKAS
ippa

JACQUES PYFFEROEN

Graaf van Hoornweg 5

8994 KROMBEKE

Tel. 057/40 08 24 (tijdens kantooruren)
Tel. 057/40 05 22 (bij afwezigheid)

Voor al uw
SPAAR- en BANKVERRICHTINGEN

Alle VERZEKERINGEN
Overname van uw bestaande polissen
Goedkope premies.

Kantooruren:

Ma - di - wo - do - vr van 9 - 12 u.
zaterdagmiddag en op afspraak.

Grote gamma

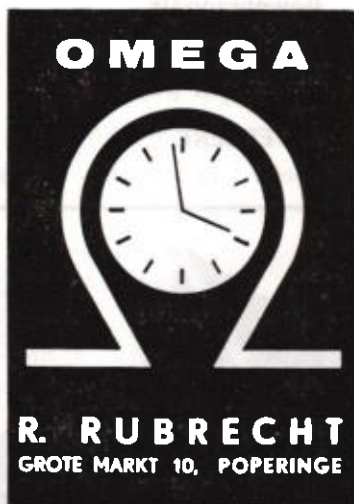
- C.B.-ZENDERS
- QUARTS-HORLOGES

BAU Eddy

Heybrugstraat 21

ROESBRUGGE-HARINGE

Tel. 057/30 00 80

Voor een snelle en perfecte
plaatsing van uw

**Centrale verwarming
en
Sanitaire installaties**
Depanagedienst: alle branders.
Eén adres:

André DEWULF & Zoon
Krombkestraat 38 b
STAVELE
Tel. 057/30.02.43

AL WEERSKANTEN VAN DE SCHREVE

Katrientje Truufels was in kennis met Jeftje Schellemans. Jeftje was d'eenige zeune van styf welstellende menschen en dat was te vullen aan de goeste van Katrientjes moeder, die ol deed dat ze koste omdat ze lichte gingen trouwen.

Katrientje, van heur kant, zag Jeftje wel geern, maar toch deed ze heur beklag teegen heur moeder dat Jeftje maar è koelen vrijer è was . . .

„Je krygt toch oek oltemets è pieper zee-ker?“ vroeg heur moeder.

„Oltemets jaa'k“ zei Katrientje maar een van zeere weg, gelyk een die te zeegen gaat. Berten Stekker was 'n anderschen wei!

„Katriene, je moe niet weere uitkomen met Berten Stekker wei!“ keef heur moeder „dat is è wiestergaai met groote manieren, waarme! da je 'n arme leeven zoudt hèn!“

Katrientje hadde è paar maanden è vryt in den duuk met Berten, maar ols heur moeder dat te weete kwam was de leute houden.

„Horkt è keer me kind, je moet dat verstaan“ zei heur moeder weere . . . Jeftje is è geleerde joengen, die 't verre ga brengen en van dat vryen aangaande, dat gaat ol veranderen met te trouwen . . . ik hèn dat oek ondervonden met joen vader . . . bovendien, van d'eerste keer dat 't past, gaan 'k ik Jeftje op d'hoogte zetten wuk dat er te doen is.

Katrientje geloofde heur moeder, de vry-aage ging voort en è maand laater stoegen z'ol voor 'n paster . . .

't Was è chieken bruuloft met 's avonds groote feeste voor al de kennissen en Katrientjes moeder was kontient ols z'heur dochter met Jeftje zag dansen . . . Maar ols 't rond 'n twaalven kwam, ging ze tot by Jeftje.

„Horkt è keer Jeftje“ zei ze . . . „je weet da'je morgen vroeg weg moet op speelvoy-aage . . . zou je gieder nu niet beter naar julder bedde gaan!“

„Ik vraagen niet liever“ zei Jeftje . . . „k staan met è zeeren tand en 'k zou ent-wot pakken om te kunnen slaapen“.

„Jamaar Jeftje . . . je meugt niet vergeeten wuk da'k joen uiteen è daan hèn ennée ventje“ lachte z'n schoonmoeder . . . en je moet zien da'je julder niet overslaapt morgennuchtend!“ Jeftje knikte en ie en Katrientje gingen naar hulderen kamer.

't Eerste dat Jeftje deed was è cachette pakken en binst dat Katrientje in 'n badkamer bezig was, kroop ie zeere vooren in 't bedde. Ols Katrientje, met heur schoone tuulen slaarobe aan, in den kamer kwam, sliep Jeftje dat 'n grolde. Ze liet hem eerst nog è beetje gerust uut kompassie, maar 't bleef geduuren en ze gaf hem olmetnekeer è ferme schudding.

„Héla Jeftje“ riep ze . . . „weet je niet meer wuk dat moeder è zaid hèt dè?“

„Ja, jaak Katrientje“ geewde Jeftje . . . „maar 'k zyn haast te moe om d'r aan te be-gunnen!“

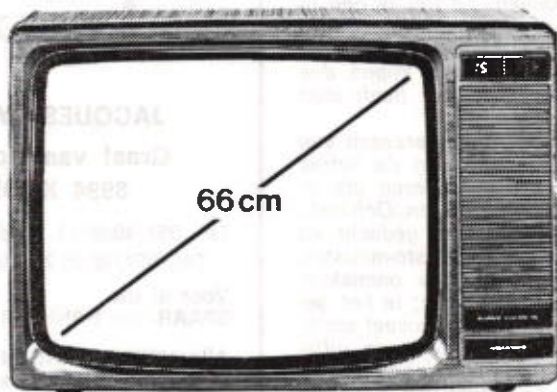
„Jamaar ventje“ lachte Katrientje . . . „ik è zyn niet moe wei!“

„Héwè, geef ze toen è keer in myn handen dè“ zei Jeftje.

„In joen handen geeven . . . wuk datte?“ vroeg Katrientje.

„Maar de reveillie, ennée Katrientje . . . om op te winden, we meugen uus niet overslaapen è je moeder è zaid!“ **KWAAK**

De Super Color van morgen.

- scherm 66 cm - koud SM chassis
- afstandsbediening Tele Pilot 300
- 30 preselekties (1 videorec.)
- digitaal aanduiding

- onmiddellijk klank en beeld
- Hifi DIN geluid - verst. 14 W
- aansl. voor hoofdtel./B.R./Hifi
- afmetingen : ca 76 x 52 x 45 cm

Uw verdeler :

J. Cappoen-Gantois

Prof. O. Rubbrechtstraat 12 8990 ROESBRUGGE
Tel. 057/30 05 94

De zekerheid van een grote naam.

GRUNDIG